

Dagsorden til møde i Klima,- Miljø- og Teknikudvalget

**Mødetidspunkt 24-10-2022 17:05
Mødeafholdelse Udvalgsværelse D**

Indholdsfortegnelse

Klima,- Miljø- og Teknikudvalget

24-10-2022 17:05

1 [Åben] Endelig vedtagelse af Klimaplan 2050.....	3
2 [Åben] Hastighedsnedsættelse til 70 km/t på Lyngby Omfartsvej	5
3 [Åben] Underskrift	7

1 [Åben] Endelig vedtagelse af Klimaplan 2050

Sags ID: EMN-2022-07904

Resumé

Forslag til Klimaplan 2050 har været i høring i perioden den 2. maj – den 26. juni 2022. Kommunen har afholdt en række høringsmøder i perioden og der er indkommet 15 høringssvar, der giver anledning til forslag om at tilføje to nye klimatiltag og enkelte præciseringer samt mindre redaktionelle ændringer i klimaplanen.

Derudover er fem nye klima- og bæredygtighedstiltag fra budgetforlig 2023-2024, der ikke allerede var nævnt i klimaplanen, blevet tilføjet klimaplanen. Klimaplanen har samtidig fået et nyt afsnit om finansiering, der afspejler budgetforliget, og organisatorisk forankring.

Klima, Miljø og Teknik indstiller, at Klimaplan 2050 herunder de to handleplaner 2022-2024 med to nye klimatiltag og enkelte præciseringer, mindre redaktionelle ændringer samt "Climate Action Planning Framework for Gentofte Kommune" godkendes.

Sagen forelægges på fællesmøde med Klima-, Miljø- og Teknikudvalget og Økonomiudvalget den 24. oktober 2022.

Baggrund

Klimaplan 2050

Klimaplan 2050 består af en række dokumenter. "*Klimaplan 2050 – hele Gentoftes vej mod klimaneutralitet og klimarobust*" er hoveddokumentet, der på baggrund af CAPF'en (se nedenfor) skitserer klimaudfordringerne i Gentofte Kommune og klimaplanens temaer, mål og tiltag frem mod 2050. "*Klimaplan 2050. Forkortet udgave*" beskriver klimaplanen i kort form på 20 sider.

Handleplan for klimaneutralitet 2022-2024 og Handleplan for klimarobusthed 2022-2024 beskriver i flere detaljer konkrete klimatiltag på den korte bane til og med 2024.

Climate Action Planning Framework (CAPF) dokumenterer arbejdet med og beskriver Klimaplan 2050 efter en skabelon udviklet af det internationale bynetværk, C40. CAPF er en forudsætning for at opnå godkendelse fra C40.

Høring

Forslag til Klimaplan 2050 har været i høring i perioden den 2. maj – den 26. juni 2022. Der er indkommet 15 høringssvar, som er vedlagt. I løbet af høringsperioden har Gentofte Kommune afholdt en række høringsaktiviteter, hvor klimaplanen er blevet præsenteret og drøftet af råd, udvalg og foreninger samt på et borgermøde og et virksomhedsmøde. Høringssvarene og de afholdte møder giver anledning til forslag om at tilføje enkelte nye klimatiltag og præciseringer samt mindre redaktionelle ændringer i klimaplanen, hvilket fremgår af vedlagte høringsnotat og med gul markering i vedlagte klimaplan.

De 15 høringssvar er optaget af de fleste af klimaplanens temaer. Til temaet om grøn energi er der fx bemærkninger om solceller, biomasse og power-to-x. Til temaet om bæredygtig mobilitet er der fx bemærkninger om reduktion af biltrafikken, opsætning af ladestandere og cyklisme. Til temaet om cirkulær økonomi er især der især bemærkninger om mere genbrug, viden om sortering og minimering af affald. Endelig er der for så vidt angår temaet om klimatilpasning og natur flere

høringssvar, der er optaget af separering af spildevand og regnvand, kobling af klimatilpasning og begrønning, kystsikring samt plantning af træer.

Foruden enkelte præciseringer og mindre redaktionelle ændringer giver høringssvarene anledning til at tilføje to nye klimatiltag, der viser konkrete eksempler på hvordan Gentofte Kommune arbejder med borgerinvolvering:

Klimaborgerting

Gentofte Kommune deltager i projektansøgningen Det Levende Klimademokrati, som har til formål at afprøve forskellige modeller for og gennemføre tre lokale og et regionalt klimaborgerting med deltagelse af 30-40 borgere i hvert klimaborgerting. Borgerne skal drøfte forskellige emner relateret til klima og bæredygtighed, og formulere en række anbefalinger til kommunalbestyrelsen. Hvis projektet bliver godkendt af Velux Fonden, begynder projektet i 2023. Et klimaborgerting forventes påbegyndt i Gentofte i slutningen af 2023 eller i begyndelsen af 2024, og vil forløbe over en periode på cirka 6 måneder.

Aktører: Concito, Københavns Universitet, Gentofte Kommune, Randers Kommune, Hjørring Kommune og Region Hovedstaden.

Bæredygtighedsnetværk

Gentofte har gennem en årrække haft et uformelt bæredygtighedsnetværk, der består af borgere, foreninger og virksomheder i Gentofte Kommune, som er optaget af klima og bæredygtighed. Som en del af netværket bliver deltagerne inviteret til arrangementer eller workshops med fokus på bæredygtighed, arrangeret af eller i samarbejde med Gentofte Kommune.

Aktører: Gentofte Kommune, Grøn Guide, borgere, virksomheder og foreninger
Efter kommunalbestyrelsens behandling af klimaplanen bliver administrationens bemærkninger indsat i et brev til hver organisation eller borger, der har afgivet høringssvar.

Udover de to nye klimatiltag om borgerinvolvering er klimaplanen blevet suppleret med fem klima- og bæredygtighedstiltag fra budgetforlig 2023-2024, der ikke allerede var nævnt i klimaplanen. Det drejer sig om Supercykelsti Kystbaneruten, Opgradering af elnettet og flere ladestandere, Styrkelse af kommunens egen kystsikring, Begrønning af Gentofte Kommune og Udpegning af bevaringsværdige træer.

Klimaplanen har samtidig fået et nyt afsnit om finansiering, der afspejler budgetforligets prioritering af klima og bæredygtighed, samt et kort afsnit om organisatorisk forankring.

Climate Action Planning Framework

Gentofte Kommunes klimaplan er, via kommunens deltagelse i det nationale DK2020-projekt "Klimaplaner for hele Danmark", blevet udarbejdet efter samme standard for klimaplanlægning, som anvendes af det globale bynetværk C40, og dermed af verdens mest klimaambitiøse byer i verden. Gentoftes klimaplanarbejde er dokumenteret i det såkaldte "Climate Action Planning Framework" (CAPF), der er udarbejdet efter en skabelon udviklet af C40. CAPF er vedlagt, og er en forudsætning for at opnå godkendelse fra C40.

Den grønne tænketank Concito har udarbejdet en forhåndsvurdering af Gentofte Kommunes Klimaplan 2050 med tilhørende klimahandleplaner samt CAPF. Concito har vurderet, at Gentofte Kommunes klimaplan fremstår overbevisende, gennearbejdet og velskrevet, og at kommunen har lavet en god besvarelse af CAPF. Forhåndsvurderingen nævner samtidig to mindre tilpasninger, der er nødvendige for at Concito kan indstille kommunens klimaplan til godkendelse hos C40. Det drejer sig om at tydeliggøre kommunens interesse i at implementere klimaplanen

samt justere definitionen på klimatilpasning. Begge tilpasninger fremgår af vedlagte høringsnotat markeret med gult i CAPF.

Udover de nødvendige tilpasninger nævner Concito tre opmærksomhedspunkter, hvor tilpasning af klimaplanen anbefales. Anbefalingerne er ikke nødvendige at realisere for at opnå Concitos godkendelse. Opmærksomhedspunkterne og forvaltningens kommentarer hertil fremgår af vedlagte høringsnotat.

På denne baggrund anbefaler Klima Miljø og Teknik, at klimaplan med tilhørende klimahandleplaner og CAPF godkendes med de foreslåede tilføjelser og rettelser.

Indstilling

Klima, Miljø og Teknik indstiller

Til Klima-, Miljø- og Teknikudvalget, Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen:

At godkende Klimaplan 2050 herunder de to handleplaner 2022-2024 med to nye klimatiltag og enkelte præciseringer samt mindre redaktionelle ændringer samt "Climate Action Planning Framework for Gentofte Kommune".

Tidligere beslutninger:

.

Bilag

1. Høringsnotat (4793093 - EMN-2022-07904)
2. Klimaplan uden grafik (4809117 - EMN-2022-07904)
3. Handleplan for klimaneutralitet oktober 2022 (4800086 - EMN-2022-07904)
4. Handleplan for klimarobusthed oktober 2022 (4800036 - EMN-2022-07904)
5. CAPF (4809081 - EMN-2022-07904)
6. Concitos forhåndsvurdering (4827121 - EMN-2022-07904)

2 [Åben] Hastighedsnedsættelse til 70 km/t på Lyngby Omfartsvej

Sags ID: EMN-2022-07934

Resumé

Kommunalbestyrelsen vedtog i marts 2022 at rette henvendelse til politiet med anmodning om samtykke til nedsættelse af hastighedsgrænsen på Lyngby Omfartsvej til 60 km/t. På baggrund af dialog med politiet stilles forslag om nedsættelse af hastighedsgrænsen til 70 km/t i stedet for 60 km/t.

Sagen forelægges på fællesmøde med Klima-, Miljø- og Teknikudvalget og Økonomiudvalget den 24. oktober 2022.

Baggrund

På Kommunalbestyrelsens møde den 28. marts 2022, dagsordenspunkt 4, blev det enstemmigt vedtaget at rette henvendelse til Nordsjællands Politi med anmodning om hastighedsnedsættelse på Lyngby Omfartsvej til 60 km/t.

Politiets tilbagemelding på Gentofte Kommunes anmodning om at nedsætte hastighedsgrænsen til 60 km/t bestod i en invitation til dialog. Park og Vej har derfor afholdt møde med Nordsjællands Politi den 19. august. De oplyste, at de er indstillet på at give samtykke til en reduktion i den tilladte hastighed til 70 km/t, i stedet for 60 km/t. Det er en hastighedsnedsættelse, som svarer til den, der er givet samtykke til i Lyngby-Taarbæk Kommune. Politiet er indstillet på at give Gentofte Kommune samtykke, såfremt vi imødekommer en række forslag til vejens indretning:

- Indsnævring af kørebanerne til 3,5 m.
- Udlægning af støjreducerende klimaasfalt
- Undertavle 'Støj' på 70 km/t tavlerne

Det er Park og Vejs vurdering, at alle forslag kan imødekommes. Asfalten på strækningen planlægges udskiftet som et led i den almindelige slidlagsrenovering i 2023 samtidig med udskiftning af autoværnet, hvilket der er afsat midler til i budgetaftale 2023-2024.

Samtykke

Park og Vej har fremsendt revideret ansøgning til politiet og modtaget samtykke. Såfremt kommunalbestyrelsen ønsker det, kan tiltaget dermed iværksættes, så snart der foreligger en skilteplan, der er godkendt af politiet.

Lyngby-Taarbæk Kommune har i sensommeren udskiftet asfalt og nedsat hastigheden til 70 km/t samt indsnævret kørebaner og opsat undertavler med 'Støj' på deres del af Lyngby Omfartsvej for at signalere til bilisterne, at hastigheden skal nedsættes af hensyn til støj.

Effekt på trafik og støj

Lyngby-Taarbæk og Gentofte Kommuner har fået COWI til at regne på effekten af en nedsættelse af hastigheden fra 90 km/t til 70 km/t. Beregningerne viser, at det vil have en reducerende effekt på trafikken på op til 15 %. Ved nedsættelse af hastigheden til 70 km/t, og deraf følgende lavere trafikmængder, anslår COWI, at trafikstøjen reduceres med 2,7 – 3,3 dB, hvilket vil give en hørbar reduktion af støjen ved naboerne til motorvejen (se bilag). En mindre del af trafikken vil flytte til Høeghsmindevej, Brogårdsvej, Frederiksborgvej og Vangedevej, hvilket vil resultere i et øget støjniveau på maksimalt 0,6 dB, som ikke er hørbart. Der skal stigninger i støjniveauet på cirka 3 dB til, før det er hørbart. Det er forventningen, at en mindre del af trafikanterne vil skifte transportmiddel til kollektiv trafik eller cykel.

Da Smakkegårdsvej/Høeghsmindevej planlægges trafiksaneret til 50 km/t i forbindelse med det fremtidige regnvandsprojekt på vejen (2024-2026), forventes den øgede trafik her at blive mindre end beregnet i modellen.

Indstilling

Klima, Miljø og Teknik indstiller

Til Klima-, Miljø- og Teknikudvalget, Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen:

At godkende, at politiets forslag imødekommes, og den tilladte hastighed på Lyngby Omfartsvej reduceres fra 90 km/t til 70 km/t.

Tidligere beslutninger:

.

Bilag

1. Hastighedsanalyse Lyngby Omfartsvej DEL I (4797693 - EMN-2022-07934)

3 [Åben] **Underskrift**

Sags ID: EMN-2021-00630

Tidligere beslutninger:

.

Bilag

Dokument Navn:	Høringsnotat.docx
Dokument Titel:	Høringsnotat
Dokument ID:	4793093
Placering:	Emnesager/Endelig vedtagelse af Klimaplan 2050 (oktober 2022)/Dokumenter
Dagsordens titel	Endelig vedtagelse af Klimaplan 2050
Dagsordenspunkt nr	1
Appendix nr	1
Relaterede Dokumenter:	6

Indhold

Høringsnotat Klimaplan 2050	2
Budskaber fra høringsaktiviteter	2
Råd, udvalg og foreninger	2
Borgermøde	2
Virksomhedsmøde	2
Læserbreve i Villabyerne	3
Høringssvar	3
SF Gentofte	3
Danmarks Naturfredningsforening (DN), Gentofte afdeling	8
Cyklistforbundet	13
Dansk Ornitologisk Forening (DOF), lokalafdelingen for københavnsområdet	14
Gentofte Sogns Grundejerforening	15
Nymosegruppen	15
Borgergruppen Bedre Byrum	16
Id 938	17
Id 948	17
Id 949	17
Id 951	18
Id 954	20
Id 955	20
Id 956	22
Id 957	24
Øvrige bemærkninger til Klimaplan 2050	25
Concitos forhåndsvurdering	25
Administrationens bemærkninger	27
Konklusion	27
Klimaplan 2050	27
Handleplan for klimaneutralitet	29
Handleplan for klimarobusthed	30
Climate Action Planning Framework	30

Høringsnotat Klimaplan 2050

Budskaber fra høringsaktiviteter

I løbet af klimaplanens høringsperiode den 2. maj - 26. juni 2022 er der afholdt en række høringsaktiviteter, hvor klimaplanen er blevet præsenteret og drøftet af råd, udvalg og foreninger samt på et borgermøde og et virksomhedsmøde. Desuden har gentofte.dk/klimaplan i høringsperioden haft 533 besøg eksklusive kommunens egne medarbejdere, mens podcasten 'Klimakrisen set fra Gentofte' per den 28. juni 2022 har haft 219 lytninger.

Råd, udvalg og foreninger

Grønt Råd, Handicaprådet, Seniorrådet, Folkeoplysningsudvalget og Facilitetsudvalget bakkede alle op om klimaplanen. Eksempler på bemærkninger fra dialogen var fx følgende; Grønt Råd efterlyste fokus på tryghed i trafikken ved fx at overvåge vejkryds, og viden om status på borgerne affaldssortering, såvel som hvad der sker med de fraktioner, der separeres. Der var desuden ønsker om solceller på alle bygninger, at fjernvarmen udfaser biobrændsel/træpiller og krav om eldrevne distributionslastbiler. Endelig var der et budskab om, at borgerne gerne vil tage de klimaansvarlige valg, men at de skal være nemme, og at det skal ske i små bidder. Folkeoplysningsudvalget udtrykte stor opbakning til klimaplanens fokus på bæredygtig dannelse, Facilitetsudvalget drøftede de enkelte foreningers muligheder for at agere bæredygtigt, og medlem af Seniorrådet oplevede, at antallet af ladestandere ved etageejendomme er få.

I forbindelse med Repair Café var cirka 30 borgere mødt op for at få repareret deres ting og fik samtidig drøftet klimaplanen. Flere af de fremmødte havde et ønske om flere Repair Caféer i kommunen (der er pt. en enkelt, der befinder sig i Byens Hus), og bedre mulighed for at genbruge de mange ting, der bliver smidt ud til storskrald.

Borgermøde

På borgermøde om klimaplanen den 2. juni var omkring 35 borgere mødt fysisk op i rådhusen, mens 15 deltog digitalt. Efter oplæg om klimaplanen havde mange borgere spørgsmål og kommentarer. Der var generelt opbakning og anerkendelse af klimaplanen, men der var også bekymring om målene kan nås uden at reducere biltrafikken og hvordan borgerne bliver involveret og ændrer adfærd. Derudover var borgerne fx optaget af separering af regnvand og spildevand og hvornår den enkelte borger skal tilslutte sig, måling af klimasunde kostråd og grøn omstilling af både offentlige og private kantiner.

Efter dialogen i plenum fortsatte dialogen ved stande om klimaplanens temaer. Foruden administrationen deltog NovaFos, Gentofte Fjernvarme, SparEnergi og Vestforbrænding ved standene. Borgerne var bl.a. optaget af fordele og ulemper ved delebiler og elbiler, kommunens affaldsordninger og udfordringer ved at omstille sig til en mere bæredygtig livsstil. Også muligheden for at gennemføre fælles kystsikringsprojekter med nabokommuner og borgernes involvering i begrønning af byen, fx i rabatter, rundkørsler og vejhjørner blev drøftet. Desuden var borgerne optaget af potentialet i generationsmøder, hvor ældre lærer unge at lave mad og undgå madspild, at det er vigtigt at tænke fisk og tang ind i en klimavenlig måltidspolitik, og at klimavenlig mad til ældre trækker på de traditioner og de retter, de ældre er vant til.

Virksomhedsmøde

Ti forskellige lokale virksomheder gav den 22. juni input til klimaplanen og drøftede klimasamarbejde mellem virksomheder og kommunen samt en styrket klimaindsats i virksomheder. Virksomhedernes budskaber var bl.a., at det skal være nemt for virksomheder at arbejde med grøn omstilling, at klimaplanen kommer til at leve i hele kommunen og at kommunen kan facilitere dialog mellem virksomheder om erfaringer og deling af best practice samt værktøjet til den grønne omstilling. Virksomhederne foreslog bl.a.

at anerkende de virksomheder, institutioner og borgere, der gør en forskel eksempelvis gennem en certificeringsordning og at skabe synlighed om klimainsatsen ved at vælge et årligt fokusområde fra klimaplanen.

Læserbreve i Villabyerne

Der har i høringsperioden været to læserbreve om Klimaplan 2050 i Villabyerne. Bodil Stenvig har et læserbrev i den trykte udgave af Villabyerne den 22. juni 2022. Hun savner mål om udfasning af biobrændsel fra fjernvarmesystemet, større fokus på vedvarende energikilder som vindmøller, solceller, varmepumper og jordvarme, og fremhæver en teknologi med en energihøster, der høster energi i havvand. Hun savner således et afsnit i klimaplanen om brug og udvikling af vedvarende energikilder. Hannah Nielsen har et læserbrev i Villabyerne den 15. juni 2022. Hun savner nytænkning, innovation og mod i klimaplanen. Særligt i sammenligning med andre kommuner. Til eksempel nævner hun hastighedsnedsættelserne i Københavns Kommune og etableringen af en energiø i Viborg Kommune. Hannah Nielsen konkluderer, at klimaplanen er solid, men stiller spørgsmålstejn ved, om den har flyvehøjde, og om klimaeksperter og erhvervsliv været taget tilstrækkeligt med på råd.

Høringssvar

Der er modtaget i alt 15 høringssvar i løbet af høringsperioden. I de følgende afsnit findes for hvert høringssvar et resumé samt administrationens bemærkninger og eventuelle ændringsforslag til klimaplanen. Efter kommunalbestyrelsens behandling af klimaplanen bliver administrationens bemærkninger indsat i et brev til hver organisation eller borger, der har afgivet høringssvar.

SF Gentofte

Klimaneutralitet, ejerselskaber og klimabudgetter

SF mener, at kommunen skal bestræbe sig på at nå klimaneutralitet i fx 2040 og ikke først i 2050, som er gældende for Danmark som helhed.

SF foreslår desuden, at Gentofte Kommune arbejder for, at Movia, Gentofte Gladsaxe Fjernvarme, CTR, Vestforbrænding, Novafofos og Biofos hurtigst muligt bliver klimaneutrale, ved at sikre at selskaberne har forpligtende handleplaner for at opnå CO₂-neutral produktion og drift. SF foreslår konkret, at handleplanerne og de opnåede resultater skal være let tilgængelige på selskabernes hjemmesider, at de opnåede resultater offentliggøres én gang årligt og at denne indsats fremgår af klimaplanen.

Endelig foreslår SF, at det bliver et 2023 mål i klimaplanen at afklare, hvordan der kan udarbejdes et klimabudget for Gentofte Kommune. Klimabudgettet skal fra budget 2023-24 være en fast del af Gentofte Kommunes budget for at anskueliggøre klimapåvirkningen af alle relevante budgetforslag. SF foreslår konkret, at sætningen "Klimabudgettet" eller klima som parameter indgår i alle beslutninger på linje med økonomi tilføjes afsnittet om "Ledelse" på s. 50 i Handleplan for klimaneutralitet, i afsnittet Klima og bæredygtighed i sagsfremstillinger.

Bemærkning

Det er forventningen, at Gentofte Kommune som et geografisk område kan være klimaneutral i perioden efter 2030 og før 2050. Målopfyldelsen afhænger især af bl.a. statslige klimatiltag samt CO₂-fangst og lagring på Vestforbrænding. Hastighed og omfang af disse indsatsers implementering vil fremstå tydeligere de kommende år. I forbindelse med udvikling af en den kommende toårige klimahandleplan 2025-2026 fastlægges derfor i løbet af 2024 et mål for, hvornår Gentofte Kommune opnår klimaneutralitet i perioden mellem 2030 og 2050.

Gentofte Kommunes forvaltning er løbende i dialog med de selskaber, som kommunen er medejer af, om deres planer for klima og bæredygtighed. Kommunen vil i denne dialog medbringe SF's forslag om, at selskaberne skal arbejde for at blive CO₂-neutrale, og at indsatsen skal fremgå af selskabernes hjemmeside.

Gentofte Kommune har ikke udarbejdet et klimabudget, der kan understøtte et forslag om klima som parameter på linje med økonomi. Det vil kræve 1,5-2 årsværk i 12 måneder at udarbejde et klimabudget. Det fremgår dog af Økonomiudvalget 4-årige mål, at der inden 2025 skal udarbejdes en førstegenerationsmodel for, hvordan kommunen kan arbejde med de tre bundlinjer (økonomisk, social og miljømæssig bæredygtighed) i de politiske beslutningsprocesser.

Forslag til ændring

Ingen ændring.

Kystsikring

SF foreslår, at der planlægges et projekt til kystsikring på kyststrækningen fra Hellerup Havn til Charlottenlund Fort, der samtidig giver offentligheden adgang langs denne kyststrækning. SF foreslår desuden at slette 2050 målet i afsnittet om mål for klimarobusthed under afsnittet Havvand og stormflod, og at erstatte det med et 2023 mål: *"Der udarbejdes et projekt for, hvordan kysten fra Tuborg Havn til Charlottenlund Fort samlet kan klimasikres og genoprettes, så kysten til enhver tid er sikret jf. Kystdirektoratets anbefalinger på kort sigt"* samt et 2025 mål: *"Det i 2023 udarbejdede projekt er gennemført"*.

Bemærkning

Kystdirektoratet (KDI) har, jf. KDI's rapport Kystplanlægger 2120 for strategistrækningen fra Klampenborg til Tuborg, anbefalet tiltag på kort, mellem og langt sigt (20, 50 og 100 år). Anbefalinger er baseret på en kortlægning, der er lavet på baggrund af den nationale højdemodel, som er for grovkornet og dermed ikke medtager den eksisterende kystbeskyttelse i form af kystmure. Således bliver risikobilledet specielt på kort sigt ikke retvisende. Derfor har kommunen i sommeren 2021 udført en droneopmåling af kysten, hvor den reelle kystkote og nuværende kystsikring er kortlagt. Når denne opmåling anvendes i kommunens modelscenarier, ses en risiko for oversvømmelse, som ikke er lige så høj som i KDI's scenarier.

I den nuværende strategi for kystsikring arbejdes der med tiltag, som dels sikrer (forhøjelse af kystsikringsmure), forebygger (planlægning og kommunikation) og øger parathed (stormflodsberedskabsplan) til håndtering af havvandsstigninger og stormflodshændelser. Der er stort fokus på dialog med de berørte kystgrundejere om behov for sikring.

I handleplanen til klimaplanen er angivet: *"Det nuværende risikobillede viser at Gentofte kommunes kyststrækning kan holde sikringsniveauet op til en 200-årshændelse frem til 2040, hvis der igangsættes forhøjning af eksisterende kystsikring på i alt højst 13 matrikler, herunder både kommunale og private. På længere sigt vil det være nødvendigt med kystsikringstiltag over en større del af kyststrækningen."*

Frem mod 2040 vil det, med det niveau Klimaplanen indeholder forslag om, være nødvendigt med tilpasning af kystbeskyttelsen ved 8 private matrikler og 5 kommunale arealer.

Da kystsikringen på privat matrikel påhviler den private kystgrundejer, vil gennemførelse af kystsikringen afhænge af, at de berørte borgerne igangsætter kystsikringen. Gentofte Kommune er i dialog med de

kystgrundejere, som inden for en 5-årig periode får behov for at hæve deres kystbeskyttelse, om gennemførelse af den nødvendige sikring.

I efteråret 2022 opstartes processen med udarbejdelse af en egentlig klimatilpasningsplan, som skal sikre, at kommunen er robust overfor fremtidens klima (øgede og hyppigere regnmængder, stormflod og stigende havvandsstand samt øgede temperaturer). I den forbindelse vil der blive set mere konkret på behovet for kystsikring og forudsætningerne for fastlæggelse af det fremadrettede sikringsniveau i form af analyse af udsatte værdier og infrastruktur ved forskellige scenarier. Herudover vil der blive vurderet på behovet for og muligheden for gennemførelse af større sammenhængende kystsikringsprojekter. Der planlægges en proces for involvering af borgerne (og eventuelle kystsikringslag), ligesom arbejdet med klimatilpasningsplanen skal baseres på dialog med vores nabokommuner København og Lyngby-Taarbæk Kommune.

Forslag til ændring

I Klimaplan 2050 på side 17 foreslås følgende afsnit *"Behovet for kystsikring vil blive fulgt af kommunen og der vil blive lavet løbende evalueringer af behovet, blandt andet på baggrund af fornyet droneopmåling af kyststrækningen samt løbende dialog med berørte kystgrundejere."* suppleret med følgende tekst: *"I efteråret 2022 opstartes processen med udarbejdelse af en egentlig klimatilpasningsplan, som skal sikre, at kommunen er robust overfor fremtidens klima, herunder stormflod og stigende havvandsstand. Her vil behovet for kystsikring og forudsætninger for fastlæggelse af fremadrettet sikringsniveau indgå sammen med analyser af udsatte værdier og infrastruktur og eventuelt behov og muligheder for gennemførelse af større sammenhængende kystsikringsprojekter."*

I Klimaplan 2050 på side 17 under afsnittet "Dialog med kystgrundejere" ændres teksten fra: *"Frem mod 2050 vil det være nødvendigt med tilpasning af kystbeskyttelsen ved ca. 8 private matrikelejere og ca. 5 kommunale arealer."* til: *"Frem mod 2040 vil det være nødvendigt med tilpasning af kystbeskyttelsen ved 8 private matrikler og 5 kommunale arealer."*

I Klimahandleplan for klimarobusthed på side 4 foreslås tiltaget "Ny klimatilpasningsplan – regnvand, havvand og grundvand" suppleret med følgende tekst: *"Behovet for kystsikring og forudsætninger for fastlæggelse af det fremadrettede sikringsniveau, i form af analyse af udsatte værdier og infrastruktur ved forskellige scenarier vurderes, samt eventuelt behov og mulighed for gennemførelse af større sammenhængende kystsikringsprojekter. Der planlægges en proces for involvering af borgerne (og eventuelle kystsikringslag), ligesom arbejdet med klimatilpasningsplanen skal baseres på dialog med vores nabokommuner København og Lyngby-Taarbæk Kommune."*

Natur

SF foreslår, at klimaplanen opstiller mål for plantning af træer og udvikling og forbedring af lommeparker i byen, i samarbejde med borgerne. Det kan tilføjes som en bullet på side 47 i klimaplanen, under "Natur og biodiversitet."

Bemærkning

Gentofte Kommune arbejder for en generel styrkelse og udvikling af natur, grønne områder og byrum, samt samskabelse med borgere. Park og Vej har udviklet og plejet kommunens grønne områder i generationer, og resultatet kan ses i de mange moser og grønne områder. Alle de kommunalt ejede træer er som udgangspunkt bevaringsværdige. De er dog ikke alle lige værdifulde. Art, alder, tilstand mv. har indflydelse på et træs levetid. Nogle gange fældes ældre træer for at give liv til nye træer, der kan opleves af

kommende generationer. Når der fældes, genplantes der et andet sted. Pleje og drift af træer og anden beplantning er en faglig vurdering i det enkelte tilfælde, der altid bliver foretaget med respekt for vores grønne miljø. Gentofte kommunens politik for varettagelse af vores grønne områder og træer er bl.a. beskrevet i Grøn Strukturplan samt tilknyttede handleplaner og plejeplaner.

Handleplan for klimarobusthed rummer en række naturfremmende- og forbedrende tiltag de næste 2 år herunder tiltagene "Vidensopbygning", "Bæredygtig drift og udvikling" og "Konkrete naturprojekter".

Det giver god mening at plante nye træer, hvor vækstbetingelserne er bedst. Det er mest fordelagtigt i de grønne områder og i villahaverne, der dækker en stor del af kommunens areal. På de befæstede vejarealer er det dyrt og usikkert at plante nye træer. Derfor skal nye investeringer på eksempelvis vejarealer gøres med omhu.

Analysen 'Grønnere veje og pladser' fra 2022 har undersøgt potentialer for yderligere begrønning af større offentlige veje i kommunen. Analysen kan danne baggrund for prioritering af den fremadrettede indsats for træplantning og begrønning langs de større veje.

I indsatsen for at beskytte og udvikle natur og biodiversitet i kommunen, er der stort fokus på et tæt samarbejde med borgere og brugere, herunder ved at formidle hvad vi alle kan gøre for at øge biodiversitet og skabe bedre sammenhæng mellem naturområderne til gavn for dyr og planter.

Endelig er der i forbindelse med udpegning og etablering af mulige klimatilpasningsprojekter fokus på grønne løsninger og løsninger, der skaber merværdi fx i form af multifunktionelle byrum som understøtter biodiversitet og som, udover at håndtere regnvand, ligeledes er med til at modvirke effekter af de stigende temperaturer. Planlægning og gennemførelse af konkrete projekter, søges gennemført i tæt samarbejde med interessenter, herunder borgere.

Forslag til ændring

Ingen ændringer.

Supercykelsti

SF foreslår, at der på side 33 i klimaplanen under bæredygtig mobilitet tilføjes et 2025 mål om at: *"De dele af de planlagte supercykelstier "Kystbaneruten" og "Ordrupbaneruten", der går gennem Gentofte, er etableret."*

Bemærkninger

I 2021 gennemførte Supercykelstisekretariatet i samarbejde med Gentofte Kommune screening af Kystbaneruten og udarbejdede tilhørende screeningsrapport, anlægsoverslag og overslag for fællesudgifter. I Visionsplanen fremgår det, at ruten forventes etableret inden 2045. Detailprojektering er ikke igangsat, og der er ikke fundet finansiering til etablering af Kystbaneruten.

Kommunerne kan igangsætte projekter til etablering af supercykelstier "forskudt". Det er dog vanskeligt at opnå status som supercykelsti før mindst to nabokommuner har opgraderet strækningen til supercykelsti. Gentofte Kommune har i juli 2022 anmodet Supercykelstisekretariatet om at undersøge København og Lyngby-Taarbæk Kommuners interesser og planer.

I Gentofte Kommune planlægger vi i løbet af 2022 at opsætte fodhvilere i alle signalkryds på Kystbaneruten, hvor fortovsbredden er tilstrækkelig. I 2020 blev der opsat en luftpumpe på Kystvejen ud for Charlottenlund søbad.

Til opgradering af Kystbaneruten til supercykelsti i Gentofte Kommune er der i screeningsrapporten blandt andet forslag om at udvide cykelstierne med 0,5 m på en strækning, der er 880 meter (mellem kommunegrænsen til København og Ahlmanns Allé). Desuden er der forslag om at etablere fremrykkede busperroner ved 11 busstop, således at cyklister uhindret kan køre 'bagom' busstoppestedet.

I 2017 er der udarbejdet prisoverslag for anlægsudgifter for Ordrupbaneruten på i alt 28 mio. kr. Da der ikke er udført screening af ruten, er der ikke udarbejdet anlægsoverslag for strækningen gennem Gentofte Kommune, eller for fællesudgifter til afmærkning, skilte, barometer, fodhvilere og pyloner. I Visionsplanen fremgår det, at ruten forventes etableret inden 2045.

Forslag til ændring

Ingen ændring.

Klimaaftryk for fødevarer

SF mener, at det er nødvendigt at Gentofte Kommune sætter specifikke reduktionsmål for kommunens samlede indkøb af fødevarer. Konkret foreslår SF, at der under afsnittet "Cirkulær økonomi" på side 34 i Klimaplan 2050 tilføjes følgende mål: *"Klimaaftrykket fra kommunens samlede fødevarerindkøb reduceres med 10 % per indbygger inden 2025 i forhold til 2022."* og *"Klimaaftrykket fra kommunens samlede fødevarerindkøb reduceres med 25 % per indbygger inden 2030 i forhold til 2022."*

SF mener desuden, at kommunen i forbindelse med fx receptioner, udvalgsmøder, middage og borgermøder skal præsentere klimavenlig mad. SF foreslår, at klimaplanen på side 34 under afsnittet "Cirkulær økonomi" tilføjes følgende punkt under 2022 mål: "Al mad, der serveres til arrangementer hvor Gentofte Kommune er vært, er vegetarisk."

Bemærkninger

[Gentofte Kommunes mad- og måltidspolitik](#) tager afsæt i de officielle kostråd, der er understøttet både sundhed og CO₂-reduktion. Politikken har fx følgende mål:

- Maden skal i størst muligt omfang tilberedes af råvarer i sæson.
- Der skal arbejdes aktivt for at undgå madspild.
- Der skal være fokus på at anvende de mindst klimabelastende animalske fødevarer som fx fjerkræ og fisk samt plantebaserede proteinkilder.
- Inden for Social & Sundheds område anvendes minimum 30 % økologi inden 2023 og minimum 60 % inden 2027.
- Inden for Børn, Skole, Kultur, Unge og Fritids område anvendes minimum 30 % økologi inden 2023, minimum 60 % inden 2027 og minimum 90 % økologi inden 2030.

Økologiprocenterne skal implementeres inden for det eksisterende budget. For at dette kan lade sig gøre, er det nødvendigt at nedbringe mængden af madspild og reducere forbruget af kød. Begge dele vil i praksis reducere måltidernes klimaaftryk.

Politikken rummer pt. ikke målbare klimamål, da Gentofte Kommune vurderer, at der ikke findes en metode, der er praksisnær og enkel nok at implementere i de kommunale institutioner. I dagsordenspunktet om mad- og måltidspolitikken på kommunalbestyrelsesmødet i november 2020 stod der ift. klimamål: *"Der er igangsat et forsknings- og analysearbejde, forankret i Klima-, Energi- og*

Forsyningsministeriet og Miljø- og Fødevareministeriet, med henblik på at kunne anbefale en metode til at opgøre fødevarers klimaaftryk, som kan anvendes af kommuner og andre offentlige aktører. Arbejdet forventes afsluttet medio 2021. Når anbefaling til en metode foreligger, vil der blive taget stilling til, hvorvidt der skal opstilles konkrete klimamål i Mad & Måltidspolitikken.”

Administrationen har siden løbende (senest i januar 2022) henvendt sig til ministeriet for at høre om resultaterne af forsknings- og analysearbejdet. Der er endnu ikke kommet en officiel anbefaling til kommuner om måling af fødevarers klimaaftryk.

Kantinen på Gentofte Rådhus står for den daglige bespisning af medarbejderne samt forplejning til møder og arrangementer på rådhuset. Kantinen har en målsætning om at servere 70% plantebaserede og 30% animalske råvarer. Fordelingen er i 2022 65% plantebaseret og 35% animalske råvarer.

Forslag til ændring

Ingen ændring.

Danmarks Naturfredningsforening (DN), Gentofte afdeling

Elbiler, byggematerialer og indkøb

DN opfordrer Gentofte Kommune til at udelade hybridbiler i beregningen af elbiler, da en del af plug-in hybridbilerne har et brændstofforbrug tæt på benzin- eller dieslbilers. DN anbefaler, at Gentofte Kommune fremmer renovering og genbrug af byggematerialer frem for nedrivning og nybyggeri i såvel offentlige som private bygninger og anlæg i kommunen. DN opfordrer desuden kommunen til allerede i 2022 at prioritere indkøb med bæredygtig balance, dvs. både økonomiske og sociale hensyn samt klima- og miljøbalance.

Bemærkning

Hybridbiler indgår ikke i Gentofte Kommunes data for antallet af elbiler i kommunen. Det er muligt alene at indhente data om el- og ikke hybridbiler i data fra Danmarks Statistik.

Kommunalbestyrelsen vedtog i 2021 udbuds- og indkøbspolitikken Indkøb i bæredygtig balance. Politikken er gældende for 2022-2026 og dermed allerede inden vedtagelse af Klimaplan 2050.

Forslag til ændring

I klimaplanens afsnit om ”Bæredygtighed i bygninger og byggeri” på side 13 tilføjes ordene markeret med fed:

*”Alle nye bygningers miljø- og klimapåvirkning skal fra 2023 vurderes i et livscyklusperspektiv. CO2-krav er et vigtigt parameter i reguleringen af byggeriet, men bæredygtighed i bygninger og byggeri handler også om at **se på genbrug og genanvendelsesmuligheder samt** renovere og bygge sunde, energieffektive, holdbare og æstetiske bygninger af en høj kvalitet.”*

Kystsikring

Med de forventede vandstandsstigninger og hyppigere storme vurderer DN, at der vil opstå øget behov for kystsikring, særligt langs kysten i Hellerup, hvorfor der er behov for at forstærke hele strækningen op til Charlottenlund strand. DN foreslår, at der nedsættes et dialogforum for direkte og indirekte berørte grundejere samt interesseorganisationer, der sammen med kommunen kan udforme en plan, der sikrer mod oversvømmelser og erosion fra vandsiden, og som sikrer god adgang til de offentligt tilgængelige strækninger med en forbedret passagemulighed til fods på søterritoriet langs kysten. DN opfordrer Gentofte Kommune til at gå mere aktivt ind i ”Øresundsvandsamarbejdet” for sammen med øvrige danske

og svenske kommuner langs Øresund at gøre Øresund til en maritim naturnationalpark med god økologisk tilstand.

Bemærkning

Kystdirektoratet har jf. KDI's rapport Kystplanlægger 2120 for strategistrækningen fra Klampenborg til Tuborg anbefalet tiltag på kort, mellem og langt sigt (20, 50 og 100 år). Anbefalinger er baseret på en kortlægning, der er lavet på baggrund af den nationale højdemodel, som er for grovkornet og dermed ikke medtager den eksisterende kystbeskyttelse i form af kystmure. Således bliver risikobilledet specielt på kort sigt ikke retvisende. Derfor har kommunen i sommeren 2021 udført en droneopmåling af kysten, hvor den reelle kystkote og nuværende kystsikring er kortlagt. Når denne opmåling anvendes i kommunens modelscenarier, ses en risiko for oversvømmelse, som ikke er lige så høj som i KDI's scenarier.

I den nuværende strategi for kystsikring arbejdes der med tiltag som dels sikrer (forhøjelse af kystsikringsmure), forebygger (planlægning og kommunikation) og øger parathed (stormflodsberedskabsplan) til håndtering af havvandsstigninger og stormflodshændelser. Der er stort fokus på dialog med de berørte kystgrundejere om behov for sikring.

I klimaplanens Handleplan for klimarobusthed er angivet: *"Det nuværende risikobillede viser at Gentofte kommunes kyststrækning kan holde sikringsniveauet op til en 200-årshændelse frem til 2040, hvis der igangsættes forhøjning af eksisterende kystsikring på i alt højst 13 matrikler, herunder både kommunale og private. På længere sigt vil det være nødvendigt med kystsikringstiltag over en større del af kyststrækningen."*

I selve klimaplanen står det desværre lidt forkert da der er opsummeret ca. 13 matrikler frem mod 2050, men det burde have været "Frem mod 2040 vil det være nødvendigt med tilpasning af kystbeskyttelsen ved ca. 8 private matrikelejere og ca. 5 kommunale arealer.

Da kystsikringen på privat matrikel påhviler den private kystgrundejer, vil gennemførelse af kystsikringen afhænge af, at de berørte borgerne igangsætter kystsikringen. Gentofte Kommune vil tage kontakt til de kystgrundejere, som inden for en 5-årig periode får behov for at hæve deres kystbeskyttelse, for at indgå dialog om gennemførelse af den nødvendige sikring.

I efteråret 2022 opstartes processen med udarbejdelse af en egentlig klimatilpasningsplan, som skal sikre, at kommunen er robust overfor fremtidens klima (øgede og hyppigere regnmængder, stormflod og stigende havvandsstand samt øgede temperaturer). I den forbindelse vil der blive set mere konkret på behovet for kystsikring og forudsætningerne for fastlæggelse af det fremadrettede sikringsniveau i form af analyse af udsatte værdier og infrastruktur ved forskellige scenarier. Herudover vil der blive vurderet på behovet for og muligheden for gennemførelse af større sammenhængende kystsikringsprojekter. Der planlægges en proces for involvering af borgerne (og eventuelle kystsikringslag), ligesom arbejdet med klimatilpasningsplanen skal baseres på dialog med vores nabokommuner København og Lyngby-Taarbæk Kommune.

Gentofte Kommune deltager aktivt i Øresundssamarbejdet, hvor aktuelle planer og projekter i og omkring Øresund drøftes i et forum bestående af svenske og danske kommuner beliggende langs Øresundskysten samt Länsstyrelsen i Skåne. I Danmark er det blevet besluttet på Finansloven for 2022, at Øresund skal være

en marin nationalpark. Med afsæt i den beslutning er det forventningen, at forhold omkring hvad den skal indeholde og hvordan den skal afgrænses, vil være tema for kommende drøftelser i Øresundssamarbejdet.

Forslag til ændring

I Klimaplan 2050 på side 17 foreslås følgende afsnit *"Behovet for kystsikring vil blive fulgt af kommunen og der vil blive lavet løbende evalueringer af behovet, blandt andet på baggrund af fornyet droneopmåling af kyststrækningen samt løbende dialog med berørte kystgrundejere."* suppleret med følgende tekst: *"I efteråret 2022 opstartes processen med udarbejdelse af en egentlig klimatilpasningsplan, som skal sikre, at kommunen er robust overfor fremtidens klima, herunder stormflod og stigende havvandsstand. Her vil behovet for kystsikring og forudsætninger for fastlæggelse af fremadrettet sikringsniveau indgå sammen med analyser af udsatte værdier og infrastruktur og eventuelt behov og muligheder for gennemførelse af større sammenhængende kystsikringsprojekter."*

I Klimaplan 2050 på side 17 under afsnittet "Dialog med kystgrundejere" ændres teksten fra: *"Frem mod 2050 vil det være nødvendigt med tilpasning af kystbeskyttelsen ved ca. 8 private matrikelejere og ca. 5 kommunale arealer."* til: *"Frem mod 2040 vil det være nødvendigt med tilpasning af kystbeskyttelsen ved ca. 8 private matrikelejere og ca. 5 kommunale arealer."*

I Klimahandleplan for klimarobusthed på side 4 foreslås tiltaget "Ny klimatilpasningsplan – regnvand, havvand og grundvand" suppleret med følgende tekst: *"Behovet for kystsikring og forudsætninger for fastlæggelse af det fremadrettede sikringsniveau, i form af analyse af udsatte værdier og infrastruktur ved forskellige scenarier vurderes, samt eventuelt behov og mulighed for gennemførelse af større sammenhængende kystsikringsprojekter. Der planlægges en proces for involvering af borgerne (og eventuelle kystsikringslag), ligesom arbejdet med klimatilpasningsplanen skal baseres på dialog med vores nabokommuner København og Lyngby-Taarbæk Kommune."*

Natur

I Handleplan for Klimaneutralitet savner DN konkrete initiativer, der skal indfri målsætningerne beskrevet i klimaplanen under afsnittet "Natur og Biodiversitet". DN vurderer, at der er brug for en konkret plan for at sikre flere sammenhængende vilde naturområder i kommunen og en træpolitik herunder kortlægning og plan for beskyttelse af bevaringsværdige træer i kommunen. DN foreslår desuden, at Gentofte Kommune planter flere træer, bl.a. således at Bernstorffsvej omdannes til en allé. DN opfordrer desuden til, at Gentofte Kommune ikke tillader reduktion af grønne arealer og fældning af raske træer på kommunens områder, og at natur og biodiversitet indgår som tydelig parameter i lokalplanerne, herunder fastlægge minimale bebyggelsesprocenter i vurdering af ansøgninger om ændrede bebyggelse på private områder.

Bemærkning

Gentofte Kommune arbejder for en generel styrkelse og udvikling af natur, grønne områder og byrum, samt samskabelse med borgere. Park og Vej har udviklet og plejet kommunens grønne områder i generationer, og resultatet kan ses i de mange moser og grønne områder som vi er stolte af. Alle de kommunalt ejede træer er som udgangspunkt bevaringsværdige. De er dog ikke alle lige værdifulde. Art, alder, tilstand mv. har indflydelse på et træs levetid. Nogle gange fældes ældre træer for at give liv til nye træer, der kan opleves af kommende generationer. Når der fældes, genplantes der et andet sted. Pleje og drift af træer og anden beplantning er en faglig vurdering i det enkelte tilfælde, der altid bliver foretaget med respekt for vores grønne miljø.

I forbindelse med udarbejdelse af Klimaplanen 2050 har der været arbejdet med tiltag, der har en målbar effekt for klimaregnskabet, for det grønne område generelt. Tiltagene i Handleplan for klimarobusthed præsenterer alene tiltag i perioden 2022-2024 og udgør en overordnet beskrivelse af tiltag på området, således opsummerer de præsenterede tiltag 'Vidensopbygning', 'Bæredygtig drift og udvikling' og 'Konkrete naturprojekter' en række konkrete tiltag som igangsættes i perioden, herunder konkrete naturforbedrende projekter, fx i parker, byrum og andre grønne områder.

Det giver god mening at plante nye træer, hvor vækstbetingelserne er bedst. Det er mest fordelagtigt i de grønne områder og i villahaverne, der dækker en stor del af kommunens areal. På de befæstede vejarealer er det dyrt og usikkert at plante nye træer. Derfor skal nye investeringer på eksempelvis vejarealer gøres med omhu.

Analysen 'Grønnere veje og pladser' er gennemført i 2022, hvor potentialer for yderligere begrønning af større offentlige veje i kommunen er undersøgt. Analysen skal danne baggrund for prioritering af den fremadrettede indsats for træplantning og begrønning langs de større veje.

I indsatsen for at beskytte og udvikle natur og biodiversitet i kommunen, er der stort fokus på et tæt samarbejde med borgere og brugere, herunder ved at formidle hvad vi allesammen kan gøre for at øge biodiversiteten og skabe bedre sammenhæng mellem naturområderne til gavn for dyr og planter.

I forbindelse med udpegning og etablering af mulige klimatilpasningsprojekter, er der fokus på grønne løsninger og løsninger som skaber merværdi fx i form af multifunktionelle byrum som understøtter biodiversitet og som, udover at håndtere regnvand, ligeledes er med til at modvirke effekter af de stigende temperaturer. Planlægning og gennemførelse af konkrete projekter, søges gennemført i tæt samarbejde med interessenter, herunder borgere.

Forlag til ændring

Ingen ændring.

Diverse klimatiltag

DN foreslår følgende tiltag til fremme af en bred opbakning til klimaplanens mål:

- 1) Inddragelse af et repræsentativ udsnit af borgere, virksomheder og institutioner i kommunen til vurdering af, hvordan der kan skabes ændret adfærd og vaner om grøn varme, energi, mobilitet, byggeri og mere cirkulær økonomi.
- 2) Samle erfaringer om CO₂-reducerende initiativer i et kompetencecenter, der kan vejlede institutioner og virksomheder via digitale platforme og rådgivningsnetværk om klimaplanens elementer. Fx kan kommunen holde videns-udvekslende møder om grøn omstilling, cirkulær økonomi, minimering af affald og reducere af CO₂ for alle virksomheder i Gentofte.
- 3) Tilbyde kommunens leverandører workshops, fyraftensmøder om baggrunden for kommunens udbudspolitik med vægt på minimalt klimaaftryk og cirkulær økonomi.

DN deltager gerne i dialog med kommunen om implementering og løbende vurdering af klimaplanen.

Bemærkninger

Ad 1) og 2) Gentofte Kommune er optaget af at involvere borgere, foreninger og virksomheder og styrker med Klimaplan 2050 dialog og involvering i klima og bæredygtighed på tværs af alle klimaplanens temaer. Fx forventer Gentofte Kommune i 2023-2024 at etablere et lokalt klimaborgering, hvor et repræsentativt

udvalg af borgere skal drøfte klima og bæredygtighed. Etableringen af klimaborgertinget er en del af et projekt med Københavns Universitet, Concito m.fl. og er under forudsætning af, at projektet opnår en fondsbevilling. Samtidig planlægger Gentofte Kommune at styrke sit samarbejde med lokale virksomheder om klima og bæredygtig ved fx at tilbyde vejledning om affaldssortering og deltagelse i klimanetværk.

Ad 3) Gentofte Kommune er i fuld gang med at udmønte Kommunes udbuds- og indkøbspolitik. Dette foregår bl.a. ved at styrke indsatsen for kontraktstyring samt gennem EU-finansierede projekter (bl.a. EU Life IP projektet "Circular Economy Beyond Waste" hvor Gentofte Kommune er lead partner på et projekt om "Cirkulære Offentlige Indkøb"). Som en del af EU Life IP projektet har kommunen i alt 8 arbejdsplaner. En arbejdsplan skal levere et beregningsværktøj til måling af "cirkularitet (dvs. genanvendelsesgrad mv.) samt materialeaftryk, mens en anden arbejdsplan er dedikeret til innovative partnerskaber og markedsdialog (dvs. opkvalificering og værktøjer til brug for leverandørdialog og -samarbejde med fokus på cirkulær økonomi (genanvendelse, klimaaftryk og reduktion af materialeforbrug).

Gentofte Kommune arbejder endvidere på at færdiggøre og opdatere et dashboard for klimaaftryk på aftaleniveau af kommunens samlede indkøb, som også kan bruges i forhold til leverandørdialog.

Ønsket om et tættere leverandørsamarbejde og information omkring kommunens udmøntning af indkøbspolitikken forventes umiddelbart indfriet i løbet af projekternes løbetid; herunder en langt mere proaktiv dialog med leverandørerne både forud for udbud og i kontraktperioden vedr. klimaaftryk, cirkulær økonomi og reduktion af materialeforbrug.

Gentofte Kommune deltager meget gerne i løbende dialog med Danmarks Naturfredningsforening.

Forslag til ændring

I Klimaplan 2050 på side 29 foreslås at tilføje et nyt indsatsområde:

Vi skaber sammen

Indsatsområdet rummer tiltag, som med både kendte og nye metoder styrker den demokratiske samtale og samarbejde mellem borgere, foreninger, virksomheder og kommunen om klima og bæredygtighed på tværs af klimaplanens fem temaer.

Tiltag:

- Klimaborgerting
- Bæredygtighedsnetværk

Tilsvarende foreslås at tilføje et nyt indsatsområde i Handleplan for klimaneutralitets tema om bæredygtig dannelse på side 27:

Vi skaber sammen

Indsatsområdet rummer tiltag, som med både kendte og nye metoder styrker den demokratiske samtale og samarbejde mellem borgere, foreninger, virksomheder og kommunen om klima og bæredygtighed på tværs af klimaplanens fem temaer.

I tilknytning til det nye indsatsområde Vi skaber sammen tilføjes to nye tiltag:

Klimaborgerting

Gentofte Kommune deltager i projektansøgningen ”Klimademokrati”, som har til formål at afprøve forskellige modeller for og gennemføre tre lokale og et regionalt klimaborgerting med deltagelse af 30-40 borgere i hvert klimaborgerting. Borgerne skal drøfte forskellige emner relateret til klima og bæredygtighed, og formulere en række anbefalinger til kommunalbestyrelsen. Hvis projektet bliver godkendt af Velux Fonden, begynder projektet i 2023. Klimaborgertinget i Gentofte vil vare cirka 6 måneder i løbet af perioden andet halvår 2023 og frem til udgangen af 2024.

Aktører: Københavns Universitet, Concito, Gentofte Kommune, Randers Kommune, Hjørring Kommune og Region Hovedstaden.

Bæredygtighedsnetværk

Gentofte har gennem en årrække haft et uformelt bæredygtighedsnetværk, der består af borgere, foreninger og virksomheder i Gentofte Kommune, som er optaget af klima og bæredygtighed. Som en del af netværket bliver deltagerne inviteret til arrangementer eller workshops med fokus på bæredygtighed, arrangeret af eller i samarbejde med Gentofte Kommune.

Aktører: Gentofte Kommune, Grøn Guide, borgere, virksomheder og foreninger.

Cyklistforbundet

Cyklistforbundet anfører, at klimaplanen har for lidt fokus på, hvordan man flytter bilister over i andre transportformer og gør det attraktivt at cykle, tage bussen, toget eller gå. Fx ved at cyklen kan tages med i bussen. Cyklistforbundet efterlyser flere og måske mindre busser, der dækker flere ruter, vandbusser langs kysten fra de lokale havne og at cykler kan tages med i vandbusserne. Cyklistforbundet foreslår et cykelmål på længere sigt, fx at 70% cykler dagligt til og fra arbejde/uddannelse i 2050. Det kræver flere cykelstier, bredere cykelstier, grønt-lys ruter, samt gode cykelparkeringsforhold ved stationer, busstoppesteder, idrætsanlæg, biblioteker og ikke mindst skolerne, uddannelsesinstitutioner og større arbejdspladser.

Cyklistforbundet ønsker også, at cykelstierne prioriteres i forbindelse med gravearbejde. Fx ved at indføre krav om, at cykelstierne får en ensartet, sømløs nyasfaltering efter endt arbejde for at minimere generne for cyklisterne. Cyklistforbundet foreslår desuden, at Gentofte Kommune udarbejder et årligt cykelregnskab, der kan vise, hvordan det går med at nå målene.

Cyklistforbundet erklærer sig enige i klimaplanens fokus på at undervise og involvere børn og unge i bæredygtig dannelse og understreger behovet for at gøre det attraktivt for børn og unge at cykle i skole, til idræt, til kultur osv. Dette, påpeger Cyklistforbundet, kræver en prioritering af sikre cykeladgangsveje til alle skoler, uddannelsessteder, idrætsanlæg i kommunen og i samarbejde med andre kommuner til andre steder uden for vores kommune, så forældrene bliver trygge ved at lade børnene cykle selv. Konkret foreslår Cyklistforbundet, at der sættes mål for antallet af børn, der cykler til og fra skole, idræt, venner i 2030 og 2050. Desuden bemærker Cyklistforbundet, er der behov for konkrete færdigheder og viden om vedligehold af cykler. Cyklistforbundet foreslår, at der etableres et samarbejde med Politiet og forsikringsselskaber om at udvikle cykelfremmende aktiviteter for børn og unge.

Cyklistforbundet er glad for at være nævnt som partner i klimaplanen og står gerne til rådighed.

Bemærkning

Gentofte Kommune har stort fokus på at få borgerne til at flytte fra privatbilisme til cyklen. Det gør vi blandt andet ved at forbedre de eksisterende rammer for cyklister. Vi udvider infrastrukturen, vi udvider

også bredden på eksisterende cykelstier og forbedre og skaber flere cykelparkeringsfaciliteter ved udvalgte stationer og ved andre trafikale knudepunkter. Desuden implementerer vi tiltag i signalanlæg til forbedring af trafiksikkerheden og fremkommeligheden, herunder højresving for rødt og nedtællingssignaler, og vi opsætter fodhvilere og cykelpumper. Vi forsøger fra barnsben af at få aktive cyklister og forsøger at sætte cykling på dagsorden i daginstitutionerne og skoleregi med fx tilbud om cykelteknisk træning, cyklistprøver i skolen mv. På ungdomsuddannelserne forsøger vi med forskellige projekter at få de unge til at tage cyklen frem for bilen. Et projekt går blandt andet ud på at involvere de unge i løsninger på trafikale udfordringer på en udvalgt lokalitet. I opgaveløsningen indgår også vejtekniske løsninger såvel som adfærdsmæssige løsninger.

Park og Vej analyserer flere gange årligt data fra Danmarks Trafikvaneundersøgelse (DTU) og har beskrevet kommunens mål for cykeltrafik detaljeret i Trafiksikkerhedsplan 2021, der er udarbejdet i forlængelse af opgaveudvalget Trafik – Sikker i byen (2016).

Forslag til ændring

Ingen ændring

[Dansk Ornitologisk Forening \(DOF\), lokalafdelingen for københavnsområdet](#)

DOF gør opmærksom på en fejl i klimaplanens korte udgave side 30, hvor det er anført, at "Ermelunden er som en del af Jægersborg Dyrehave er udpeget som EU-Habitatområde." Det fremgår af kortet på side 9 i Miljøstyrelsens Natura 2000-basisanalyse 2022-2027 for Nedre Mølleådal og Jægersborg Dyrehave, at Ermelunden ikke udgør en del af dette habitatområde.

DOF ønsker at separering af husspildevandet og regnvandet skal påbegyndes med de samme i oplandet til Enghaverenden og dermed til Gentofte Sø, og ikke først i perioden 2028-43, som Spildevandsplanen lægger op til.

Bemærkning

Ermelunden er en del af Jægersborg Dyrehave, men er ikke med i det udpegede EU-Habitatområde. Der foretages konsekvensretning af teksten i klimaplanen.

Spildevandsplan

Rækkefølgen for etablering af separat afløbssystem i Forslag til Spildevandsplan 2022-2032 er prioriteret ud fra hensynet til vandmiljøforbedringer samt hensynet til, om hovedvandvejene er forberedt til at håndtere det separerede regnvand. Dette resulterer i en rækkefølge, hvor de kystnære oplande er prioriteret først, med henblik på at opnå størst mulig reduktion af overløb, idet langt størstedelen af overløb i dag sker ved Øresunds kyst.

Kommunen har dog også stort fokus på nedbringelse af overløb til de ferske vandområder; idet dette er afgørende for at leve op til Vandområdeplanernes krav om målopfyldelse om god økologisk tilstand. Gentofte Sø udgør sammen med Brobæk Mose et Natura 2000 område, og søen og mosen har unikt dyre- og planteliv. Kommunen har stort fokus på fortsat naturpleje af søen og på at identificere og reducere potentielle forureningskilder i arbejdet for at opnå god økologisk tilstand.

Statens Forslag til vandområdeplaner 2021-2027 indeholder ikke specifikke indsatskrav til opnåelse af målopfyldelse for Gentofte Sø, hvilket Gentofte Kommune i forbindelse med høringen derfor har efterspurgt hos Miljøstyrelsen. Gentofte Kommune forventer således tæt dialog med Miljøstyrelsen såvel

som Region Hovedstaden om hvilke typer indsatser, der skal til i arbejdet mod målopfyldelse for Gentofte Sø. –Mette skriver, at dette afsnit evt. kan udelades

Separeringen af Enghaverendens opland jf. rækkefølgeplanen forventes udført fra 2028-2043. Forslag til Spildevandsplan 2022-2032 forhindrer ikke, at der evt. kan laves yderligere klimatilpasningsprojekter uden for rækkefølgeplanen. Således vil Gentofte Kommune have fokus på, parallelt med separeringsprojektet og som led i oplandsplanlægningen sammen med Novafos, at afsøge muligheder for at etablere konkrete klimatilpasningsprojekter som yderligere kan fremskynde arbejdet mod målopfyldelse af vandområderne.

Gentofte Kommune er således i dialog med Novafos i forhold til at afsøge muligheder for konkrete tiltag for tidligere at begrænse overløb med spildevandsopblandet regnvand specifikt til Gentofte Sø.

Forslag til ændring

Teksten i Klimaplan 2050 side 17 ændres fra: "... Gentofte Sø og Brobæk mose er udpeget som Natura 2000 område og Ermelunden er som en del af Jægersborg Dyrehave udpeget som EU-Habitatområde." til: "... Gentofte Sø og Brobæk mose er udpeget som Natura 2000 område og Jægersborg Dyrehave er udpeget som EU-Habitatområde."

Gentofte Sogns Grundejerforening

Grundejerforeningen bakker op om klimaplanen og høringssvaret fra lokalforeningen af Danmarks Naturfredningsforening. Grundejerforeningen tager dog forbehold for den del af svaret, der handler om separering af spildevand, da området er omfattende og omkostningskrævende. På dette område har Grundejerforeningen tidligere givet høringssvar og oplever, at mange spørgsmål udestår.

Bemærkning

Gennemførelse af separering af regn- og spildevand i hele Gentofte Kommune er utrolig omfattende og kræver store investeringer. Separering er dog også nødvendig for at kunne opnå et afløbssystem som er robust overfor de nuværende og fremtidige regnmængder. Ved at adskille regn- og spildevand opstår muligheden for at håndtere regnvand på overfladen fx i grønne, rekreative løsninger eller multifunktionelle byrum.

Gentofte Sogns Grundejerforening har afgivet et høringssvar til Forslag til spildevandsplan 2022-2032 via Fællesrådet for Grundejerforeninger i Gentofte. Dette vil blive besvaret i forbindelse med høringsnotat for spildevandsplanen.

Forslag til ændring

Ingen ændringer

Nymosegruppen

Nymosegruppen vurderer, at klimaplanen betyder, at det er slut med at tage bidder af Nymosen ud til andre formål end at styrke områdets biodiversitet, og at spildevand og regnvand skal bortledes gennem separerede systemer for at modvirke, at spildevandssystemet bliver overbelastet. For Nymosen betyder det, at den netop færdiggjorte klimatilpasning af Mosegårds kvarteret i fremtiden også vil blive tilført tagvand, og den større mængde vand forudsætter, at filterkapaciteten ved tilløbet til Nymosen kan klare belastningen. De separate afledningssystemer skal være dimensioneret så robust, at de kan modstå, at spildevand ender i Nymosen i tilfælde af monsterregnskyl, og med den bemærkning tilslutter Nymosegruppen sig Klimaplan 2050.

Bemærkning

Indsatserne for klimatilpasning af Gentofte Kommune har bl.a. til formål at sikre et afløbssystem, som er robust overfor fremtidens stigende regnmængder. Separeringen af regn- og spildevand muliggør at regnvand kan håndteres på overfladen og fx medvirke til at skabe blå grønne, rekreative løsninger og understøtte udviklingen af biodiversitet, netop som det er tilfældet i Nymosen.

Separeringen vil blive planlagt og projekteret i samarbejde med Novafos og i den forbindelse vil der naturligvis blive lagt vægt på at systemerne har en passende kapacitet til at håndtere de vandmængder der ledes til, samt eventuelle behov for rensning af vandet inden udledning til søer, moser og havet. Dette omfatter naturligvis også anlægget i Nymosen.

Forslag til ændring

Ingen ændringer.

Borgergruppen Bedre Byrum

Borgergruppen ser klimaplanen som et godt udgangspunkt for at drøfte hvordan udvikling af Ibstrup Torv i Jægersborg som attraktivt byrum kan bidrage til klimaplanens mål, og hvorledes klimaplanen kan medvirke til at løse udfordringer for omlægning af torvet.

Separering og klimatilpasning på Høeghsmindevej/Smakkegårdsvej kan ændre karakteren af denne vejforbindelse, således at både omfang i form af kødannelser og hastighed af biltrafik nedbringes, især af tung lastvognstrafik. Dermed sænkes støjniveauet ved torvet og vanskeligheden ved sikkert at krydse den aktuelt stærkt trafikerede Smakkegårdsvej som fodgænger mindskes.

På torvet og ved de omkringliggende ejendomme kan parkeringsarealer omlægges fra asfaltbelægning til egnede former for forstærkede hullede sten, som både tillader nedsivning af regnvand og gennemvækst af græs for et smukkere og mere klimatilpasset resultat.

Borgergruppen ser Ibstrup Torv som et knudepunkt for bæredygtig mobilitet. I lighed med initiativer ved kommunens øvrige stationsområder kan serviceniveauet for kollektiv og grøn trafik hæves og stoppestederne for buslinjen kan gentænkes for at skabe en mere synlig forbindelse til Jægersborg station.

Borgergruppen foreslår desuden, at der i samarbejde med Jægersborg bibliotek gennemføres kampagner på torv og bibliotek med vægt på litteratur om bæredygtighed.

Bemærkning

Gentofte Kommune har tidligere kommenteret på borgergruppens idéprojekt, i forbindelse med borgergruppens ansøgning om støtte fra Realdania. Kommunen ser frem til at fortsætte dialogen om områdets udvikling og de tiltag, der kan findes mulighed for. Novafos har tidligere screenet parkeringspladsen i forbindelse med klimaprojektet på Smakkegårdsvej, og der blev der vurderet et lavt potentiale til forsinkelser af regnvand på arealet. Ved eventuelt fremtidige anlægsprojekter på eller ved parkeringspladsen på Ibstrup Torv, vil det eventuelle potentiale for klimatilpasning naturligvis vurderes igen.

Forslag til ændring

Ingen ændring.

Id 938

Borgeren ønsker tilføjelse af et punkt vedr. sænkning af fartgrænsen på vejene ligesom i Københavns kommune. Gerne en sænkning med 10 - 20 km i timen for at hjælpe klimaet, nedsænke trafikstøj og øge trafiksikkerheden.

Bemærkning

Gentofte Kommune arbejder for at nedsætte hastigheden på Helsingørmotorvej og Lyngby Omfartsvej. Formålet med at nedsætte hastigheden på de to strækninger er at reducere støjniveauet.

Desuden er der i forlængelse af en byrådsbeslutning sendt ansøgning til Nordsjællands Politi om at nedsætte hastigheden på Kystvejen ved Skovshoved havn og på Strandvejen ved Bellevue.

Desuden planlægger Gentofte Kommune at nedsætte hastigheden til 40 km/t på en række lokalveje, som en del af forsøget om lokale hastighedsbegrænsninger, hvor Gentofte Kommune deltager.

Forslag til ændring

Ingen ændring.

Id 948

Borgeren opfordrer til at "Power to X" indtænkes i klimaplanen, og at der i klimarbejdet stilles skarp fokus på, at Gentofte Kommune i fremtiden kan "tilbyde" borgere/virksomheder "Power to X".

Bemærkning

Et Power-to-X (PtX) anlæg er ikke en lokal optimal løsning i Gentofte Kommune, da anlægget bl.a. kræver plads, infrastruktur og grøn el. Til gengæld kommer Gentofte Kommune via sit medejerskab af Vestforbrænding til potentielt at bidrage til PtX, idet Vestforbrænding har planer om at indfange CO₂.

Forslag til ændring

Ingen ændring.

Id 949

For at skabe en effektiv ladeinfrastruktur foreslår borgeren opsætning af ladestandere ved alle S-togstationer. For at styrke natur og biodiversitet foreslås plantning af flere træer og buske samt flere bænke i skyggen. Endelig foreslås at skabe en innovations- og partnerskabshub, der giver mulighed for at tænke nyt og danne utraditionelle partnerskaber på tværs af kommuner, erhvervsliv og universiteter.

Bemærkning

Det er de private operatører, der etablerer ladeinfrastrukturen i kommunen. Gentofte Kommune udbyder løbende retten til at virke som operatør på offentlig vej, herunder lokaliteter nær trafikknudepunkter og kommunale p-pladser til formålet.

Der arbejdes generelt for at styrke naturen og biodiversiteten i kommunen, såvel i de grønne områder som i byrum. Nyplantninger prioriteres, hvor det kan skabe en merværdi også i forbindelse med klimatilpasning af vores veje og pladser. I forbindelse med klimatilpasning af afløbssystemet i kommunen vil der blive kigget på muligheder for at samtænke håndtering af regnvand med den generelle byudvikling, herunder generel beplantning og brug af planter og træer til at optage vand samt bidrage til at skabe skygge og modvirke varme-ø-effekter i byen.

Analysen 'Grønnere veje og pladser' er gennemført i 2022, hvor potentialer for yderligere begrønning af større offentlige veje i kommunen er undersøgt. Analysen skal danne baggrund for prioritering af den fremadrettede indsats for træplantning og begrønning langs de større veje.

Forslag til ændring

Ingen ændringer.

Id 951

Status og beregninger

Borgeren anbefaler, at kommunen undlader at beregne biomasse som CO₂-neutral, at klimaplanen følges op af en handlingsplan, og at der årligt gøres status for udviklingen. Borgeren anbefaler desuden, at det specificeres, hvilke statslige tiltag, der udgør 45% af vejen mod klimaneutralitet og hvad kommunen kan gøre, hvis staten ikke realiserer sine tiltag og at kommunen tilslutter sig Gate21.

Bemærkninger

Gentofte Kommunes klimaregnskab er beregnet med udgangspunkt i Energistyrelsens Energi- og CO₂-beregner, der beregner biomasse til energiformål som CO₂-neutral på tilsvarende vis som bynetværket C40, der står bag det klimaplankoncept, som 96 danske kommuner anvender.

Som en del af Klimaplan 2050 har kommunen udarbejdet to konkrete og 2-årige handleplaner; Handleplan for klimaneutralitet 2022-2024 samt Handleplan for klimarobusthed 2022-2024. Som beskrevet i Klimaplan 2050 vil kommunen udarbejde årlige klimaregnskaber både for kommunens egen virksomhed og for kommunens geografi, ligesom den samlede klimainsats årligt vil blive evalueret.

Vedrørende statens andel af vejen mod klimaneutralitet fremgår dette i kommunens baggrundsrapport til Klimaplan 2050, som publiceres på www.gentofte.dk i løbet af efteråret 2022. Kommunen vil fortsætte sin dialog med staten herunder også i forhold til behovet for at statslige tiltag fx i form af grøn el bliver realiseret. Gentofte Kommune har i længere årrække været medlem af Gate21.

Forslag til ændring

Ingen ændring.

Bæredygtig mobilitet

Borgeren efterlyser, at klimaplanen understreger, at overgang til elbiler ikke løser de klimamæssige udfordringer, da produktion af elbiler medfører CO₂-udledning og udvinding af sjældne jordarter, hvorfor det er nødvendigt at mindske antallet af biler. Borgeren opfordrer til, at kommunen støtter boligforeninger og ejerforeninger, der ønsker at opstille ladestandere samt udarbejder en løsning for de villaejere, der ikke kan oplade på egen grund. Borgeren opfordrer desuden til, at mål vedrørende cyklisme og kollektiv trafik skal være mere ambitiøse og at der udvikles tiltag til at øge brug af cykler, elcykler og kollektiv trafik. Endelig opfordrer borgeren til at kommunen gennemfører tiltag for at reducere den gennemkørende trafik via en betalingsring og parkeringszoner ved s-togstationer. Borgerne opfordrer også til en analyse af hvordan en del af trafikken, herunder den gennemkørende trafik, kan overflyttes til kollektiv trafik eller cykel samt løbende mobilitetsanalyser for at belyse hvordan trafikken kan blive mere bæredygtig.

Bemærkninger

Det er de private operatører, der etablerer ladeinfrastrukturen i Danmark. Kommunen udbyder løbende lokaliteter til opsætning af offentligt tilgængelige ladestandere for at understøtte udredelsen af en god

ladeinfrastruktur i Gentofte kommune. 65% af borgerne i Gentofte kommune har mulighed for at oplade på egen grund. Der er yderlige gode opladningsmuligheder for de 11% af borgerne, der har mulighed for parkering på fælles p-arealer og de 50%, der har gode p-forhold på deres arbejdsplads. Kommunen har særlig fokus på etageboliger og rækkehuse, og andre borgere, der ikke kan findes plads på egen grund til opladning. Det private marked meddeler, at de forventer at dække behovet for hurtig- og lynladere på servicestationer og ved detailvarehandlen.

Kommunen har adgang til Danmarks Statistik og DTU's Trafikvaneundersøgelse, der bl.a. leverer detaljeret data om kommunens trafikstrømme og -adfærd. Kommunen har et tæt samarbejde med Gate21 og øvrige netværk om vidensdeling og udvikling af smarte løsninger på området.

Forslag til ændring

Ingen ændring.

Grøn energi

Borgeren opfordrer kommunen til at hjælpe husejere til at gennemføre energirenoveringer, gøre det enklere for borgere at få tilladelse til at sætte solceller på bygninger, sætte solceller på kommunale og private institutioner, opfordre borgere, virksomheder og kommunens institutioner til at skifte til LED belysning samt energibesparende apparater. Borgeren opfordrer til at beskrive, hvad kommunen forpligter sig til at gøre ifht udbredelse af fjernvarme, og at kommunen opfordrer staten til at sikre arbejdskraft til at installere fjernvarme og andre energibesparende tiltag.

Bemærkninger

I klimaplanens Handleplan for klimaneutralitet 2022-2024 er et tiltag, der handler om "Energibesparelser i private boliger". Kommunen vil understøtte borgernes mulighed for at få hjælp til at vurdere, om der er energieffektiviseringer, de med fordel kan få foretaget på deres ejendom. På Gentofte Gladsaxe Fjernvarmes hjemmeside www.ggfjernvarme.dk beskrives hvordan fjernvarmen bliver udbredt i Gentofte Kommune.

Forslag til ændring

Ingen ændring.

Cirkulær økonomi

Borgeren ønsker at kommunen bidrager til større støtte til Repair Cafeer, øget genbrug ved storskrald og på lossepladsen og oprettelse af lokale byttestationer/genbrugsstation i de enkelte bydele, så borgerne kan finde brugte produkter og materialer i nærområdet.

Bemærkning

Det fremgår af Gentofte Kommunes Affaldsplan 2021-2032, initiativ 1.02, at "Foreninger som Repair Café Hellerup og Gentofte Byttemarked skal fortsat støttes i deres arbejde, og vi skal hjælpe med at udvikle deres koncepter". Kommunen støtter Repair Café Hellerup ved bl.a. at give dem adgang til at bruge et ledigt lokale i Byens Hus og er fortsat åben over for henvendelser fra Repair Café Hellerup om styrket samarbejde.

Øget genbrug i storskraldsordningen og på genbrugsstationen er en vigtig del af kommunens affaldsplan. Affaldsplanens initiativ 2.07 "Udvikling af storskraldsordningen" handler både om mere genanvendelse og

genbrug i storskraldsordningen, mens Initiativ 1.02 "Genbrugspark Gentofte" handler om at udvikle genbrugsstationen i retning af mere genbrug.

Affaldsplanen handler også om at fremme lokale byttestationer. Det fremgår af initiativ 1.02 at: "I Gentofte vil vi undersøge, om stationer til bytte af indbo kan etableres udvalgte steder i kommunen. Hos skoler, sportsklubber, større boligforeninger og grundejerforeninger kan lignende forsøg med byttelereoler eller -stationer gennemføres. Byttestationer skal sikres mod klunsning og opføres og driftes, så de ikke fremstår som rod i bybilledet."

Forslag til ændring

Ingen ændring.

[Id 954](#)

Borgeren foreslår at undgå løsninger, der ikke reelt er klimaneutrale som fx øget import af biomasse. Borgen foreslår desuden, at målet gælder alle drivhusgasser, at indsatsen sættes i gang hurtigt og følges tæt, og at der er årlige resultatmål. Desuden foreslås en forstærket indsats for at begrænse kørslen med emissionsbiler, og at klimaplanen har en mere klar linje, som gør det gradvis mindre attraktivt at eje, køre og parkere emissionsbiler.

Bemærkning

Via Centralkommunernes Transmissionsselskab (CTR), der distribuerer fjernvarme til Gentofte og 6 andre kommuner, arbejdes med en langsigtet plan for at neddrogle biomassen. Omstillingen til bæredygtig mobilitet er en balance mellem at gøre det attraktivt for elbiler og besværligt for fossilbiler. Kommunen vil fortrinsvis gøre det attraktivt at køre elbil og er i færd med at udarbejde en ladestanderstrategi, der skal fremme udbredelsen af elbiler.

Forslag til ændring

Ingen ændring.

[Id 955](#)

Borgeren opfordrer til flere og hyppige busforbindelse på kryds og tværs af kommunen samt ind mod København, da kombinationsrejser med hyppige skift samt få busafgange ikke frister til at benytte den offentlige transport. Borgeren efterlyser en højere ambition på cykelområdet med et konkret mål for at øge cykelinfrastrukturen markant hvad angår de asfalt-m², der er dedikeret til cyklisme. Bl.a. fordi flere befærdede vejstrækninger har smalle cykelstier, der ikke tager højde for mængden af cykeltrafik som fx på Strandvejen, hvor cykelstien trods nylig renovering er smal og dermed farlig pga. trafikmængden. Borgeren ønsker således, at det bliver en del af klimaplanen at prioritere trafikikkerheden for cyklister med bredere cykelstier på trafikerede ruter og handelsstrøg.

Borgeren efterlyser desuden, at klimaplanen fokuser på trafikomlægning ved at omstille infrastrukturen væk fra bilisme og henimod kollektiv transport, cyklisme og gang, og at bekvemmeligheden for bilister kommer i spil. Konkret foreslår borgeren at klimaplanen tilføjes 1) en visionær holdning til parkering, der tilskynder til valg af cykel eller offentlig transport, 2) konkrete mål for at begrænse den gennemkørende trafik og de lokale borgers stigende tendens til at bilen er førstevalg samt 3) udvikling af planer for at etablere trafikreducerende tiltag som fx trafikøer, hvor logistiske foranstaltninger holder gennemkørende trafik ude af beboelseskvarterer.

Bemærkning

Busdrift

Gentofte kommune i samarbejde med Movia, vurderer årligt de enkelte buslinjer, både hvor mange der benytter busserne, men også bussernes rute og hvordan busnettet i helhed hænger sammen. Gentofte kommune har ikke reduceret antallet af busser i kommunen, men enkelte linjer er blevet nedjusteret i frekvens, mens andre er sat op i frekvens. I forbindelse med planlægningen af den seneste større ændring, udrulningen af Busnet 2019, var et af fokuspunkterne, at styrke den tværgående kollektive transport, hvilket resulterede i omlægning af flere buslinjer. Der foretages en evaluering af busnettet ultimo 2022, hvorfor der ikke ændres i busdriften i 2023.

Cykelfremmende infrastruktur

I supercykelstisamarbejdet, som Gentofte Kommune er en aktiv del af, er der i Visionsplanen 2021 – 2045 planer om at etablere supercykelstien Kystbaneruten, som løber langs Strandvejen og Kystvejen. Stibredden er der, i forbindelse med supercykelstier, fokus på, det er dog ikke alle steder, hvor det er muligt at udvide den.

Gentofte Kommune forsøger at fremme cyklisme fx via mere og forbedret cykelparkering på trafikknudepunkterne på Hellerup Station og Vangede Station. Derudover har kommunen forbedret cykelparkering på Jægersborg Station og på busruten 150S på Lyngbyvej ved Brogårdsvej i begge retninger.

Parkering

Gentofte Kommune har taget initiativ til at udføre en større parkeringsundersøgelse, hvor borgerne i kommunen har mulighed for at komme med bemærkninger og forslag til, hvordan de synes parkering fremadrettet skal reguleres. Beslutning om, hvordan parkering skal reguleres og håndhæves, afventer resultatet af parkeringsundersøgelsen og behandles politisk.

Hastighed

Gentofte Kommune arbejder for at nedsætte hastigheden på Helsingørmotorvej og Lyngby Omfartsvej. Formålet med at nedsætte hastigheden på de to strækninger er at reducere støjniveauet.

Desuden er der i forlængelse af en byrådsbeslutning sendt ansøgning til Nordsjællands Politi om at nedsætte hastigheden på Kystvejen ved Skovshoved havn og på Strandvejen ved Bellevue.

Vi planlægger at nedsætte hastigheden til 40 km/t på en række lokalveje, som en del af forsøget om lokale hastighedsbegrænsninger, hvor Gentofte Kommune deltager.

Trafikøer

Det er ikke led i en strategi, fra kommunens side, at reducere fortovsbredden for at skabe plads til parkerede biler. På få strækninger er fortovsbredden reduceret med henblik på at skabe bedre forhold for fodgænger, som forventes at blive generet mindre af parkerede biler på fortovet.

Forslag til ændring

Ingen ændringer.

Id 956

Borgeren stiller spørgsmålstegn ved forventningerne til CO₂-fangst og lagring, og ønsker oplysning til borgerne om energirenovering, bedre varmeudnyttelse mv. Borgeren ønsker bedre forhold for cyklister ved vejarbejde, at bilerne i den forbindelse ikke får fortrinsret og at hastigheden på mindre veje sænkes. Borgeren foreslår bedre adgangsforhold til genbrugsstationen, også for cyklister, bedre orientering om affaldssortering og muligheder for reparation og at den cirkulær økonomi bliver gjort nem for borgerne. Borgeren anbefaler, at etablering af vejbede overvejes, når der graves i vejen for både at opsuge vand, styrke begrønning og sænke hastigheden.

Borgeren anbefaler desuden, at borgerne i højere grad orienteres om kommunens beslutning om grønne hegn, og at anbefalinger til planter, der inviterer sommerfugle og bier, tænkes ind i formidlingen. Borgeren opfordrer således til, at formidling om klimakrisen og natur- og biodiversitetskrisen samtænkes i langt højere grad. Borgeren opfordrer desuden til at etablere en kyststi, der giver alle lige adgang til strand og hav. Endelig foreslår borgeren oprettelse af fx et klimaborgerting for at inddrage borgernes viden og ideer.

Bemærkning

Grøn energi

CO₂-fangst og lagring er en kendt og afprøvet teknologi. Desuden er Vestforbrænding, som det eneste affaldsforbrændingsselskab i Danmark, blevet udvalgt til at deltage i Energistyrelsens udbud vedrørende CO₂-fangst og lagring. Vedrørende energirenovering beskriver klimaplanens Handleplan for klimaneutralitet et tiltag, der handler om "Energibesparelser i private boliger". Tiltaget handler om, at kommunen vil understøtte borgernes mulighed for at få hjælp til at vurdere, om der er energieffektiviseringer, borgerne med fordel kan få foretaget egen ejendom.

Borgerinddragelse

Bæredygtigt Gentofte er et forum, hvor borgerdrevne initiativer kan spire og gro i et fællesskab med andre ildsjæle. Her sker der ligeledes et stort formidlingsarbejde sammen med andre ligesindede aktører, som fx Grøn Guide, der arrangerer mange borgernære aktiviteter. Gentofte Kommune har en god tradition for at inddrage lokale borgere i konkrete projekter, når det kan bidrage til en merværdi og fælles forståelse. I de seneste år har der været flere borgerudvalg, der har beskæftiget sig med bl.a. trafikadfærd, grønnere villaveje samt bæredygtighed.

Endelig er Gentofte Kommune gået sammen med en række projektpartnere om at etablere et lokalt klimaborgerting, hvor 30-40 repræsentativt udvalgte borgerne skal drøfte forskellige emner relateret til klima og bæredygtighed, og formulere en række anbefalinger til kommunalbestyrelsen i Gentofte. Hvis projektet opnår ekstern finansiering, påbegyndes det i 2023.

Cirkulær økonomi

Gentofte kommune har i udvikling af genbrugsstationen overvejet tiltag for cyklister, men har vurderet, at det er for farligt at cykler og biler færdes uden adskillelse. Vi vil overveje at etablere flere cykelstativer og hvilke andre tiltag, der kan gøres.

I forhold til affaldssortering bestræber vi os på løbende at informere og gennemføre kampagner om affaldssorteringen. I kommunens sorteringsvejledning er der fokus på blandede produkter, fx chips-, kaffe- og frostoposer (se [Affaldssortering for villaer og rækkehuse - Gentofte Kommune](#)). Kommunen er enig i at det skal være nemt for den enkelte borger at bidrage til den cirkulære økonomi, og at forbrugerne skal have bedre information om reparation. Det kan oplyses, at EU-kommissionen arbejder med et lovforslag om reparation, som bl.a. handler om at sikre information til forbrugere om produkters holdbarhed og reparationsmuligheder. Lovforslaget forventes præsenteret i 2022.

I forbindelse med gennemførelse af separeringsprojektet i hele kommunen, vil der blive foretaget et omfattende planlægningsarbejde, som har til formål at fastlægge de overordnede vandveje samt behovet for klimatilpasningsløsninger. I forbindelse med dette arbejde vil muligheder for håndtering af vand lokalt i fx vejbede blive undersøgt og løsninger der understøtter begrønning og udvikling af grønne områder og byrum vil blive gennemført hvor det er muligt.

Klimatilpasning og natur

Gentofte Kommune har generelt fokus på formidling af intentioner og effekter af store og små naturprojekter, samt kendskab til natur og biodiversitet. Herunder hvilke tiltag private borgere selv kan gennemføre for at understøtte en øget biodiversitet i kommunen. Kommunen har bl.a. En Grøn guide, der har til formål at rådgive, koordinere og oplyse borgere, foreninger, organisationer og virksomheder i Gentofte om natur- miljø- og ressourcspørgsmål. Kommunen har ifm. Deltagelse i Danmarks Vildeste Kommune sat et projekt i søen, der skal inspirere, oplære og opmuntre haveejere, til at indrette deres haver mere biodiversitetsvenlig og derigennem øge kendskabet og forståelse for biodiversitet samt at skabe mere plads og sammenhæng mellem naturen i Gentofte kommune

På natur og biodiversitet arbejder Gentofte Kommune netop på at der i 2025 er igangsat mindst 5 naturforbedrende projekter, der viser potentialer for biodiversitet, samt at naturprojekter som er gennemført af borgere, virksomheder eller kommune er formidlet så de kan danne inspiration og skabe større bevidsthed om behovet for at give biodiversiteten gode vilkår.

I efteråret 2022 opstartes processen med udarbejdelse af en egentlig klimatilpasningsplan, som skal sikre, at kommunen er robust overfor fremtidens klima (øgede og hyppigere regnmængder, stormflod og stigende havvandsstand samt øgede temperaturer). I den forbindelse vil der blive set mere konkret på behovet for kystsikring og forudsætningerne for fastlæggelse af det fremadrettede sikringsniveau i form af analyse af udsatte værdier og infrastruktur ved forskellige scenarier. Herudover vil der blive vurderet på behovet for og muligheden for gennemførelse af større sammenhængende kystsikringsprojekter. Der planlægges en proces for involvering af borgerne (og eventuelle kystsikringslag), ligesom arbejdet med klimatilpasningsplanen skal baseres på dialog med vores nabokommuner København og Lyngby-Taarbæk Kommune.

Forslag til ændring

I Klimaplan 2050 på side 29 foreslås at tilføje et nyt indsatsområde:

Vi skaber sammen

Indsatsområdet rummer tiltag, som med både kendte og nye metoder styrker den demokratiske samtale og samarbejde mellem borgere, foreninger, virksomheder og kommunen om klima og bæredygtighed på tværs af klimaplanens fem temaer.

Tiltag:

- Klimaborgerting
- Bæredygtighedsnetværk

Tilsvarende foreslås at tilføje et nyt indsatsområde i Handleplan for klimaneutralitets tema om bæredygtig dannelse på side 27:

Vi skaber sammen

Indsatsområdet rummer tiltag, som med både kendte og nye metoder styrker den demokratiske samtale og samarbejde mellem borgere, foreninger, virksomheder og kommunen om klima og bæredygtighed på tværs af klimaplanens fem temaer.

I tilknytning til det nye indsatsområde Vi skaber sammen tilføjes to nye tiltag:

Klimaborgerting

Gentofte Kommune deltager i projektansøgningen "Klimademokrati", som har til formål at afprøve forskellige modeller for og gennemføre tre lokale og et regionalt klimaborgerting med deltagelse af 30-40 borgere i hvert klimaborgerting. Borgerne skal drøfte forskellige emner relateret til klima og bæredygtighed, og formulere en række anbefalinger til kommunalbestyrelsen. Hvis projektet bliver godkendt af Velux Fonden, begynder projektet i 2023. Klimaborgertinget i Gentofte vil vare cirka 6 måneder i løbet af perioden andet halvår 2023 og frem til udgangen af 2024.

Aktører: Concito, Københavns Universitet, Gentofte Kommune, Randers Kommune, Hjørring Kommune og Region Hovedstaden.

Bæredygtighedsnetværk

Gentofte har gennem en årrække haft et uformelt bæredygtighedsnetværk, der består af borgere, foreninger og virksomheder i Gentofte Kommune, som er optaget af klima og bæredygtighed. Som en del af netværket bliver deltagerne inviteret til arrangementer eller workshops med fokus på bæredygtighed, arrangeret af eller i samarbejde med Gentofte Kommune.

Aktører: Gentofte Kommune, Grøn Guide, borgere, virksomheder og foreninger

Id 957

Borgeren opfordrer til plantning af flere træer, beskyttelse af træer i skoven, brug af mere vedvarende energi i samarbejde med stat, virksomheder og civilsamfund og at biomasse udfases inden for klimaplanens tidshorisont. Borgeren vil gerne samarbejde om at realisere klimaplanen.

Bemærkning

Der er generelt fokus på at styrke grønne områder og natur i kommunen, herunder ved at udvikle prototyper for fx 'det naturlige vejbed eller vejhjørne' hvor man ved opbygning, plantevalg etc. understøtter biodiversitet og eventuelt bidrager til klimatilpasning ved at håndtere regnvand.

Gentofte kommune opleves som en grøn kommune med en kulturhistorie, der giver plads til de store fuldkronede træer. De ses i vores parker, skov- og moseområder, kirkegårde, alléer og det enkelte træ på vejhjørner. De private havers træer bidrager i høj grad til den fortælling. Træer er levende organismer, der kan blive syge eller dø af alderdom. Park og Vej plejer de offentlige vejtræer, og planter nyt, når det er nødvendigt. I naturområderne lader vi naturen selv sørge for det i større og større grad til gavn for biodiversiteten.

Analysen 'Grønnere veje og pladser' er gennemført i 2022, hvor potentialer for yderligere begrønning af større offentlige veje i kommunen er undersøgt. Analysen kan danne baggrund for prioritering af den fremadrettede indsats for træplantning og begrønning langs de større veje.

Da Gentofte Kommune er en fuldt udbygget kommune, er det ikke muligt at opsætte vindmøller eller solcelleanlæg på jord. Kommunen vil i takt med forbedring af de statslige rammer for brug af solceller se på muligheder for flere solceller på offentlige bygninger i forbindelse med renovering og nybyggeri.

Via Centralkommunernes Transmissionsselskab (CTR), der distribuerer fjernvarme til Gentofte og 6 andre kommuner, arbejdes med en langsigtet plan for at neddrøse biomassen.

Forslag til ændring

Ingen ændring.

Øvrige bemærkninger til Klimaplan 2050

Concitos forhåndsvurdering

Den grønne tænketank Concito, der er projektleder på DK2020-klimaplanprojektet, har til opgave udarbejde en forhåndsvurdering af de DK2020-deltagende kommuners klimaplaner, inden klimaplanerne vedtages af den enkelte kommunalbestyrelse og derefter sendes til formel godkendelse hos det internationale bynetværk C40 senest den 15. oktober 2022.

Concitos forhåndsvurdering af Gentoftes Klimaplan 2050, klimahandleplanerne 2022-2024 samt The Climate Action Planning Framework (CAPF) à den 24. juni 2022 pointerer, at Gentofte Kommunes klimaplanmateriale fremstår overbevisende, gennemarbejdet og velskrevet, og at kommunen har lavet en ambitiøs og klart formidlet klimaplan samt en god besvarelse af CAPF. Endelig fremhæver forhåndsvurderingen, at Gentofte udmærker sig på en lang række områder herunder inddragelse af aktører, et forbilledligt kommunikationsarbejde samt en særlig indsats i forhold til cirkulær økonomi og scope 3.

Forhåndsvurderingen nævner samtidig et behov for to nødvendige tilpasninger i klimaplanen og CAPF, for at Concito kan indstille kommunens klimaplan til godkendelse hos C40. Det gælder følgende:

Kommunens interesse i at implementere klimaplanen

Concito efterlyser, at afsnit 1.1.1 (side 3) i CAPF præciserer kommunens interesse i ikke kun at behandle, men også implementere klimaplanen.

I CAPF på side 3 fremgår følgende tekst: *"Borgmesterens underskrift på vegne af Kommunalbestyrelsen den 19. oktober 2020 (bilag 1) bekræfter Gentofte Kommunes interesse i at videreudvikle og understøtte politisk behandling af en DK2020 klimaplan for Gentofte."*

Teksten foreslås ændret til: *"Borgmesterens underskrift på vegne af Kommunalbestyrelsen den 19. oktober 2020 (bilag 1) bekræfter Gentofte Kommunes interesse i at videreudvikle og understøtte politisk behandling og implementering af en DK2020 klimaplan for Gentofte."*

Definition af klimatilpasning

Concito anser definitionen af klimarobusthed i Klimaplan 2050 for snæver, idet den kun indbefatter vand. Der bør tilføjes andre klimaforandringer som stigende temperaturer, tørke og storme

I Klimaplan 2050 på side 4 fremgår følgende tekst: *"Klimarobusthed betyder, at Gentofte både nu og om 100 år skal være robust over for øgede vandmængder og være klar til at håndtere både hverdagsregn og kraftige regnhændelser. I planlægningen vurderes og tages højde for, hvordan konkrete projekter påvirker og påvirkes af hele vandkredsløbet, herunder stormflod, og havvands- og grundvandsstigninger."*

Teksten foreslås ændret til: *"Gentofte Kommune er (som geografisk område og som organisation) klimarobust, når kommunen er i stand til rettidig og effektivt at forudse, handle på og komme sig efter virkningerne af en klimarelateret ødelæggende hændelse eller tendens som regn, stormflod, havvand, grundvandsstigninger, temperaturstigninger, storme og tørke. Det skal ske ved at sikre beskyttelse, genoprettelse eller forbedring af kommunens væsentlige og grundlæggende sociale, økonomiske og miljømæssige strukturer og funktioner."*

Udover de nødvendige tilpasninger nævner Concito også tre opmærksomhedspunkter, hvor tilpasning anbefales, men som ikke er krav for Concitos indstilling til godkendelse. Det drejer sig om følgende:

Mål for merværdier

I Klimaplan 2050 på side 34 fremgår 12 mål for merværdier. Merværdierne er med afsæt i Gentofte Kommunes verdensmålsstrategi formuleret på tværs af klimaplanens tiltag. Concito nævner kort, at målene med fordel kan være mere målbare. Det er korrekt, at de 12 mål i sig selv ikke er målbare, men udstikker en retning. Til gengæld er der i klimaplanen 34 andre mål, hvoraf flere er både målbare og har en (indirekte) kobling til merværdierne:

Merværdien "At understøtte at borgere i hele kommunen uanset bopæl og socioøkonomiske vilkår har mulighed for at bidrage til den grønne omstilling" er koblet til klimaplanens mål om at "90 af alle ejendomme i den igangværende fjernvarmeudbygning i Gentofte er tilsluttet fjernvarme i 2027".

Merværdien "At reducere trængsel i trafikken" og "At reducere forurening af jord, luft og grundvand" er koblet til klimaplanens mål om at "Andelen af cyklister, der benytter cyklen til transport mellem hjem og arbejde eller uddannelse indenfor Gentofte Kommune, er øget fra 44% i 2020 til 50% i 2025" og at "40% af de private elbiler er eldrevne i 2030".

Merværdien "At forbedre biodiversiteten" er koblet til klimaplanens mål om "20 inspirerende naturprojekter, der er forankret hos borgere, virksomheder eller kommunen, er formidlet, for at beskytte de truede arter og styrke den biologiske mangfoldighed i 2025" og at "5 naturforbedrende projekter, der viser potentialer for biodiversitet på kommunens grønne arealer, er igangsat, for at skabe flere levesteder for den hjemmehørende flora og fauna i 2025".

Administrationen anbefaler, at der ikke formuleres yderligere målbare mål vedr. merværdier.

Dedikerede årsværk til klimainsatsen

Concito anfører, at antallet af dedikerede årsværk i Klima, Miljø og Tekniks klimaenhed ikke fremgår. I CAPF'en på side 8 er følgende afsnit tilføjet: *"For at styrke implementering af klimaplanen har direktionen besluttet at etablere en ny klimaorganisering per den 1. september 2022. Den nye organisering består af et tværgående klimanetværk, der er forankret i Kommunikation, og som tilføres dedikerede personaleressourcer til klima- og bæredygtighedsindsatsen på tværs af alle opgaveområder. Desuden består den nye organisering af en ny Klimaenhed i opgaveområdet Klima, Miljø og Teknik, hvor langt størstedelen af klimatiltagene er forankret. Der afsættes i 2022-2023 3,5 årsværk til klimanetværket og ca. 5 årsværk til klimaenheden."*

Brændeovne i Gentofte Kommune

Concito anfører, at der er et ufuldstændigt afsnit om brændeovne i et bilag til CAPF'en. Det er tale om et bilag til temaet om grøn energi, hvor der er en enkelt sætning om brændeovne, der ikke har relevans til afsnittet, og som skulle være slettet. Det er nu sket.

Administrationens bemærkninger

I Klimaplan 2050 på side 11 fremgår følgende tekst *"Der var per 1. januar 2021 27.137 personbiler i Gentofte Kommune. El- og hybridbiler udgjorde pr. 1. januar 2021 knap 4,5% af personbilerne i kommunen, mens de nationalt udgjorde knap 2%."* Teksten foreslås opdateret og ændret til: *"Der var per 31. april 2022 32.664 personbiler i Gentofte Kommune. Elbiler udgjorde pr. 31. april 2022 knap 6% af personbilerne i kommunen, mens de nationalt udgjorde knap 3%."*

I Klimaplan 2050 på side 19 fremgår følgende 2030-mål: *"90% af alle ejendomme i Gentofte er tilsluttet den igangværende fjernvarmeudbygning i Gentofte."* Dette mål er forkert angivet og foreslås justeret til 2027, som er det korrekte årstal.

I Klimaplan 2050 på side 19 fremgår følgende 2030-mål: *"Varmeforbruget i bygninger er reduceret 10% fra 2019 til 2030."* Det foreslås, at målet ændres til: *"Varmeforbruget i private bygninger er reduceret 10% fra 2019 til 2030."*, da målet adresserer private bygninger. Klimaplanen har således et andet mål om de kommunale bygninger (*"Energiforbruget i de kommunale bygninger er faldet med 6% fra 2022-2025"*).

I Klimaplan 2050 på side 33 fremgår det, at: *"I forbindelse med revision af klimaplanen i 2026 fastlægges et mål for, hvornår Gentofte Kommune opnår klimaneutralitet i perioden mellem 2030 og 2050."* Denne indsats foreslås fremrykket, så teksten ændres til: *"I forbindelse med udvikling af en den kommende toårige klimahandleplan 2025-2026 fastlægges i løbet af 2024 et mål for, hvornår Gentofte Kommune opnår klimaneutralitet i perioden mellem 2030 og 2050."*

I Handleplan for klimaneutralitet fremgår følgende tekst på side 16: *"Som pilotprojekt etableres et Klimaspot på i første omgang Dyssegård Bibliotek og Gentofte Bibliotek med forventning om efterfølgende udbredelse til alle bibliotekerne. Den faste placering på et bibliotek suppleres med en mobil løsning i form af en ladcykel, der gør det muligt at flytte aktiviteterne til andre steder og diverse arrangementer."* Baseret på erfaring om hvordan klimaspottet virker bedst i praksis foreslås denne tekst ændret til: *"Der er etableret et Klimaspot, der kan træffes på biblioteker og andre lokaliteter i kommunen i forbindelse med arrangementer, der handler om klima og bæredygtighed. Klimaspot suppleres med en el-ladcykel, der gør det muligt at flytte aktiviteterne rundt i kommunen til diverse arrangementer."*

Alle klima- og bæredygtighedstiltag fra budgetforlig 2023-2024 er nævnt i Klimaplan 2050's introduktion på side 5. De fem tiltag, der ikke allerede er en del af klimaplanen, er med gul markering skrevet ind som nye klimatiltag i klimaplanen og de to handleplaner.

Konklusion

Som det fremgår af ovenstående gennemgang, fører høringssvarene til, at forvaltningen anbefaler enkelte præciseringer og mindre redaktionelle ændringer samt to nye klimatiltag. Justeringerne præsenteres samlet nedenfor.

Klimaplan 2050

Her er forslag til justering af Klimaplan 2050:

I Klimaplan 2050 på side 4 fremgår følgende tekst: *"Klimarobusthed betyder, at Gentofte både nu og om 100 år skal være robust over for øgede vandmængder og være klar til at håndtere både hverdagsregn og kraftige regnhændelser. I planlægningen vurderes og tages højde for, hvordan konkrete projekter påvirker og påvirkes af hele vandkredsløbet, herunder stormflod, og havvands- og grundvandsstigninger."* Teksten foreslås ændret til:

"Gentofte Kommune er (som geografisk område og som organisation) klimarobust, når kommunen er i stand til rettidig og effektivt at forudse, handle på og komme sig efter virkningerne af en klimarelateret ødelæggende hændelse eller tendens som regn, stormflod, havvand, grundvandsstigninger, temperaturstigninger, storme og tørke. Det skal ske ved at sikre beskyttelse, genoprettelse eller forbedring af kommunens væsentlige og grundlæggende sociale, økonomiske og miljømæssige strukturer og funktioner."

I Klimaplan 2050 på side 11 fremgår følgende tekst *"Der var per 1. januar 2021 27.137 personbiler i Gentofte Kommune. El- og hybridbiler udgjorde pr. 1. januar 2021 knap 4,5% af personbilerne i kommunen, mens de nationalt udgjorde knap 2%."* Teksten foreslås opdateret og ændret til:

"Der var per 31. april 2022 32.664 personbiler i Gentofte Kommune. Elbiler udgjorde pr. 31. april 2022 knap 6% af personbilerne i kommunen, mens de nationalt udgjorde knap 3%."

I Klimaplan 2050's afsnit om "Bæredygtighed i bygninger og byggeri" på side 13 foreslås at tilføje ordene markeret med fremhævet skrift:

*"Alle nye bygningers miljø- og klimapåvirkning skal fra 2023 vurderes i et livscyklusperspektiv. CO2-krav er et vigtigt parameter i reguleringen af byggeriet, men bæredygtighed i bygninger og byggeri handler også om at **se på genbrug og genanvendelsesmuligheder samt** renovere og bygge sunde, energieffektive, holdbare og æstetiske bygninger af en høj kvalitet."*

I Klimaplan 2050 på side 17 foreslås følgende afsnit *"Behovet for kystsikring vil blive fulgt af kommunen og der vil blive lavet løbende evalueringer af behovet, blandt andet på baggrund af fornyet droneopmåling af kyststrækningen samt løbende dialog med berørte kystgrundejere."* suppleret med følgende tekst:

"I efteråret 2022 opstartes processen med udarbejdelse af en egentlig klimatilpasningsplan, som skal sikre, at kommunen er robust overfor fremtidens klima, herunder stormflod og stigende havvandsstand. Her vil behovet for kystsikring og forudsætninger for fastlæggelse af fremadrettet sikringsniveau indgå sammen med analyser af udsatte værdier og infrastruktur og eventuelt behov og muligheder for gennemførelse af større sammenhængende kystsikringsprojekter."

I Klimaplan 2050 på side 17 under afsnittet "Dialog med kystgrundejere" foreslås teksten ændret fra: *"Frem mod 2050 vil det være nødvendigt med tilpasning af kystbeskyttelsen ved ca. 8 private matrikelejere og ca. 5 kommunale arealer."* til:

"Frem mod 2040 vil det være nødvendigt med tilpasning af kystbeskyttelsen ved 8 private matrikler og 5 kommunale arealer."

Teksten i Klimaplan 2050 under "Natur og biodiversitet" side 17 foreslås ændret fra: *"... Gentofte Sø og Brobæk mose er udpeget som Natura 2000 område og Ermelunden er som en del af Jægersborg Dyrehave udpeget som EU-Habitatområde."* til:

"... Gentofte Sø og Brobæk mose er udpeget som Natura 2000 område og Jægersborg Dyrehave er udpeget som EU-Habitatområde."

I Klimaplan 2050 på side 19 fremgår følgende 2030-mål: *"90% af alle ejendomme i Gentofte er tilsluttet den igangværende fjernvarmeudbygning i Gentofte."* Dette mål er forkert angivet og foreslås justeret til 2027, som er det korrekte årstal.

I Klimaplan 2050 på side 19 fremgår følgende 2030-mål: *"Varmeforbruget i bygninger er reduceret 10% fra 2019 til 2030."* Da målet adresserer private bygninger, foreslås det ændret til:

"Varmeforbruget i private bygninger er reduceret 10% fra 2019 til 2030."

I Klimaplan 2050 på side 29 foreslås at tilføje et nyt indsatsområde:

Vi skaber sammen

Indsatsområdet rummer tiltag, som med både kendte og nye metoder styrker den demokratiske samtale og samarbejde mellem borgere, foreninger, virksomheder og kommunen om klima og bæredygtighed på tværs af klimaplanens fem temaer.

Tiltag:

- Klimaborgerting
- Bæredygtighedsnetværk

I Klimaplan 2050 på side 33 fremgår det, at: *"I forbindelse med revision af klimaplanen i 2026 fastlægges et mål for, hvornår Gentofte Kommune opnår klimaneutralitet i perioden mellem 2030 og 2050."* Denne indsats foreslås fremrykket, så teksten ændres til:

"I forbindelse med udvikling af en den kommende toårige klimahandleplan 2025-2026 fastlægges i løbet af 2024 et mål for, hvornår Gentofte Kommune opnår klimaneutralitet i perioden mellem 2030 og 2050."

Handleplan for klimaneutralitet

Følgende tekst foreslås indsat under tiltaget Klimaspot på side 16: *"Der er etableret et Klimaspot, der kan træffes på biblioteker og andre lokaliteter i kommunen i forbindelse med arrangementer, der handler om klima og bæredygtighed. Klimaspot suppleres med en el-ladcykel, der gør det muligt at flytte aktiviteterne rundt i kommunen til diverse arrangementer."*

Det foreslås at tilføje et nyt indsatsområde i Handleplan for klimaneutralitets tema om bæredygtig dannelse på side 27:

"Vi skaber sammen

Indsatsområdet rummer tiltag, som med både kendte og nye metoder styrker den demokratiske samtale og samarbejde mellem borgere, foreninger, virksomheder og kommunen om klima og bæredygtighed på tværs af klimaplanens fem temaer."

I tilknytning til det nye indsatsområde Vi skaber sammen tilføjes to nye tiltag:

"Klimaborgerting

Gentofte Kommune deltager i projektansøgningen "Klimademokrati", som har til formål at afprøve forskellige modeller for og gennemføre tre lokale og et regionalt klimaborgerting med deltagelse af 30-40 borgere i hvert klimaborgerting. Borgerne skal drøfte forskellige emner relateret til klima og bæredygtighed, og formulere en række anbefalinger til kommunalbestyrelsen. Hvis projektet bliver godkendt af Velux Fonden, begynder projektet i 2023. Klimaborgertinget i Gentofte vil vare cirka 6 måneder i løbet af perioden andet halvår 2023 og frem til udgangen af 2024.

Aktører: Københavns Universitet, Concito, Gentofte Kommune, Randers Kommune, Hjørring Kommune og Region Hovedstaden.

Bæredygtighedsnetværk

Gentofte har gennem en årrække haft et uformelt bæredygtighedsnetværk, der består af borgere, foreninger og virksomheder i Gentofte Kommune, som er optaget af klima og bæredygtighed. Som en del af

netværket bliver deltagerne inviteret til arrangementer eller workshops med fokus på bæredygtighed, arrangeret af eller i samarbejde med Gentofte Kommune.

Aktører: Gentofte Kommune, Grøn Guide, borgere, virksomheder og foreninger.”

Handleplan for klimarobusthed

I Klimahandleplan for klimarobusthed på side 4 foreslås tiltaget ”Ny klimatilpasningsplan – regnvand, havvand og grundvand’ suppleret med følgende tekst:

”Behovet for kystsikring og forudsætninger for fastlæggelse af det fremadrettede sikringsniveau, i form af analyse af udsatte værdier og infrastruktur ved forskellige scenarier vurderes, samt eventuelt behov og mulighed for gennemførelse af større sammenhængende kystsikringsprojekter. Der planlægges en proces for involvering af borgerne (og eventuelle kystsikringslag), ligesom arbejdet med klimatilpasningsplanen skal baseres på dialog med vores nabokommuner København og Lyngby-Taarbæk Kommune.”

Climate Action Planning Framework

Nedenfor fremgår forslagene til justeringer af rapporten Climate Action Planning Framework (CAPF):

I CAPF på side 3 fremgår følgende tekst: *”Borgmesterens underskrift på vegne af Kommunalbestyrelsen den 19. oktober 2020 (bilag 1) bekræfter Gentofte Kommunes interesse i at videreudvikle og understøtte politisk behandling af en DK2020 klimaplan for Gentofte.”* Teksten foreslås ændret til:

”Borgmesterens underskrift på vegne af Kommunalbestyrelsen den 19. oktober 2020 (bilag 1) bekræfter Gentofte Kommunes interesse i at videreudvikle og understøtte politisk behandling og implementering af en DK2020 klimaplan for Gentofte.”

Relateret document 2/6

Dokument Navn: Klimaplan uden grafik.docx
Dokument Titel: Klimaplan uden grafik
Dokument ID: 4809117

Klimaplan 2050 - Hele Gentoftes vej mod klimaneutralitet og klimarobusthed

Oktober 2022

Indhold

Introduktion	3
Klimaudfordringerne i Gentofte CO ₂	7
Klimaregnskab	7
Scenarier for reduktion af drivhusgasudledningen	8
Kontekst og status for fire centrale klimaudfordringer	10
Grøn energi	10
Bæredygtig mobilitet	12
Cirkulær økonomi	14
Bæredygtig dannelse	15
Klimaudfordringerne i Gentofte Klimarobusthed	16
Kontekst, risikovurdering og konsekvenser af klimaforandringer lokalt i Gentofte	16
Regnvand og skybrud.....	16
Grundvand	18
Havvand og stormflod	18
Stigende temperaturer	19
Natur og biodiversitet.....	19
Mål.....	21
Mål for CO ₂ -reduktion og klimaneutralitet	21
Mål for klimarobusthed	22
På vej mod klimaneutralitet CO ₂ -reducerende tiltag	24
Vejen frem mod 90% CO ₂ -reduktion i 2030 og klimaneutralitet senest i 2050	25
Vejen til klimaneutralitet 2022-2024	27
Grøn energi	27
Bæredygtig mobilitet	28
Cirkulær økonomi	29
Bæredygtig dannelse	30
På vej mod klimarobusthed Klimatilpasningstiltag	32
Vejen til klimarobusthed frem mod 2050	32
Vejen til klimarobusthed 2022-2024	33
Regn og skybrud	33
Havvand og stormflod	33
Natur og biodiversitet.....	34
Opfølgning og revision.....	35
Baggrund	36

Introduktion

'Klimaplan 2050 – hele Gentoftes vej til klimaneutralitet og klimarobusthed' sætter kursen for Gentoftes langsigtede klimaindsats frem mod 2050 og viser vej til et delmål om 90% reduktion af CO₂-udledningen i Gentofte i 2030 i forhold til 2019.

Det er en del af Gentofte Kommunes vision, at vi tager ansvar for en grøn og bæredygtig udvikling lokalt og konkret og går sammen om at forbruge ansvarligt, så vi minimerer vores forbrug af naturressourcer. Derfor vedtager og forpligter kommunalbestyrelsen i Gentofte Kommune sig til at implementere denne klimaplan, der lever op til Parisaftalens målsætninger, både hvad angår reduktion i udledning af drivhusgasser og tilpasning til klimaforandringer.

Klimaplan 2050 er en samlet plan for, hvordan vi i Gentofte bidrager til at forhindre klimaforandringer via CO₂-reducerende tiltag, og for hvordan vi med tiltag inden for klimatilpasning og klimasikring gør kommunen robust overfor de klimaforandringer, der allerede er her eller er undervejs.

På baggrund af Gentoftes klimaregnskab og de lokale klimaudfordringer, der gør sig gældende i Gentofte, er Klimaplan 2050 bygget op om fem temaer: Grøn energi, Bæredygtig mobilitet, Cirkulær økonomi, Bæredygtig dannelse og Klimatilpasning og natur. Planen viser med sine mange konkrete mål og tiltag, hvordan vi i Gentofte Kommune tager ansvar for en grøn og bæredygtig udvikling på den korte bane frem mod 2024. Klimaplanen skitserer også hvilke større indsatser, der skal til på den lange bane for at nå 90% reduktion i 2030 og klimaneutralitet senest i 2050 og samtidig sikrer en klimarobusthed, der står mål med de konsekvenser af klimaforandringerne, vi i fremtiden vil opleve i Gentofte.

En klimaplan efter internationale standarder

Klimaplan 2050 er udarbejdet efter de internationale standarder for ambitiøs klimaplanlægning, som bynetværket af klimaambitiøse byer, C40 Cities, står bag, og som i Danmark er blevet opdateret og tilpasset klimaarbejdet i kommunerne i det landsdækkende projekt DK2020. C40's standarder kræver en klimaplan, der er handlingsorienteret, har fokus på alle sektorer, opstiller ambitiøse delmål og beskriver hvordan en løbende opfølgning på, hvordan det går med at gennemføre mål og tiltag. Der lægges desuden stor vægt på, at planen ikke kun tager højde for klimakonsekvenser og -gevinster ved de enkelte mål og tiltag, men tager afsæt i et bæredygtighedsbegreb med både en social, økonomisk, klima- og miljømæssig dimension. Gentofte Kommune har derfor udover klimaeffekt overvejet mulige konsekvenser ift. sundhed, lige vilkår, miljø og økonomi for planens tiltag.

Et fælles ansvar international, nationalt og lokalt

196 lande forpligtede sig med Parisaftalen i 2015 til en langsigtet målsætning om at begrænse den globale temperaturstigning til under to grader, at arbejde for at begrænse temperaturstigningen til 1,5 grader og blive klimaneutral senest i år 2050. Desuden indeholder Parisaftalen en målsætning om, at de globale udledninger af drivhusgasser skal toppe så hurtigt som muligt og derefter falde hurtigt. På den måde håber man på at opnå en balance mellem udledningen og optaget af drivhusgasser i anden halvdel af dette århundrede.

Ifølge WRI (World Research Institute) har den globale temperatur steget med 1,1 grad indtil nu og vi er på vej mod 2 grader i 2040. Vi har allerede set en stigning i naturlige katastrofer som tørke, oversvømmelse, orkaner mv.

Det er derfor afgørende, at der sættes kraftigt ind mod klimaudledningerne, og Klimaplan 2050 er Gentoftes kommunes bidrag hertil.

I Danmark er der med klimaloven fra 2020 sat et nationalt mål om 70% reduktion af drivhusgasser i 2030 målt i forhold til 1990. Og i forlængelse af klimaloven er der indgået en række politiske aftaler, som sætter yderligere mål og definerer rammerne for Gentofte Kommunes klimaindsats.

Gentofte Kommune har høje ambitioner for den grønne omstilling og ønsker at bidrage aktivt til, at vi som samfund kan nå de mål, der er sat både internationalt og nationalt. Derfor har vi sat et lokalt delmål om 90% CO₂-reduktion allerede i 2030 i forhold til 2019. Om vi i Gentofte Kommune kan nå dette mål og de andre sektorbestemte delmål, vi har vedtaget med denne klimaplan, afhænger i høj grad af de beslutninger, der bliver truffet, og de rammer, der bliver etableret, nationalt og internationalt. Disse beslutninger og rammer er afgørende for både handlemuligheder og incitamentstrukturer for borgere, virksomheder og den

kommunale organisation, og definerer i høj grad, hvilket handlerum, vi som kommune har til at fremme grøn omstilling i vores lokalsamfund. Gentofte Kommune forsøger at udnytte de handlerum, lovgivningen definerer, bedst muligt, og skubber på udviklingen ved løbende at pege på, hvor rammer og regler bør justeres for, at kommunerne kan løfte ansvaret for grøn omstilling bedst muligt.

Målene i Klimaplan 2050 gælder Gentofte Kommune som geografisk område og Gentofte Kommunes egen virksomhed. Skal målene indfries forudsætter det dermed en solid indsats fra både kommune, borgere, foreninger og virksomheder og et godt samspil mellem alle aktører. Det vil Gentofte Kommune søge at understøtte i fire overordnede roller med hver sit handlerum: som myndighed og planlægger, som virksomhed, medejer af selskaber og som facilitator.

Faktaboks: Hvad er klimaneutralitet?

Klimaneutralitet betyder, at der ikke udledes flere drivhusgasser end der fjernes fra atmosfæren. For at opnå klimaneutralitet er det nødvendigt at CO₂ fjernes fra atmosfæren ved fx at plante skov eller fange og lagre CO₂ fra skorstene på kraftvarmeværker.

CO₂-neutralitet: Energiforbruget er baseret på biogas, biodiesel, el eller brint.

Nul-emission/emissionsfri/fossilfri: Energiforbruget er baseret på el eller brint.

CO₂-neutral varmforsyning: Energien er primært baseret på affald, biomasse, biogas, bioolie, grøn el og CO₂-fangst.

Faktaboks: Hvad er klimarobusthed?

Gentofte Kommune er (som geografisk område og som organisation) klimarobust, når kommunen er i stand til rettidig og effektivt at forudse, handle på og komme sig efter virkningerne af en klimarelateret ødelæggende hændelse eller tendens som regn, stormflod, havvand, grundvandsstigninger, temperaturstigninger, storme og tørke. Det skal ske ved at sikre beskyttelse, genoprettelse eller forbedring af kommunens væsentlige og grundlæggende sociale, økonomiske og miljømæssige strukturer og funktioner.

Kommunen som myndighed og planlægger

Gentofte Kommune er som myndighed og planlægger en stor kraft i at skabe den infrastruktur og de rammer, der gør bæredygtige valg tilgængelige – og så nemme som muligt – for borgere, foreninger og virksomheder. Det gælder bl.a. udbygningen af fjernvarmenettet, understøttelse af en effektiv ladeinfrastruktur for elbiler, bedre sammenhæng mellem forskellige transportformer, velfungerende affaldssorteringsordninger og solide klimatilpasningsløsninger. Kommunen kan desuden påvirke ved at tilskynde eller stille krav til klimaansvarlighed hos leverandører, modtagere af puljemidler o. lign.

Kommunen som virksomhed

Gentofte Kommune som virksomhed står for knap 4% af CO₂-udledningen fra Gentofte Kommunes geografiske område. Til gengæld er Gentofte Kommune med sine 300 bygninger den største enkelte varmemeforbruger. Derudover har Gentofte Kommune et væsentligt CO₂-aftryk ift. de forbrugsbaserede udledninger. Kommunen køber varer, tjenesteydelser, anlæg og byggeri for cirka 2 mia. kr. om året og har med en indkøbsvolumen af den størrelse god mulighed for at være med til at påvirke markederne i en bæredygtig retning.

Det er væsentligt for den folkelige opbakning og handlekraft i forhold til Klimaplan 2050, at Gentofte Kommune går foran og ved eksemplets magt viser, hvordan CO₂-udledning i praksis kan reduceres. En ambitiøs klimainsats for kommunen som virksomhed er desuden en forudsætning for, at Gentofte Kommune i rollen som facilitator kan være en troværdig afsender af kampagner og tiltag, der skal tilskynde borgere, foreninger og virksomheder til at handle mere klimaansvarligt. Derfor går Gentofte Kommune foran med egne klimahandlinger. Herunder:

- Konvertering af kommunale bygninger til fjernvarme
- Energirenoveringer- og energibesparelser i egne bygninger
- Opsætning af solceller på offentlige bygninger i takt med forbedring af de statslige rammer herfor
- Helhedstækning og livscyklusanalyser i byggeri og bygningsdrift
- Omstilling af den kommunale vognpark og maskinel til el
- Øget brug af cykler som transportmiddel
- Udmøntning af udbuds- indkøbspolitikken Indkøb med bæredygtig balance
- Udfasning af engangsservice
- Etablering af affaldsordninger i 10 fraktioner på kommunale institutioner
- Implementering af mad- og måltidspolitik med fokus på klimavenlig mad og reduktion af madspild
- Stærkt fokus på klima i skoler, dagtilbud, kultur- og fritidsliv

- Årlige klimaregnskaber
- Kystsikring af kommunens egne arealer
- Separering af spildevand- og regnvand ved kommunens egne ejendomme
- Udvikling af mere natur og biodiversitet

Kommunen som (med)ejer af selskaber

Gentofte Kommune er medejjer af en række kommunalt ejede selskaber. Movia, Gentofte Gladsaxe Fjernvarme (GGF), forsyningsselskabet Novafofos, transmissionsselskabet CTR, affalds- og energiselskabet Vestforbrænding og vand- og spildevandsselskabet Biofos. Som medejjer er Gentofte Kommune med til at påvirke selskabernes tiltag, planer og investeringsstrategier i retning af mere klimaansvar. Fx er Gentofte i tæt dialog med GGF om udrulningen af grøn fjernvarme og involvering af borgere i dette samt brug af overskudsvarme fra lokale virksomheder i fjernvarmen. I samarbejde med CTR's øvrige ejerkommuner arbejdes med en plan for nedrosling af brugen af biomasse i fjernvarmeproduktionen. Nedrosling skal ske ved at give plads til nye teknologier, som kan avendes til produktion af fjernvarme, bl.a. geotermi, varmepumper og Power-To-X. Gentofte arbejder også tæt sammen med Vestforbrænding om både affaldssortering, genbrugsstation, CO₂-fangst og lagring m.m.

Endelig sker udarbejdelse af Gentofte Kommunes spildevandsplan og klimatilpasningsplan i tæt samarbejde med Novafofos. Novafofos arbejder med at udvikle en metode til at opgøre CO₂-påvirkningen ved anlægspraksis og drift af afløbssystemer, som i samarbejde med Gentofte Kommune skal omsættes konkret i valg af løsninger og anlægsmetoder.

Kommunen som facilitator

I Gentofte Kommune har det i mange år været en del af kommunens DNA at skabe sammen med borgerne, de lokale virksomheder og foreningslivet. Skal vi lykkes med at indfri målene i Klimaplan 2050, er det en forudsætning, at denne praksis fortsætter, og at kommune og civilsamfund i endnu højere grad arbejder sammen om at skabe effektfulde løsninger og lokal klimahandling. Derfor er kommunens rolle som facilitator afgørende.

Kommunen understøtter som facilitator bæredygtig udvikling ved at inspirere og understøtte handlekraft hos borgere, foreninger og virksomheder. Fx i dagtilbud og skoler, hvor børn og unge lærer om, hvordan de passer godt på jorden og bliver trænet i at udvikle nye løsninger. Hos boligforeninger, hvor der er et endnu stort uindfriet potentiale i at inspirere boligejere- og lejere til klimahandlinger som fx energirenovering, grønne transportvalg og biodiverse haver. Med kulturarrangementer, der skaber refleksioner og diskussioner om planetens tilstand og vores rolle i den store sammenhæng. Ved at facilitere partnerskaber og hjælpe borgerinitiativer på vej med kommunens sparringsagenter. Med løbende kampagner om og formidling af klimaansvarlig adfærd og løsninger ift. affaldssortering, affaldsminimering, fjernvarme osv.

Gentofte Kommune har indgået en række klimapartnerskaber med erhvervsliv og store arbejdspladser i kommunen samt staten og udforsker løbende muligheder for flere. Aktuelt er der etableret partnerskaber med IKEA, Gentofte Hospital, Ørsted, Haver til maver, LIFE Fonden og Transportministeriet.

På tværs af kommunens rolle som myndighed, planlægger, virksomhed, (med)ejer og facilitator er tværkommunalt samarbejde en vigtig del af at løse klimaopgaver. Vi er medlem af indkøbsfællesskabet Spar5, hvor vi indgår indkøbsaftaler i fællesskab med Frederiksberg, Gladsaxe, Lyngby-Taarbæk og Rudersdal kommuner. Og i 4K-samarbejdet gennemfører vi projekter, koordinerer og videndeler med Gladsaxe, Lyngby-Taarbæk og Rudersdal kommuner om fx udbredelse af ladeinfrastruktur.

Finansiering af klimaplanen

Gentoftes vej til klimaneutralitet i 2050 kræver finansiering af en række store klimatiltag. Mange af disse er indirekte finansieret via kommunens medejerskab af interessentskaber. Et eksempel er kommunens medejerskab af Vestforbrænding, som er takstfinansieret. Klimaplanens tiltag indenfor affaldsområdet så som genanvendelse, direkte genbrug og udviklingen af CO₂-fangst er dermed finansieret via takster.

Et andet eksempel på finansiering af et stort klimatiltag er fjernvarmen. Gentofte Kommune har brugt ca. 900 mio. kr. på udbygning af fjernvarmen i perioden 2011 – 2019. I august 2021 vedtog Kommunalbestyrelsen en overordnet ramme på 1,1 mia. kr. til udbygning af fjernvarmenettet til de dele af kommunen, der endnu ikke har fjernvarme. Finansieringen af dette projekt er på plads til og med 2027, hvor udbygningen forventes færdig. Dette område er ligeledes takstfinansieret.

Herudover finansieres en del klimatiltag over det allerede eksisterende driftsbudget og afsatte anlægspuljer.

Med budgetforliget 2023-2024 "Gentofte tænker og handler langsigtet" har en enig kommunalbestyrelse afsat yderligere midler til en lang række klima- og bæredygtighedstiltag. På energi- og mobilitetsområdet er afsat 3 mio. kr. årligt i 2023-2026 til energirenovering af kommunens ejendomme, 1 mio. kr. årligt i 2023 og 2024 til at rådgive borgere i energirenovering, 1,4 mio. kr.

i 2023 til opgradering af elnettet og opstilling af ladestandere på udvalgte kommunale lokaliteter samt 13 mio. kr. i 2023 til supercykelstiruten Kystbaneruten. For at styrke klimatilpasning og natur er der afsat 0,5 mio. kr. i 2023 til mobile kystsikringsanlæg, 1 mio. kr. i 2023 til forhøjelse af eksisterende kystmur og etablering af kystsikring, 10 mio. kr. i 2023 og 5 mio. kr. i hhv. 2025 og 2026 til begrønning af offentlige arealer i Gentofte Kommune og 0,3 mio. kr. i 2023 til udpegning af bevaringsværdige træer. I forhold til bæredygtig dannelse er afsat 0,435 mio. kr. årligt i 2023 og 2024 til at styrke den grønne tråd med energibesparelser i børnehøjde for børn i daginstitutioner, samt 0,6 mio. kr. årligt i 2023 og 2024 til Haver til Maver for 7.-8. klasses elever. Endelig er puljen til klima og bæredygtighed udvidet til 5 mio. kr. i 2023-2026.

Forankring af klimaplanen

Klimainsatsen i Gentofte Kommune er forankret i alle opgaveområder (forvaltninger). For at styrke implementering af klimaplanen trådte en ny klimaorganisering i kraft den 1. september 2022. Den nye organisering består af et tværgående klimanetværk, der er forankret i Kommunikation med dedikerede personaleressourcer til klima- og bæredygtighedsindsatsen fra alle opgaveområder. Den nye organisering består også af en ny klimaenhed i opgaveområdet Klima, Miljø og Teknik, hvor langt størstedelen af klimatiltagene er forankret.

Klimaudfordringerne i Gentofte

CO₂

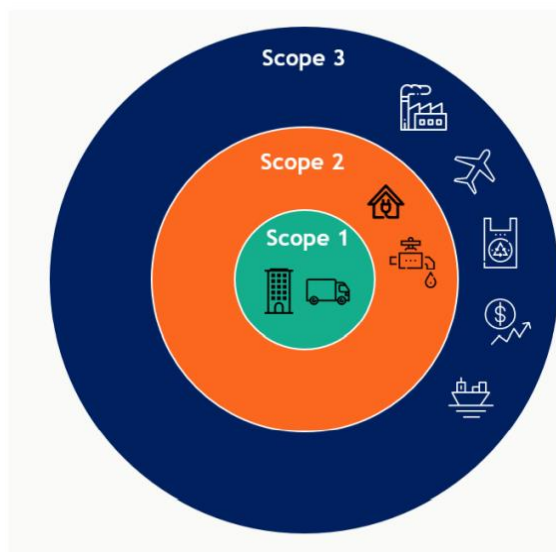
Gentofte Kommune er en af landets tættest befolkede kommuner. Bygningsmassen er af ældre dato, og der er trængsel på vejene. Til gengæld er der ikke landbrug og kun ganske få store produktionsvirksomheder. Derfor kommer størstedelen af kommunens CO₂-udledning fra energiforbruget i bygninger og fra transport, fra produktion af el og varme og fra forbrug af mad, drikke, ting og sager.

I dette kapitel præsenteres først Gentoftes klimaregnskab og scenarier for, hvordan klimaaftrykket kan reduceres. Herefter præsenteres kontekst og status for de mest centrale klimaudfordringer i Gentofte samlet under overskrifterne Grøn energi, Bæredygtig mobilitet, Cirkulær Økonomi og Bæredygtig dannelse.

Fakta i margin 74.550 indbyggere // Drivhusgasudledning i hele Gentofte Kommune i 2019 i ton CO₂e 259.000

Klimaregnskab

Gentofte Kommunes drivhusgasudledning kan opdeles i tre kategorier eller 'scopes', som de oftest kaldes: **Scope 1:** Energiforbrug fra bygninger, transport og industri, **Scope 2:** Energiforbrug fra forsyningsnettet (fjernvarme, el, gas) og **Scope 3:** Udledning forbundet med forbrug og varer, som er produceret udenfor kommunens grænser, men forbruges i kommunen.

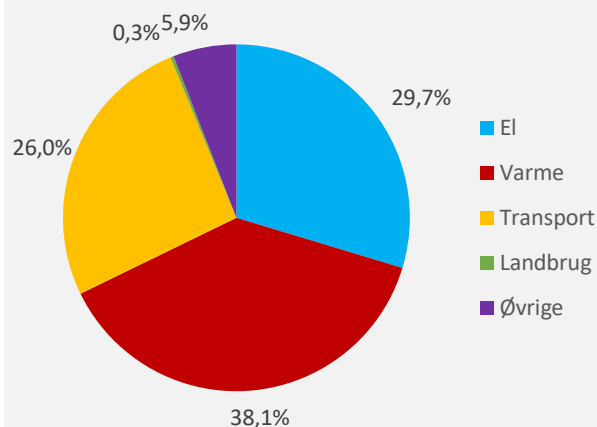
Gentofte Kommune klimaregnskab er udarbejdet ved hjælp af Energistyrelsens Energi- og CO₂-beregner, der efterfølgende er kvalitetssikret med bl.a. varmedata. Beregneren måler på scope 1 og scope 2-udledninger. Der findes ikke en officiel metode til beregning af scope 3-udledninger, dvs. den del af CO₂-udledningen, der kommer fra forbrug. Det betyder, at der ikke findes specifik viden om indhold og omfang af den forbrugsbaserede udledning lokalt i Gentofte. National viden og data om scope 3-udledninger giver imidlertid et kvalificeret bud på, hvordan det ser ud i Gentofte (se side 18).

Kommunens seneste klimaregnskab viser, at drivhusgasudledningen i 2019 var på 259.000 ton CO₂-ækvivalenter (CO₂e) for Gentofte som geografisk område.

Drivhusgasudledningen i scope 1 og 2 stammer i Gentofte primært fra varme (ca. 38%), el (ca. 30%) og transport (26%). Dertil kommer knap 6% fra øvrige udledninger forbundet med fx affaldsdeponi. Endelig er der en

minimal udledning (0,3%) fra landbrug og arealanvendelse.

Drivhusgasudledning, Gentofte Kommunes geografi

Kilde: EA Energianalyse Kortlægningsrapport 2021

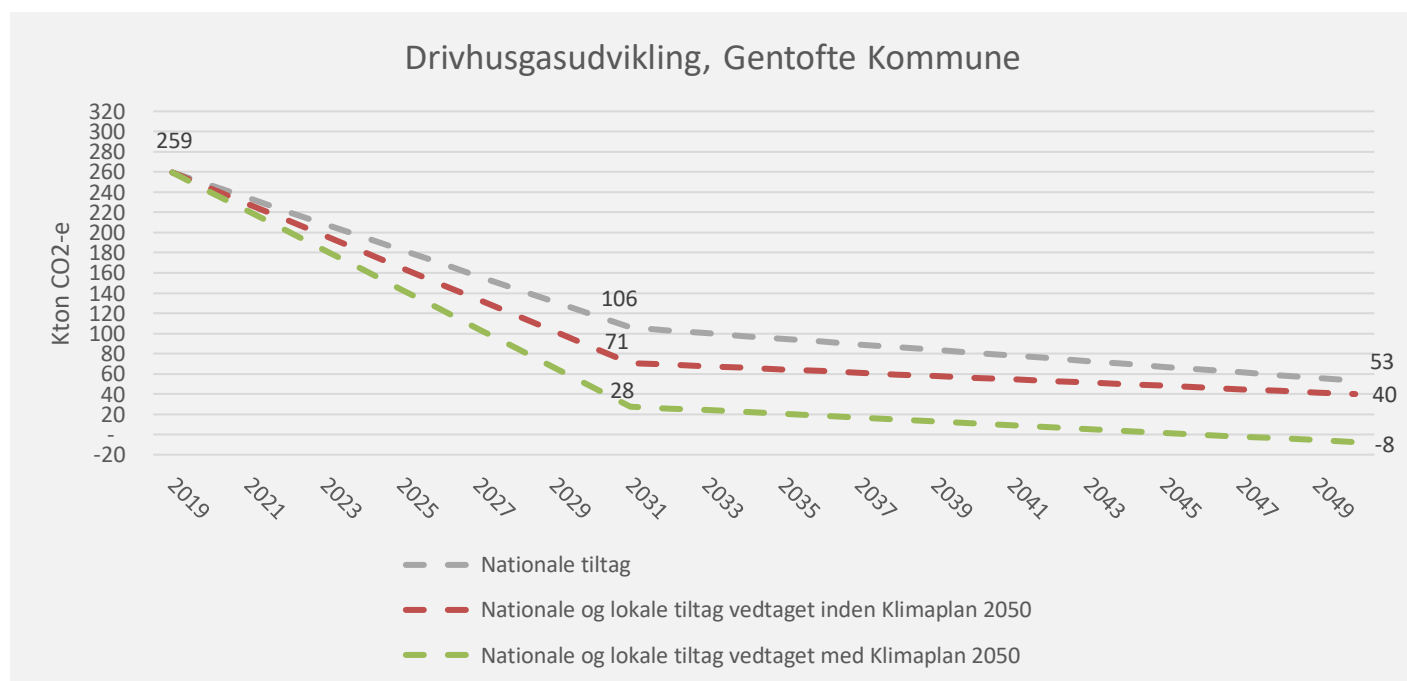
Gentofte Kommunes udledning per indbygger var i 2019 3,4 ton CO₂e. Det er betydeligt under det nationale gennemsnit på 8,8 ton. Det skyldes hovedsageligt, at Gentofte ikke har landbrug og kun en smule industri, at Gentofte er en kompakt kommune med et lavere antal kørte kilometer end det nationale gennemsnit, samt at Gentofte har en høj fjernvarmedækning og relativ grøn fjernvarme.

Drivhusgasudledningen fra Gentofte Kommune som virksomhed indgår i det samlede geografiske regnskab for 2019. Udledningen fra Gentofte Kommune som virksomhed udgør 10.200 ton CO₂, hvilket svarer til cirka 4% af kommunens geografiske CO₂-udledning på 259.000 ton. Drivhusgasudledningen stammer primært fra kommunens bygninger (9.300 ton) og derudover fra gadebelysning (500 ton) og transport i kommunale køretøjer (400 ton).

Scenarier for reduktion af drivhusgasudledningen

Gentofte Kommune har fået udarbejdet tre forskellige reduktionsscenarier, som viser, hvordan drivhusgasudledningen forventes at udvikle sig fra 2019, hvor drivhusgasudledningen i Gentofte var 259.000 ton, frem mod 2050, hvor kommunen senest skal være klimaneutral.

Formålet med reduktionsscenarierne er at skabe et overblik over, hvordan nationale og lokale handlinger påvirker omfanget af drivhusgasudledningen i hhv. 2030 og 2050.

Kilde: Ea Energianalyse 2021

Det første scenarie omfatter forventede nationale tiltag, men ikke lokale handlinger i Gentofte Kommune. I dette scenarie er der i Gentofte en drivhusgasudledning på 106.000 ton i 2030 og 53.000 ton i 2050.

Det andet scenarie er baseret på det første scenarie samt tiltag, der forud for Klimaplan 2050 allerede er vedtaget i Gentofte Kommunes planer. I dette scenarie er der i Gentofte en drivhusgasudledning på 71.000 ton i 2030 og 40.000 ton i 2050.

Det tredje scenarie er baseret på de to første scenarier samt de nye mål og tiltag, der er vedtaget som del af Klimaplan 2050. I dette scenarie er der i Gentofte en drivhusgasudledning på 28.000 ton i 2030 og en negativ udledning på 8.000 ton i 2050 – det vil sige, at der optages 8.000 tons flere drivhusgasser end der udledes. Det skyldes den CO₂-fangst og lagring, der forventes at blive gennemført på Vestforbrænding.

Der vil i 2050 forventeligt stadig være en drivhusgasudledning fra transportsektoren på 11.000 tons CO₂. Det skyldes en forventning om, at der i 2050 fortsat vil være en mindre andel benzin- og dieselmotorer på vejen, ligesom dele af den tungere vare- og persontransport (lastbiler, private busser mv) stadig vil anvende diesel.

Det tredje og mest ambitiøse scenarie viser, at det er muligt at opnå klimaneutralitet i Gentofte senest i 2050. Det er det scenarie, vi i Gentofte vil arbejde for at gøre til virkelighed. Hvis det skal kunne lade sig gøre, er der dog en lang række forudsætninger og tiltag, der først skal på plads. Det er fx væsentligt, at staten sikrer, at de nationale rammer for den grønne omstilling bliver gennemført - herunder omstillingen til grøn el, elbiler og plastudsortering på forbrændingsanlæg. Ea Energianalyse har lavet en beregning til Gentofte Kommune, der viser, at knap 45% af reduktionerne mod klimaneutralitet kommer fra nationale rammevilkår. Desuden er det afgørende, at CTR, Gentofte Gladsaxe Fjernvarme samt Gentofte Kommune udbreder den grønne fjernvarme som planlagt, at Vestforbrænding implementerer CO₂-fangst og lagring og udsorterer plast, ligesom borgere, virksomheder og Gentofte Kommune understøtter ved at forbruge mindre og sortere plast.

Helt afgørende for at nå i mål med klimaneutralitet er også, at alle bygningsejere i kommunen tilslutter sig fjernvarmen. Det er også vigtigt at boligejerne gennemfører energibesparelser for at undgå at den grønne omstilling bliver for dyr.

Endelig er det væsentligt på vejen mod klimaneutralitet, at borgere, virksomheder og Gentofte Kommune udfaser brugen af fossil transport til fordel for grønne transportmidler som cykler, elbiler, delebiler og kollektiv transport, ligesom Gentofte Kommune faciliterer operatørernes opsætning af offentligt tilgængelige ladestander.

Faktaboks: Hvad er CO₂-fangst og lagring?

Fangst og lagring af CO₂ eller Carbon Capture and Storage (CCS) virker ved at indfange CO₂, og deponere den i undergrunden. Via CCS kan man blandt andet indfange de fossile eller biogene udledninger fra afbrænding i affaldsforbrændingsanlæg eller fange den CO₂ der frigives, når kalk brændes til cement. Man kan også fange den CO₂ der udledes, når biomasse brændes til energiproduktion.

Kilde: Energistyrelsen 2022.

Kontekst og status for fire centrale klimaudfordringer

På de følgende sider præsenteres kontekst og status for de mest centrale klimaudfordringer i Gentofte under overskrifterne Grøn energi, Bæredygtig mobilitet, Cirkulær Økonomi og Bæredygtig dannelse.

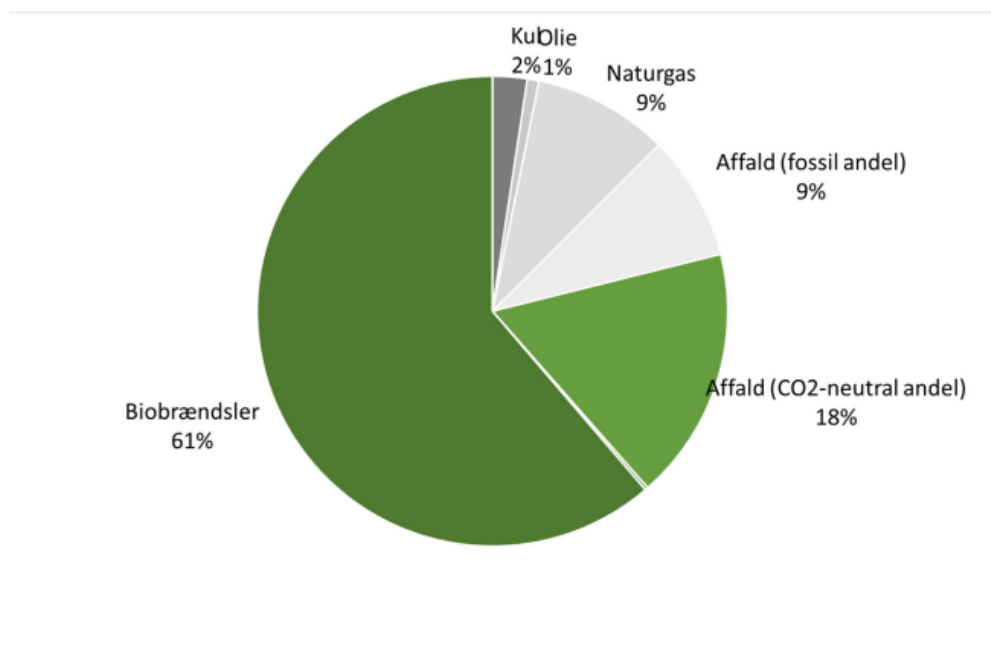
Grøn energi

Elforbrug og boligopvarmning står jf. klimaregnskabet for knap 70% af den samlede CO₂-udledning i Gentofte Kommune. Omstillingen til grønne energikilder er derfor helt central for at komme tættere på klimaneutralitet. Udledningen forbundet med energiforbruget reduceres i de kommende år markant ved hjælp af fjernvarmeudbygning- og tilslutning, og en stigende procentdel grøn el i stikkontakterne. Energirenovering af boliger og bygninger vil hjælpe godt på vej og er desuden væsentlig, da grøn energi er en begrænset ressource.

Fjernvarmeudbygning i fuld gang

Fjernvarmen dækkede ved indgangen til 2022 omkring 70% af Gentofte Kommunes varmebehov. Resten dækkes primært af olie- og naturgas. Fjernvarmen kommer fra Centralkommunernes Transmissionsselskab (CTR), der leverer varme til fem kommuner i hovedstadsområdet herunder Gentofte. Gentofte Gladsaxe Fjernvarme, der er et fælleskommunalt serviceselskab, videredistribuerer fjernvarmen og betjener kunder, borgere og virksomheder i Gentofte og Gladsaxe kommuner. Når fjernvarmeudbygningen er færdig i 2027, og hvis alle potentielle kunder tilslutter sig, forventes fjernvarmen at dække mindst 90% af varmebehovet i kommunen.

I 2020 blev 79% af fjernvarmen i Gentofte produceret via CO₂-neutrale energikilder som halm, flis og biogent affald, mens 21% blev produceret via fossile energikilder som fossilt affald (primært plast), naturgas, kul og olie. I 2021 blev kul fuldt udfaset i Hovedstadens fjernvarmesystem. Fjernvarmen produceres kun via fossile brændsler som olie og gas, når der er særligt stort varmebehov (spidslastproduktion), som fx på en meget kold februardag.

Kilde: Fjernvarme Miljønetværk Hovedstaden 2021

For at gøre varmeproduktionen CO₂ neutral arbejder CTR og dets ejerkommuner med en plan for udfasning af anvendelsen af biomasse i fjernvarmeproduktionen. Udfasningen skal ske ved at give plads til nye teknologier, som kan anvendes til produktion af fjernvarme. Fx geotermi, varmepumper og Power-to-X.

Vestforbrænding er i gang med at forberede CO₂-fangst, som er et væsentlig middel på vejen mod klimaneutralitet. Samtidig forbereder Vestforbrænding sig på en styrket indsats for at frasortere plasten fra forbrændingen. Alt sammen et led i at gøre affaldsforbrændingen og dermed varmeproduktionen klimaneutral.

Boligtæthed og boligtyperne i Gentofte Kommune udgør et gunstigt grundlag for at etablere fjernvarme. Allerede i 2011 vedtog Gentofte Kommune en ambitiøs plan for at udrulle fjernvarmen i seks faser. Kun de første tre faser blev imidlertid gennemført,

fordi statens samfundsøkonomiske beregningsmodel satte en stopper for den videre udbygning. Folketinget gjorde det i 2021 muligt at genoptage fjernvarmeudbygningen, hvorefter Gentofte Kommune straks genoptog arbejdet.

Mange ældre boliger og bygninger med stort potentiale for energibesparelser

62% af boligerne i Gentofte ligger i etageejendomme, mens knap 31% er parcelhuse (2021). Resten af boligerne er række-, kæde- eller dobbelthuse.

I forhold til landsgennemsnittet har Gentofte Kommune mange boliger, som er opført før 1960. Det gælder både for etageejendomme og parcelhuse. Faktisk ligger mere end halvdelen (55%) af det samlede antal opvarmede kvadratmeter i Gentofte i bygninger, som er opført før 1939. Det vil sige at en meget stor del af bygningsmassen er opført før bygningsreglementet for alvor stillede krav til bygningernes energiforbrug. Der er derfor et stort potentiale for at energirenovere og -optimere de boliger og bygninger, hvor energirenovering endnu ikke er gennemført.

66% af boligerne i Gentofte Kommune er ejerboliger, 12% privatejede andelsboliger, 9% ejes af selskaber, 4% er almennyttige boliger og 4% ejes af offentlige myndigheder. 43% af boligerne er udlejede, mens 56% benyttes af ejeren. Lejere har ikke samme muligheder for selv at tage initiativ til at energioptimere deres boliger.

Grøn el i takt med statens målsætning

Gentofte har, som en fuldt udbygget kommune, ikke mulighed for at opsætte vindmøller eller etablere større solcelleanlæg i sin egen geografi. Elforbruget i Gentofte bliver derfor primært baseret på grønne energikilder i takt med at staten realiserer sit mål om grøn el inden 2030.

Bæredygtig mobilitet

Transportsektoren står jf. klimaregnskabet for 26% af den samlede CO₂-udledning i Gentofte. Heraf kommer 2/3 fra personbiler. Samtidig forventes 15% mere trafik på vejene i 2030 end i dag. Udledning fra transportområdet kræver et langt sejt træk at reducere, og i fremskrivningerne af CO₂-udledning i Gentofte forventes, at der trods en lang række tiltag stadig er en mindre udledning fra transportsektoren i 2050 (som dog opvejes af CO₂-fangst og lagring).

Valg af transportform sker i et komplekst samspil mellem vores vaner og opfattelse af pris, rejsetid og bekvemmelighed: Er transportformen pålidelig, tilgængelig, fleksibel og komfortabel? Bilen er i dag det foretrukne transportmiddel for mange mennesker. Det skaber trængsel og besværliggør og forøger rejsetiden til gene for både borgere og virksomheder. Ikke mindst i myldretiden til og fra arbejde eller uddannelse, hvor der gennemsnitligt kun sidder 1,1 person i hver bil. Forudsætningen for at flytte over i grønnere, sundere og sikrere alternativer til bilen er, at fx cyklisme og kollektiv transport opleves som nem, bekvem og pålidelig.

Store mængder gennemkørende trafik

En af de store udfordringer for omstillingen af transportsektoren i Gentofte Kommune er den store mængde gennemkørende trafik. Titusindvis af biler passerer hver dag igennem Gentofte Kommune via de store indfaldsveje til København. Antallet af biler på indfaldsvejene stiger, og det samme gør den støj og CO₂-udledning, der følger med. En af de største indfaldsveje er Helsingørmotorvejen, hvoraf 6 kilometer skærer gennem Gentofte Kommune. Det betyder, at en stor del af Gentofte Kommunes borgere er så stærkt plaget af trafikstøj, at det har betydning for trivslen og i nogen tilfælde også sundheden.

Reduktion af støjniveau

Gentofte Kommune arbejder for at nedsætte hastigheden på Helsingørmotorvejen og Lyngby Omfartsvej for at reducere støjniveauet. Desuden er der i forlængelse af en byrådsbeslutning sendt ansøgning til Nordsjællands Politi om at nedsætte hastigheden på hele Kystvejen til 50 km/t, og yderligere ned ved Skovshoved havn og på Strandvejen ved Bellevue i sommermånederne, primært af trafiksikkerhedshensyn. Desuden planlægger kommunen at nedsætte hastigheden til 40 km/t på en række klasse 3-lokalveje, som en del af forsøget om lokale hastighedsbegrænsninger, hvor Gentofte Kommune deltager.

Stort potentiale for elbiler

Omstillingen til elbiler er afgørende for at reducere klimaaftrykket fra transport i Gentofte Kommune. Der var per 31. april 2022 32.664 personbiler i Gentofte Kommune. Elbiler udgjorde pr. 31. april 2022 knap 6% af personbilerne i kommunen, mens de nationalt udgjorde knap 3%. Cirka 50% af nysalget af biler i Gentofte Kommune var 1. kvartal 2021 el- og hybridbiler. Det gør Gentofte til en af de førende kommuner i omstillingen fra fossilbiler til elbiler. For at understøtte omstillingen til elbiler er der behov for en udbredt offentligt tilgængelige elladeinfrastruktur, der sikrer, at det også på længere sigt er attraktivt at køre elbil i Gentofte.

Når det gælder Gentofte Kommune som virksomhed, har kommunen indgået en partnerskabsaftale med Transportministeriet om, at alle ny erhvervede personbiler i Gentofte Kommunes virksomhed skal være el-eller brintbiler fra 2021.

Mange borgere uden mulighed for opladning af elbiler på egen grund

Ved omkring 43% af boligerne i Gentofte er det ikke muligt at lade en elbil op på egen grund, og beboerne her er derfor afhængige af at oplade på offentligt tilgængelige områder. På landsplan er det tilsvarende tal 32%. Adgang til opladning kan blive en udfordring for at øge andelen af elbiler i Gentofte Kommune. Lynladere vil på sigt kunne klare en del af behovet for opladning for dem, der ikke kan oplade på egen grund. Udover ladestandere på privat grund hos fx borgere, virksomheder, supermarkeder mv. er der i februar 2022 35 ladestandere med dobbeltstik på offentlig grund i Gentofte, mens der er yderligere mindst 75 ladestandere på vej i 2022. Gentofte Kommune får løbende henvendelser fra operatører om opsætning af ladestandere, og giver løbende tilladelser hertil.

Potentiale for flere på cyklen

I dag cykler 44% af Gentofte Kommunes borgere dagligt til og fra arbejde/uddannelse. Gentofte Kommunes bylandskab, hvor der udover en veludbygget cykelinfrastruktur, er kort afstand mellem destinationerne og lokale samlingssteder for kultur og handel i bydelscentrene, skaber et godt udgangspunkt for at tage cyklen, og der er stort potentiale for at få endnu flere til at cykle til arbejde, uddannelse og i fritiden.

Kollektiv trafik under omstilling

Den kollektive trafik i Gentofte Kommune består af 14 rutebusser, 2 regionale buslinjer, 8 S-togsstationer, regionaltog fra Hellerup Station og en lokalbane fra Jægersborg til Nærum. Busserne, som kører på tværs af Gentofte og andre kommuner, har

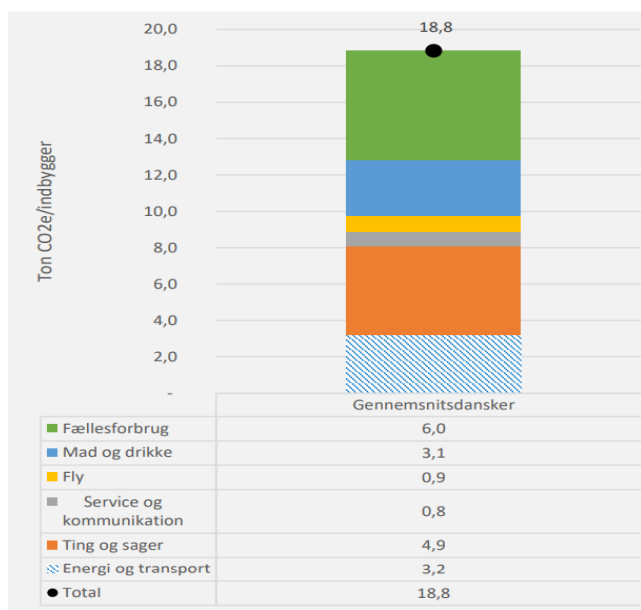
hidtil kørt på diesel, men er under omstilling til grønne drivmidler. Den første eldrevne buslinje 164 havde afgang i december 2021, mens linje 6A fulgte i februar 2022 og linje 1A omstiller til el i juni 2022. Gentofte Kommune samarbejder med Movia om grøn omstilling af bustrafikken.

Cirkulær økonomi

I den cirkulære økonomi er produkter designet, så de holder, og forbrugerne sørger for at vedligeholde, reparere, dele og genbruge produkter, så ressourcerne bliver i kredsløb længst muligt og klimaafttrykket fra forbrug på den måde falder. Cirkulær økonomi er derfor en vigtig del af svaret på, hvordan klimaafttrykket fra forbrug i Gentofte Kommune bliver reduceret.

Forbrug af varer udgør over halvdelen det samlede klimaafttryk

Når drivhusgasudledninger fra forbrug af varer medregnes i et klimaregnskab baseret på nationale (og ikke lokalspecifikke) data, var en gennemsnitsdanskers klimaafttryk ifølge Concito på 18,8 tons i 2010 (der er ikke nyere data tilgængelig). Heraf stammer over 50% fra forbrug af varer produceret udenfor kommunens grænser, altså scope 3 (se figur side 11).

Borgernes indkomstniveau er en af de vigtigste målestokke for klimabelastningen, da et højere økonomisk råderum gennemsnitligt medfører et højere forbrug og et deraf afledt stort klimaafttryk. Et afttryk, der i stort omfang knytter sig til forbrug af varer produceret udenfor kommunens grænser. En høj indkomst giver også særlige muligheder for at accelerere den grønne omstilling, fx når man som first-mover køber nye klimavenlige (ofte dyrere) produkter. I et velstående land som Danmark er det derfor nødvendigt at fokusere på at få reduceret den store klimabelastning, der knytter sig til forbrug af varer.

Ea Energianalyse har estimeret CO₂-effekter på forskellige typer tiltag målrettet scope 3. Her er det særligt færre flyrejser, mindre madspild, ændrede kostvaner og mindre forbrug af nyt tøj, der har et stort CO₂-reducerende potentiale.

En udfordring at "knække affaldscurven"

Gentofte Kommune har en vision om at knække affaldscurven.

Affaldsmængderne i kommunen har dog, som i de fleste andre kommuner, været stigende over årene. Eksempelvis er kommunens samlede mængder af husholdningsaffald i perioden fra 2012 til 2020 steget med 44 %. Denne udvikling viser tydeligt, at det også i Gentofte bliver en stor udfordring at få knækket affaldscurven. Skal det lykkes, vil det kræve større viden om, hvilke værktøjer der virker, ligesom forpligtende nationale mål for affaldsreduktion vil understøtte. At knække affaldscurven vil kræve en stor og dedikeret indsats fra affaldsaktører på alle niveauer.

Genanvendelsen skal øges - 10 affaldsfraktioner på vej

Gentofte borgere er generelt gode til at sortere, og kommunens samlede genanvendelsesprocent for husholdningsaffald er i perioden fra 2013 til 2020 steget fra 24% til 40 %. I affaldsbekendtgørelsen er det et krav, at alle på sigt skal sortere i 10 affaldsfraktioner. For at nå op på de 10, skal vi i Gentofte indføre ny indsamling af madaffald, mad- og drikkekartoner samt tekstiler. Madaffald samt mad- og drikkekartoner forventes udrullet til alle borgere i 2022. I forhold til tekstiler er der en længere frist i bekendtgørelsen, og det er ikke endeligt afklaret, hvornår obligatoriske ordninger for sortering af tekstiler til genanvendelse er på plads. For at efterleve de ambitiøse EU-krav om øget genanvendelse vil det også være nødvendigt at øge effektiviteten og de genanvendte mængder i de øvrige borgernære affaldsordninger som papir, pap, glas, plast og metal, hvilket vil kræve en dedikeret kommunikationsindsats og løbende opfølgning.

Bæredygtige indkøb skal understøtte den cirkulære økonomi

I en cirkulær økonomi stiller både virksomheder, kommuner og andre, der handler ind, krav til fx klimaafttryk og reparations- og genanvendelsesmuligheder og bidrager på den måde til at markedet bevæger sig i en mere bæredygtig retning. Gentofte Kommune vedtog i slutningen af 2021 en ny udbuds- og indkøbspolitik baseret på en tredobbelt bundlinje. Den skal understøtte, at det traditionelle fokus på at spare på de økonomiske ressourcer udvides, så kommunens udbud og indkøb ikke trækker på flere naturressourcer eller sætter et større klimaafttryk, end højst nødvendigt. Gentofte Kommune køber varer, tjenesteydelser, anlæg og byggeri for ca. 2 mia. kroner om året. Med en indkøbsvolumen af den størrelse er potentialet for at kommunen kan være med til at påvirke markederne i en mere bæredygtig retning stort. **Gentofte Kommune vil i udvalgte udbud stille krav til leverandørerne om økonomisk, social, klima- og miljømæssig bæredygtighed.** Ved at reducere materiale- og ressourceforbrug i kommunens indkøb, købe brugt og ikke mindst vedligeholde og reparere, hvor det giver mening.

Bæredygtighed i bygninger og byggeri

Gentofte er som en fuldt udbygget kommune ikke præget af omfattende byudviklings- eller byggeprojekter. Til gengæld har mange bygninger i Gentofte en høj arkitektonisk og æstetisk værdi, som er væsentlig at bevare i forbindelse med renoveringer. Alle nye bygningers miljø- og klimapåvirkning skal fra 2023 vurderes i et livscyklusperspektiv. CO₂-krav er et vigtigt parameter i reguleringen af byggeriet, men bæredygtighed i bygninger og byggeri handler også om at **se på genbrug og genanvendelsesmuligheder samt** renovere og bygge sunde, energieffektive, holdbare og æstetiske bygninger af en høj kvalitet. De mest bæredygtige bygninger er dem, som kan bruges længe og ikke skal rives ned.

Bæredygtig dannelse

Hvis vi i Gentofte skal nå målet om 90% CO₂-reduktion i 2030, klimaneutralitet og klimarobusthed i 2050, forudsætter det en fælles indsats på tværs af hele vores lokalsamfund. Gentofte Kommune kan påvirke meget ved at skabe rammerne for grøn omstilling ift. mobilitet, energiforsyning osv., men bæredygtig dannelse er en forudsætning for at borgere, foreninger og virksomheder kan være parate til de klimaforandringer, der kommer, og vælge det klimaansvarlige til af egen kraft og forbruge klogt. Vi skal lære, og vi skal dele vores viden, vores tanker og erfaringer både ift. hvad bæredygtig udvikling betyder, hvad vi konkret kan gøre, og hvad det gør ved os at stå midt i store samfundsmæssige udfordringer og forandringer. Derfor spiller børne- og skoleområdet og kultur- og fritidslivet vigtige roller.

Børne- og skoleområdet samt kultur- og fritidslivet har brede kontaktflader til borgerne og derved et særligt ansvar for at bidrage til refleksion, oplysning og handlekraft i forhold til klimaforandringerne og den grønne omstilling. Ikke mindst kulturen har, i kraft af sin evne til abstraktion og sin stærke appel til følelseslivet, gode muligheder for at fungere som klangbund for borgernes ideer og ambitioner om større bæredygtighed.

Stærkt fokus på bæredygtighed på børne- og skoleområdet

Skoler, dagtilbud og gymnasier i Gentofte har i flere år arbejdet aktivt med klima og bæredygtighed igennem pædagogiske aktiviteter, temauger, projektforsøg mm. Formidlingstjenesten på Gentofte Genbrugsstation er én af landets mest velbesøgte og én af få, der tilbyder målrettet formidling til børn i dagtilbud. Haver til maver tilbyder populære skolehaveforsøg for både dagtilbud, mellemtrin og udskoling. Siden 2020 har det fælles udskolingstilbud for alle folkeskoler i Gentofte Kommune, Udskoling i Byen Hus, tilbudt udskolingseleverne innovative undervisningsforløb med fokus på teknologiforståelse og FN's verdensmål. Udskoling i Byens hus har bl.a. et partnerskab med Ørsted, hvor medarbejdere herfra tilbyder oplæg til eleverne ifm. det fællesfaglige fokusområde: "Bæredygtig energiforsyning på lokalt/ globalt plan" og inspirerer eleverne til uddannelsesvalg gennem deres konkrete uddannelses- og jobrejse fra folkeskole til ansat i en virksomhed, der går forrest i den grønne omstilling. I fritidsregi skaber ungekulturhuset UNG I BYENS HUS ungefællesskaber, der er bygget op omkring natur, klima, miljøbevidsthed og bæredygtighed og gør det nemt, sjovt og let tilgængeligt for unge at forholde sig til klima og natur.

Potentiale for klimahandling- og refleksion i kultur- og fritidsliv

Gentofte har et rigt og varieret fritidsliv med omkring 100 idrætsforeninger, over 20 spejdergrupper og en lang række andre foreninger og forbund med sociale og kulturelle formål. Flere lokale foreninger har i de seneste år udvist interesse for at tage klimaansvarlige valg i deres aktiviteter, og der er potentiale for øget opmærksomhed på klima i flere foreninger. I vinteren 2022 udgav Dansk Idrætsforbund rapporten Idrættens Klimaaftag, der sætter fokus på udfordringer og potentialer i forhold til at forebygge og reducere klimaaftag i foreningslivet, og bl.a. anbefaler energioptimering af foreningsfaciliteter, mere samkørsel til kampe og stævner, øget fokus på mad med lavt klimaaftag og indkøb af bæredygtige materialer.

Gentofte Bibliotekerne tilbyder en bred vifte af aktiviteter og kulturarrangementer, hvoraf en del beskæftiger sig med klima og bæredygtighed. Fra børneaktiviteter med krible-krable-tema og kreaværksted med genbrugsmaterialer til kunstinstallationer, workshops, foredrag og klimacaféer.

Øget opmærksomhed på ledelse af bæredygtig udvikling

En ambitiøs og helhedsorienteret klimainsats, hvor Gentofte Kommune ikke alene skaber rammerne for grøn omstilling i lokalsamfundet, men også som organisation går foran og synliggør, hvordan kommunen kan tage klimaansvar med konkrete og lokale bæredygtige handlinger, sætter nye krav til ledere og medarbejdere i Gentofte Kommunes organisation. Der er brug for ny viden, nye færdigheder og nye måder at tænke og lede på, når klima og bæredygtighed skal være en ramme for arbejdet på tværs af kommunens fagområder.

Klimaudfordringerne i Gentofte

Klimarobusthed

De nuværende og fremtidige klimaforandringer betyder, at der er løbende behov for at tilpasse kommunen til at kunne modstå de øgede regnmængder, stigende hav- og grundvandsstand samt ændringer i temperaturer. Der er også behov for at skabe robuste og diverse naturområder, der kan modstå variationerne i vandtilførsel og temperaturer. I første omgang er den væsentligste klimarisiko for Gentofte Kommune håndtering af de øgede regnmængder. Hen mod midten af århundredet kommer stigninger i havvandsstanden og det terrænnære grundvand også til at udgøre en væsentlig klimarisiko, der skal håndteres.

I dette kapitel præsenteres den overordnede risikovurdering af klimaforandringernes betydning i Gentofte, samt hvordan kommunen vil arbejde med at tilpasse sig til de nuværende og fremtidige ændringer inden for tematikkerne Regnvand, Havvand, Grundvand og stigende temperaturer og bruge potentialet for at samtænke klimatilpasning med både beskyttelse og styrkelse af natur og biodiversitet.

Kontekst, risikovurdering og konsekvenser af klimaforandringer lokalt i Gentofte

En risikovurdering af klimaforandringer lokalt i Gentofte giver indsigt i sandsynligheden for fremtidige klimaforandringer og de potentielle konsekvenser, hvilket gør det muligt at planlægge og prioritere tiltag og investeringer. Rådgivningsvirksomhederne Cowi og Rambøll har i samarbejde med Gentofte Kommune i 2020 gennemført risikovurderingen for regnvand, havvand, grundvand og ændringer i temperaturer og identificeret sandsynligheden, intensiteten og varigheden af de væsentligste klimarisici for fremtidige scenarier i 2030, 2050 og 2100.

Analysen viser, at klimarisikoen forbundet med havvand, regnvand, grundvand og temperaturstigninger er generelt stigende frem mod 2050. Særligt i sidste halvdel af århundredet vil de klimabetingende ændringer have en væsentlig betydning, som skal håndteres for at sikre en klimarobust kommune.

Risikokortlægningen vil blive indarbejdet i Gentofte Kommunes kommende Klimatilpasningsplan, som udarbejdes i 2022-2023.

Regnvand og skybrud

De nuværende og fremtidige klimaforandringer medfører ændringer i nedbørsforhold frem mod 2100, og vi ser allerede nu en generel stigning i mængden af nedbør, samt markant flere og kraftigere skybrudshændelser. Det forventes, at den gennemsnitlige nedbørsmængde vil være steget med ca. 8-17 % i 2100, i forhold til i dag. Samtidig forventes hyppigheden af skybrud at stige med ca. 44-84% i 2100 - afhængig af hvilket scenarie, der kigges på. Der forventes også at ske ændringer i mængden af nedbør fordelt over året, hvilket medvirker øget sandsynlighed for længere perioder med tørke i sommerhalvåret og mere nedbør om vinteren.

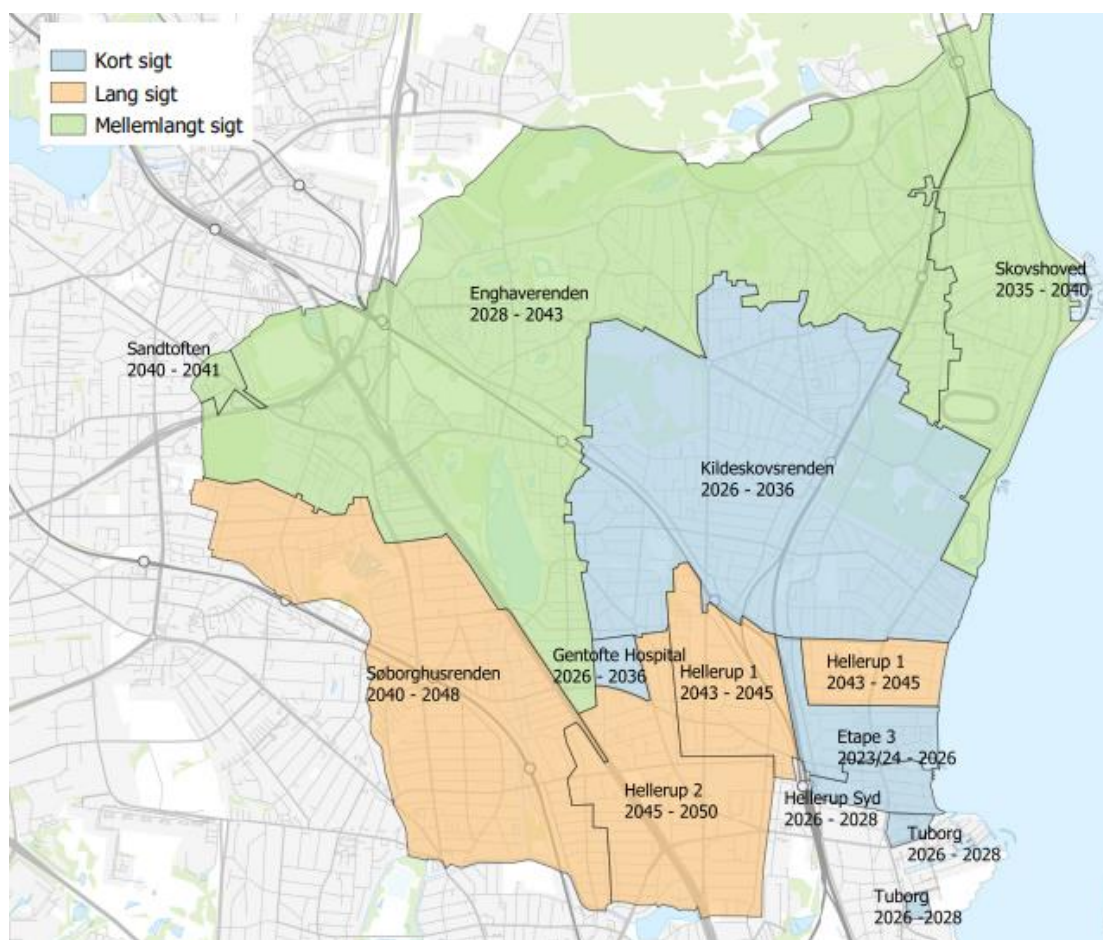
Et klimarobust afløbssystem

I dag er store dele af afløbssystemet i Gentofte Kommune etableret som et fælles system, hvor regn- og spildevand håndteres samlet. Det betyder, at afløbssystemets kapacitet ved langvarig eller kraftig regn kan blive overbelastet, så der sker oversvømmelser med regnvand blandet med spildevand til terræn og til søer, vandløb og havet. For at undgå dette arbejder Gentofte Kommune og NovafoS på at skabe et afløbssystem, som er robust overfor de øgede regnmængder, der forventes i fremtiden.

Grundstenen i klimatilpasning i Gentofte er at etablere et separat afløbssystem, hvor alt regnvand og spildevand håndteres i hver deres ledninger. Gentofte Kommune arbejder ud fra et mål om, at hele kommunen er fuldt separeret i 2050. I takt med etablering af et separat afløbssystem, vil muligheder for yderligere lokal klimatilpasning blive undersøgt og gennemført. Lokal klimatilpasning bygger på beregninger af omkostningen ved at etablere løsninger set i forhold til udgiften ved skadepåvirkninger.

Da risikoen for oversvømmelse er fordelt over hele kommunen, er det mest hensigtsmæssigt at gennemføre klimatilpasningstiltag samtidig med etablering af det separate afløbssystem. Rækkefølgen for etableringen er prioriteret ud fra, hvor der er størst problemer med det eksisterende afløbssystem, hvor vi kan reducere overløb, forbedre vandkvaliteten og

mindske påvirkningen af naturområder, samt hvor der er behov for at opbygge hovedvandveje til transport af regnvand til Øresund.

Rækkefølgeplan for gennemførelse af separat afløbssystem og lokal klimatilpasning.

Når regn- og spildevand bliver adskilt, giver det mulighed for at håndtere regnvand på overfladen på en måde, som kan anvendes rekreativt, og som understøtter udviklingen af natur og biodiversitet i kommunen. Således skal klimatilpasningen sammentænkes med den generelle byudvikling, bygge-, anlægs- og renoveringsaktiviteter, infrastruktur og udvikling af parker, natur og grønne områder, så muligheder for synergier kan udnyttes.

Planlægning af klimatilpasning

Oversvømmelser i byområder kan medføre store skader på bygninger, veje og infrastruktur og kan påvirke muligheder for og medføre øgede udgifter til afværgetiltag ved eksisterende og nyt byggeri. Oversvømmelser med regnvandsopblandet spildevand i naturområder påvirker kvaliteten af disse negativt. Kommunens naturområder er forholdsvis robuste overfor ændringer i nedbør, og mange mindre moser og søer vurderes at kunne have gavn af øget nedbør og forhøjet vandstand.

Da Gentofte Kommune er en fuldt udbygget kommune, er der knaphed på arealer, som kan anvendes i forbindelse med klimatilpasning. For at sikre at der tages nødvendige hensyn til lokale konsekvenser af klimaforandringerne, skal klimatilpasningshensyn integreres i lokalplanlægning og byudvikling og klimatilpasningsmuligheder indgå i forbindelse med drift, renovering og anlæg af kommunens egne ejendomme, naturområder og infrastruktur. I den overordnede planlægning af klimatilpasning vil der være fokus på at udpege arealer, som kan anvendes til etablering af klimatilpasningsløsninger samt kortlægning af hovedvandveje hvor regnvandet kan styres og tilbageholdes i forbindelse med skybrudshændelser.

CO₂ reduktionspotentiale ved anlæg

Etablering af separat afløbssystem og lokal klimatilpasning af Gentofte Kommune kræver meget store anlægsarbejder. Hver gang vi bygger eller renoverer et afløbssystem, påvirker vi miljøet og udleder drivhusgasser, der bidrager til klimaforandringerne. CO₂-belastningen ved anlægsarbejderne afhænger fx af valg af løsninger, anlægsmetoder og materialer. Traditionelle rørledninger vil ofte være forbundet med en stor CO₂-belastning, mens overfladeløsninger, hvor der ikke graves dybt og anvendes betonrør i samme omfang, kan være medvirkende til at reducere den samlede belastning.

Ved planlægning og anlæg af afløbssystemer og klimatilpasningsprojekter vil Gentofte sammen med Novafos sætte fokus på drift- og energioptimering, cirkulær økonomi og CO₂-reduktion. Novafos og Gentofte Kommune arbejder med indsatser, som kan reducere CO₂-aftrykket af anlægsprojekter og udarbejde en metode til at opgøre CO₂-påvirkningen og reduktionspotentialer ved anlægspraksis for separering og klimatilpasning. Målet er, at projekternes CO₂-påvirkning fra anlæg og materialer kan indgå mere målrettet og strategisk i planlægning og valg af løsninger til etablering og drift af afløbssystemet.

Grundvand

Den stigende mængde nedbør skaber ændringer i grundvandsstanden. På kort sigt har det betydning for det terrænnære grundvand, som i Gentofte Kommune er stigende særligt fra omkring 2050 og frem mod 2100. Ændringerne i grundvandsstanden ses både fordelt over året, hvor det kan variere betydeligt mellem sommer og vinter, men også det generelle niveau er stigende. De varmere temperaturer vil øge fordampningen, men ikke i en grad, som kan kompensere for stigningen i nedbør. I perioder kan grundvandet stå så højt, at der kan komme skader på huse og kældre. Det kan samtidig betyde, at yderligere regn ikke kan nedsive, men derimod samles på terrænoverfladen og skaber u hensigtsmæssig overfladeafstrømning og oversvømmelser.

Kortlægning og monitoring af grundvandsstanden

I 2016 gennemførte Gentofte Kommune en kortlægning af grundvandsstanden som viser, at det terrænnære grundvand flere steder i kommunen står højt, særligt langs kysten, og der forventes yderligere stigninger på omkring 10 cm frem mod 2050.

Der er i 2017 opsat grundvandsloggere i 10 borer for delt over kommunen, som registrerer udviklingen i grundvandsstanden. Herudover er grundvandskortlægningen i 2021 blevet opdateret for at undersøge muligheder for at nedsive regnvand i kommunen. Der vil fortsat være fokus på at monitorere udviklingen i grundvandsstanden og indarbejde den opdaterede grundvandskortlægning i kommunens administration af nedsivningspotentialer.

På nuværende tidspunkt giver lovgivningen ikke Novafos mulighed for at håndtere terrænnært grundvand i afløbssystemet. Men kommunen og Novafos arbejder sammen på at undersøge muligheder for at håndtere terrænnært grundvand fremadrettet og sigter mod en helhedsorienteret planlægning af hele vandkredsløbet, når udbygning, separering og klimatilpasning af afløbssystemet planlægges og gennemføres. Der er også fokus på at klimatilpasningshensyn indgår i den generelle byudvikling og planlægning i kommunen. Mål og indsatser for at håndtere konsekvenserne af den stigende grundvandsstand vil indgå i kommunens kommende klimatilpasningsplan, der påbegyndes i 2022.

Havvand og stormflod

Gentofte Kommune har en 7 km lang kyststrækning. Langs kysten ligger bl.a. de tre strande; Bellevue Strandpark, Charlottenlund Strandpark og Hellerup strand, de to havne; Hellerup havn og Skovshoved havn og det fredede Charlottenlund Fort. En række borgere bor desuden helt ud til kysten. Nærheden til kysten betyder, at vi nogle steder i kommunen er udsat for stigende havvandstand og stormflod.

Oversvømmelser med havvand opstår hvis havvandsstande overstiger højden på kystsikringen eller i forbindelse med stormflodshændelser, hvor kraftige storme presser store vandmasser ind i Øresund og får vandstanden til at stige yderligere. Samtidig medfører den kraftige vind at der opstår store bølger, som kan skylle ind over kystsikringen.

Havvandstanden er generelt stigende frem mod 2100 på grund af klimaforandringer. Fra 2013 til 2021 er havvandstanden steget ca. 3-4 cm og i 2050 forventes havvandstanden at være steget med yderligere 18-23 cm og op imod 31-50 cm frem mod 2100. Herudover forventes hyppigere og kraftigere stormflodshændelser. Den stigende havvandsstand betyder, at effekten af en stormflod bliver tilsvarende større.

Behov for løbende sikring af kyststrækningen

Kystsikringen i Gentofte Kommune består primært af hård sikring i form af kystbeskyttelsesmure. Størstedelen af kystbeskyttelsen er på private grunde og ansvaret for etablering og vedligeholdelse påhviler som udgangspunkt den enkelte kystgrundejer. Den løbende tilpasning af kystsikringsniveauet sker ved fx forhøjelse af eksisterende kystbeskyttelsesmure.

Gentofte Kommune vedtog i 2014, at kyststrækningen til enhver tid skal sikres mod stormflodshændelser svarende til en 200-årshændelse (niveau som ved Bodil-stormen i 2013). Klimaplanen har et mål om løbende kystsikring for perioden 2022-2050, så strækningen til enhver tid er sikret mod en 200-årshændelse tilpasset de løbende havvandsstigninger.

Der er i 2020-21 foretaget en risikokortlægning og opmåling af den eksisterende kystbeskyttelse med drone. Kortlægningen viser at enkelte strækninger af kysten, både private matrikler og kommunale arealer, vil være udsatte hvis en stormflodshændelse svarende til en 200-årshændelse indtræffer frem mod 2050. For at beskytte disse dele af kysten, vil det være nødvendigt at udbygge den eksisterende kystsikring.

Behovet for kystsikring vil blive fulgt af kommunen og der vil blive lavet løbende evalueringer af behovet, blandt andet på baggrund af fornyet droneopmåling af kyststrækningen samt løbende dialog med berørte kystgrundejere. I efteråret 2022 opstartes processen med udarbejdelse af en egentlig klimatilpasningsplan, som skal sikre, at kommunen er robust overfor fremtidens klima, herunder stormflod og stigende havvandsstand. Her vil behovet for kystsikring og forudsætninger for fastlæggelse af fremadrettet sikringsniveau indgå sammen med analyser af udsatte værdier og infrastruktur og eventuelt behov og muligheder for gennemførelse af større sammenhængende kystsikringsprojekter.

Dialog med kystgrundejere

Frem mod 2040 vil det være nødvendigt med tilpasning af kystbeskyttelsen ved ca. 8 private matrikelejerne og ca. 5 kommunale arealer. Da kystsikringen på privat matrikel påhviler den private kystgrundejer, vil gennemførelse af kystsikringen afhænge af de berørte borgernes igangsætning af kystsikringen. Gentofte Kommune vil tage kontakt til de kystgrundejere, som inden for en 5-årig periode får behov for at hæve deres kystbeskyttelse, for at indgå dialog om gennemførelse af den nødvendige sikring.

Sikringen kan ske ved fx at forhøje den eksisterende kystsikringsmur på egen grund, eller ved at berørte borgere søger om at projektet gennemføres som et kommunalt fællesprojekt, hvor flere berørte kystgrundejere skal bidrage til finansieringen.

Kommunens som kystgrundejer

De kommunale arealer, som ligger ud til kysten, består primært af veje og grønne anlæg. På disse strækninger påhviler gennemførelse af kystsikringen kommunen.

Stigende temperaturer

Prognoserne for klimaforandringer i form af stigende temperaturer viser, at der må forventes en væsentlig ændring i antallet af varme- og hededage, samt en nedgang i antallet af frostdøgn fra omkring 2050 frem mod 2100. Således er de stigende temperaturer en klimarisiko, der skal arbejdes med på længere sigt.

Udfordringer og løsninger forbundet med stigende temperaturer på længere sigt vil indgå som en del af Gentofte Kommunes kommende klimatilpasningsplan, mens hedebølger allerede er en del af Gentofte Kommunes nuværende sundhedsberedskabsplan. Stigende temperaturer har konsekvenser for både menneskers sundhed og for naturen. Derfor arbejder kommunen med at gøre natur og biodiversitet mere modstandsdygtig overfor længerevarende tørkeperioder ved bl.a. at øge beplantning, ligesom der er fokus på at reducere varme-ø-effekter ved bygninger og i byrum.

Natur og biodiversitet

Gentofte Kommune er en grøn kommune, hvor 20% af det samlede areal er dækket af grønne områder, herunder Charlottenlund Skov og slotshave og Bernstorffparken. De grønne områder dækker således over både parker og plejede grønne arealer samt naturområder som moser, søer og engområder, som indeholder en varieret artssammensætning. Der er flere grønne områder, som er fredede. Gentofte Sø og Brobæk mose er udpeget som Natura 2000 område og Jægersborg Dyrehave er udpeget som EU-Habitatområde.

De grønne naturområder i Gentofte ligger imidlertid fragmenteret, hvilket betyder, at planter og dyr har svært ved at bevæge sig fra område til område. Den manglede mulighed for at sprede sig gør dyre- og plantelivet sårbart. Samtidig betyder klimaforandringerne, at levevilkår for dyre- og planteliv er under forandring, og at forekomsten af invasive arter er med til at true det naturlige dyre- og planteliv. Levesteder for vilde dyr og planter skal derfor beskyttes, bevares og udvikles.

For at sikre artsrigdommen i kommunen er der brug for at skabe flere sammenhængende grønne korridorer og forbindelser for flora og fauna. Det bør ske ved at anvende mere naturnære driftsmetoder på kommunes grønne arealer – det vil sige parker, moser, vejkanter, skolegårde og private haver – og dermed både forbedre levevilkårene for dyr og planter og styrke biodiversiteten.

Ved i højere grad at indtænke biodiversitet i kommunens planlægning, drift og prioritering, og ved at inddrage borgere, virksomheder, kommunale institutioner og statens styrelser, der ejer grønne områder i kommunen, vil Gentofte understøtte

spredningsveje og hvilesteder for insekter og dyr. De grønne elementer **bør** desuden bidrage til at balancere klimaforandringernes effekter på andre områder i kommunen, bl.a. ved at modvirke varme-ø-effekt, lagre CO₂, isolere bygninger, optage regnvand og samle forurenende partikler fra luften. Ikke mindst kan styrkelse af de grønne områder som led i klimatilpasningen både øge tilgængelighed til og mellem naturområderne og styrke muligheder for motion og naturoplevelser.

Mål

Mål for CO₂-reduktion og klimaneutralitet

Det overordnede mål for klimaplanen er at opnå klimaneutralitet senest i 2050. Som et skridt på vejen mod klimaneutralitet har Gentofte Kommune som delmål, at CO₂-udledningen i Gentofte er reduceret med 90% i 2030 i forhold til 2019.

Statens 2030-mål er på 70% reduktion i forhold til 1990. Gentoftes delmål er beregnet i forhold til 2019, da kommunens klimaregnskab for 2019 i høj grad er baseret på lokale data, mens 1990-beregningsen er baseret på nationale data og dermed ikke lige så nøjagtig. Holdt op i forhold til 1990, svarer Gentoftes delmål til 94%.

Udover delmålet om 90% CO₂-reduktion i 2030 arbejder Gentofte Kommune for en række sektormål, der fører til både direkte og indirekte reduktion af drivhusgasser og forebygger drivhusgasudledning.

I parentes efter hvert mål, fremgår hvilken aktør, der er hovedaktør for målet.

Grøn energi 2025 mål:

- Varmeforsyningen er CO₂-neutral (CTR).
- Energiforbruget i de kommunale bygninger er faldet med 6% fra 2022-2025 (Gentofte Kommune).

2027 mål:

- 90% af alle ejendomme i den igangværende fjernvarmeudbygning i Gentofte er tilsluttet fjernvarme (GGF).

2030 mål:

- Varmetabet i fjernvarmenettet er reduceret fra 9% i 2021 til 8% (GGF).
- CO₂-fangst på 50% af affaldsforbrændingskapaciteten (Vestforbrænding).
- Varmeforbruget i private bygninger er reduceret 10% fra 2019 til 2030 (bygningsejere)

Bæredygtig mobilitet

- Ny-leasing og nyindkøb af kommunale personbiler er nulemission (el eller brint) fra 2021 (Gentofte Kommune)

2025 mål:

- 90% af Gentofte Kommunes borgere er tilfredse med at være cyklist i kommunen (Gentofte Kommune)
- 75% af Gentofte Kommunes borgere er tilfredse med muligheden for kombination af cykel og offentlig (Gentofte Kommune)
- Minimum 75% af ny-leasede og ny-indkøbte kommunale vejgående køretøjer anvender et CO₂-neutralt eller nulemissionsfrit drivmiddel (Gentofte Kommune)
- Der er dedikeret parkeringspladser med opladningsmuligheder til elbiler ved alle større trafikknudepunkter (Gentofte Kommune).

2030 mål:

- Movias busser er fossilfri heraf er mindst halvdelen elbusser (Movia)
- 5% stigning i brugen af kollektive transportmidler til/fra arbejde og uddannelse ift. 2022 (borgere).
- 40% af de private biler er eldrevne (borgere og virksomheder).
- Andelen af cyklister, der benytter cyklen til transport mellem hjem og arbejde eller uddannelse indenfor Gentofte Kommune, er øget fra 44% i 2020 til 50% i 2025 (borgere).
- Kørsel med vare- og tjenesteydelser foregår med CO₂-neutrale drivmidler (Gentofte Kommune).

Cirkulær økonomi

2022 mål:

- I 2022 er der etableret affaldssortering i 10 fraktioner på de kommunale institutioner (Gentofte Kommune).
- Årlig udpegning af 3-5 udbud med særligt potentiale for at fremme bæredygtig udvikling (Gentofte Kommune).
- Årlig opgørelse af klimaaftrykket på kommunens indkøb (Gentofte Kommune).

2025 mål:

- Genbrug af indbo og byggeaffald i kommunens ordninger 3-doblet ifht. 2022 (Gentofte Kommune).
- 50% reel genanvendelse af det indsamlede husholdningsaffald (Gentofte Kommune).
- Gentofte Kommune har været i dialog med 100 lokale virksomheder om grøn omstilling (Gentofte Kommune).

2030 mål:

- 80% plast udsorteres fra forbrænding (Vestforbrænding).

Bæredygtig dannelse

2025 mål:

- Børn og unge lærer om klima og bæredygtighed og deltager aktivt i klimainsatsen (Gentofte Kommune).
- Børn og unge oplever en sammenhængende grøn tråd fra vuggestue til ungdomsliv og bygger løbende videre på den viden, de har med sig (Gentofte Kommune).
- Kulturen og dens institutioner bidrager med sine særlige midler til at sætte fokus på, og skabe debat om, den grønne omstilling.
- Gentofte Kommune går foran og synliggør, hvordan vi kan tage klimaansvar med konkrete og lokale bæredygtige handlinger (Gentofte Kommune).
- Alle medarbejdere i Gentofte Kommune har et godt billede af, hvordan de på deres arbejdsplads og i deres faglige praksis kan bidrage til en bæredygtig og klimaansvarlig udvikling (Gentofte Kommune).

Mål for klimarobusthed

Gentofte Kommune skal rustes til at modstå de lokale konsekvenser af nuværende og fremtidige klimaforandringer. Klimaplan 2050 sætter mål for, hvordan vi bedst tilpasser kommunen til det risikobillede og de forandringer, der tegner sig frem mod 2100, i forhold til regnvand, havvand, grundvand, temperaturforandringer, natur og biodiversitet.

Aktuelt udgør regnvand den største klimarisiko for Gentofte Kommune. På længere sigt vil også risikoen for oversvømmelser med havvand og skader ved stormflod være væsentlig, udfordringer med håndtering af stigninger i grundvandsstanden vil vokse, og hen mod slutningen af århundredet vil de forventede temperaturstigninger ligeledes skabe udfordringer.

I parentes efter hvert mål, fremgår hvilken aktør, der er hovedansvarlig for målet.

Regnvand og skybrud

2030 mål:

- 20% af kommunen er separeret og klimatilpasset til et samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt niveau (Novafos og Gentofte Kommune).
- Ved gennemførelse af klimatilpasningsprojekter er muligheder for grønne og rekreative løsninger samt potentialer for at styrke natur og biodiversitet realiseret (Novafos og Gentofte Kommune).

2050 mål:

- Hele kommunen er klimatilpasset, og der forekommer ikke længere overløb af regnvandsopblandet spildevand til Øresund og øvrige vandmiljøer (Novafos og Gentofte Kommune).

Havvand og stormflod

2050 mål:

- Kyststrækningen stormflodssikres i perioden 2022-2050 løbende, så kysten til enhver tid er sikret til en 200 årshændelse tilpasset havvandsstigninger (Bodilniveau) (Gentofte Kommune og berørte grundejere).

Natur og biodiversitet

2025 mål:

- 20 inspirerende naturprojekter, der er forankret hos borgere, virksomheder eller kommunen, er formidlet, for at beskytte de truede arter og styrke den biologiske mangfoldighed (Gentofte Kommune).
- 5 naturforbedrende projekter, der viser potentialer for biodiversitet på kommunens grønne arealer, er igangsat, for at skabe flere levesteder for den hjemmehørende flora og fauna (Gentofte Kommune).

På vej mod klimaneutralitet

CO₂-reducerende tiltag

En 90% reduktion af Gentoftes klimaaftryk i 2030 og klimaneutralitet senest i 2050 kræver en lang række konkrete tiltag. Nogle tiltag bidrager med markant og målbar CO₂-reduktion, mens andre ikke kan måles direkte, men er med til at skabe forudsætningerne for, at virksomheder, foreninger og borgere kan tage de klimaansvarlige valg, der skal til, for at den grønne omstilling sker i praksis. På de følgende sider præsenteres de konkrete tiltag på vejen mod klimaneutralitet under temaerne Grøn energi, Bæredygtig mobilitet, Cirkulær økonomi og Bæredygtig dannelse.

I Gentofte udvælger vi klimatiltag ud fra følgende principper:

- Vi vælger langsigtede løsninger med stor effekt
- Vi lærer og deler viden
- Vi skaber engagement og klimahandling sammen
- Vi gør det let at træffe klimaansvarlige valg

Vejen frem mod 90% CO₂-reduktion i 2030 og klimaneutralitet senest i 2050

For at drivhusgasudledningen er reduceret med 90% i 2030 og at Gentofte er klimaneutral senest i 2050, skal en lang række handlinger gennemføres af forskellige parter og med forskellig reduktionseffekt. Også de handlinger, der kun i beskedent omfang bidrager til klimaneutralitet, er vigtige at gennemføre. Handlingerne har nemlig andre positive effekter som fx øget sundhed på grund af mere fysisk bevægelse og mindre luftforurening, øget forsyningssikkerhed på grund af lavere energiforbrug samt mindre trængsel og mindre støj på grund af færre biler på vejene. Alle disse effekter er med til at styrke livskvaliteten og gøre Gentofte til et godt sted at bo, leve og arbejde.

Grøn energi	Andel af vejen mod 90% CO ₂ -reduktion i 2030 og klimaneutralitet i 2050	Gentofte Kommunes rolle	Statens/EU's rolle	Virksomheders rolle	Borgernes rolle	Periode
Omstille produktion af elektricitet til vedvarende energikilder	27,4%/26,5%	Sætte solceller på udvalgte kommunale bygninger under hensyn til æstetik.	Opstille land- og havvindmølleparker og solcelleparker samt sikre forbedrede rammevilkår for solceller	Sætte solceller på egne bygninger under hensyn til æstetik.	Sætte solceller på egen bolig under hensyn til æstetik.	2022-2030
Udbredelse af fjernvarmen	23%/22%	Myndighedsarbejde, samarbejde med GGF og formidling. Tilslutte kommunens ejendomme til fjernvarmen.	Sikre gode rammevilkår	Tilslutte sig fjernvarmen.	Tilslutte sig fjernvarmen.	2022-2030
Omstille varmforsyningen til CO ₂ -neutralitet	13%/12,5%	Samarbejde med CTR og øvrige ejerkommuner om anvendelse af nye teknologier (geotermi, varmepumper mv.).	Sikre gode rammevilkår.	-	-	2022-2050
CO ₂ -fangst og lagring på affaldsforbrændingen	11,5%/14,5%	Samarbejde med Vestforbrænding og øvrige ejerkommuner.	Sikre gode rammevilkår og finansieringsmuligheder til affaldsselskaber.	-	-	2022-2030
Energibesparelser	0,4%/0,4%	Gennemføre energibesparelser i egne bygninger og formidle viden.	Sikre gode rammevilkår samt fortsætte og formidle støtteordninger.	Energirenovere egne bygninger.	Energirenovere egen bolig.	2022-2050
Bæredygtig mobilitet	Andel af vejen mod klimaneutralitet	Gentofte Kommunes rolle	Statens/EU's rolle	Virksomheders rolle	Borgernes rolle	Periode
Omstilling til elbilisme	8,7%/16%	Understøtte udrulning af ladestandere, omstille egen flåde, dialog med elskaber om kapacitet i elnettet og krav i udbud om grøn levering.	Sikre gode rammevilkår, der fremmer elbilisme herunder en national ladeinfrastruktur.	Opsætte ladestandere, omstille egen flåde samt krav om grøn levering i udbud.	Opsætte ladestandere på egen grund og leje/lease eller købe elbil.	2022-2050

Styrket cyklisme	0,2%/0,2%	Udvikle og vedligeholde cykelstinet, gennemføre cykelkampagner og anvende cykler i egen drift.	Sikre gode rammevilkår samt fortsætte og formidle støtteordninger.	Fremme cyklen som medarbejdertransport.	Anvende cyklen.	2022-2050
Grøn omstilling af den kollektive transport	0,3%/0,3%	Samarbejde med Movia og de øvrige ejerkommuner.	Sikre gode rammevilkår.	Fremme kollektiv transport som medarbejdertransport.	Anvende kollektiv transport.	2022-2030
Samkørsel og delebilisme	0,2%/0,2%	Fremme samkørsel og delebilisme som medarbejdertransport.	Sikre gode rammevilkår, der fremmer delebilisme.	Fremme samkørsel og delebilisme som medarbejdertransport.	Anvende samkørsel og delebilisme.	2022-2050
Tung transport	2%/2%	Understøtte udrulning af ladestandere og stille krav om brug af grønne drivmidler i transport af varer og services.	Sikre gode rammevilkår, der fremmer grønne drivmidler i den tunge transport.	Stille krav om brug af grønne drivmidler i transport af varer og services.	-	2022-2050
Øvrige						
Bl.a. affaldsdeponi	3,5%/5%	Affaldssortere.	Sikre gode rammevilkår.	Affaldssortere.	Affaldssortere.	2022-2050

CO₂-aftrykket fra forbrug er som beskrevet på s.18 markant, men effekten af handlinger, der fremmer cirkulær økonomi kan ikke måles i Energistyrelsens nuværende metode til kommunale klimaregnskaber. Cirkulær økonomi er imidlertid en væsentlig faktor på vejen mod et klimaneutralt Gentofte. Det samme gælder Bæredygtig dannelse, som er med til at skabe forudsætningerne for, at virksomheder, foreninger og borgere kan tage de klimaansvarlige valg, der skal til, for at den grønne omstilling sker i praksis.

Cirkulær økonomi	Gentofte Kommunes rolle	Statens/EU's rolle	Virksomheders rolle	Borgernes rolle	Periode
Klimaansvarlig adfærd	Inddrage borgere, virksomheder, foreninger og egen organisation via kampagner, events og særlige initiativer mv., for at videreformidle viden og værktøjer til at kunne handle klimaansvarligt.	Sikre de nødvendige rammevilkår, der fremmer den cirkulære økonomi.	Sikre internt fokus på klimaansvarlig adfærd, udvikle grønne forretningsmodeller samt indgå i partnerskaber.	Øge egen klimaansvarlig adfærd samt bruge de råd og tilbud, der gives.	2022-2050
Grøn erhvervsudvikling	Varetage myndighedsopgave vedrørende affaldstilsyn samt vejlede, facilitere netværk og udbrede viden om grønne forretningsmodeller.	Udvikle virksomhedsrettede tilbud, der fremmer grøn erhvervsudvikling.	Udvikle grønne forretningsmodeller samt benytte de tilbud, der stilles til rådighed.	Prioritere køb af bæredygtige produkter.	2022-2050
Affald som ressource	Stille konkrete ordninger og tilbud til rådighed for borgere og virksomheder, som gør det lettere at komme i gang med den grønne omstilling. Sortere i 10 affaldsfraktioner og drifte effektive	Skabe bedre rammebetingelser for genbrug, reparation og vedligeholdelse af produkter.	Varetage det kommende producentansvar, sortere i 10 affaldsfraktioner samt øge	Sortere i 10 affaldsfraktioner, samt øge genanvendelse og genbrug.	2022-2050

	affaldssorteringsordninger for borgere og virksomheder.		genanvendelse og genbrug.		
Bæredygtighed i bygninger og byggeri	Udbrede bæredygtig helhedstænkning i byggeri samt i drift og vedligeholdelse af bygninger og stille krav om klimavenlig transport af byggematerialerne.	Udvikle og forbedre LCA-værktøjer og datamodeller. Udbrede bæredygtig helhedstænkning i byggeri samt i drift og vedligeholdelse af bygninger.	Anvende klimavenlige byggematerialer og stille krav om klimavenlig transport af byggematerialerne.		2022-2050
Indkøb med bæredygtig balance	Fremme cirkulære indkøb via kompetenceudvikling, opgøre klimaaftryk fra indkøb på aftaleniveau, samarbejder med andre offentlige aktører, undersøge hvordan den politiske beslutnings- og budgetproces kan understøtte bæredygtige indkøb på flere bundlinjer.	Sikre gode rammevilkår.	Tilbyde bæredygtige produkter og løsninger. Fokus på TCO-analyser og blik for klimapotentialer.		2022-2050
Bæredygtig dannelse	Gentofte Kommunes rolle	Statens/EU's rolle	Virksomheders rolle	Borgernes/foreningernes rolle	Periode
Børn og skole	Understøtte bæredygtig dannelse gennem pædagogiske aktiviteter og undervisningsforløb.	Sætte ramme bl.a. gennem læreplanstemaet Natur, science og udeliv.	Indgå i partnerskaber til fremme af praksislæring, virkelighedsnær problemløsning.	Børn og unge deltager gennem dagtilbud og skoler.	2022-2050
Kultur, unge og fritid	Skabe refleksion, debat og handlekraft gennem forskellige typer arrangementer. Inspirere og understøtte foreningslivet i klimahandling, afholde bæredygtige events.		Tilbyde bæredygtige produkter og løsninger.	Foreninger og organisationer kan fx afholde bæredygtige events, samkørsel, bæredygtige indkøb af mad og materialer. Arrangementer med klimafokus.	2022-2050
Ledelse	Videreuddanne medarbejdere og fastholde internt strategisk fokus på tværs af hele den kommunale organisation.	Understøtte lovgivningsmæssigt fx vha. CO ₂ -afgift.	Sætte ledelse af bæredygtig udvikling på dagsordenen i egen virksomhed.		2022-2050

Vejen til klimaneutralitet 2022-2024

De klimatiltag, der henholdsvis allerede er i fuld gang, og skal igangsættes på den korte bane, fremgår af Gentofte Kommunes Handleplan for klimaneutralitet 2022-2024.

Handleplanen er opsummeret i det følgende:

Grøn energi

Handleplanens tema om Grøn energi har tre indsatsområder med tilhørende tiltag:

Grøn varme

Med 90% af ejendommene i Gentofte Kommune tilsluttet fjernvarmenettet i 2030, når vi 22% af vejen mod klimaneutralitet. Det er derfor afgørende, at fjernvarmenettet udbygges, at muligheden for at tilslutte sig fjernvarme formidles tydeligt og at fjernvarmeløsningen løbende optimeres.

Tiltag:

- Udbygning af og formidling om fjernvarmen
- Kommunale ejendomme på fjernvarme
- Øget tilslutning i eksisterende områder
- Lavere fjernvarmetab i fjernvarmenettet
- Sænkning af fremløbstemperatur i fjernvarmevandet
- Kobling af overskudsvarme til fjernvarme

Energibesparelser

Bygningers energiforbrug står for en stor del af CO₂-udledningen i Gentofte. Derfor skal der arbejdes for at effektivisere energiforbruget i både kommunale og privatejede bygninger, og borgerne i Gentofte skal have let adgang og hjælp til at vurdere, hvilke muligheder de har for at opnå energibesparelser i deres ejendom.

Tiltag:

- Energibesparelser i private boliger
- Energibesparelser i kommunale ejendomme

Øvrige

Ved at fange CO₂ forbundet med affaldsforbrændingen, når vi cirka 15% af vejen mod klimaneutralitet i Gentofte. Derfor er CO₂-fangst et væsentlig tiltag, som Vestforbrænding er ved at forberede.

Tiltag:

- Etablering af CO₂-fangst

Bæredygtig mobilitet

Handleplanens tema om Bæredygtig mobilitet har fem indsatsområder med tilhørende tiltag:

Omstilling af kollektiv trafik

Omstilling af kollektiv trafik handler om omstilling af busdriften i Gentofte. Her er det samarbejdet med Movia og en fælles målsætning om, at busser er fossilfri i 2030, som driver udviklingen. Derudover indeholder indsatsområdet tiltag, som handler om at få flere med bussen og forbedre kombinationsrejser ved trafikale knudepunkter som S-togsstationer.

Tiltag:

- Aftale om grøn busdrift
- Kampagner for kollektiv trafik
- Trafikknudepunkter

Frem elbilisme

Indsatsområdet indeholder både tiltag, som skal gøre det let for private operatører at opstille ladestandere på offentlige arealer, og tiltag, som skal gøre det lettere for elbilister at finde parkering med dedikerede parkeringspladser med lademuligheder. Samtidig handler indsatsområdet om at kigge på de veje, som går på tværs af kommunegrænserne.

Tiltag:

- Effektiv ladeinfrastruktur
- Dedikerede elbilpladser

Styrk cyklisme

Cykling er et sundt, billigt og et vigtigt element i CO₂-reduktionen. Indsatsområdet 'Styrk cyklisme' handler både om at få flere børn og unge til at cykle gennem et samarbejde med skolerne og om at understøtte cykling bredt med cykelfremmende infrastruktur. Derudover skal der arbejdes for at få flere medarbejdere i Gentofte Kommune til at vælge cyklen, når de transporterer sig i arbejdstiden.

Tiltag:

- Cykelfremmende adfærdsdesign
- Cykelfremmende infrastruktur
- **Supercykelsti Kystbaneruten**
- Medarbejdercykelkultur

Understøt deling

Gentofte Kommune ønsker at understøtte deleulturen ved at gøre det nemt og attraktiv for borgere at benytte delebiler og samkørsel. Indsatsområdet handler både om at formidle og skabe opmærksomhed om fordelene ved deleordninger og samkørsel, og om at gennemføre tiltag, som hotspots, samkørselsbænke og parkeringspladser dedikeret til delebiler.

Tiltag:

- Hotspots og samkørselsbænke
- Formidling af viden om delebiler og samkørsel

Omstilling af kommunal flåde

Gentofte Kommunes vil omstille egne biler til elbiler, undersøge mulighederne for at optimere udnyttelsen af bilparken og se på mulighederne for eldrevne køretøjer for eksempel varebiler og flere eldrevne skraldebiler. Fremtidige udbud af personbefordring skal så vidt muligt indeholde krav om emissionsfrie drivmidler og taxakørsel foregå i elbiler.

Tiltag:

- Nye grønne biler
- **Opgradering af elnettet og flere ladestandere**
- Optimering af kommunal kørsel
- Klimavenlig transport af serviceydelser og varer

Cirkulær økonomi

Handleplanens tema om Cirkulær økonomi har 5 indsatsområder med tilhørende tiltag:

Klimaansvarlig adfærd

Gentofte borgere, den kommunale organisation, og grundejer- og boligforeningerne har samlet set et meget stort potentiale for at reducere klimabelastningen via deres daglige adfærd og handlinger. For at indfri dette potentiale er det nødvendigt at inddrage disse aktører og give dem den nødvendige viden og hjælp til at kunne handle klimaansvarligt.

Tiltag:

- Klimasamarbejde med grundejer- og boligforeninger
- Kampagner og events om bæredygtigt forbrug og affaldsforebyggelse
- Mad- og Måltidspolitik i kommunale institutioner og tilbud
- Klimahotspot
- Kommunikation om klimaansvarlig livsstil til internationale borgere
- Udfasning af engangsservice på kommunale arbejdspladser

Grøn erhvervsudvikling

De små og mellemstore virksomheder mangler ofte tid og ekspertise til for alvor at engagere sig i den grønne omstilling. Tiltagene i indsatsområdet 'Grøn erhvervsudvikling' handler om at stille viden og konkrete værktøjer til rådighed for virksomhederne, så de får en genvej til den grønne omstilling. Det være sig i form af energibesparelser, cirkulær økonomi, grønne indkøb, bæredygtig transport, øget biodiversitet eller klimasikring. Med en sådan indsats styrker vi samtidig det lokale erhvervslivs konkurrencekraft.

Tiltag:

- Klimanetværk for og klimapartnerskaber med virksomheder
- Affaldsvejledning af virksomheder
- Cirkulær omstilling i virksomheder
- Vi bistår virksomheder i rekruttering af medarbejdere til grøn omstilling

Affald som ressource

Produktion af tøj, elektronik, byggematerialer, boliginventar og fødevarer mv. udgør et stort træk på jordens naturressourcer og har en markant CO₂-udledning. Forlængelse af levetiden for vores ejendele ved genbrug, vedligeholdelse, reparation og forebyggelse af affald skal derfor for alvor i fokus. Formålet med tiltagene i 'Affald som ressource' er at stille konkrete ordninger og tilbud til rådighed for borgerne, og hjælpe og inspirere dem til, hvordan de kan undgå affald og forlænge levetiden for deres ting.

Tiltag:

- Genbrugspark Gentofte 2030
- Ordninger for direkte genbrug
- Formidling til nye målgrupper
- Genanvendelse af affald fra borgerne
- Affaldssortering i de kommunale institutioner

Bæredygtighed i bygninger og byggeri

Dette indsatsområde handler om Gentofte Kommunes egne bygninger og om bæredygtighed ved nybyg og i renoveringsprojekter. Bæredygtigt byggeri forudsætter helhedstænkning i hele bygningens og materialernes levetid og kræver bl.a. værktøjer til at beregne levetider, CO₂-udledning og se på genanvendelsesmuligheder.

Tiltag:

- Den frivillige bæredygtighedsklasse
- Bæredygtighedsledelse i bygge- og renoveringsprojekter

Indkøb med bæredygtig balance

Gentofte Kommune udbuds- og indkøbspolitik er baseret på en tredobbelt bundlinje: Kommunens udbud og indkøb skal bidrage til både økonomisk, social samt klima- og miljømæssig bæredygtighed.

Tiltag:

- Kompetenceudvikling og opkvalificering indenfor cirkulær økonomi
- Udvikling og implementering af dashboard til måling af klimaaftryk på aftaleniveau
- Samarbejde med andre om at skabe efterspørgsel efter grønne løsninger
- **Klimaaftryk af** den politiske beslutnings- og budgetproces

Bæredygtig dannelse

Handleplanens tema om Bæredygtig dannelse har tre indsatsområder med tilhørende tiltag:

Børn og skole

Indsatsområdet Børn og skole handler om at øge fokus på klimaansvarlighed og naturkendskab i dagtilbudsområdet. Det handler om at få de helt små børn med, så fremtidens klimaansvarlige forbrugere kommer godt fra start. På skoleområdet vil der blive sat ind i forhold til at skabe en stærk grøn dannelse hele vejen gennem skoletiden.

Tiltag:

- Øget fokus på klimaansvarlighed og naturkendskab på dagtilbudsområdet
- Klima i skolen med fokus på praksislæring og partnerskaber

Kultur, unge og fritid

Indsatsområdet Kultur, unge og fritid handler om at arbejde med bæredygtighed i foreninger og idrætslivet, tilskynde ansøgere til kommunale kulturmidler at have fokus på FNs verdensmål og skabe rum for refleksion og debat til kulturinstitutionernes arrangementer. Indsatsområdet er vigtigt, fordi kulturinstitutionerne og foreningslivet engagerer mange af borgerne i Gentofte og er derfor et oplagt sted at fremme klimadagsordenen.

Tiltag:

- Øget bæredygtighed i foreningslivet
- Bæredygtig udvikling vha. kommunens puljer
- Refleksion, debat og handlekraft ift. klimaforandringerne og den grønne omstilling
- Arbejde med bæredygtige løsninger i idrætsfaciliteter og -anlæg
- Bæredygtighed ved arrangementer i byrummet
- Øget fokus på bæredygtig udvikling i samarbejdet med leverandører på kulturområdet

Ledelse

Indsatsområdet adresserer behovet for ny viden, færdigheder og tænkning, når klima og bæredygtighed skal være rammen for vores arbejde på tværs af kommunens fagområder. Kompetenceudviklingen har et gennemgående fokus på, hvordan grøn omstilling kan oversættes konkret ind i den faglige praksis i den enkelte afdeling.

Tiltag:

- Ledelse af bæredygtig udvikling og verdensmål
- Klima og bæredygtighed i sagsfremstillinger

Vi skaber sammen

Indsatsområdet rummer tiltag, som med både kendte og nye metoder styrker den demokratiske samtale og samarbejde mellem borgere, foreninger, virksomheder og kommunen om klima og bæredygtighed på tværs af klimaplanens fem temaer.

Tiltag:

- Klimaborgerting
- Bæredygtighedsnetværk

På vej mod klimarobusthed

Klimatilpasningstiltag

For at skabe en klimarobust kommune, der kan håndtere de konsekvenser af klimaforandringerne, vi allerede mærker og vil komme til at mærke lokalt, er en række konkrete tiltag nødvendige. Tiltagene er struktureret i tre temaer: Regnvand og skybrud, Havvand og stormflod og Natur og biodiversitet.

Gentofte Kommunes klimatilpasningsindsats retter sig i første omgang mod at minimere risikoen for oversvømmelser med regnvand, som er den mest aktuelle klimarisiko. På længere sigt vil også udfordringer med havvand og grundvand samt temperaturforandringer kræve handling. Tiltag under indsatsområdet Natur og biodiversitet er - udover at gavne klimatilpasningen - prioriteret ud fra ønsket om at skabe en robust og mangfoldig natur, styrke spredningskorridorer og forbedre naturtilstanden.

Vejen til klimarobusthed frem mod 2050

For at Gentofte kan blive klimarobust i 2050, skal en lang række handlinger gennemføres af forskellige parter for at sikre at de fysiske rammer kan håndtere effekten af de fremtidige klimaforandringer. Herudover gennemføres handlinger som kun i beskedent omfang bidrager til klimarobusthed, men som er vigtige at gennemføre, fordi de medvirker til andre positive effekter, som fx øget biodiversitet, flere grønne områder og styrket viden om natur hos borgere.

De handlinger, der især skal gennemføres frem mod 2050 for at Gentofte bliver en klimarobust kommune, skitseres her:

	Gentofte Kommunes rolle	Statens/EU's rolle	Virksomheders rolle	Borgernes rolle	Periode
Regnvand og skybrud	Planlægning af separering og klimatilpasning og gennemføre separering af afløbssystemet på kommunens ejendomme. Integrere klimatilpasningshensyn i lokalplanlægning og byudvikling samt i drift, renovering og anlæg af kommunens egne ejendomme, naturområder og infrastruktur. Informere og vejlede borgere og virksomheder om separering på egen grund.	Sikre rammer som muliggør forsyningsselskabernes investeringer i klimatilpasning. Staten sætter rammer og målsætninger i henhold til vandområdeplaner.	Gennemføre separering af afløbssystemet på egen grund.	Gennemføre separering af afløbssystemet på egen grund.	2022-2050
Havvand og stormflod	Udarbejdelse af administrationsgrundlag for kystbeskyttelse. Understøtte kystsikring på privat grund via dialog med kystgrundejere om forhøjelse af eksisterende kystsikring. Forhøjelse af kystsikring på grunde ejet af kommunen.	Sikre gode rammevilkår.	Kystgrundejere er ansvarlige for kystsikringen på deres egen grunde.	Kystgrundejere er ansvarlige for kystsikringen på deres egen grunde.	2022-2050
Natur og biodiversitet	Styrke grønne og rekreative områder som led i klimatilpasningen samt drift og	Sikre gode rammevilkår.	Mere biodiversitet på virksomheders egne arealer.	Mere biodiversitet i private haver.	2022-2050

	udvikling af kommunens naturområder.				
	Formidle viden om og inspirere borgere og virksomheder til mere biodiversitet.				

Vejen til klimarobusthed 2022-2024

De klimatiltag, der henholdsvis allerede er i fuld gang, og skal igangsættes på den korte bane, fremgår af Gentofte Kommunes Handleplan for klimarobusthed 2022-2024. Handleplanen er opsummeret i det følgende:

Regn og skybrud

Både nuværende og fremtidige klimaforandringer betyder, at Gentofte Kommune bliver ramt af øgede regnmængder og hyppigere og kraftigere skybrudshændelser. Oversvømmelser i forbindelse med regn og skybrud udgør aktuelt den største klimarisiko i Gentofte. Derfor skal kommunens afløbssystem tilpasses og gøres robust overfor de nuværende og fremtidige klimaforandringer, så der ikke sker overløb med opblandet spildevand til naturområder, søer, vandløb og havet. Løsningerne skal forsinke regnvand, skabe rekreative rum og være til gavn for biodiversiteten.

Gennemførelse af klimatilpasning kræver et tæt samarbejde med Novafo og afdelinger på tværs af Gentofte Kommunes organisation. Fordi Gentofte Kommune er fuldt udbygget, er der knaphed på arealer, som kan anvendes til klimatilpasning. Det er derfor afgørende, at klimatilpasning tænkes sammen med og indgår som parameter i byudvikling og planlægning. Herudover skal klimatilpasningen ske i tæt samarbejde med de grundejere og interessenter, den berører. Det gælder private grundejere såvel som aktører som Slots- og Kulturstyrelsen, Naturstyrelsen, interesseorganisationer, foreninger etc.

Tiltag

- Ny klimatilpasningsplan – regnvand, havvand, grundvand og temperatur
- Løbende oplandsplanlægning
- Etablering af separat afløbssystem og lokal klimatilpasning
- Metode for opgørelse af CO₂-påvirkning og reduktionspotentiale ved anlæg
- Klimatilpasningsnetværk
- Klimatilpasning ved egne ejendomme
- Klimatilpasningshensyn i lokalplanlægning
- Opdatering af beredskabsplan for skybrud
- Svanemøllen Skybrudstunnel
- Separering og klimatilpasning af Høeghsmindevej/Smakkegårdsvej
- Separering af Hellerup, etape 3

Havvand og stormflod

Havvandsstigninger betyder, at oversvømmelser pga. havvand og stormflod på længere sigt udgør en klimarisiko i Gentofte Kommune. Kyststrækningen i Gentofte skal derfor løbende sikres mod stormflod og det stigende vandstands niveau, som klimaforandringerne forårsager.

Tiltag

- Opdatering af beredskabsplan for stormflod
- **Styrkelse af kommunens egen kystsikring**
- Udarbejdelse af administrationsgrundlag
- Vejledning og dialog med grundejere om kystsikring
- Forventede ændringer i havvandstanden indarbejdes i planlægning og projektering

Natur og biodiversitet

Ændrede nedbørsmønstre og stigende temperaturer har betydning for naturområder og planter og dyrs levevilkår. Derfor fokuserer temaet Natur og biodiversitet på at skabe naturområder, som kan tilpasse sig og er modstandsdygtige overfor fremtidens klima. Den eksisterende vegetation ved bygninger, søer og moser, ved vejkanter og i parker skal udvides og styrkes og være med til at modvirke varme-ø-effekten i byområder og give mennesker og dyr mulighed for at søge skygge. Derudover skal de grønne initiativer bidrage til at forbedre spredningsmulighederne og levevilkårene for kommunens planter og dyr. Træer og planter har desuden en CO₂-reducerende effekt og kan bidrage til CO₂-reduktion.

Tiltag

- Begrønning af Gentofte Kommune
- Udpegning af bevaringsværdige træer
- Vidensopbygning
- Bæredygtig drift og udvikling
- Konkrete naturprojekter
- Fokus på villahaverne
- Natur og biodiversitet ved de kommunale ejendomme
- Involvering af interessenter samt formidling

Opfølgning og revision

Gentofte Kommunes politiske udvalg vil løbende drøfte klimaindsatsen, og kommunalbestyrelsen vil årligt og forud for budgetforhandlingerne drøfte status på CO₂-udledningen samt evaluering af den samlede klimaindsats. Implementering af Handleplan for klimaneutralitet 2022-2024 og Handleplan for klimarobusthed 2022-24 vil løbende blive drøftet i Gentofte Kommunes direktionen.

Gentofte Kommune vil fortsat udarbejde et årligt klimaregnskab for kommunens egen virksomhed, ligesom kommunen fremover årligt vil udarbejde et klimaregnskab for kommunens geografi via SparEnergis Energi- og CO₂-regnskab. De årlige klimaregnskaber vil også indeholde en status på klimaplanens mål, og de bliver offentliggjort på gentofte.dk.

Klimaplan 2050 vil blive revideret hvert fjerde år, således at nyvalgte kommunalbestyrelser får forelagt en ny klimaplan til drøftelse og beslutning og dermed næste gang i 2026. I forbindelse med udvikling af en den kommende toårige klimahandleplan 2025-2026 fastlægges i løbet af 2024 et mål for, hvornår Gentofte Kommune opnår klimaneutralitet i perioden mellem 2030 og 2050. I forbindelse med fastlæggelse af mål for klimaneutralitet diskuteres evt. justering af øvrige mål i Klimaplan 2050.

De 2-årige handleplaner for hhv. klimaneutralitet og klimarobusthed 2022-2024 vil blive evalueret midtvejs og til sidst i perioden. På baggrund af læring og nye behov udvikles nye handleplaner 2025-2026 i dialog med borgere, virksomheder, foreninger og øvrige samarbejdspartnere.

Baggrund

En bredt funderet plan

Klimaplan 2050 står på skuldrene af en række eksisterende planer og politikker og anbefalinger fra fire opgaveudvalg i perioden 2016-2021. Se mere her:

[Sammen om et bæredygtigt Gentofte,](#)

[Fremtidens transport](#)

[FN's verdensmål i Gentofte](#)

[Vi skaber sammen](#)

Gentofte-Plan 2021 og Kommuneplan 2021 sætter den overordnede retning for kommunens udvikling, mens Klimaplanen er den samlede ramme for klima- og bæredygtighedsspecifikke planer, der som fx Udrulning af fjernvarme, Energihandlingsplanen, Affaldsplanen og Klimatilpasningsplanen beskriver konkrete tiltag.

Under udarbejdelsen af Klimaplan 2050 har Gentofte Kommune inddraget en række forskellige lokale interessenter gennem møder, interviews og arrangementer. Dels med sigte på at danne partnerskaber og fælles indsatser, dels for at få større indsigt i, hvad de forskellige typer interessenter er optaget af i forhold til klimadagsordenen og hvilke motivationer, barrierer, behov og ønsker de har.

Gentofte Gladsaxe Fjernvarme (GGF), forsyningsselskabet Novafos, transmissionsselskabet CTR, affalds- og energiselskabet Vestforbrænding og spildevandsselskabet Biofos har været involveret i udvikling af klimaplanen. Eksempelvis har GGF bidraget til at formulere mål og tiltag i forhold til en ambitiøs udrulning af fjernvarme, mens Novafos har været med i processen med at analysere risiko for oversvømmelser med regnvand og formulere mål og tiltag for håndtering af regnvand.

Gentofte Kommune er en del af en række tværkommunale samarbejder, der på forskellig vis har indflydelse på klimaplanen. Vi er sammen med 19 ejerkommuner fælles om Vestforbrændings affalds- genanvendelses- og genbrugsløsninger. Vi er medlem af Spar5, hvor vi indgår indkøbsaftaler i fællesskab med Frederiksberg, Gladsaxe, Lyngby-Taarbæk og Rudersdal kommuner. I 4K-samarbejdet gennemfører vi projekter og videndeler med Gladsaxe, Lyngby-Taarbæk og Rudersdal kommuner om fx ladeinfrastruktur. I regi af Novafos samarbejder vi med 8 andre ejerkommuner i bl.a. en miljøledergruppe. I KKR Hovedstaden arbejder vi sammen med de 28 andre hovedstadskommuner om projekter inden for klimaområdet. Gentofte Kommune har siden 2014, været medlem af Gate 21, der er en non-profit partnerorganisation, som samler regioner, kommuner, virksomheder og vidensinstitutioner om den grønne omstilling. Igennem vores medlemskab, deltager vi i projekter som eksempelvis Bæredygtig Bundlinje for virksomheder og Moving People om pilotforsøg på transportområdet. Gentofte Kommune samarbejder desuden tæt med Erhvervs- og Udviklingscenter Hovedstaden, som driver den specialiserede uvildige erhvervsvejledning for alle kommuner i hovedstadsregionen.

En klimainsats med brede bæredygtighedsgevinster

For Gentofte Kommune er idealet en helhedsorienteret bæredygtighedsindsats og kommunen arbejder for, at klima og verdensmål bliver en naturlig ramme om arbejdet i alle forvaltninger og alle jobfunktioner. Gentofte Kommune stræber efter at balancere økonomisk, social og klima- og miljømæssig bæredygtighed, så det, der er godt for den ene bundlinje, ikke har store negative konsekvenser for den anden – og så tiltag, bidrager til mere end én type bæredygtighed. Med afsæt i Gentofte Kommunes verdensmålsstrategi er der derfor opstillet følgende mål for merværdi på tværs af klimaplanens tiltag:

Sundhed

- At forbedre borgernes trivsel og sundhed
- At styrke inkluderende fællesskaber for alle
- At reducere trafikstøj

Lige vilkår

- At understøtte at borgere i hele kommunen uanset bopæl og socioøkonomiske vilkår har mulighed for at bidrage til den grønne omstilling

Miljø

- At forbedre biodiversiteten

- At reducere forurening af jord, luft og grundvand
- At forbedre vandkvaliteten i grundvand, vandløb, søer og havet
- At reducere trængsel i trafikken
- At reducere materielt ressourceforbrug

Økonomi og andre effekter

- At opnå ressourcebesparelser – økonomisk og på materielle ressourcer
- At understøtte skabelsen af nye grønne jobs
- At styrke Gentofte Kommunes brand som attraktiv arbejdsplads med grøn profil

Baggrundsdokumenter

Læs mere i følgende dokumenter på gentofte.dk/klimaplan:

Ea Energianalyses kortlægning og scenarieberegning

Risikovurderingerne, udført af COWI og Rambøll i samarbejde med Gentofte Kommune og Novafos

Handleplan for klimaneutralitet og klimarobusthed 2022-2024

Oversigt over merværdier ved tiltag i handleplanerne

Relateret document 3/6

Dokument Navn:	Handleplan for klimaneutralitet oktober 2022.docx
Dokument Titel:	Handleplan for klimaneutralitet oktober 2022
Dokument ID:	4800086

Handleplan for klimaneutralitet

Oktober 2022

Mål & tiltag 2022-24

Gentofte
Kommune

Indholdsfortegnelse

Grøn energi	5
Grøn varme	5
Udbygning af og formidling om fjernvarmen.....	5
Kommunale ejendomme på fjernvarme.....	6
Øget tilslutning i eksisterende områder	6
Lavere fjernvarmetab i fjernvarmenettet.....	6
Sænkning af fremløbstemperatur i fjernvarmevandet.....	6
Kobling af overskudsvarme til fjernvarme	7
Energibesparelser	7
Energibesparelser i private boliger.....	7
Energibesparelser i kommunale ejendomme	7
Øvrige.....	8
Etablering af CO ₂ -fangst og lagring på Vestforbrænding.....	8
Bæredygtig mobilitet	9
Omstilling af kollektiv transport.....	10
Aftale om grøn busdrift	10
Kampagner for kollektiv trafik.....	10
Trafikknudepunkter	10
Frem elbilisme	11
Effektiv ladeinfrastruktur.....	11
Dedikerede elbilpladser	11
Styrk cyklisme.....	11
Cykelfremmende adfærdsdesign	11
Cykelfremmende infrastruktur.....	12
Supercykelsti Kystbaneruten.....	12
Medarbejdercykelkultur	12
Understøt deling.....	12
Hotspots og samkørselsbænke	12
Formidling af viden om delebiler og samkørsel	13
Omstilling af kommunal kørsel.....	13
Nye grønne biler	13
Opgradering af elnettet og flere ladestandere	13

Optimering af kommunal kørsel.....	13
Klimavenlig transport af serviceydelser og varer	14
Cirkulær økonomi	14
Klimaansvarlig adfærd	15
Klimasamarbejde med boligforeninger	15
Udfasning af engangsservice på kommunale arbejdspladser	15
Kampagner og events om bæredygtigt forbrug og affaldsforebyggelse	16
Mad- og Måltidspolitik i kommunale institutioner og tilbud	16
Klimaspot	16
Kommunikation om klimaansvarlig livsstil til internationale borgere	17
Grøn erhvervsudvikling.....	17
Klimanetværk for og klimapartnerskaber med virksomheder	17
Affaldsvejledning af virksomheder	17
Cirkulær omstilling i virksomheder.....	18
Vi bistår virksomheder i rekruttering af medarbejdere til grøn omstilling.....	18
Affald som ressource	18
Genbrugspark Gentofte 2030	18
Ordninger for direkte genbrug	19
Formidling til nye målgrupper	19
Genanvendelse af affald fra borgerne.....	20
Affaldssortering i de kommunale institutioner	20
Bæredygtighed i kommunale bygninger og byggeri.....	21
Den frivillige bæredygtighedsklasse	21
Bæredygtighedsledelse i bygge- og renoveringsprojekter	21
Indkøb med bæredygtig balance.....	21
Kompetenceudvikling og opkvalificering indenfor cirkulær økonomi.....	21
Udvikling og implementering af dashboard til måling af klimaaftryk på aftaleniveau.....	22
Samarbejde med andre om at skabe efterspørgsel efter grønne løsninger	22
Klimaaftryk af den politiske beslutnings- og budgetproces	22
Bæredygtig dannelse	23
Børn og Skole	24
Øget fokus på klimaansvarlighed og naturkendskab på dagtilbudsområdet	24
Klima i skolen med fokus på praksislæring og partnerskaber	24
Kultur, Unge og Fritid.....	25
Øget bæredygtighed i foreningslivet	25
Bæredygtig udvikling vha. kommunens puljer.....	25
Refleksion, debat og handlekraft ift. klimaforandringerne og den grønne omstilling	26
Arbejde med bæredygtige løsninger i idrætsfaciliteter og -anlæg	26
Bæredygtighed ved arrangementer i byrummet	26
Øget fokus på bæredygtig udvikling i samarbejdet med leverandører på kulturområdet.....	27

Ledelse	27
Ledelse af bæredygtig udvikling og verdensmål	27
Klima og bæredygtighed i sagsfremstillinger	27
Vi skaber sammen	28
Klimaborgerting	28
Bæredygtighedsnetværk	28

Grøn energi

CO₂-udledning fra elforbrug og opvarmning udgør knap 70% af den samlede udledning i Gentofte Kommune. Omstilling til grøn energi, hvor særligt fjernvarme spiller en hovedrolle, er derfor helt central for at nå Gentoftes klimamål om 90% reduktion af drivhusgasser i 2030.

Grøn energi har tre indsatsområder:

Grøn varme

Med 90% af ejendommene i Gentofte Kommune tilsluttet fjernvarmenettet i 2030, når vi 33% af vejen mod klimaneutralitet. Det er derfor afgørende, at fjernvarmenettet udbygges, at muligheden for at tilslutte sig fjernvarme formidles tydeligt og at fjernvarmeløsningen løbende optimeres.

Energibesparelser

Bygningers energiforbrug står for en stor del af CO₂-udledningen i Gentofte. Det skyldes især, at størstedelen af bygningsmassen stammer fra før 1960, og at hele 55% af de opvarmede kvadratmeter i Gentofte ligger i bygninger, som er opført før 1939, og dermed før bygningsreglementet for alvor stillede krav til bygningernes energiforbrug. Derfor skal der arbejdes for at effektivisere energiforbruget i både kommunale og privatejede bygninger, og borgerne i Gentofte skal have let adgang og hjælp til at vurdere, hvilke muligheder de har for at opnå energibesparelser i deres ejendom.

Øvrige

Der er et stort potentiale i at reducere CO₂-udledningen, der finder sted i forbindelse med afbrænding af affald på Vestforbrænding, ved at fange og lagre CO₂ på rørgassen på Vestforbrænding. Etablering af CO₂-fangst og lagring på Vestforbrænding står således for cirka 14% af vejen mod klimaneutralitet.

Mål

I Gentofte arbejder vi med følgende mål:

- Varmeforsyningen er CO₂-neutral i 2025.
- Energiforbruget i kommunale bygninger er reduceret med 6% fra 2022 til 2025.
- 90% af alle ejendomme i den igangværende fjervarmeudbygning i Gentofte er tilsluttet fjernvarme i 2027.
- Varmetabet i fjernvarmenettet er reduceret fra 9% i 2021 til 8% i 2030.
- Vestforbrænding er CO₂-neutral i 2030.
- CO₂-fangst på 50% af affaldsforbrændingskapaciteten i 2030.
- Varmeforbruget i bygninger er reduceret 10% fra 2019 til 2030.

Grøn varme	
Udbygning af og formidling om fjernvarmen	
Gentofte Gladsaxe Fjernvarme udbygger fjernvarmen i 2021-2027 i de områder af Gentofte, som i dag primært er forsynet med naturgas. Hovedforsyningsnettet udbygges fra det eksisterende net og kommer til at strække sig ud til alle område af kommunen. Fjernvarme er en kollektiv varmforsyning. En høj tilslutning er vigtig, fordi den både reducerer CO₂-udledningen og prisen på fjernvarme. Det er derfor væsentligt, at borgerne modtager information om udbygningen og får mulighed for fx at deltage i borgermøder eller åbent hus-arrangementer forud for udbygning af fjernvarmen. Gentofte Fjernvarme afholder forud for hver udbygningsetape arrangementer, hvor borgere, som bor i det aktuelle område, kan få svar på spørgsmål og blive klogere på hele forløbet fra aftale til graveperiode og opsætning af fjernvarmeinstallation.	Ansvar Gentofte Gladsaxe Fjernvarme Aktører Gentofte Kommune, borgere og virksomheder Opstart 2021

Kommunale ejendomme på fjernvarme	
I dag er ca. 80% af Gentofte Kommunes 300 ejendomme konverteret til fjernvarme. De kommende år bliver stort set alle kommunes ejendomme forsynet med fjernvarme i takt med at fjernvarmen udrulles i de områder, som i dag er forsynet med naturgas og olie. Kun enkelte ejendomme kan formodentlig pga. deres placering i forhold til fjernvarmenettet ikke forsynes med fjernvarme. Disse ejendommers olie- og naturgasfyr vil på sigt blive konverteret til andre større varmekilder som fx luft-til-vand-varmepumper.	Ansvar Gentofte Kommune Aktører Gentofte Gladsaxe Fjernvarme Opstart 2022
Øget tilslutning i eksisterende områder	
Når der kommer fjernvarme til et nyt område i Gentofte, er den indledende tilslutning typisk 80-85%. De sidste 15-20% har forskellige årsager til ikke at koble sig på fjernvarmen. Nogle har for nylig købt nyt gasfyr, eller nogle står over for at flytte og ønsker derfor ikke en ny forsyningsform. En høj tilslutning er vigtig, fordi den både reducerer CO₂-udledningen og prisen på fjernvarme. Derfor gennemføres der kampagner i områder med eksisterende fjernvarme efter et antal år, så husstande, som ikke er koblet på fjernvarmen, får mulighed for at tilslutte sig. Som led i disse kampagner sendes breve ud til de borgere, Gentofte Gladsaxe Fjernvarme ud fra egne data og BBR-data kan se, ikke er koblet på fjernvarme, selvom de har muligheden.	Ansvar Gentofte Gladsaxe Fjernvarme Aktører Borgere og virksomheder Opstart 2022
Lavere fjernvarmetab i fjernvarmenettet	
Hvert år er der i Gentofte et varmetab på ca. 9% i fjernvarmenettets rør. Altså varme, der går fra rørene til omgivelserne. Man kan aldrig helt fjerne varmetabet. Men Gentofte Gladsaxe Fjernvarme har fokus på at sænke varmetabet ved fx at understøtte at varmen udnyttes optimalt hos kunderne, så returtemperaturen er så lav som mulig. Jo lavere returtemperaturen er, desto mindre varme vil der gå tabt til omgivelserne omkring rørene. En af måderne at opnå en lavere returtemperatur på er ved at sikre, at fjernvarmeanlæggene hos brugerne driftes optimalt, så de overfører så meget energi fra fjernvarmevandet til boligerne som muligt. De anlæg, der ejes af fjernvarmen, serviceres og overvåges, som en del af den abonnementsordning, langt den største del af borgerne er tilknyttet. Kundejede anlæg fjernovervåges af Gentofte Gladsaxe Fjernvarme, og ejerne informeres, hvis deres anlæg ikke virker optimalt.	Ansvar Gentofte Gladsaxe Fjernvarme Aktører Borgere og virksomheder Opstart 2022
Sænkning af fremløbstemperatur i fjernvarmevandet	
Et vigtigt middel til at opnå et lavere tab i fjernvarmenettet er at sænke fremløbstemperaturen på fjernvarmevandet. Sænkes fremløbstemperaturen vil tabet til omgivelserne reduceres, ligesom når man sænker returtemperaturen. Gentofte Gladsaxe Fjernvarme vil derfor udpege fjernvarmeområder, som kan forsynes med en lavere temperatur. Sænkning af fremløbstemperaturen kan gennemføres, når bygningerne i et område har centralvarmeinstallationer, der kan opvarme bygningerne ved en lav vandtemperatur. Det kan være en udfordring i områder med ældre villaer, som typisk er relativt dårligt isolerede og har små radiatorer, der oprindeligt blev opvarmet med olie-fyr. For at øge mulighederne for at sænke fremløbstemperaturen er energirenoveringer derfor vigtige.	Ansvar Gentofte Gladsaxe Fjernvarme Opstart 2022

Kobling af overskudsvarme til fjernvarme

Regeringen har indført en række tiltag for at fremme udnyttelse af overskudsvarme. Fx skal varmeproduktion baseret på overskudsvarme fritages for afgift. Dette forbedrer muligheden for, at den energi, der ellers går tabt, kan indgå i opvarmningen af boliger.

I Gentofte er der to oplagte områder, hvor overskudsvarme potentielt vil kunne udnyttes. Det ene er i Vangede, hvor virksomheder som IKEA, Ørsted, Novo Nordisk m.fl. er placeret. Her viser en analyse, at overskudsvarme fra disse virksomheder kan bidrage til ca. 4% af det årlige varmekonsum i kommunen. Det andet område er Tuborg Havn, hvor et antal domiciler og virksomheder er samlet. Her peger samme analyse på, at overskudsvarme kan bidrage til ca. 2% af det årlige varmekonsum i kommunen. Herudover er overskudsvarme fra Gentofte Hospital oplagt at undersøge nærmere.

I samarbejde med relevante aktører vil Gentofte Kommune igangsætte en foranalyse, der skal undersøge de konkrete muligheder for at udnytte overskudsvarme fra et eller flere af de nævnte områder.

Ansvar

Gentofte Kommune

Aktører

Gentofte Gladsaxe Fjernvarme, IKEA, Ørsted, Novo Nordisk, virksomheder i Tuborg Havn samt Gentofte Hospital

Opstart

2022

Energibesparelser

Energibesparelser i private boliger

Energirenovering af boliger effektiviserer varmekonsumet, reducerer CO₂-udledningen, styrker komfort og et sundt indeklima og bidrager til at reducere omkostninger forbundet med omstillingen til vedvarende energikilder. Energirenovering kan dog være en kompleks affære, der kræver omtanke. Fx tjener nogle renoveringer sig først hjem efter mange år, og når energien er 100% baseret på vedvarende energikilder bidrager energirenoveringer ikke til at reducere CO₂-udledningen.

For at styrke energioptimering af private boliger vil Gentofte Kommune understøtte borgernes mulighed for at få hjælp til at vurdere, om der er energieffektiviseringer, de med fordel kan få foretaget på deres ejendom. Borgerne skal kunne få uvildige energitjek og vejledning i energibesparelser. Det skal gøre det nemt og hurtigt at få svar på, hvilke gevinster der vil være ved at energioptimere en bolig og hvilke statslige tilskud, de evt. kan søge.

Desuden vil Gentofte Kommune afholde en række arrangementer med deltagelse af energirådgivere, hvor borgere kan få input til, hvordan en energirenovering kan gribes an, hvordan den kan se ud i bevaringsværdige ejendomme, og hvordan energirenovering og hensyn til æstetik og arkitektoniske kvaliteter kan gå hånd i hånd.

Ansvar

Gentofte Kommune

Aktører

Borgere og rådgivende virksomheder

Opstart

2022

Energibesparelser i kommunale ejendomme

For at fjerne unødvendigt energiforbrug, kræves først og fremmest, at de enkelte kommunale ejendomme realiserer deres realistiske og potentielle minimumsenergi behov er fastlagt. Gentofte Kommune vil derfor udarbejde individuelle energibudgetter for hver ejendom.

Energibudgetterne fastlægges ud fra bygningens ideelle energiforbrug, som forudsætter at driften af tekniske anlæg og brugeradfærd er optimal, og at energitiltag med kortere tilbagebetalingstid er gennemført.

Herefter vil det økonomiske besparelspotentialt blive vurderet på baggrund af energibudgetterne og analyser af forbrugsdata. Også energimærker og løbende screening

Ansvar

Gentofte Kommune

Aktører

Brugere af de kommunale ejendomme, rådgivere og entreprenører

Opstart

2022

af bygningsdele og tekniske anlæg er med til at identificere energibesparende tiltag. Det kan fx være renovering, udskiftning eller tætning af vinduer samt efterisolering af tag, facade eller tekniske installationer eller indkøb af energibesparende udstyr og adfærdspåvirkning af ejendommenes brugere. Sådanne energibesparende tiltag har Gentofte Kommune længe arbejdet med, og dette vil fortsætte.	
--	--

Øvrige

Etablering af CO₂-fangst og lagring på Vestforbrænding

Der er et stort potentiale i at reducere CO₂-udledningen, der finder sted i forbindelse med afbrænding af affald på Vestforbrænding, ved at fange og lagre CO₂ på rørgassen på Vestforbrænding.

Vestforbrænding er udvalgt til at deltage i Energistyrelsens udbud om tildeling af tilskud fra den statslige CCSU-pulje, og skal inden udgangen af 2022 sende sit udbudsmateriale til Energistyrelsen.

Ansvar

Vestforbrænding

Aktører

Gentofte Kommune og øvrige ejerkommuner

Opstart

2022

Bæredygtig mobilitet

Transportsektoren er ansvarlig for 26% af Gentofte Kommunes CO₂-udledning. Vores transportvaner skal derfor ændres og de fossile brændstoffer skal omstilles til el og andre CO₂-neutrale drivmidler. Den kollektive trafik bliver CO₂-neutral i løbet af de kommende år, cykelkulturen skal styrkes og den kommunale bilpark være emissionsfri. Den store effekt og udfordring ligger dog i omstillingen af privatbilismen.

Valg af transportform sker i et komplekst samspil mellem vores vaner og opfattelse af pris, rejsetid og bekvemmelighed. Opfattelsen af bekvemmelighed relaterer sig til, om transportformen er pålidelig, tilgængelig, fleksibel og komfortabel. Bilen er i dag det foretrukne transportmiddel for mange mennesker. Det skaber trængsel og besværliggør og forøger rejsetiden til gene for både borgere og virksomheder. Ikke mindst i myldretiden til og fra arbejde eller uddannelse, hvor der gennemsnitligt sidder 1,1 person i hver bil. Forudsætningen for at flytte folk over i grønnere, sundere og sikrere alternativer til bilen er, at fx cyklisme og kollektiv transport opleves som nem, bekvem og pålidelig. Vi vil udvikle fremtidens transport med et skarpt fokus på transportformer, der mindsker trængslen og kan få os nemt og bekvemt fra dør til dør.

Bæredygtig mobilitet har fem indsatsområder:

Omstilling af kollektiv transport

'Omstilling af kollektiv trafik' handler om omstilling af busdriften i Gentofte Kommune. Her er det samarbejdet med Movia og en fælles målsætning om, at busser er fossilfri i 2030, som driver udviklingen. Derudover indeholder indsatsområdet tiltag, som omhandler at få flere over i busserne og forbedre kombinationsrejser ved trafikale knudepunkter som S-togsstationer.

Frem elbilisme

Elbilisme er et vigtigt indsatsområde, fordi privatbilismen står for en stor del af udledningen på transportområdet. Indsatsområdet indeholder både tiltag, som skal gøre det let for private operatører at opstille ladestandere på offentlige arealer, og tiltag, som skal gøre det lettere for elbilister at finde parkering med dedikerede parkeringspladser med lademuligheder. Samtidig handler indsatsområdet om at kigge på de veje, som går på tværs af kommunegrænserne.

Styrk cyklisme

Det er vigtigt at flere vælger at bruge cyklen, når de transporterer sig rundt i Gentofte Kommune. Det er sundt, billigt og et vigtigt element i CO₂-reduktionen. Indsatsområdet 'Styrk cyklisme' handler både om at få flere børn og unge til at cykle gennem et samarbejde med skolerne og om at understøtte cykling bredt med cykelfremmende infrastruktur. Derudover skal der arbejdes for at få flere medarbejdere i Gentofte Kommune til at vælge cyklen, når de transporterer sig i arbejdstiden.

Understøt deling

Gentofte Kommune ønsker at understøtte deletransporten ved at gøre det nemt og attraktivt for borgere at benytte delebiler og samkørsel. Indsatsområdet handler både om at formidle og skabe opmærksomhed om fordelene ved deleordninger og samkørsel, og om at gennemføre tiltag, som hotspots, samkørselsbænke og parkeringspladser dedikeret til delebiler.

Omstilling af kommunal flåde

Gentofte Kommunes vil omstille egne biler til el-biler, undersøge mulighederne for at optimere udnyttelsen af bilparken og se på mulighederne for eldrevne køretøjer for eksempel varebiler og flere eldrevne skraldebiler. Fremtidige udbud af personbefordring skal så vidt muligt indeholde krav om emissionsfrie drivmidler og taxakørsel foregå i elbiler.

Mål

I Gentofte arbejder vi med følgende mål:

- Movias busser er fossilfri heraf er mindst halvdelen elbuser i 2030.
- 5% stigning i brugen af kollektive transportmidler til/fra arbejde og uddannelse i 2030 ift. 2022.
- Andelen af cyklister, der benytter cyklen til transport mellem hjem og arbejde eller uddannelse indenfor Gentofte Kommune er øget til 50% i 2030 ift. 2020.
- 90% af Gentofte Kommunes borgere er i 2025 tilfredse med at være cyklist i kommunen.
- 75% af Gentofte Kommunes borgere er i 2025 tilfredse med muligheden for kombination af cykel og offentlig transport.
- 40% af de private biler er eldrevne i 2030.
- I 2025 er der dedikerede parkeringspladser med opladningsmulighed til elbiler ved alle større trafikknudepunkter.
- Ny-leasing og nyindkøb af kommunale personbiler er nulemission fra 2021.

- Minimum 75% af ny-leasede og ny-indkøbte kommunale vejgående køretøjer skal anvende et CO₂-neutralt drivmiddel eller være nulemission i 2025.
- Kørsel med vare- og tjenesteydelser foregår med CO₂-neutrale drivmidler i 2030.

Omstilling af kollektiv transport

Aftale om grøn busdrift

Gentofte Kommune har fokus på nulemissionsbusser i eksisterende samarbejdsaftaler med trafikselskabet Movia. Der er 13 rutebusser i kommunen, og den første el-bus blev taget i brug i 2021. Yderligere tre el-busser tages i brug i 2022 og fem mere i 2025. De sidste rutebusser udbydes i 2027. I aftale om el-busdrift i kommunen via Movias "Trafikplan 2016" og "Mobilitetsplan 2020" er målet, at alle Movias busser er fossilfri i 2030.

Udskiftningen af busserne vil ske løbende, efterhånden som Movias kontrakter med operatørerne af busserne udløber, og skal udbydes på ny. Gentofte Kommune vil ved kommende nye udbud følge Movias anbefalinger. Det betyder, at det ikke nødvendigvis kun bliver el-busser, der kommer til at køre i Gentofte, men også busser, der kører på CO₂-neutralt brændstof som brint, biogas eller syntetisk biodiesel.

Som led i at styrke busdriften vil Gentofte Kommune og Movia derudover gennemføre en +Way analyse i 2022 om en prioriteret busbane for linje 150S, og undersøge muligheder for at optimere skift mellem transportformer ved S-togstationer og trafikknudepunkter.

Ansvar

Movia

Aktører

Gentofte Kommune, nabokommuner og Region Hovedstaden

Opstart

2022

Kampagner for kollektiv trafik

Det skal være endnu mere attraktivt at benytte de kollektive transportmidler i kommunen. Det er afgørende for, at flere lader bilen stå og søger mod bæredygtige transportløsninger. Til gavn for både fremkommelighed, trængsel og et mindre CO₂-aftryk.

I 2022 gennemføres en "Win-back" kampagne for at få passagererne tilbage i busserne. Kampagnen er målrettet udfordringer med at få passagererne tilbage i busserne efter COVID-19 og er et eventsamarbejde mellem Movia, kommuner og regioner. Movia finansierer det grundlæggende informationsmateriale, og kommunen kan tilkøbe yderligere informationsmateriale, ekstra driftskapacitet m.m.

Ansvar

Movia

Aktører

Gentofte Kommune, nabokommuner og Region Hovedstaden

Opstart

2022

Trafikknudepunkter

Gentofte Kommune er i gang med at etablere såkaldte 'Effektive trafikknudepunkter'. Det er knudepunkter, hvor det bliver lettere og mere attraktivt at foretage kombinationsrejser. Der etableres for eksempel tryk og sikker cykelparkering, samkørselbænke, cykelpumpe og parkeringspladser dedikeret til delebiler og samkørsel, ladestandere samt øget mikromobilitetsmuligheder såsom elløbehjul og delecykler.

Gentofte Kommune laver aftaler med udbydere af delecykler og elløbehjul om god first mile/last mile transport, og kommunen samarbejder med Movia om god vejvisning. Det er alle løsninger, der skal gøre det mere attraktivt at benytte alternative transportløsninger som en del af rejsen. Ved Hellerup Station blev det første trafikknudepunkt indviet i efteråret 2021. Vangede Station følger i 2022. Ligesom øvrige lokationer følger de kommende år.

Ansvar

Gentofte Kommune

Aktører

Movia, elløbehjuloperatører, delecyklooperatører, brugere af kollektiv trafik samt potentielle nye brugere.

Opstart

2022

Frem elbilisme

Effektiv ladeinfrastruktur

Gentofte Kommune vil gøre det let for private operatører at etablere lademuligheder på offentlige arealer. Det skal ske efter et kommunalt udbud på særlige vilkår. Vi ønsker udbygning med mindre ladestander i de tætte boligområder, hurtigladere ved knudepunkter og lynladestationer ved fx større indfaldsveje og tankstationer.

Det er afgørende for en omstilling af den private bilflåde, at der er tydelig kommunikation om fremtidige udbud, og forudsætninger for etablering af lademuligheder indenfor kommunegrænsen. Gentofte Kommune vil derfor udarbejde en digital kortlægning af potentialer for udbygning af ladeinfrastrukturen under hensyntagen til en samfundsøkonomisk prioritering. Kortlægningen skal muliggøre dynamisk information om offentligt tilgængelige lademuligheder, og informere om, hvordan borgere, boligforeninger- og selskaber, virksomheder og leverandører kan etablere egne ladere på privat grund.

Ansvar

Gentofte Kommune

Aktører

Ladeoperatører, borgere, grundejerforeninger, boligforeninger- og selskaber og virksomheder.

Opstart

2022

Dedikerede elbilpladser

Det skal være nemt at være elbilist i Gentofte Kommune. Et væsentligt virkemiddel er dedikerede p-pladser til elbiler i bydelscentre og ved etageboliger. I takt med det øgede elbilejerskab vil vi derfor reservere p-pladser med lademulighed i tæt bebyggede områder uden egen lademulighed til elbiler.

Samtidig er det væsentligt, at de private ladeoperatører optimerer udnyttelsen af ladestanderne og sikrer intelligent regulering, der skal sørge for at flest mulige bilister får glæde af ladestanderne.

Ansvar

Gentofte Kommune

Aktører

Grundejerforeninger, beboere i bydelscentre og i etageboliger samt Handelsstandsforeningen.

Opstart

2022

Styrk cyklisme

Cykelfremmende adfærdsdesign

Gentofte Kommune lægger stor vægt på at styrke cykelkulturen i kommunen. Gode vaner grundlægges allerede fra barnsben, og vi vil derfor arbejde på, at børnene får den fornødne motivation og kompetence til, at de selv cykler i skole.

Vi vil gennemføre kampagner og bruge målrettet adfærdsdesign til at tilskynde skoleelever og deres forældre til at fravælge bilen, og benytte cyklen i stedet.

Det eksisterende samarbejde mellem Park og Vej og de lokale skoler skal fortsætte og styrkes.

Ansvar

Gentofte Kommune

Aktører

Skoler, ungdomsuddannelser, færdselskontaktlærernetværk, politi, forældre og børn.

Opstart

2022

Cykelfremmende infrastruktur	
Gentofte Kommune arbejder for, at det bliver endnu mere bekvemt at være cyklist. Derfor udbygger kommunen cykelstinettet og forbedrer den eksisterende cykelparkering, etablerer flere overdækkede pladser og optimerede cykelruter. Eksempler på cykelfremmende tiltag: Etablering af nye cykelstier på strækninger uden cykelsti samt bedre sammenhæng i cykelstinettet Fodhvilere ved lyskryds Cykelpumper Bredere cykelstier Separat regulering af cyklister og grøn bølge Krydsningsheller Højresving tilladt for rødt Tryghedsforbedrende tiltag ved krydsningssteder Signaltekniske løsninger til forbedring af trafiksikkerhed og fremkommelighed for cyklister	Ansvar Gentofte Kommune Aktører Politiet, Cyklistforbundet, Supercykelstisekretariatet og nabokommuner Opstart 2022
Supercykelsti Kystbaneruten	
Gentofte Kommune vil arbejde for at etablere supercykelstien Kystbaneruten, der binder København sammen med Nordsjælland. Kommunen vil gå i dialog med de øvrige kommuner på strækningen og med supercykelstisekretariatet om de konkrete løsninger for de 6,2 km gennem Gentofte Kommune. I Gentofte Kommune opsættes fodhvilere i alle signalkryds på Kystbaneruten, hvor fortovsbredden er tilstrækkelig. Cykelstierne udvides med 0,5 m på en strækning, der er 880 m. mellem kommunegrænsen til København og Ahlmanns Allé. Desuden påtænkes at etablere fremrykkede busperroner ved 11 busstop, således at cyklister uhindret kan køre 'bagom' busstoppestedet.	Ansvar Gentofte Kommune Aktører Supercykelstisekretariatet og øvrige kystkommuner Opstart 2023
Medarbejdercykelkultur	
Gentofte Kommune som arbejdsplads kan være med til at vise omverdenen, hvordan cyklisme kan bidrage til den grønne omstilling. Derfor vil kommunen have endnu flere ansatte til at vælge cyklen, som det foretrukne transportmiddel. Den daglige transport mellem møder og eksterne aftaler skal i højere grad foregå på cykel. Gentofte Kommune vil investere i bedre cykelparkeringsforhold på arbejdspladserne, gør-det-selv reparationservice, trykluftpumpe o.l. og øge opmærksomheden på 'Vi cykler på arbejde'. Derudover vil vi undersøge muligheder og interesse for at ansatte kan lease en elcykel på fordelagtige vilkår som fx en bruttolønordning eller med en mulighed for øget kørselsfradrag.	Ansvar Gentofte Kommune Opstart 2022

Understøt deling	
Hotspots og samkørselsbænke	
Gentofte Kommune ønsker at understøtte deleulturen ved at gøre det nemt og attraktivt for borgerne at benytte en delebil og køre sammen.	Ansvar Gentofte Kommune

Kommunen vil derfor etablere flere delebilhotspots og dedikerede delebilkørselspladser ved alle trafikknudepunkter. Folk, der er på vej fra a til b, skal inviteres til at benytte delemuligheder, der hvor de skifter mellem transportformer, særligt ved kollektiv trafik. Der skal være samkørselsbænk og samkørselsparkeringsplads ved S-togsstationer og trafikknudepunkter.	Aktører Leverandører af delebilordninger og borgere Opstart 2022
Formidling af viden om delebiler og samkørsel	
Delebilisme og især samkørsel er fortsat et nyt fænomen for mange, og der er behov for at gøre en indsats for at promovere delebilisme og samkørsel som alternativ transportform til privatbilisme. Gentofte Kommune vil udvide kendskabet til transportformen og arbejde for, at delekulturen bliver mere udbredt. Det gør vi via deltagelse i nationale og regionale kampagner og gennem samarbejde med digitale platforme for samkørsel for private bilister. Der findes derudover andre medier og kanaler, hvor budskabet om samkørsel kan formidles.	Ansvar Gentofte Kommune Aktører Leverandører af delebilordninger og digitale platforme samt borgere Opstart 2022

Omstilling af kommunal kørsel

Nye grønne biler

Den kommunale bilpark skal omstilles til at køre på drivmidler, der er nulemission (el eller brint). Det er et vigtigt signal til omverdenen, også selvom den kommunale bilpark proportionelt set kun bidrager en smule til den samlede udledning af drivhusgasser fra biler indenfor kommunegrænsen.

Gentofte Kommune vil omstille bilparken af person- og mindre varebiler i kommunens egen virksomhed efterhånden som leasingkontrakter på bilflåden udløber. Gentofte Kommune stiller samtidig krav om, at alle nyindkøbte personbiler skal køre på drivmidler, der kører på el eller brint.

Ansvar
Gentofte Kommune

Opstart
2022

Opgradering af elnettet og flere ladestandere

Omstillingen af kommunens bilflåde til grønne biler kræver en opgradering af elnettet og at der opstilles ladestandere til bilerne på udvalgte kommunale lokaliteter.

Etableringen af den nødvendige ladeinfrastruktur vil ske i takt med den løbende omstilling af bilflåden til elbiler.

Ansvar
Gentofte Kommune

Opstart
2023

Optimering af kommunal kørsel

Grøn omstilling af flåden handler også om optimering. Derfor kigger Gentofte Kommune på, hvordan køretøjernes kapacitet bedst udnyttes, om puljebiler, der anvendes på tværs af forvaltninger, kan give mening, og om der findes alternative transportformer. Måske kan vi cykle eller i nogle sammenhænge helt undlade at transportere os.

Ansvar
Gentofte Kommune

Opstart
2022

Samtidig skal de enkelte enheder uddannes i bæredygtig anvendelse af bilflåden og motiveres til at tænke i alternative transportformer.	
Klimavenlig transport af serviceydelser og varer	
En del af Gentofte Kommunes serviceydelser kræver transport med store, tunge køretøjer. Det gælder fx lastbiler til affaldshåndtering, hvor Gentofte i 2022 har fået leveret 2 el-skraldebiler. Gentofte Kommune vil sikre, at fremtidige udbud af serviceydelser skal indeholde krav om emissionsfrie drivmidler. Kravene vil stige efterhånden som udbuddet af emissionsfrie køretøjer i denne kategori øges.	Ansvar Gentofte Kommune
Vi vil samtidig undersøge mulighed for at indgå samarbejde med tjenester, der tilbyder varetransport med eldrevne varevogne fra et centralt varelager. Dermed kan transport med tung trafik i byen reduceres. Kørsel med mindre el-varevogne er muligt at håndtere løbende på den korte bane.	Opstart 2022

Cirkulær økonomi

Med klimadagsordenen står vi både overfor lokale og globale udfordringer, som kræver, at vi i højere grad end tidligere forholder os til ressourcer som mere og andet end økonomi. Ikke kun økonomiske, men også naturressourcer og menneskelige ressourcer er begrænsede og fordrer, at vi forbruger med omtanke og ansvarlighed. Derfor skal vi forbruge anderledes, forebygge affald og betragte det, der til sidst bliver til affald, som en ressource. Vi skal arbejde med bæredygtighed i bygninger, byggeri og indkøb og styrke dialog med det lokale erhvervsliv om grøn omstilling.

Cirkulær økonomi har 5 indsatsområder:

Klimaansvarlig adfærd

Gentofte borgere, den kommunale organisation og grundejer- og boligforeningerne har samlet set et meget stort potentiale for at reducere klimabelastningen via deres daglige adfærd og handlinger. For at indfri dette potentiale er det nødvendigt at inddrage disse aktører og give dem den nødvendige viden og hjælp til at kunne handle klimaansvarligt.

Grøn erhvervsudvikling

Små og mellemstore virksomheder mangler ofte tid og ekspertise til at engagere sig i den grønne omstilling. For at skabe genvej til den grønne omstilling vil vi styrke vores affaldsvejledning og undersøge muligheder for at lokale virksomheder kan indgå i udviklingsprojekter med fx Gate 21 om energibesparelser, cirkulær økonomi, grønne indkøb, bæredygtig transport, øget biodiversitet eller klimasikring. Herudover ønsker vi at inddrage nogle af kommunens største arbejdspladser i forskellige typer klimasamarbejder.

Affald som ressource

Produktion af tøj, elektronik, byggematerialer, boliginventar og fødevarer mv. udgør et stort træk på jordens naturressourcer og har en markant CO₂-udledning. Forlængelse af levetiden for vores ejendele ved genbrug, vedligeholdelse, reparation og forebyggelse af affald skal derfor i fokus. Formålet er at stille konkrete ordninger og tilbud til rådighed for borgerne, som gør det lettere at komme i gang med den grønne omstilling.

Bæredygtighed i bygninger og byggeri

Indsatsområdet handler om Gentofte Kommunes egne bygninger og om bæredygtighed ved nybyg og i renoveringsprojekter. Bæredygtigt byggeri forudsætter helhedstænkning i hele bygningens og materialernes levetid og kræver bl.a. værktøjer til at beregne levetider, CO₂-udledning og se på genanvendelsesmuligheder.

Indkøb med bæredygtig balance

Gentofte Kommune køber varer, tjenesteydelser, anlæg og byggeri for ca. 2 milliarder kroner om året. Med en indkøbsvolumen af den størrelse kan vi være med til at påvirke markederne i en bæredygtig retning. Derfor er Gentofte Kommunes udbuds- og

indkøbspolitik baseret på en tredobbelt bundlinje: Kommunens udbud og indkøb skal bidrage til både økonomisk, social, klima- og miljømæssig bæredygtighed.

Mål

I Gentofte har vi sat følgende mål:

- I 2022 er der etableret affaldsordninger i 10 fraktioner på de kommunale institutioner.
- I 2025 er genbrug af indbo og byggeaffald i kommunens ordninger 3-doblet i forhold til 2022
- I 2025 er der opnået 50% reel genanvendelse af det indsamlede husholdningsaffald
- I 2025 har Gentofte Kommune været i dialog med 100 lokale virksomheder om grøn omstilling
- Årlig udpegning af 3-5 kommunale udbud med særligt potentiale for at fremme bæredygtig udvikling
- Årlig opgørelse af klimaaftrykket på kommunens indkøb

Klimaansvarlig adfærd	
Klimasamarbejde med boligforeninger	
Grundejer-, boligforeninger og almene boligselskaber har stor mulighed for at være en aktiv spiller i den grønne omstilling. De kan bidrage til at mindske den samlede klimabelastning, da de repræsenterer og har tæt kontakt til mange af deres medlemmer. Gentofte Kommune vil derfor afprøve, hvordan kommunen gennem samarbejde kan være facilitator bag borgernære klimatiltag i grundejer- og boligforeninger. Tiltag, der gør det lettere at komme i gang med den grønne omstilling. Det kan for eksempel være samarbejde om energioptimering, at bygge og renovere energirigtigt, at skabe biodiverse og grønne udearealer og regnvandsløsninger, bæredygtig transport, mere og bedre affaldssortering, bytte- og delekoncepter og klimaansvarligt forbrug. Den enkelte grundejer- eller boligforening beslutter selv, hvad deres fokus skal være. Initiativerne er helt tæt på borgernes hverdag, men strukturelle løsninger kan også være med til at fremme handlinger på individniveau. Klimasamarbejdet er en langsigtet satsning, hvor forskellige samarbejdsmodeller skal afprøves undervejs for at finde de bedst egnede tilbud og former for samarbejder.	Ansvar Gentofte Kommune Aktører Boligforeninger Opstart 2022
Udfasning af engangsservice på kommunale arbejdspladser	
Brug af engangsservice (kopper, glas, tallerkener, bestik, mv.) øger klimabelastning og affaldsmængder sammenlignet med alternativet: at overgå til flergangsservice, som vaskes op igen og igen. Gentofte Kommune vil derfor i videst muligt omfang udfase engangsservice på kommunale arbejdspladser, herunder på skoler, dagtilbud, plejehjem, fritidshjem/ungdomsklubber, idræts- og kulturinstitutioner, mv. samt på rådhuset. EU har vedtaget et direktiv, der skal være implementeret i dansk lov i juni 2021, og som bl.a. forbyder udvalgte engangsprodukter af plast. Regeringens handlingsplan for cirkulær økonomi har også fokus på at undgå engangsservice af plast. Initiativet er herudover i samklang med Gentoftes affaldsplan 2021-2032. Udfasning af engangsservice omfatter både plast, pap og bambus, træ, mv. Hvis kommunen alene fokuserede på plast, ville det formentlig betyde, at forbruget af engangsservice fortsatte, blot med andre materialer end plast. Gentofte Kommune vil på baggrund af en testperiode, der inkluderer indsigt i de praktiske og økonomiske konsekvenser af udfasningen, sikre, at kommunens arbejdspladser klædes godt på til opgaven. Det skal desuden afklares, hvor der kan være behov for at give	Ansvar Gentofte Kommune Opstart 2022

dispensationer dér, hvor de gode løsninger for flergangsservice endnu ikke er på plads, eller hvor hygiejne- eller sikkerhedsmæssige forhold gør, at engangsservice ønskes fastholdt. Det kan fx være i tandplejen. Det skal undersøges, om der kan laves en fælles kampagne om engangsservice, der både omfatter kommunale arbejdspladser samt borgere og virksomheder.	
Kampagner og events om bæredygtigt forbrug og affaldsforebyggelse	
Produktion af ting og sager, tøj, elektronik og fødevarer giver et voldsomt træk på jordens naturressourcer og en markant klimabelastning. Derfor skal vi gentænke den måde vi forbruger på, når vi køber fødevarer, elektronik, tøj og ting og sager. Gentofte Kommune kan sætte skub i omstillingen til en klimavenlig livsstil ved at arbejde målrettet med information, adfærd og oplevelser, der kan motivere og hjælpe borgerne til at zoome ind på deres egne forbrugsvaner. Kommunen gennemfører derfor en række borgerrettede kampagner og events med fokus på direkte genbrug, et bæredygtigt forbrug af tekstiler og elektronik og klimavenlige fødevarer og madspild. Gentofte Kommune vil klæde borgerne på til at se muligheder frem for begrænsninger i deres daglige valg. Sammen med forskellige aktører vil vi give borgerne redskaber til at handle bæredygtigt. Det kan fx være til workshops, hvor borgerne lærer at lave klimavenlige retter af en kok eller lærer at upcycle tøj af en syerske. Kampagnerne kan være konkurrencer, hvor borgerne udfordres til nye affaldsfrie vaner eller inspireres af influencers fra Zero Waste kulturen til klimaansvarlige vaner i hverdagen.	Ansvar Gentofte Kommune Aktører Forskellige aktører og samarbejdspartnere, fx kokke og trendsættere Opstart 2023
Mad- og Måltidspolitik i kommunale institutioner og tilbud	
Gentofte Kommunes nye Mad- og Måltidspolitik skal styrke en sund mad- og måltidskultur og danne grundlag for arbejdet med mad og måltider i kommunens institutioner, skoler, tilbud og hos borgere, der modtager madservice i eget hjem samt på arbejdspladserne. Mad- og Måltidspolitikken har bl.a. fokus på årstidens råvarer, økologiske produkter, plantebaserede proteinkilder og de mindst klimabelastende animalske fødevarer som fx fjerkræ og fisk. Politikken har opstillet konkrete målsætninger for, hvor høj økologiprocenten skal være i de måltider, der serveres i kommunen. Fremadrettet ligger der en stor opgave i at indtænke miljømæssig bæredygtighed og klimaansvarlighed i forhold til planlægning, indkøb, opbevaring, tilberedning, servering og forebyggelse af madspild i de kommunale institutioner og tilbud. Ydermere skal de centralt indgåede indkøbsaftaler understøtte Mad- og Måltidspolitikken, og udliciterede kantiner, forpagtere og eksterne leverandører skal leve op til kommunens Mad- og Måltidspolitik og overholde politikken retningslinjer. Der afventes en national anbefalet metode til opgørelse af fødevarers klimaaftryk, som kan anvendes af kommuner og andre offentlige aktører. Når anbefaling til en metode foreligger, vil der blive taget stilling til, hvorvidt der skal opstilles konkrete klimamål i Mad- og Måltidspolitikken.	Ansvar Gentofte Kommune Opstart 2022
Klimaspot	
Der er etableret et Klimaspot, der kan træffes på biblioteker og andre lokaliteter i kommunen i forbindelse med arrangementer, der handler om klima og bæredygtighed. Klimaspot suppleres med en el-ladcykel, der gør det muligt at flytte aktiviteterne rundt i kommunen til diverse arrangementer.	Ansvar Gentofte Kommune Aktører Borgere og Grøn Guide Gentofte

Klimaspot skal give inspiration og vejledning til en mere bæredygtig livsstil og hverdag gennem formidling af viden, vejledning og praktisk hjælp. Det vil samtidig give mulighed for direkte og personlig kontakt mellem borger og bæredygtighedsformidler der, hvor borgere færdes i forvejen. Målgruppen er borgere, der har et behov for inspiration og vejledning. Det kan være ifm. renovering af huset, valg af transportmidler, tips til bæredygtigt havebrug og lignende. Der sigtes efter at have et godt tilbud til alle borgere, også dem, som ikke i forvejen er optaget af klima og bæredygtighed.	Opstart 2022
Kommunikation om klimaansvarlig livsstil til internationale borgere	
Mange af de 12% af Gentoftes borgere, der ikke har dansk statsborgerskab, har begrænsede dansk kundskaber og har fx deres dagligdag på internationale arbejdspladser og skoler, hvor engelsk er hovedsproget. Opgaveudvalget Det internationale i Gentofte udarbejdede i 2018-2019 bl.a. anbefalinger til, hvordan vi i Gentofte kan styrke udenlandske borgere som gentofteborgere og bygge bro mellem det internationale og danske miljø. Opgaveudvalgets anbefalinger blev vedtaget i Kommunalbestyrelsen i 2019 og lagde bl.a. vægt på at styrke engelsksproget kommunikation til den internationale målgruppe. Det gælder også information om klimaansvarlig livsstil fx korrekt sortering af affald. Dette tiltag sigter mod at synliggøre den engelsksprogede information om klimaansvarlig livsstil (affaldssortering mm.) som er tilgængelig på kommunens hjemmeside. Fx ved i dansksprogede kampagner om affaldsforebyggelse og -sortering at henvise til, hvor man kan finde tilsvarende information på engelsk.	Ansvar Gentofte Kommune Opstart 2022

Grøn erhvervsudvikling

Klimanetværk for og klimapartnerskaber med virksomheder

Gentofte Kommune er sammen med Kongelig Dansk Yachtklub (KDY) ved at etablere et klimanetværk for virksomheder i Tuborg Havn for at styrke klima- og miljøindsatsen i området samt inspirere til klima- og miljøtiltag i og på tværs af de deltagende virksomheder.

Derudover vil Gentofte undersøge muligheder og interesse for at etablere et eller flere klimanetværk rettet mod små og mellemstore virksomheder fx i detailhandlen og/eller hotel- og restaurationsbranchen, Netværket kan fx have fokus på virksomhedernes energiforbrug, cirkulær økonomi, grønne indkøb, bæredygtigt byggeri, bæredygtig transport, klimasikring, etc.

Endelig har Gentofte Kommune indgået et klimapartnerskab med IKEA A/S og Gentofte Hospital. Formålet er at samarbejde med IKEA og hospitalet (en af kommunens største arbejdspladser) om at styrke klima og bæredygtighed lokalt i Gentofte.

Ansvar
Gentofte Kommune

Aktører
Kongelig Dansk Yachtklub, lokale SMV'er, IKEA, Gentofte Hospital og Erhvervshus Hovedstaden

Opstart
2022

Affaldsvejledning af virksomheder

Gentofte Kommune har over 4.000 virksomheder, hvoraf ca. 800 vurderes at være relevante at tilbyde vejledning i cirkulær omstilling. I 2019 etablerede Gentofte forsøgsvist et udgående team til affaldsvejledning, hvor ca. 100 virksomheder blev besøgt, primært med fokus på øget genanvendelse. Virksomhederne tog godt imod vejledningen, og

Ansvar
Gentofte Kommune

Aktører

besøgene viste, at der var noget at komme efter. Mange virksomheder manglede fx ordninger til genanvendelse af madaffald, plast og papir. Besøgene viste også, at det kan være tidskrævende at vejlede virksomheder til forebyggelse af affald, da en brugbar løsning oftest må skræddersys til den specifikke virksomhed. Gentofte forventer i 2023 at etablere et permanent erhvervsteam, der skal vejlede kommunens virksomheder til god affaldssortering samt, hvordan de kan undgå, at affald opstår, både på egen matrikel samt når produkterne når kunderne. Vi vil også bistå restaurationsvirksomhederne med at leve op til det statslige krav om at reducere take-away emballage med 50% i 2026. Indsatsen ligger i forlængelse af regeringens handlingsplan for cirkulær økonomi, hvor der lægges op til at styrke affaldstilsynet med det genanvendelige erhvervsaffald ud fra en kommende national model for affaldstilsyn.	Lokale virksomheder og handelsstandsforeninger. Opstart 2023
Cirkulær omstilling i virksomheder	
Gentofte Kommune har ved deltagelse i det tværkommunale projekt Bæredygtig Bundlinje opnået gode erfaringer med at bistå lokale virksomheder med at udvikle grønne forretningsmodeller. Gate 21 har ledet projektet, hvor der er udviklet konkrete værktøjer til virksomhederne der matcher den enkelte virksomheds forretningsmodel. Projektet er gennemført i et tæt samarbejde med Gentofte Kommune samt udvalgte brancheorganisationer, rådgivere og uddannelsesinstitutioner. Hovedformålet er at virksomheder, der deltager i sådanne projekter, kan fungere som "fyrtårn" for kommunens øvrige små- og mellemstore virksomheder. Dette forudsætter en stærk kommunikationsindsats, så de gode budskaber når ud over rampen. Projektet Bæredygtig Bundlinje stopper i 2022, og en fortsættelse af indsatsen for cirkulær omstilling i virksomheder afhænger derfor af, at der udbydes nye relevante regionale programmer.	Ansvar Gentofte Kommune Aktører Lokale SMV'er Opstart 2023
Vi bistår virksomheder i rekruttering af medarbejdere til grøn omstilling	
Et af Jobcenter Gentoftes strategiske spor er at hjælpe virksomheder med at rekruttere kvalificeret arbejdskraft. Som led i strategien besøger jobcentret løbende Gentoftes lokale virksomheder, der spænder bredt i både branche og størrelse. I mødet med virksomhederne afdækker jobcentret rekrutteringsbehov. Jobcentret undersøger samtidig hvilke kompetencer og funktioner virksomhederne efterspørger, når de planlægger eller implementerer grøn omstilling, samt hvilke behov der kan være for opkvalificeringstilbud. Herefter matcher jobcentret ledige kandidater til virksomhedernes behov for arbejdskraft.	Ansvar Gentofte Kommune Aktører Virksomheder og foreninger Opstart 2022

Affald som ressource

Genbrugspark Gentofte 2030

Den primære opgave på Gentoftes Genbrugsstation har historisk været at øge genanvendelsen af affaldet, hvilket er lykkedes - genbrugsstationen er både velfungerende med et højt serviceniveau og har samtidig en høj genanvendelse af materialerne i affaldet. Storskraldsordningen har også et højt serviceniveau som borgerne sætter pris på, men der er en udfordring med at få øget det direkte genbrug og genanvendelsen.

Ansvar
Gentofte Kommune

Aktører
Kommuner, Vestforbrænding, Handelsstandsforeningen,

I regeringens handlingsplan for cirkulær økonomi er genbrug for alvor kommet på dagsordenen, hvilket giver anledning til at gentænke vores affaldsordninger med øget genbrug for øje. Vi sætter os derfor det ambitiøse mål, at de ordninger vi i dag kalder "genbrugsstationen" og "storskraldsordningen" i 2030 er erstattet af konceptet "Genbrugspark Gentofte", hvor direkte genbrug er den primære opgave. For at nå derhen vil vi involvere frivillige organisationer, borgere og virksomheder, og vi vil samarbejde med andre kommuner, Vestforbrænding samt private aktører om etablering af storskalaløsninger for direkte genbrug, herunder udvikling af fælles digitale løsninger. Der skal udarbejdes en strategi for Genbrugspark Gentofte 2030. Strategien skal bl.a. indeholde en plan for dokumentation af mængder afsat til genbrug, etablering af en 'sluse' til frasortering af brugbare effekter, indsamling og afsætning af genbrugelige effekter i storskraldet, etc.	Øvrige foreninger, brancheorganisationer, mv. Opstart 2022
Ordninger for direkte genbrug	
I Danmark ligger forbrug af produkter over det europæiske gennemsnit, og vidner om en brug-og-smid-væk-kultur, der er uheldig for miljøet og klimaet. Gentofte er desværre ingen undtagelse. Vi vil derfor arbejde for at få langt flere brugbare ting, møbler og byggematerialer reddet fra at gå tabt ved at sætte fokus på direkte genbrug, bytte- og deleordninger og reparation, mv. Vi vil lave nye ordninger for direkte genbrug, hvor brugbare effekter fra både storskraldet og på genbrugsstationen skal frasorteres og sendes videre til nye ejere. Sammen med foreninger som fx Repair Café Hellerup, private aktører og borgere vil vi med reparation og bytte- og delefællesskaber hjælpe med og inspirere til, hvordan vores ting kan få et længere liv. Vi vil eksperimentere med fysiske byttestationer og byttelereoler, hos fx grundejer- og boligforeninger og digitale løsninger, hvor brugte genstande kan bortgives eller udlånes. Internt i Gentofte Kommune vil vi udvikle politikker for fx intern genbrug af kommunens møbler i kommunale institutioner og fx etablere en online løsning, hvor møbler kan cirkulere mellem institutioner. Det skal desuden undersøges, om der kan etableres et 'Center for Genbrug' med værksteder og aktiviteter, hvor genbrugelige effekter kan repareres, og hvor der samtidig gives beskæftigelse og kompetenceudvikling til borgere med særlige behov.	Ansvar Gentofte Kommune Aktører Genbrugsstationen, virksomhedscentret, Intern Service, Job- Aktivitets- og Kompetencecenteret, Byens Hus, lokale foreninger, private aktører. Opstart 2022
Formidling til nye målgrupper	
Formidlingstjenesten på genbrugsstationen er et populært tilbud hos Gentoftes dagtilbud og skoler, og vi er godt i gang med at uddanne Gentoftes yngre målgruppe til den grønne omstilling. Gentoftes øvrige borgere og virksomheder skal også inspireres til nye forbrugsmønstre og nye affaldsvaner. Vi vil derfor styrke formidlingsindsatsen, så alle i Gentofte får mulighed for at blive bedre klædt på til bæredygtig adfærd og til at tage del i de udfordringer, der skal løses. Vi vil bl.a. arbejde for at åbne genbrugsstationen op for mere formidling til nye målgrupper gennem forskellige tiltag som rundvisninger og hands-on aktiviteter og til arrangementer ude i byen. Vi vil afprøve om aktiviteter såsom debat- og temaarrangementer, workshops og filmvisninger sammen med fx grønne trendsættere og fagpersoner kan fange borgernes og virksomhedernes interesse. Hvor og hvordan vi bedst møder Gentoftes borgere og virksomheder til formidling om affald skal afklares. Det kan fx være til reparationscafé, arbejdsdag i foreningen, til fyraftensmøde, på biblioteket eller til et af kommunens større arrangementer.	Ansvar Gentofte Kommune Aktører Genbrugsstationen samt øvrige aktører efter behov Opstart 2023

Genanvendelse af affald fra borgerne	
I den nye affaldsbekendtgørelse er det et krav, at kommunerne skal lave indsamlingsordninger for 10 affaldsfraktioner hos borgerne: mad -, papir, pap-, metal-, glas-, plast-, tekstilaffald samt fødevare-kartoner, restaffald og farligt affald. For Gentofte betyder det, at vi yderligere skal sortere i madaffald, tekstilaffald samt mad- og drikkekartoner. Kravet om generelt at øge genanvendelsesprocenten af borgernes affald betyder, at vi ud over indførelsen af nye ordninger også er nødt til at øge genanvendelsen og dermed effektivisere alle de øvrige affaldsordninger ude hos borgerne. De kommunale institutioner skal også sortere i de 10 affaldsfraktioner, og de indsamlede mængder herfra vil tælle med i den kommunale genanvendelsesprocent.	Ansvar Gentofte Kommune Aktører Borgere Opstart 2022
Affaldssortering i de kommunale institutioner	
Gentoftes kommunale institutioner skal bidrage til at reducere mængden af forbrændingseget affald og genanvende. Kommunens institutioner har i dag mulighed for at sortere i syv affaldstyper. I 2022 igangsættes en implementering af mad- og drikkekartoner, tekstiler og madaffald, så der leves op til affaldsbekendtgørelsens krav om sortering i 10 affaldsfraktioner. Der tilstræbes så vidt muligt en rød tråd i sorteringen mellem institutionerne og borgernes hjem. For at øge genanvendelsen i de kommunale institutioner skal der skabes et bedre overblik over de indsamlede mængder og sammensætningen af affald. Vi vil derfor lave repræsentative analyser af affaldet, der kan vise potentialet for mere sortering på forskellige typer af institutioner. Yderligere undersøgelser skal vise, hvordan tekniske løsninger kan bidrage til at minimere skraldebilernes udledninger, fx ved smartere ruteplanlægning. For at de gode sorteringsvaner følger med i de kommunale institutioner, skal der udarbejdes god kommunikation, så man træffer de rigtige valg foran sorteringsbeholderne. Vi vil med adfærdsdesign sikre, at sorteringsløsningerne fungerer efter hensigten hos de forskellige brugergrupper. Det skal også undersøges, hvordan emballageaffald kan reduceres via kommunens indkøbs- og SKI-aftaler, så overflødig indpakning undgås fra leverandører.	Ansvar Gentofte Kommune Aktører Renovatører. Opstart 2022

Bæredygtighed i kommunale bygninger og byggeri

Den frivillige bæredygtighedsklasse

Fra 2023 bliver den frivillige bæredygtighedsklasse en del af Bygningsreglementet for nybyggeri. Formålet er at minimere byggeriets miljø- og klimapåvirkning, sikre et sundt indeklima i byggeriets levetid og skabe en holdbar økonomi ved at vælge de over tid økonomisk mest fordelagtige løsninger.

Bæredygtigt byggeri forudsætter helhedstænkning i hele bygningens eller materialernes levetid inklusive udgifter til drift. Datamodeller som LCCbyg og LCAByg kan benyttes til at vurdere den miljømæssige betydning og totaløkonomien og derved hjælpe beslutningstagere med at sammenligne to eller flere alternativer, som har forskelle omkostninger og livscyklerværter over tid.

Implementering af den frivillige bæredygtighedsklasse kræver også brug af værktøjer til at beregne livscyklusperspektiv, levetidsomkostninger, CO₂-udledning, genanvendelsesmuligheder, genindbyg mv. Der kan fx være værktøjer som benyttes til DNGB og Svanemærket.

Gentofte Kommune vil undersøge mulighederne i de nævnte værktøjer som led i at implementere den frivillige bæredygtighedsklasse og dermed skabe et mere bæredygtigt byggeri. Yderligere vil Gentofte se på, hvordan de nuværende krav i den frivillige bæredygtighedsklasse kan anvendes i forbindelse med renoveringsprojekter. **Samtidig vurderes muligheden for etablering af nulemissionsbygninger.**

Ansvar

Gentofte Kommune

Aktører

Leverandører, entreprenører og rådgivere

Opstart

2022

Bæredygtighedsledelse i bygge- og renoveringsprojekter

For at styrke bæredygtighed og cirkulær økonomi som en integreret del af beslutningsgrundlaget i kommunens bygge- og renoveringsprojekter vil Gentofte Kommune igangsætte et kompetenceudviklingsforløb for at uddanne bæredygtighedsledere i første omgang på teknik- og miljøområdet.

Bæredygtighedslederne skal efterfølgende bl.a. gennemgå alle discipliner indenfor facility management for systematisk at undersøge bæredygtighedspotentialer inden for drift og vedligehold af kommunens ejendomme.

Ansvar

Gentofte Kommune

Aktører

Leverandører, entreprenører og rådgivere

Opstart

2022

Indkøb med bæredygtig balance

Kompetenceudvikling og opkvalificering indenfor cirkulær økonomi

Gentofte Kommune er tovholder på EU-projektet "Circular Procurement: Procuring for a Circular Economy in Municipalities and Regions". Projektet indgår som et blandt flere projekter i et konsortium med Region Midtjylland, Region Hovedstaden, Miljøstyrelsen og en række kommuner. Konsortiet har fået fondsmidler fra EU's tilskudsordning EU Life IP.

Ansvar

Gentofte Kommune

Projektet skal opkvalificere kommunens medarbejdere til at gennemføre cirkulære indkøb samt være på forkant med tiltag i regeringens nationale handlingsplan for cirkulær økonomi 2020-2032.	Opstart 2022
Udvikling og implementering af dashboard til måling af klimaafttryk på aftaleniveau	
Gentofte Kommune har udviklet en beregningsmodel, der kan måle klimaafttryk af kommunens indkøb. Beregningsmodellen skaber et overblik over klimaafttrykket opgjort på aftaleniveau. Det betyder, at kommunen kan opgøre klimaafttrykket på den enkelte kontrakts samlede løbetid. Resultatet af beregningsmodellen vises på et interaktivt dashboard. Klimaafttrykket kan opgøres årligt, kvartalsmæssigt og månedligt. Klimaafttrykket kan også opgøres for hvert opgaveområde og afdeling, fx for den enkelte skole eller daginstitution. Det skaber et godt grundlag for dialog om både aftalegrundlag og indkøbsadfærd. Beregningsmodellen inkluderer både den direkte og den indirekte udledning af drivhusgasser. Der er også taget højde for import og eksport af varer og tjenesteydelser i produktionskæderne. Dashboardet giver Gentofte Kommune et overblik over indkøbsporteføljen og gør det nemmere at foretage en velbegrunder prioritering af fremtidige indsatser, så der er balance mellem omkostningsniveau og den forventede klimareduktion.	Ansvar Gentofte Kommune Opstart 2022
Samarbejde med andre om at skabe efterspørgsel efter grønne løsninger	
Gentofte Kommune samarbejder med andre offentlige aktører om at påvirke markedet og opnår herigennem stordriftsfordele. Kommunen indgår partnerskaber med virksomheder, og trækker på erhvervslivets erfaringer med klimaregnskaber, baselines og tredobbelt bundlinje i praksis. Det gør Gentofte Kommune i stand til at handle langsigtet og opnå resultater, kommunen ikke kunne nå alene. Samarbejdet gælder både i forhold til fælles udbud, fx i regi af udbuds- og indkøbsfællesskabet Spar 5 eller andre fællesskaber, og i forhold til sparring, videndeling og inspiration med andre aktører.	Ansvar Gentofte Kommune Aktører Spar 5, SKI og relevante virksomheder. Opstart 2022
Klimaafttryk af den politiske beslutnings- og budgetproces	
Gentofte Kommune vil undersøge, hvordan den politiske beslutnings- og budgetproces kan understøtte bæredygtige indkøb på flere bundlinjer – økonomisk, socialt, klima- og miljømæssigt - på fødevarer og byggeri. Der kan fx arbejdes med prissætning på klimaafttryk på det faktiske indkøb af varer og tjenesteydelser (fx intern CO2-pris eller skyggepriser) eller klimaafttryk på budgetforslag. Der pågår et udviklingsarbejde i kommunen for at udvikle en metode og et system, så fremtidige politiske beslutningers klimaafttryk kan budgetteres og opgøres inden for få år, og kommunen derved kan aflægge samlede klimabudgetter- og regnskaber.	Ansvar Gentofte Kommune Opstart 2022 2023

Bæredygtig dannelse

Gentofte Kommune kan påvirke meget ved at skabe rammerne for klimaansvarlige valg ift. mobilitet, energiforsyning osv., men en stor del af CO₂-reduktionen er afhængig af, at borgere, foreninger og virksomheder engagerer sig i den grønne omstilling og vælger det klimaansvarlige til af egen kraft. Derfor er det nødvendigt med et solidt fokus på at opbygge både viden, refleksion og handlekompetence ift. klimaforandringer bredt i hele kommunen.

En succesfuld grøn omstilling af samfundet kræver, at vi i Gentofte oplever omstillingen som meningsfuld og kan se os selv i den nye virkelighed, vi skaber. Vi skal lære, og vi skal dele vores viden, vores tanker og erfaringer både ift. hvad der er op og ned, når vi taler om bæredygtig udvikling, hvad vi konkret kan gøre, og hvad det gør ved os at stå midt i store samfundsmæssige udfordringer og forandringer. Derfor spiller ikke mindst børne- og skoleområdet og kultur- og fritidslivet vigtige roller.

Gentofte Kommune vil vise, hvordan vi konkret kan gøre en forskel for klimaet, og bruge de kontaktpunkter, der er mellem borgere og kommune til at inspirere til mere klimaansvarlige valg. Kommunen vil i uddannelses- og kulturinstitutioner som dagtilbud, skoler, biblioteker, museer, aftenskoler og foreninger understøtte den refleksion, erfaringsudveksling og de nye færdigheder, den grønne omstilling kalder på.

Børne- og skoleområdet samt kultur- og fritidslivet har brede kontaktflader til borgerne og derved et særligt ansvar for at bidrage til refleksion, oplysning og handlekraft i forhold til klimaforandringerne og den grønne omstilling. Ikke mindst kulturen har, i kraft af sin evne til abstraktion og sin stærke appel til følelseslivet, gode muligheder for at fungere som klangbund for borgernes ideer og ambitioner om større bæredygtighed.

Udover det store fokus på klima på børne- og skoleområdet og i kultur- og fritidslivet har Gentofte Kommune et vedvarende fokus på ledelse af bæredygtig udvikling, både når det gælder politik og kompetenceudvikling af ledere og medarbejdere på tværs af hele kommunens fagområder.

Bæredygtig dannelse har tre indsatsområder:

Børn og skole

Indsatsområdet Børn og skole handler om at øge fokus på klimaansvarlighed og naturkendskab i dagtilbudsområdet. Det handler om at få de helt små børn med, så fremtidens klimaansvarlige forbrugere kommer godt fra start. På skoleområdet vil der blive sat ind i forhold til at skabe en stærk grøn dannelse hele vejen gennem skoletiden.

Kultur, unge og fritid

Indsatsområdet Kultur, unge og fritid handler om at arbejde med bæredygtighed i foreninger og idrætslivet, tilskynde ansøgere til kommunale kulturmidler at have fokus på FN's verdensmål og skabe rum for refleksion og debat til kulturinstitutionernes arrangementer. Indsatsområdet er vigtigt, fordi kulturinstitutionerne og foreningslivet engagerer mange af borgerne i Gentofte og er derfor et oplagt sted at fremme klimadagsordenen.

Ledelse

Indsatsområdet adresserer behovet for ny viden, færdigheder og tænkning, når klima og bæredygtighed skal være rammen for vores arbejde på tværs af kommunens fagområder. Kompetenceudviklingen har et gennemgående fokus på, hvordan grøn omstilling kan oversættes konkret ind i den faglige praksis i den enkelte afdeling.

Mål

I Gentofte arbejder vi med følgende mål:

- Børn og unge lærer om klima og bæredygtighed og deltager aktivt i klimaindsatsen.
- Børn og unge oplever en sammenhængende grøn tråd fra vuggestue til ungdomsliv og bygger løbende videre på den viden, de har med sig.
- Kulturen og dens institutioner bidrager med sine særlige midler til at sætte fokus på, og skabe debat om, den grønne omstilling.
- Gentofte Kommune går foran og synliggør, hvordan vi kan tage klimaansvar med konkrete og lokale bæredygtige handlinger

- Alle medarbejdere i Gentofte Kommune har et godt billede af, hvordan de på deres arbejdsplads og i deres faglige praksis kan bidrage til en bæredygtig og klimaansvarlig udvikling.

Børn og Skole

Øget fokus på klimaansvarlighed og naturkendskab på dagtilbudsområdet

I Gentofte Kommune skal børnene opleve en grøn tråd hele vejen gennem vuggestue, børnehave- og skolelivet. På dagtilbudsområdet sker det igennem pædagogiske forløb – særligt under læreplanstemaet Natur, science og udeliv. Mange dagtilbud har allerede stort fokus på natur og bæredygtighed. Med dette tiltag lægges op til at øge fokus på klimaansvarlighed og naturkendskab på tværs af hele dagtilbudsområdet.

Fx via

- Haver til maver, hvor børnehavebørn dyrker deres egne grøntsager og laver mad af dem og Mini haver til Minimaver hvor vuggestuebørn sanser og oplever vækst og smag.
- Energiagent Snif - en klimabevidst ræv, som gør børnehavebørn til energiagenter, der tager ansvar for at få slukket lyset og spare på vandet både i børnehaven. Børnene bringer deres bevidsthed med hjemme til familien.
- Forløb om affald, genanvendelse og sortering med bl.a. besøg på Gentofte Genbrugsstation og affaldsopsamling i naturen.
- Fokus på madmod, maddannelse og måltidskultur med vægt på økologi, forebyggelse af madspild og de officielle kostråd, som er gode for både sundhed og klima.
- Styrket erfaringsudveksling mellem dagtilbud ift. hvordan man kan arbejde med verdensmål, klima og natur.
- Naturvejleder, der understøtter og udbyder forløb til alle institutioner om natur og bæredygtighed

Ansvar
Gentofte Kommune

Aktører
Haver til maver, Friluftsrådet.

Opstart
2022

Klima i skolen med fokus på praksislæring og partnerskaber

I folkeskolerne i Gentofte er det målsætningen, at eleverne oplever den grønne tråd gennem hele skoletiden på mange forskellige måder, i mange forskellige fag og på mange forskellige klassetrin. Kontinuiteten opleves særligt tydeligt i den praksisnære undervisning i skolehaverne Haver til Maver, som børnene kender fra tiden i dagtilbud, og som fortsætter på mellemtrinnet og i udskoling, hvor skolerne tilbydes Haver til Maver forløb som del af praksisvalgfaget madkundskab. Gennem aktiviteter i og omkring skolehaverne, dyrkning, jord til bord, kulinariske færdigheder og forståelser af bæredygtighed og klima fastholdes fokus på en stærk grøn dannelse hele vejen gennem skoletiden.

Udskoling i Byens Hus, som er et projekthus for udskoling, er en fælles spydspids i skolernes arbejde med blandt andet klima og verdensmål. Her tilegner eleverne sig strategier til at kunne navigere i en digital fremtid, arbejde undersøgende med innovative processer og designtænkning og derigennem skabe løsninger og forandringer for deres fremtid. Eleverne beskæftiger sig både med mindre lokale problemstillinger relateret til klima, men også til de globale udfordringer, særligt i "bæredygtighedsmåned", som finder sted i april/maj.

I et samarbejde mellem Udskoling i Byens Hus og Naturskolerne i Rude Skov og Raadvad, skal udskolingsklasser, i forbindelse med husets bæredygtighedsmåned, undersøge og fordybe sig i nogle af Gentofte Kommunes grønne områder gennem produktion af korte "naturfilm". Undersøgelse, dokumentation, kommunikation og formidling skal styrke elevernes faglige forståelse af biodiversitet og tilhørsforhold til den lokale natur. Naturskolernes naturvejledere tager eleverne med rundt i kommunen for at studere den lokale biodiversitet, hvor Udskoling i Byens Hus vil understøtte den formidlende del via husets tekniske muligheder og kompetencer inden for det audio-visuelle. Forløbet vil afsluttes med en mini filmfestival, hvor elevernes naturfilm vil blive vist.

Ansvar
Gentofte Kommune

Aktører
Haver til Maver, Ørsted, LIFE.

Opstart
2022

Udskolingen i Byens Hus har stort fokus på virksomhedssamarbejder og har bl.a. et partnerskab med Ørsted, hvor medarbejdere herfra tilbyder oplæg til eleverne ifm. Det fællesfaglige fokusområde: "Bæredygtig energiforsyning på lokalt/globalt plan". Disse oplæg omhandler den bæredygtige omstilling fra kul til vind, fagfaglig viden om fx havvindmøller, biodiversitet eller strukturelle løsninger for udbredelse af bæredygtig energi samt et møde med en medarbejders uddannelses- og jobrejse fra folkeskole til ansat i en virksomhed, der går forrest i den grønne omstilling. Partnerskabet med Ørsted har til formål at koble skolens teori med den praksis, der foregår på en virksomhed, så eleverne kan se, hvad deres viden kan bruges til samt at give dem kendskab til mulige uddannelses- og jobmuligheder inden for denne sektor. Folkeskoleområdet i Gentofte Kommune har i partnerskabet med LIFE Fonden en ambition om at styrke virkelighedsnær, eksperimenterende og undersøgelsesbaseret STEM-undervisning i grundskolen. Via LIFE's STEM-forløb løser eleverne virkelighedsnære problemstillinger, der understøtter FN's Verdensmål særligt med fokus på bæredygtighed. Folkeskolerne (alle årgange) arbejder desuden fra tid til anden med klimadagsordenen på forskellig vis, bl.a. i temauger, projektopgave mv.	
--	--

Kultur, Unge og Fritid

Øget bæredygtighed i foreningslivet

I dialog med foreningslivet på idræts- og kulturområdet afdækker Gentofte Kommune praksis og udfordringer ift. bæredygtige events og drift og iværksætter derefter initiativer, der understøtter foreningerne i at lykkes med bæredygtige events og drift. Fx erfaringsudveksling, kompetenceudvikling, rådgivning, mulighed for at låne genanvendeligt isenkram. Også fx Musikskolen arbejder videre med udviklingen af (ressourcebesparende) onlinemøder som mødeformat og tænker bæredygtigt i forhold til arrangementer og aktiviteter.

Formålet med tiltaget er at opnå øget bevidsthed om bæredygtige tiltag ifm. generel drift og afvikling af events hos foreningerne.

Ansvar

Gentofte Kommune

Aktører

Facilitetsudvalget, Folkeoplysningsudvalget, kulturaktører i Gentofte, foreninger, klubber og andre aktører fra fritidslivet.

Opstart

2022

Bæredygtig udvikling vha. kommunens puljer

Kultur- og foreningslivet har en stor rolle i at sikre engagement, motivation og handling hos alle borgere. Ved uddeling af kommunale puljemidler (som fx § 18 midler, samt fritids- og kulturmidler) tilskynder Gentofte Kommune derfor ansøgere til at have fokus på FN's verdensmål fx i form af bæredygtige indkøb af mad, emballage, miljøvenligt materiale og udstyr, samt en plan for affaldsminimering. På kulturområdet drejer det sig om tilskud fra Kulturpuljen og Børnekulturpuljen; på fritidsområdet drejer det sig om fx Eventpuljen, Klubbrumspuljen, Spejderrumspuljen og Udviklingspuljen for Idræt, Fritid og Folkeoplysning. Eliteidrætspuljen kan sætte fokus på valg af CO2-reducerende transport (samkørsel, offentlig transport m.m.).

Også fx Dramaskolen og Billedskolen inddrager bæredygtighed og verdensmålene i undervisningen løbet af året. Formålet med tiltaget er at øge forståelsen for bæredygtig udvikling på kulturområdet og dele viden om bæredygtige løsninger ifm. afvikling af kulturindsatser, samt at ansøgerne inddrager overvejelser om klimavenlige løsninger ift. aktiviteter eller initiativer, der søges om støtte til.

Ansvar

Gentofte Kommune

Aktører

Facilitetsudvalget, Folkeoplysningsudvalget, kulturaktører i Gentofte, foreninger, klubber og andre aktører fra fritidslivet.

Opstart

2022

Refleksion, debat og handlekraft ift. klimaforandringerne og den grønne omstilling	
Kulturinstitutioner afholder løbende arrangementer for børn, unge og voksne, der skaber rum for refleksion og debat om klimaforandringerne, om hvad vi kan gøre for at imødegå dem, og hvilke følelser og reaktioner, de vækker i os. Arrangementerne adresserer klimaforandringerne på mange forskellige måder – litterært og kunstnerisk, samfundsvidenskabeligt, naturvidenskabeligt, håndværksmæssigt og praktisk. Nogle arrangementer giver stof til eftertanke, nye perspektiver og refleksioner, andre konkret viden eller færdigheder til at træffe de bæredygtige valg. Arrangementerne ansporer til dialog og fællesskab omkring den store samfundsomvæltning, vi står i. Kommunale kultur- og uddannelsesinstitutioner er vigtige aktører i arbejdet med at fremme uddannelser, der udstyrer børn og unge med kompetencer, der kan skubbe samfundet i en mere bæredygtig retning og hjælpe med at nå ambitiøse klimamål. I Gentofte er det ikke mindst Kulturskolernes Kulturpakker, der lader børnene møde den omgivende virkelighed gennem eksperimenter og kunstneriske vinkler på aktuelle problemstillinger. Her spiller klima og bæredygtighed en stor rolle, eksempelvis ved at rette fokus mod verdenshavens stigende vandstand eller på overforbruget af naturens ressourcer.	Ansvar Gentofte Kommune Aktører Kulturinstitutioner med kommunalt tilskud (Musikskolen, Bellevue Teatret, Øregaard Museum m.fl.), andre kulturaktører i Gentofte Opstart 2022
Arbejde med bæredygtige løsninger i idrætsfaciliteter og -anlæg	
Gentofte Kommunes Idrætsanlæg (GKI) hører under Gentofte Kommunes kultur-, unge- og fritidsafdeling, og står for driften af haller, sale, baner og anlæg til både offentlige brugere, de faste hjemmehørende klubber og foreningers aktiviteter samt enkeltstående større arrangementer. Ift. at gøre bygningsdriften mere bæredygtig har GKI i længere tid beskæftiget sig med besparelser på el, vand, varme, implementering af affaldssortering, opsætning af solceller m.m. Indsatser, der kan gøre anlæg og faciliteter endnu grønnere kan med fordel fokusere på adfærdsdesign og forskellige kampagner, som kan få anlæggenes brugere til indgå i bæredygtig adfærd (spare på vand ved korte bade, mindre brug af papirhåndklæder efter håndvask m.v.). GKI kan ligeledes kigge ind i at få certificeret de forskellige anlæg som Green Sports Facility, er et miljømærke for idrætsanlæg, som sportshaller, svømmeanlæg, sportspladser, skøjtehaller og arenaer. Målene med tiltaget er 1) igennem adfærdsdesign at sikre at brugerne forstår og agerer efter bæredygtige hensyn 2) at gennemføre projekter med adfærdsdesign så kendskabet og viden til bæredygtige bygninger øges 3) at opnå miljøcertificering af idrætsanlæg.	Ansvar Gentofte Kommune Opstart 2022
Bæredygtighed ved arrangementer i byrummet	
FN's verdensmål 4 handler blandt andet om kulturens bidrag til bæredygtig udvikling. I Gentofte arbejder kulturen også med bæredygtighed i forbindelse med forplejning, ressourceforbrug mv., og der arbejdes henimod at minimere restaffald og affaldsmængde ved arrangementer i byrummet. Bl.a. vha. affaldssortering og fokus på madspild. Midlerne hertil kan, udover erfaringsudveksling og videndeling, være fx systematiseret brug af frivillige samt genforhandling af aftaler med renovationsfirmaer med henblik på sortering og genbrug.	Ansvar Gentofte Kommune Aktører Kulturaktører (herunder festival- og eventarrangører), renovationsfirmaer, frivillige aktører (fx Frivilligcenter og Selvhjælp, Gentofte) Opstart 2022

Øget fokus på bæredygtig udvikling i samarbejdet med leverandører på kulturområdet

Kulturlivet og -institutionerne er aktive medspillere og drivere i den grønne omstilling og tilskynder også både forpagtere og leverandører til at leve op til Gentofte Kommunes mad- og måltidspolitik. Desuden udforsker kulturinstitutionerne mulighederne for at stille egentlige krav, når det drejer sig om festivaler og events, som Gentofte Kommune har ansvar for. Midlerne hertil kan være udgivelse af en pixibog med retningslinjer; og det kan være at oprette formelle aftaler med de stædeholdere, der sælger mad til fx Sej, Sund og Sikker eller Gentofte Mødes. Gennem oplysning og debat bakker vi samtidig op om en større forståelse for fx genbrug og affaldssortering mindre emballage og flere sunde måltider.

Klimavenlige tiltag som at minimere madspild, vælge bæredygtig mad og emballage, samt affaldssortering bliver også inddraget i afvikling af DHL-stafetten og Mesterskabsaften, som arrangeres af Gentofte Kommune.

Ansvar

Gentofte Kommune

Aktører

Forpagtere og leverandører, festival- og eventarrangører, frivillige aktører (fx Frivilligcenter og Selvhjælp, Gentofte)

Opstart

2022

Ledelse

Ledelse af bæredygtig udvikling og verdensmål

Det kræver ny viden, nye færdigheder og nogle gange en ny måde at tænke på at lede en solid bæredygtig udvikling og gøre klima og verdensmål til en naturlig ramme om vores arbejde, uanset hvad vi er ansat til at lave. Derfor gennemfører Gentofte Kommune en række aktiviteter, der skal skabe et bredt løft af de kompetencer, det kræver at kunne lede bæredygtig udvikling i kommunen og gøre klimaansvar til en del af vores kultur og virke uanset opgaveområde. Kompetenceudviklingen har et gennemgående fokus på, hvordan grøn omstilling kan oversættes konkret ind i den faglige praksis i den enkelte afdeling.

Ansvar

Gentofte Kommune

Opstart

2022

Klima og bæredygtighed i sagsfremstillinger

Konsekvenser for klima og bæredygtighed skal i endnu højere grad være en del af beslutningsgrundlaget i Gentofte Kommune. Derfor gennemføres et forløb, hvor udvalgte politiske dagsordenspunkter i det omfang det er relevant og muligt inddrager sagens mulige konsekvenser for klima og bæredygtighed.

Ansvar

Gentofte Kommune

Opstart

2022

Vi skaber sammen

Klimaborgerting

Gentofte Kommune deltager i projektansøgningen Det Levende Klimademokrati, som har til formål at afprøve forskellige modeller for og gennemføre tre lokale og et regionalt klimaborgerting med deltagelse af 30-40 borgere i hvert klimaborgerting.

Borgerne skal drøfte forskellige emner relateret til klima og bæredygtighed, og formulere en række anbefalinger til kommunalbestyrelsen. Hvis projektet bliver godkendt af Velux Fonden, begynder projektet i 2023. Et klimaborgerting forventes påbegyndt i Gentofte i slutningen af 2023 eller i begyndelsen af 2024, og vil forløbe over en periode på cirka 6 måneder.

Ansvar
Københavns
Universitet

Aktører
Concito, Gentofte
Kommune, Randers
Kommune, Hjørring
Kommune og Region
Hovedstaden.

Opstart
2023 (forventeligt)

Bæredygtighedsnetværk

Gentofte har gennem en årrække haft et uformelt bæredygtighedsnetværk, der består af borgere, foreninger og virksomheder i Gentofte Kommune, som er optaget af klima og bæredygtighed.

Som en del af netværket bliver deltagerne inviteret til arrangementer eller workshops med fokus på bæredygtighed, arrangeret af eller i samarbejde med Gentofte Kommune.

Ansvar
Gentofte Kommune

Aktører
Grøn Guide, borgere,
virksomheder og
foreninger

Opstart
2022

Relateret document 4/6

Dokument Navn:	Handleplan for klimarobusthed oktober 2022.docx
Dokument Titel:	Handleplan for klimarobusthed oktober 2022
Dokument ID:	4800036

Handleplan for klimarobusthed

Oktober 2022

Mål & tiltag 2022-24

Gentofte
Kommune

Indholdsfortegnelse

Regnvand og skybrud.....	3
Ny klimatilpasningsplan – regnvand, havvand og grundvand.....	4
Etablering af separat afløbssystem og lokal klimatilpasning	4
Løbende oplandsplanlægning	5
Metode for opgørelse af CO ₂ -påvirkning og reduktionspotentiale ved anlæg.....	5
Styrket internt samarbejde om klimatilpasning.....	5
Klimatilpasning ved egne ejendomme	6
Klimatilpasningshensyn i lokalplanlægning	6
Opdatering af beredskabsplan for skybrud	6
Svanemøllen Skybrudstunnel.....	7
Separering og Klimatilpasning af Høeghsmindevej/Smakkegårdsvej.....	7
Separering af Hellerup, etape 3	7
Havvand og stormflod	8
Opdatering af beredskabsplan for stormflod.....	8
Styrkelse af kommunens kystsikring.....	8
Udarbejdelse af administrationsgrundlag for kystsikring.....	9
Vejledning og dialog med grundejere om kystsikring	9
Forventede ændringer i havvandstanden indarbejdes i planlægning og projektering	10
Natur og biodiversitet.....	11
Begrønning af Gentofte Kommune	11
Udpegning af bevaringsværdige træer	12
Vidensopbygning	12
Bæredygtig drift og udvikling.....	12
Konkrete naturprojekter	12
Fokus på villahaverne	13
Natur og biodiversitet ved de kommunale ejendomme	13
Involvering af interessenter samt formidling.....	13

Regnvand og skybrud

Både nuværende og fremtidige klimaforandringer betyder, at Gentofte Kommune bliver ramt af øgede regnmængder og hyppigere og kraftigere skybrudshændelser. Derfor skal kommunens afløbssystem tilpasses og gøres robust overfor de nye forhold, og klimatilpasningsløsninger skal forsinke overfladevand, skabe rekreative rum og være til gavn for biodiversiteten.

I dag er store dele af afløbssystemet i Gentofte Kommune etableret som et fælles system, hvor regn- og spildevand håndteres samlet. Det betyder, at afløbssystemets kapacitet ved kraftige regnhændelser kan blive overbelastet, så der sker oversvømmelser med regnvandsopblandet spildevand til terræn og til søer, vandløb og havet. For at undgå dette, arbejder Gentofte Kommune og Novafos tæt sammen om at håndtere de øgede regnmængder, der forventes i fremtiden.

Grundstenen i klimatilpasning er at etablere et separat afløbssystem, hvor alt regnvand og spildevand håndteres i hver deres ledninger. Gentofte Kommune arbejder ud fra et mål om at hele kommunen er fuldt separeret i 2050. Klimatilpasningen vil ske oplandsbaseret i takt med udrulning af separeringen, hvor muligheder for lokal klimatilpasning vil blive undersøgt og gennemført samtidig med separeringen. Når regn- og spildevand håndteres i separate systemer, giver det mulighed for at håndtere regnvand på overfladen og dermed indgå som et rekreativt element, og samtidig understøtte udviklingen af natur og biodiversitet i kommunen.

Gennemførelse af klimatilpasning kræver et tæt samarbejde med Novafos og afdelinger på tværs af forvaltningerne i Gentofte Kommune. Da Gentofte Kommune er en fuldt udbygget kommune, er der knaphed på arealer, som kan anvendes i forbindelse med klimatilpasning. Det er derfor afgørende, at klimatilpasning samtænkes med den øvrige byudvikling og planlægning og indgår som parameter ved omdannelse af bebyggelse og byområder. Herudover skal klimatilpasningen ske i tæt samarbejde med berørte grundejere og interessenter, hvilket bl.a. indbefatter aktører som Slots- og Kulturstyrelsen, Naturstyrelsen, interesseorganisationer, foreninger etc.

Mål

I Gentofte arbejder vi med følgende mål:

- I 2030 er 20% af kommunen separeret og klimatilpasset til et samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt niveau
- I 2030 er grønne og rekreative løsninger samt udvikling af mere natur og biodiversitet en naturlig del af klimatilpasningsprojekter
- I 2050 er hele kommunen klimatilpasset, og der forekommer ikke længere overløb af regnvandsopblandet spildevand til Øresund og øvrige vandmiljøer

Ny klimatilpasningsplan – regnvand, havvand og grundvand

Gentofte Kommunes nuværende Klimatilpasningsplan fra 2013 indeholder risiko- og værdikortlægning for oversvømmelser med regnvand, havvand og grundvand samt den overordnede strategi for tilpasning af kommunen til klimaforandringerne. Som led i kommunens løbende vurdering af oversvømmelsesrisikoen, er der i forbindelse med Kommuneplan 2021 udarbejdet opdaterede risikokort for 2020 og 2120. Risikokort viser den forventede udvikling i oversvømmelser for regnvand, havvand og grundvand.

De opdaterede kort viser, at risikoen for oversvømmelser ved skybrud ikke er koncentreret i få, afgrænsede områder, med derimod fordelt over hele kommunen med større eller mindre 'hot-spots', som forventeligt vil give anledning til flere, større områder med risiko for oversvømmelse. I forbindelse med revision af den nuværende Klimatilpasningsplan vil risiko- og værdikortlægningen blive opdateret, så den bliver retvisende ift. det opdaterede risikobillede.

Den nye klimatilpasningsplan vil forholde sig til alle klimarisici og vil således også forholde sig til håndtering af klimabetingede ændringer i grundvandsstanden samt tilpasning til konsekvenserne af forventede temperaturforandringer og erosion.

Behovet for kystsikring og forudsætninger for fastlæggelse af det fremadrettede sikringsniveau, i form af analyse af udsatte værdier og infrastruktur ved forskellige scenarier vurderes, samt eventuelt behov og mulighed for gennemførelse af større sammenhængende kystsikringsprojekter. Der planlægges en proces for involvering af borgerne (og eventuelle kystsikringslag), ligesom arbejdet med klimatilpasningsplanen skal baseres på dialog med vores nabokommuner København og Lyngby-Taarbæk Kommune.

Ansvar

Gentofte Kommune

Aktører

Novafos

Opstart

2022-2023

Etablering af separat afløbssystem og lokal klimatilpasning

Gentofte Kommune ønsker at undgå overløb med regnvandsopblandet spildevand på terræn og til søer, vandløb og havet, samt at opnå et afløbssystem som er robust overfor fremtidige klimaforandringer. Dette sker ved at etablere separat afløbssystem til håndtering af hverdagsregn. Separeringen betyder, at oversvømmelser og overløb med regnvandsopblandet spildevand kan undgås. Separeringen kræver at alle veje i kommune graves op for at etablere de nye ledninger. Det vil ikke være realistisk og praktisk muligt at gennemføre dette arbejde hurtigere end over en 30- årig periode, frem mod 2050.

Gennemførelse af separeringen sker i prioriteret rækkefølge, opland for opland. Det er Novafos, der etablerer regnvandsledninger i veje og fører stik frem til skel til private matrikler. Den enkelte grundejer har herefter ansvaret for at adskille regnvandet på egen grund og lede det til regnvandssystemet eller, hvor det er muligt, håndtere det lokalt på grunden, hvis man ønsker det. Gentofte Kommune skal varetage dialog med grundejere om valg og gennemførelse af løsninger i praksis.

I takt med udrulning af separeringen foretager Novafos screening af behov og muligheder for at udføre lokale klimatilpasningstiltag, som hæver sikringsniveauet og dermed reducerer risikoen for skadevoldende oversvømmelser yderligere. Behov og muligheder for lokale klimatilpasningstiltag vurderes ud fra analyser af, hvor det er samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt, hvor omkostningen til at øge sikringsniveauet holdes op imod skadesværdien ved oversvømmelser af området.

De lokale klimatilpasningstiltag kan både bestå af overfladeløsninger, som f.eks. hævede kantsten, terrænregulering og styrede midlertidige oversvømmelse af arealer hvor vandet ikke gør skade, eller ved underjordiske løsninger som f.eks. udvidelse af rør og bassiner.

Ansvar

Gentofte Kommune og Novafos

Aktører

Grundejerforeninger og borgere

Opstart

2022

Løbende oplandsplanlægning	
Klimatilpasningen bliver planlagt gennem overordnede oplandsplaner og mere detaljeret på deloplandsniveau med deloplandsplaner. Formålet med denne planlægning er at fastlægge den overordnede struktur for afvanding, styring og rensning af regnvandet inden udledning. Oplandsplanerne udarbejdes løbende efter den rækkefølge, som er fastlagt i spildevandsplanen. Kildeskovsrendens opland er det første opland med planlagt fuld separering. Med afsæt i oplandsplanerne skal der udarbejdes deloplandsplaner, som skal finde konkrete løsninger og fastlægge beliggenhed og størrelse af ledninger til separering. I denne proces foretages ligeledes en screening af behov og muligheder for at udføre yderligere lokale klimatilpasningstiltag til håndtering af skybrud; såkaldte lokale klimaløft. På den måde øges sikringsniveauet lokalt til et hensigtsmæssigt niveau, hvor det samfundsøkonomisk kan betale sig. Separering samt lokale klimaløft søges udført ved overfladeløsninger, der udover at håndtere vand, skaber rekreative, multifunktionelle løsninger som fremmer biodiversitet i naturområder og byrum. Som led i den overordnede planlægning er der behov for en kortlægning og udpegning af arealer, som kan anvendes til etablering af klimatilpasningsløsninger. Udpegningen af arealer skal indarbejdes i lokalplanlægningen, således at arealerne reserveres til forsinkelse og håndtering af regnvand.	Ansvar Gentofte Kommune Aktører Novafos, Naturstyrelsen og Slots- og Kulturstyrelsen Opstart 2022
Metode for opgørelse af CO₂-påvirkning og reduktionspotentiale ved anlæg	
Hver gang vi bygger eller renoverer et afløbssystem, påvirker vi miljøet og udleder drivhusgasser, der bidrager til klimaforandringerne. Der er altså en negativ klimapåvirkning fra de anlægsprojekter som er nødvendige for klimatilpasningen af kommunen. Anlæg og drift af afløbssystemer og klimatilpasningsprojekter er energi- og ressourcekrævende, og bidrager dermed til klimaforandringerne. Der skal fremadrettet være fokus på drift- og energioptimering, cirkulær økonomi og CO₂-reduktion ved planlægning og anlæg af afløbssystemer og klimatilpasningsprojekter. Novafos arbejder med indsatser som fremadrettet kan reducere CO₂-aftrykket af anlægsprojekter. Derfor skal der udarbejdes en metode til at opgøre CO₂-påvirkningen og reduktionspotentialet ved anlægspraksis for separering og klimatilpasning. Målet er, at projekternes CO₂-påvirkning fra anlæg og materialer på sigt kan indgå mere målrettet og strategisk i planlægning og valg af løsninger til etablering og drift af afløbssystemet. Novafos er hovedaktør på udarbejdelse af metoden. Gentofte Kommune kommer til at spille en væsentlig rolle i processen med at omsætte beregninger til nye anlægsmetoder- og praksis. Metoden skal udarbejdes og afprøves i forbindelse med konkrete separeringsprojekter i Kildeskovsrendens opland.	Ansvar Novafos Aktører Gentofte Kommune Opstart 2022
Styrket internt samarbejde om klimatilpasning	
Gennemførelse af separering samt klimatilpasning mod skybrud ved lokale klimaløft kræver planlægning, koordinering og intern forankring i på tværs af kommunens forvaltninger. Hensyn til klimaforandringer skal indtænkes som et grundlæggende parameter i planlægning og gennemførelse af renoverings- og anlægsaktiviteter samt planlægning og byudvikling. Således skal alle kommunale bygge- og anlægsprojekter screenes for mulige synergier ift. samtidig regnvandshåndtering. Klimatilpasningshensyn skal desuden	Ansvar Gentofte Kommune Aktører Novafos Opstart 2022

implementeres i den faglige praksis i alle forvaltninger, så der sikres udnyttelse af synergieffekter og realisering af merværdier. Arbejdet med intern forankring og koordinering skal varetages af et tværgående klimatilpasningsnetværk, hvor alle relevante fagligheder og afdelinger er repræsenteret. Netværket skal sikre koordinering og implementeringen af tiltag og projekter og skal ledelsesmæssigt forankres i en styregruppe med ledelsesrepræsentanter fra de respektive afdelinger.	
Klimatilpasning ved egne ejendomme	
Håndtering af regnvand og grundvand kan være en udfordring ved kældre og på områder med tætte belægnings. Ved at gentænke løsningerne ifm. byggeri, renovering og drift kan Gentofte Kommune fremme biodiversitet og skåne afløbssystemet ved at tilbageholde vandet på overfladen. Der arbejdes med at indtænke klimatilpasning ved større ændringer af friarealer, ved renovering af bygninger og etablering af overdækninger. Fx med grønne tage og løsninger, der forsinket og tilbageholder regnvand og øger fordampningen. Disse løsninger bidrager til at mindske UHI-effekter (Urban Heat Island effekt) og til at skabe levesteder for insekter og derved et mere diversit fugleliv samt sanseligheden på arealerne til glæde for brugerne. I forbindelse med gennemførelse af separering, skal der foretages en forundersøgelse af muligheden for etablering af lokal regnvandshåndtering – LAR på friarealer og faste flader på Gentofte Kommunes egne ejendomme.	Ansvar Gentofte Kommune Aktører Brugere af bygningerne og Novafos Opstart 2022-50
Klimatilpasningshensyn i lokalplanlægning	
For at sikre at der tages nødvendige hensyn til lokale konsekvenser af klimaforandringerne skal der fortsat tages klimatilpasningshensyn i ny lokalplanlægning. Nye og større ændringer af bygninger og tekniske anlæg samt ændret arealanvendelse skal ske under hensyn til risikoen for oversvømmelse, så risikoen for skader minimeres. Det gælder både for kommunens egne arealer samt for private matrikler. Der skal klarlægges hvordan og i hvilket omfang hensynet til klimaforandringer kan omsættes i konkrete afværgetiltag. I områder, som er kortlagt som oversvømmelsestruede, skal lokalplaner for nyt byggeri og anlæg udformes, så hverken lokalplan- eller nærområdet påvirkes negativt ved fremtidige skybrudshændelser. Det er muligt at stille krav om afværgeforanstaltninger i lokalplaner med henblik på at undgå skader fra oversvømmelser. Der kan fx. stilles krav om at friholde arealer for at sikre vandets nedsivningsmuligheder, krav til bygningers placering eller krav om tagebelægnings, der kan optage og forsinke afledning af regnvand til afløbssystemet. Der kan også stilles krav om udlæg til etablering af kanaler til vandafledning eller udlæg til regnvandsbassin. Gentofte Kommune kan med en klimatilpasningsmæssig begrundelse regulere beplantning af træer i forhold til behandlingen af problematiske vindforhold eller for at opnå bedre skyggevirksomhed i takt med, at temperaturen stiger.	Ansvar Gentofte Kommune Opstart 2022-50
Opdatering af beredskabsplan for skybrud	
Oversvømmelser forårsaget af kraftig regn kan give udfordringer med fremkommelighed på veje og kritiske tilstande i natur, vandløb, søer, havet, i spildevandstekniske anlæg og ved bygninger af særlig vigtighed eller værdi. Gentofte Kommune har derfor en plan for beredskabet, som skal sikre kommunens kritiske ydelser, så oversvømmelsen medfører mindst mulig skade for borgere og kritiske anlæg. I takt med at risikobilledet for ekstremregn ændrer sig og i takt med at afløbssystemet separeres og klimatilpasses, skal der ske en løbende opdatering af beredskabet for så vidt	Ansvar Gentofte Kommune Aktører Beredskab Øst, Nordsjællands politi og Novafos

angår skybrud, så planen for, hvordan oversvømmelser skal håndteres, afspejler de aktuelle forhold.	Opstart 2022
Svanemøllen Skybrudstunnel	
Novafos er i samarbejde med HOFOR ved at projektere Svanemøllen Skybrudstunnel, som har til formål at håndtere regnvand og skybrud i det sydlige Gentofte, Gladsaxe og det nordlige København. Svanemøllen Skybrudstunnel vil fremadrettet udgøre rygraden for en lang række af projekter, som vil bidrage til at mindske overløb og håndtere skybrud. Svanemøllen Skybrudstunnel anlægges som en ny hovedvandvej som leder vandet fra oplandet til Øresund med udløbspunkt ved Fiskerihavnen. Tunnellen vil i forbindelse med kraftig regn fungere som et stort underjordisk bassin, hvor regn og spildevand kan tilbageholdes midlertidigt, indtil vandet kan ledes tilbage i systemet og til renseanlæg. Efterhånden som der foretages separering i oplandet, vil det fraseparerede regnvand blive ledt til tunnelen. Derved vil mængden af regnsvandsopblandet spildevand der ledes til tunnelen blive mindsket.	Ansvar Novafos og HOFOR Aktører Gentofte Kommune, Gladsaxe Kommune og Københavns Kommune Opstart 2022-30
Separering og Klimatilpasning af Høeghsmindevej/Smakkegårdsvej	
Der er behov for trafiksanering af strækningen Smakkegårdsvej og Høeghsmindevej for at sænke farten. Derfor gennemføres separering og klimatilpasning på Smakkegårdsvej og Høeghsmindevej, hvor trafikregulering integreres med regnvandshåndtering. Projektet har til formål at mindske oversvømmelser, lokalt og nedstrøms i Kildeskovsrendens opland.	Ansvar Novafos Aktører Gentofte Kommune og grundejere Opstart 2022-30
Separering af Hellerup, etape 3	
I Hellerup opland er der i perioden 2017-2021 gennemført separering af vejvand i tre etaper. I 2022 påbegyndes planlægning af etablering af separat afløbssystem i de områder, hvor der ikke er foretaget vejvandsseparering, og efterfølgende etableres regnvandsledninger med stik til private grundejere. Tilslutningen af alt vand forventes at ske frem mod 2027.	Ansvar Novafos Aktører Gentofte Kommune og grundejere Opstart 2022-27

Havvand og stormflod

Kyststrækningen i Gentofte skal løbende sikres mod stormflod og stigende havvandstand, som følge af klimaforandringerne.

Efter stormen Bodil i 2013 tog Gentofte Kommune en politisk beslutning om, at kysten skulle sikres mod fremtidige stormfloder svarende til Bodil-niveau. Stormen Bodil svarede dengang ca. til en 200-årshændelse. Det vil sige, at en sådan hændelse i gennemsnit forekommer én gang hvert 200. år.

En 200-årshændelse vil i fremtiden nå et højere punkt i terrænet og altså have en højere såkaldt stormflodskote end i 2013, fordi havets vandspejl i mellemtiden er steget på grund af klimaforandringerne. Den stigende havvandsstand betyder, at effekten af en stormflod bliver tilsvarende større. Fra 2013 til 2021 er havvandstanden steget ca. 3-4 cm. I 2050 forventes havvandstanden at være steget med yderligere 18 cm. Det betyder, at en 200-årshændelse i 2050 vil have en stormflodskote på 190 cm, da havvandstanden forventes at være steget med 22 cm siden stormen Bodil i 2013, hvor stormflodskoten var 168 cm.

For at kysten bliver ved med at være sikret mod en 200-årshændelse, vil Gentofte Kommune tage initiativ til at kystsikringen tilpasses og udbygges til at modstå de øgede stormflodskoter. I denne proces er de berørte grundejere især vigtige, da kystbeskyttelsen som udgangspunkt altid skal finansieres af de grundejere, som får gavn af beskyttelsen. Det samme gælder for de kommunalt ejede arealer, som kommunen derfor finansierer.

Mål

I Gentofte arbejder vi med følgende mål:

- I perioden 2022-2050 stormflodssikres kyststrækningen løbende, så kysten til en hver tid er sikret mod en 200-årshændelse tilpasset havvandsstigninger (Bodilniveau).

Opdatering af beredskabsplan for stormflod

Beredskabet for stormflodshændelser skal opdateres i en ny stormflodsberedskabsplan. Planen skal indeholde en procedure for tiltag i tilfælde af stormflod, herunder hvordan planen aktiveres ved varsel om stormflod, beskrivelse af hvilke opgaver og tiltag, der skal iværksættes under stormflodshændelsen, samt ansvar- og opgavefordeling.

Der udarbejdes såkaldte 'action cards', som beskriver de nødvendige beredskabstiltag på enkeltstrækninger, herunder hvem der skal kontaktes, og hvordan der skal arbejdes på stedet. Gentofte Kommune går i dialog om de nødvendige tiltag med de kystgrundejere, der risikerer at blive berørt i tilfælde af stormflod.

Ansvar
Gentofte Kommune

Aktører
Havnefoged,
boligforeninger og
grundejere.

Opstart
2022

Styrkelse af kommunens kystsikring

Det nuværende risikobillede viser, at der i takt med havvandstigninger er behov for en løbende tilpasning af den eksisterende permanente kystsikring. Frem mod 2040 vil det være nødvendigt at forhøje kystsikringen på ca. 13 ejendomme, både private og kommunale. Frem mod 2025 vil det være nødvendigt at forhøje kommunens eksisterende kystsikringsmur ved Sigridsvej samt etablering af ny kystsikring ved matrikelgrænsen mellem Charlottenlund Fort og Strandlund.

Ansvar
Gentofte Kommune

Opstart
2023

Som en del af Gentofte Kommunes beredskabsplan for stormflod anvendes mobile kystsikringsanlæg fx i form af watertubes, særlige stormsække og mobile dæmninger som kan sikre mod vandindtrængning. For at kunne sikre kommunens kyst yderligere og supplere sikringen af de mest udsatte strækninger, skal der tilvejebringes flere mobile kystsikringsanlæg. De mobile løsninger anvendes hvor den eksisterende eller planlagte sikring på kort sigt ikke vurderes at være tilstrækkelig. Der afsættes 0,5 mio. kr. i 2023 til at indkøbe bl.a. mobile kystsikringsanlæg.	
Udarbejdelse af administrationsgrundlag for kystsikring	
Gentofte Kommune har i juni 2021 udført en detaljeret kortlægning af kysten baseret på en droneopmåling. Resultatet af droneopmålingen er en højdemodel, som præciserer højden af terrænet samt den eksisterende kystsikring. Højdemodellen anvendes nu i værktøjet SCALGO Live, som kan simulere oversvømmelses- og stormflodsscenarier og identificere, hvilke strækninger og ejendomme, der er mest sårbare ift. oversvømmelse ved fremtidige stormflodshændelser. SCALGO Live simuleringerne kan fremskrive, hvor der vil være behov for at kystsikre og hvornår. Denne viden skal fremgå af administrationsgrundlaget, som skal anvendes i dialogen om kystsikringen med borgerne på de enkelte strækninger, samt skabe overblik over hvornår og hvordan kommunens egne kystbeskyttelsesplaner skal optimeres. Administrationsgrundlaget skal også indeholde en kommunikationsplan, ligesom der skal udarbejdes vejledning til borgerne på kommunens hjemmeside. Kystopmålingen vil fremadrettet være en tilbagevendende proces, da det er helt centralt, at kortlægningen løbende opdateres med nyetableret kystsikring. Ydermere skal materialet suppleres med et kort over koter langs kyststrækningen, som giver overblik og kan anvendes ved sagsbehandlingen og i dialogen med borgerne.	Ansvar Gentofte Kommune Aktører Boligforeninger og grundejere Opstart 2022-23
Vejledning og dialog med grundejere om kystsikring	
Med udgangspunkt i administrationsgrundlaget for kystsikring, skal de kystgrundejere, som har de lavest liggende ejendomme, inviteres til en drøftelse af behov for kystsikring og ansøgte kystsikringsprojekters effekter mod oversvømmelser. I dialogen har kommunen vejledningspligt ift. at oplyse om mulighederne for økonomisk bidragsfordeling mellem alle de grundejere, der vil få nytte af projektet. I disse tilfælde skal sagen behandles som et kommunalt fællesprojekt. Dialogen om kystsikringen skal starte allerede 5 år før grundejerne reelt skal have foretaget den nødvendige kystsikring. Det betyder, at grundejerne har tid til at planlægge og etablere kystsikringen. Tilsvarende gælder for kommunens arealer, hvor der i god tid skal indledes interne drøftelser om løsninger til kystsikring på konkrete strækninger. Kystdirektoratet vil ligeledes blive hørt om og inddraget i de mulige kystsikringsløsninger. Det nuværende risikobillede viser at Gentofte kommunes kyststrækning kan holde sikringsniveauet op til en 200-årshændelse frem til 2040, hvis der igangsættes forhøjning af eksisterende kystsikring på i alt højst 13 matrikler, herunder både kommunale og private. På længere sigt vil det være nødvendigt med kystsikringstiltag over en større del af kyststrækningen.	Ansvar Gentofte Kommune Aktører Boligforeninger, grundejere Opstart 2022-50

Forventede ændringer i havvandstanden indarbejdes i planlægning og projektering

Risikoen for oversvømmelser ved højvande og stormflod, skal inkluderes i kommunens planlægning. Lokalplaner skal derfor fremadrettet i højere grad forholde sig til risikobilledet, så risikoen for skader på nybyggeri minimeres.

Gentofte Kommune skal inden 2023 afklare, hvilke krav der skal stilles i lokalplaner langs Øresundskysten, så der tages højde for havvandsstigninger. Efterhånden som der kommer flere og bedre data at vurdere ud fra, vil der ske en løbende revidering. Lokalplanbestemmelserne er konkrete og kan fx vedrøre laveste sokkelkote, **regulering af terræn**, skærper i mulighederne for at etablere kældre, bygninger og anlægs placering på grunden.

Bestemmelserne i en lokalplan er bindende for borgerne og kan have betydning for fremtidig anvendelse og bebyggelse af de berørte ejendomme. Når der udarbejdes nye lokalplaner, inddrages borgerne.

Ansvar
Gentofte Kommune

Opstart
2022-50

Natur og biodiversitet

Gentofte Kommune rummer et bredt udsnit af varierende naturtyper og grønne områder. Vi ønsker at styrke sammenhængen i de allerede eksisterende naturområder og udvikle naturpotentialer ved at skabe flere levesteder for insekter, padder og dyreliv i tæt samarbejde med byens borgere.

Gentofte Kommune er en grøn kommune. Den kystnære beliggenhed mellem storbyen København og kommuner med mere åbent land mod nord giver Gentofte et stort potentiale for at fastholde natur og artsrigdom i et samtidigt urbant miljø. Selv om Gentofte Kommune er tæt bebygget, findes både beskyttede naturtyper og rekreative, grønne og kystnære områder, som rummer flere sjældne dyr og planter. Alle kommunens grønne områder - parker, moser, vejkanter, byrum, skolegårde og de mange villahaver - spiller en rolle for biodiversiteten i kommunen.

For yderligere at udvikle Gentofte som en naturrig kommune, er der behov for at styrke sammenhængen mellem naturområderne. Når naturområder ligger fragmenteret i byen, betyder det, at dyr og planter har svært ved at bevæge sig mellem de spredte naturområder. Andelen af grønne korridorer og forbindelser i kommunen skal udvikles, så der skabes forbedrede spredningsmuligheder for planter og dyr, samtidig med at der opnås synergieffekter ved samtidig klimatilpasning og udvikling af rammer for motion og tilgængelighed til og mellem naturområderne.

Forekomsten af invasive arter er ligeledes medvirkende til at true det naturlige plante- og dyreliv. Levesteder for vilde dyr og planter skal derfor beskyttes, bevares og udvikles. Klimaforandringerne betyder, at levevilkår for plante- og dyreliv er under forandring, hvilket lægger yderligere pres på naturværdierne og stiller krav til øget fokus på levestederne, samt behov for langsigtede naturforbedrende og -beskyttende tiltag.

Ved i højere grad at indtænke biodiversitet i vores planlægning, drift og prioriteringer samt ved at inddrage borgerne og virksomheder i udvikling af de private arealer, kan vi understøtte spredningskorridorer og rasteplasser for insekter og dyr. Udover dette, kan de grønne elementer bidrage til at balancere klimaforandringernes effekter på andre områder i kommunen, bl.a. ved at modvirke 'varme ø effekt', lagre CO₂, isolere bygninger, optage regnvand og samle forurenende partikler fra luften, med gevinst for helbredet.

Mål

I Gentofte arbejder vi med følgende mål:

- I 2025 er 20 inspirerende naturprojekter, der er forankret hos borgere, virksomheder eller kommunen, formidlet, for at beskytte de truede arter og styrke den biologiske mangfoldighed
- I 2025 er 5 naturforbedrende projekter, der viser potentialer for biodiversitet på kommunens grønne arealer, igangsat, for at skabe flere levesteder for den hjemmehørende flora og fauna

Begrønning af Gentofte Kommune	
Gentofte Kommune har i samarbejde med rådgivningsfirmaet NIRAS kortlagt og analyseret mulighederne for at gøre kommunens veje og pladser grønnere. Resultatet er fremstillet i den digitale rapport Grønnere veje og pladser. Analysen har kortlagt potentialet for yderligere begrønning af offentlige arealer i kommunen for at planlægge og prioritere mulige begrønningsindsatser, i form af vejtræer og plantebede, så der skabes mest værdi i forhold til indsatsen. Værdi omfatter både livskvalitet, biodiversitet og klima. Borgere og virksomheder kan bidrage til dette. En mulighed vil være, at borgergrupper, boligforeninger, institutioner, forretningsdrivende og andre virksomheder inddrages i valg af løsninger, eventuelle finansieringsprocesser med fondsansøgninger samt på udvalgte steder påtager sig opgaven med at passe og pleje beplantningen (fx et vejtræ, et plantebed). I valget af løsninger tages udgangspunkt i Niras' analyse, og der sikres samtænkning med separeringsprojekter. Forligspartierne ønsker mulighederne for borgerinddragelse i valg af projekter samt deltagelse i løbende vedligehold og medfinansiering undersøgt.	Ansvar Gentofte Kommune Aktører Opstart 2023

Udpegnings af bevaringsværdige træer	
Det er vigtigt, at der langs vejene i Gentofte er træer, som i kraft af størrelse og placering indgår i det grønne vejbillede og bidrager til at give kommunens forskellige kvarterer en grøn karakter. Omkring 1.300 træer i Gentofte Kommune er i lokalplaner udpeget som bevaringsværdige. Der er stadig områder i kommunen, der ikke er omfattet af lokalplaner, herunder også villaområder. Der er også områder, der er lokalplanlagte, men hvor udpegnings af bevaringsværdige træer ikke er foretaget med samme fokus, som er ønskeligt, jf. de vedtagne anbefalinger fra opgaveudvalget Det grønne Gentofte. Der udpeges et konsulentfirma med kompetence inden for træer, kortlægning og planlægning til at tilvejebringe en ligeværdig vurdering og udpegnings af bevaringsværdige træer i hele kommunen, således at de bevaringsværdige træer kan sikres ved lokalplanlægning.	Ansvar Gentofte Kommune Aktører Opstart 2023
Vidensopbygning	
For at kunne arbejde målrettet med at udvikle Gentofte Kommunes naturområder, er der behov for en gennemgående vidensopbygning i form af analyser, screeninger og kortlægninger. Denne vidensopbygning skal understøtte og kvalificere prioriteringer samt identificere trusler og lokationer med potentiale for naturforbedrende og -beskyttende projekter i relation til de forventede klimaforandringer. Dette arbejde skal bruges som afsæt til at opnå mål for Natur og Biodiversitet frem til 2050. Vidensopbygningen handler bl.a. om kortlægning og screening af søer og mosers potentiale for håndtering af regnvand, kortlægning af historiske vandløb med henblik på mulig blotlæggelse, potentialer for øget begrønning af veje og byrum samt monitorering af grundvandsstand og vandstand i moser og søer.	Ansvar Gentofte Kommune Aktører Novafos, Slots- og kulturstyrelsen og Naturstyrelsen Opstart 2022
Bæredygtig drift og udvikling	
Gentofte Kommune rummer flere naturområder med store naturværdier og rig artsvariation. Naturindholdet og biodiversiteten skal øges i flere af kommunens grønne områder, så natur, grønne korridorer, rekreativ udfoldelse og kulturhistorie tænkes ind i udvikling og drift af kommunens grønne rum. De nuværende plejeplaner vil således blive gennemgået for at styrke naturnær drift med øget fokus på bl.a. biodiversitet og optimering af maskinpark og ruteplanlægning. Tilsvarende vil udviklingsplaner for parker og grønne områder blive gennemgået for bl.a. at undersøge potentialer for at styrke økosystemer og reducere CO₂-udledningen fra driften. Endelig udvikles en strategi for bekæmpelse af invasive arter.	Ansvar Gentofte Kommune Aktører Danmarks Naturfredningsforening, Grøn Guide Gentofte og Grønt Råd Opstart 2022-23
Konkrete naturprojekter	
Gentofte Kommune igangsætter en række konkrete naturprojekter: - For at inspirere borgere, virksomheder og kommunale institutioner udpeges enkelte mindre arealer i parker, byrum og andre grønne områder til at afprøve øget biodiversitet og styrke levesteder for planter og dyreliv. - For at beskytte og styrke biodiversitet og de rekreative arealer langs kysten i en fremtid med stormflod og vandstandsstigninger undersøges muligheder for at beskytte sandstrande med naturbaserede løsninger som fx etablering af stenrev i havet og yderligere beplantning tilpasset de kystnære forhold.	Ansvar Gentofte Kommune og Grøn Guide Gentofte Aktører Havnene, Kystdirektoratet, boligforeninger, haveejere, virksomheder og Novafos

- For at samtænke klimatilpasningsløsninger og styrkelse af bynatur og biodiversitet udvikles et koncept herfor, der skal anvendes i fremtidige kommunale beplantningsprojekter.	Opstart 2023
Fokus på villahaverne	
En stor del af kommunens areal udgør private villahaver. Villahaverne er vigtige for udvikling af biodiversiteten, hvis de indrettes med gode levesteder for dyr og planter, Herved vil villahaverne kunne fungere som grønne korridorer for spredning af dyr og planter, som vil skabe større sammenhæng mellem eksisterende naturområder i kommunen. Kommunen og Grøn Guide Gentofte vil tilbyde borgere og haveejere kurser om naturvenlig indretning af villahaven, som skaber levesteder for insekter, pindsvin, fugle og padder; herunder mulighed for etablering af vandhuller i haven. Kursets deltagere vil blive Vild Have ambassadører, som kan inspirere andre i nærområdet til at få den vilde natur til at sprede sig i haverne i lokalområdet. Tanken er at skabe et netværk af haveambassadører via Facebook og arrangementer.	Ansvar Gentofte Kommune Aktører Haveejere og Grøn Guide Gentofte Opstart 2022
Natur og biodiversitet ved de kommunale ejendomme	
Gentofte Kommune ejer en række ejendomme og grønne friarealer i kommunen, som driftes og renoveres af Gentofte Ejendomme. Det drejer sig bl.a. om plejehjem, skoler, børnehaver og de grønne områder knyttet hertil. Gentofte vil øge indsatsen for bl.a. begrønning af faste flader, grønne overfladeprojekter til at håndtere regnvand, øge levesteder for insekter ved kvashegn i forbindelse med drift, renovering og nybyg på og ved egne ejendomme. Ligeledes vil kommunen løbende foretage markvandring med de kommunale institutioner for at undersøge potentialer for biodiversitetsfremmende tiltag, og på den baggrund skabe overblik over uudnyttede potentialer for biodiversitetsfremmende tiltag i ejendomsporteføljen.	Ansvar Gentofte Kommune Aktører Grøn Guide Gentofte og Novafos Opstart 2023
Involvering af interessenter samt formidling	
Øget formidling til og tæt samspil med borgere, brugere, myndigheder og kommunens egne forvaltningsområder er afgørende for at passe på naturen og højne biodiversiteten. Som led heri igangsætter Gentofte en række indsatser: - Involvering af borgere i forbindelse med fx formidlingsbro ved Skovshoved Havn, fugletårn ved Gentofte Sø, show-cases om bæredygtige haver ved boligforeninger mv. - Samskabelse med borgere om naturdrift fx byhaver på kommunale arealer - Samarbejde med statslige forvaltere af Bernstorffsparken og Charlottenlund Skov om regnvandshåndtering og biodiversitet - Samarbejde med virksomheder som IKEA om at løfte det grønne udtryk fx på Nybrovej i Vangede - Etablering af et natur- og biodiversitetsnetværk på tværs af kommunens forvaltningsområder for at styrke koordination af natur og biodiversitet i byplanlægning, klimatilpasning og i udvikling og drift af kommunens grønne arealer	Ansvar Gentofte Kommune Aktører Borgere, boligforeninger, IKEA, Novafos, Naturstyrelsen og Slots- og Kulturstyrelsen Opstart 2022-23

Relateret document 5/6

Dokument Navn: CAPF.docx

Dokument Titel: CAPF

Dokument ID: 4809081

Climate Action Planning Framework

For Gentofte Kommune

Oktober 2022

Gentofte
Kommune

Indholdsfortegnelse

Søjle 1: Vision og mål	3
1.1 Vision, forpligtelse og tilslutning	3
1.2. Koordinering med relevante initiativer og institutioner	4
1.3. Mål og målsætninger for reduktion og tilpasning, gevinster og merværdi	5
1.4 Personaleressourcer	8
1.5 Kommunikation, udbredelse og meningsdannelse.....	9
 Søjle 2: Udfordringer og muligheder	10
2.1 Kommunens kontekst	10
2.2 Kommunens forvaltning og beføjelser	17
2.3 Opgørelse af drivhusgasemissioner	18
2.4 Udledningsstier for drivhusgasser	19
2.5 Risikovurdering af klimaforandringer	20
 Søjle 3: Fremskyndelse og implementering af indsatser	24
3.1 Reduktions- og tilpasningstiltag udviklet til at være ligelige og inkluderende.....	24
3.2 Identifikation af barrierer.....	31
3.3 Manko	31
3.4 Monitorering, evaluering, rapportering og revision	32

Søjle 1: Vision og mål

1.1 Vision, forpligtelse og tilslutning

1.1.1 Langsigtet vision og politisk tilslutning

I Gentofte Kommune er det en central del af vores vision, at vi tager ansvar for en grøn og bæredygtig udvikling lokalt og konkret og går sammen om at forbruge ansvarligt, så vi minimerer vores forbrug af naturressourcer. Derfor er det naturligt at kommunen deltager i DK2020-samarbejdet og vedtager en klimaplan, der lever op til Parisaftalens målsætninger, både hvad angår reduktion i udledning af drivhusgasser og tilpasning til klimaforandringer i henhold til C40's Climate Action Planning Framework.

Borgmesterens underskrift på vegne af Kommunalbestyrelsen den 19. oktober 2020 (bilag 1) bekræfter Gentofte Kommunes interesse i at videreudvikle og understøtte politisk behandling **og implementering** af en DK2020 klimaplan for Gentofte.

1.1.2 Måltrettet inddragelse og samråd med andre aktører

Inddragelse af civilsamfund

Gentofte Kommune har en lang tradition for at udvikle kommunens opgaver sammen med civilsamfund og lokale aktører. Denne samarbejdsform er bl.a. formaliseret i §17.4-udvalg ([opgaveudvalg](#)), hvor hovedparten af politikudviklingen i Gentofte foregår. Det politiske fundament for DK2020-klimaplanen er udviklet i fire opgaveudvalg i perioden 2016-2021:

- [Sammen om et bæredygtigt Gentofte](#)
- [Fremtidens transport](#)
- [FN's verdensmål i Gentofte](#)
- [Vi skaber sammen](#)

Klimaplan 2050's temaområder og indsatser står på skuldrene af anbefalinger fra disse fire opgaveudvalg med hver fem politikere og ti borgere.

Under udarbejdelsen af klimaplanen har Gentofte Kommune desuden inddraget en række forskellige interessenter via møder, interviews og arrangementer. Dels med sigte på at danne partnerskaber og fælles indsatser, dels for at få større indsigt i, hvad de forskellige typer interessenter er optaget af i forhold til klimadagsordenen og hvilke motivationer, barrierer, behov og ønsker de har. I bilag 2 beskrives formål og baggrund for involvering af interessenter, ligesom inddragelsens forskellige faser gennemgås og der reflekteres over den metodiske tilgang. Desuden redegøres for relevante inddragelsesaktiviteter i perioden op til og under udarbejdelsen af Klimaplan 2050.

Hovedparten af inddragelsen er foregået i regi af allerede eksisterende arrangementer og ikke mindst eksisterende fællesskaber i civilsamfundet. Det har været vigtigt for os at koble dialogen om klima og bæredygtighed med de interessefællesskaber, som borgere, virksomheder og foreninger allerede indgår i. Foreninger, klubber, råd, netværk mv. har derfor spillet en stor rolle i vores inddragelse, fordi de er meningsdannere og repræsenterer mange stemmer i Gentofte Kommune. Ligeledes har Gentofte Kommune været interesseret i at møde civilsamfundet, hvor det giver mest mening i forhold til klima og bæredygtighed. Dvs. at møde Gentofte-borgere og virksomheder i tilknytning til de steder, hvor de færdes til dagligt. Det vil sige hjemmet, uddannelsesstedet og arbejdspladsen.

I bilag 3 ses en oversigt over inddragelsesaktiviteter under udarbejdelsen af Klimaplan 2050. I bilag 4 præsenteres de centrale indsigter fra inddragelsen af civilsamfundet i den kvalitative analyse 'Fra koks i kælderen til batteri i bilen'.

Tæt samarbejde med kommunalt ejede selskaber

Gentofte Gladsaxe Fjernvarme (GGF), forsyningsselskabet Novafos, transmissionsselskabet CTR, affalds- og energiselskabet Vestforbrænding og spildevandsselskabet Biofos har været involveret i udvikling af klimaplanen. Eksempelvis har GGF bidraget til at formulere mål og tiltag i forhold til en ambitiøs udrulning af fjernvarme, mens Novafos har været med i processen med at analysere risiko for oversvømmelser med regnvand og formulere mål og tiltag for håndtering af regnvand. Novafos arbejder desuden med at udarbejde en metode til at opgøre CO₂-påvirkningen ved anlæg og drift af afløbssystemer og klimatilpasningsløsninger.

Bred forankring i den kommunale organisation

Der har under udarbejdelsen af klimaplanen været et løbende fokus på at mobilisere, forankre og skabe ejerskab til mål og tiltag i planen på tværs af den kommunale organisation. Klimaplanen har ca. én gang månedligt været på dagsordenen på det tværgående Forum for klima og verdensmål med chefer fra alle kommunens opgaveområder (se 2.2) for at sikre tværgående koordinering, og alle kommunens opgaveområder har meldt ind med mål og tiltag relateret til deres respektive kontekster og faglige praksis.

Implementeringen af klimahandleplanen kommer til at foregå i et tæt samarbejde mellem afdelinger og institutioner på tværs af hele Gentofte Kommunes organisation, herunder biblioteker, folkeskoler, genbrugsstation, havnekontor og kommunale køkkener.

Tværkommunale samarbejder

Gentofte Kommune er en del af en række tværkommunale samarbejder, der på forskellig vis har indflydelse på klimaplanen. Vi er sammen med 19 ejerkommuner fælles om Vestforbrændings affalds- genanvendelses- og genbrugsløsninger. Vi er medlem af Spar5, hvor vi indgår indkøbsaftaler i fællesskab med Frederiksberg, Gladsaxe, Lyngby-Taarbæk og Rudersdal kommuner. I 4K-samarbejdet gennemfører vi projekter og videndeler med Gladsaxe, Lyngby-Taarbæk og Rudersdal kommuner om fx indkøb af strøm. I regi af Novafos samarbejder vi med 8 andre ejerkommuner i en miljøledergruppe. I KKR Hovedstaden arbejder vi sammen med de 28 andre hovedstadskommuner om projekter inden for klimaområdet herunder energibesparelser i boliger, bæredygtig mobilitet og affald. Gentofte Kommune har siden 2014, været medlem af Gate 21. Gate 21 er en non-profit partnerorganisation, som samler regioner, kommuner, virksomheder og vidensinstitutioner om den grønne omstilling. Igennem vores medlemskab, deltager vi i større tværgående projekter, som eksempelvis Bæredygtig Bundlinje for virksomheder og Moving People om test og pilotforsøg på transportområdet. Arbejdet fra disse samarbejder og sparringsfællesskaber er også indgået i planlægningsarbejdet af klimaplanen. Gentofte Kommune samarbejder desuden tæt med Erhvervshus Hovedstaden, som driver den specialiserede uvildige erhvervsvejledning for alle kommuner i hovedstadsregionen.

Lokale samarbejdspartnere

For at skabe så stor effekt som muligt vil Gentofte Kommune implementere klimaplanen i tæt samarbejde med lokale aktører. Afhængig af tiltagets karakter kan det fx være:

- Grundejer-, andels- og boligforeninger
- Virksomheder som IKEA, Ørsted, Novo Nordisk, Gentofte Hospital og de virksomheder, der ligger i Tuborg Havn
- Sportsforeninger, spejdergrupper, folkeoplysende forbund, almennyttige foreninger, Byens Hus o. lign.
- Foreninger med grønt fokus som fx Danmarks Naturfredningsforeninger, Hellerup Byhave og Repair Café
- Råd som Grønt råd, Seniorrådet, Handicaprådet, Tilgængelighedsforum, Integrationsrådet og Det Fælles Elevråd
- De lokale gymnasier, fri- og privatskoler

1.2. Koordinering med relevante initiativer og institutioner

1.2.1 Evaluering af relevant lovgivning og planer

Lokalt arbejder Gentofte Kommune indenfor rammerne af en række politikker, strategier og planer med ambitioner og handlinger relateret til kommunens klimaindsats. Se bilag 5 for gennemgang af disse. Gentofte-Plan 2021 og Kommuneplan 2021 sætter den overordnede retning for kommunens udvikling, mens mere klimaspecifikke planer som fx Udrulning af fjernvarme, Energihandlingsplanen, Affaldsplanen og Klimatilpasningsplanen beskriver konkrete tiltag.

1.2.2 Identifikation af relaterede nationale og regionale forpligtelser

Gentofte Kommune har høje ambitioner for den grønne omstilling og ønsker at bidrage aktivt til, at vi kan nå de mål, der er sat både internationalt og nationalt. Internationalt i Parisaftalen fra 2015, hvor 196 lande forpligtede sig til at forhindre en temperaturstigning på over 1,5 C° og blive klimaneutrale senest i år 2050. Nationalt sætter klimaloven fra 2020 et mål om 70% reduktion af drivhusgasser i 2030 målt ift. 1990. I forlængelse af klimaloven er der indgået en række politiske aftaler, som sætter yderligere mål og definerer rammerne for Gentofte Kommunes klimaindsats. Bilag 6 skaber et overblik over disse.

Gentofte Kommune er medejer af en række selskaber, der med de mål og tiltag, der allerede er vedtaget eller fremadrettet bliver vedtaget, i høj grad påvirker Gentofte Kommunes klimaarbejde og målopfyldelse. Gentofte Kommune bestræber sig på løbende at påvirke udvikling og beslutninger i de pågældende selskaber i en ambitiøs retning ift. grøn omstilling. Det drejer sig om Gentofte Gladsaxe Fjernvarme, Movia, CTR, Vestforbrænding, Novafos, Biofos og Beredskab Øst. Bilag 7 samler de mål og tiltag, Gentofte Kommune via regionale samarbejdspartnere er forpligtet på.

Om vi i Gentofte Kommune kan nå vores mål, afhænger i høj grad af de beslutninger, der bliver truffet, og de rammer, der bliver etableret, nationalt og internationalt. Disse beslutninger og rammer er afgørende for både handlemuligheder og incitamentstrukturer for borgere, virksomheder og den kommunale organisation, og definerer i høj grad, hvilket handlerum, vi som kommune har til at fremme grøn omstilling i vores lokalsamfund.

Gentofte Kommune forsøger at udnytte de handlerum, den nationale lovgivning definerer, bedst muligt, og skubber på udviklingen ved løbende at pege på, hvor rammer og regler bør justeres for, at kommunerne kan løfte ansvaret for grøn omstilling bedst muligt.

Som eksempel på dette kan nævnes Gentofte Kommunes årelange kamp for at få lov til at genoptage udbygningen af fjernvarmenettet, der i 2016 blev sat i stå af statens samfundsøkonomiske regnemodel, fordi denne begunstigede fossile varmekilder frem for fjernvarme. Denne kamp lykkedes heldigvis og udbygningen af fjernvarmenettet kunne genoptages i 2021.

Et andet eksempel er kommunens bestræbelser på at sikre god adgang til ladestandere for de mange af kommunens borgere, der bor i etageejendom uden mulighed for at kunne oplade en elbil på egen grund. Her ønsker Gentofte Kommune at give udviklingen en hånd i ryggen ved at åbne mulighed for at medfinansiere ladestandere der, hvor private aktører ikke ser en god business case. Denne mulighed indgik til stor frustration for Gentofte Kommune ikke i det aftaleudkast om Regulering af ladestandermarkedet, der var i høring i 3. kvartal 2021. Gentofte

Kommune bidrog med sit hørings svar (bilag 8) til at aftalen blev ændret, så kommuner og regioner alligevel får mulighed for at medfinansiere lade standere.

1.3. Mål og målsætninger for reduktion og tilpasning, gevinster og merværdi

1.3.1 Mål og delmål om klimaneutralitet

Baggrund

Gentofte Kommune indgik i 2009 en aftale med Danmarks Naturfredningsforening om at blive Klimakommune. Herved forpligtede kommunen sig til at opnå en årlig CO₂-reduktion på 2% frem til 2025 inden for kommunens egen virksomhedsdrift. Klimakommune-konceptet blev udfaset i foråret 2021, hvor Danmarks Naturfredningsforening gav stafetten videre til DK2020.

Siden Gentofte Kommune i 2009 blev Klimakommune og i 2019 Klimakommune Plus+, har kommunen som virksomhed reduceret CO₂-udledningen med ca. 45 %. Da reduktionsmålet for perioden var ca. 22%, har Gentofte reduceret markant mere end målet i klimakommuneaftalen.

Gentofte vedtog i forbindelse med sin Klimaplan 2010-2020, at reducere CO₂-udledningen fra kommunen som geografisk område med 12% i 2020 i forhold til 2007. Sammenlignes med 2007 udledte kommunen allerede i 2017 37% mindre CO₂. Heri er indregnet den samfundsmæssige udvikling, hvor strømmen i perioden i højere grad blev baseret på vedvarende energikilder. Ses alene på den CO₂-reduktion, der skyldes Gentofte Kommunes klimaindsats lokalt, har kommunen udledt 16% mindre CO₂ i 2017 i forholdt til 2007 især forårsaget af konvertering af individuel opvarmning fra olie/gas/elvarme til fjernvarme. [Se klimaregnskaber for Gentofte Kommunes egen virksomhed fra 2009-2020.](#)

Fremadrettet

Gentofte Kommune har som led i sin deltagelse i DK2020-projektet tilsluttet sig Parisaftalens mål om klimaneutralitet i 2050.

Begrebsdefinition

Klimaneutralitet: Netto-nuludledning fra energiforbrug i bygninger, transport og industri (scope 1), anvendelse af energi fra forsyningsnettet (scope 2) samt affaldshåndtering inden for byens grænser (scope 1 og 3). Dertil kommer (hvor det er muligt) mindsket udledning af drivhusgasser, som følge af varer og tjenester produceret uden for byens grænser, der forbruges af byens indbyggere, virksomheder og offentlige sektor (scope 3)

CO₂-neutralitet: Energiforbruget er baseret på biogas, biodiesel, el eller brint

Nul-emission/emissionsfri/fossilfri: Energiforbruget er baseret på el eller brint

CO₂-neutral varmeforsyning: Energien er primært baseret på affald, biomasse, biogas, bioolie, grøn el og CO₂-fangst

Gentofte Kommune har som delmål, at CO₂-udledningen i Gentofte er reduceret med 90% i 2030 i forhold til 2019. Hvis dette 2030-delmål sammenlignes i forhold til 1990 (tilsvarende statens 2030-mål), svarer det til, at CO₂-udledningen i Gentofte bliver reduceret med 94%. Gentoftes delmål er beregnet i forhold til 2019, da kommunens klimaregnskab for 2019 i høj grad er baseret på lokale data, mens 1990-beregningen er baseret på nationale data og dermed ikke lige så nøjagtig.

Udover det overordnede delmål om 90% CO₂-reduktion i 2030 har Gentofte følgende sektormål, der fører til både direkte og indirekte reduktion af drivhusgasser samt forebygger drivhusgasudledning. Gentofte Kommune har en rolle i at understøtte alle målene enten som myndighed og planlægger, medejer af selskaber eller som facilitator (se afsnit 2.2). Ansvar for at udføre målene i praksis fremgår i parentes:

Grøn energi

2025	Varmeforsyningen er CO ₂ -neutral i 2025 (CTR) Energiforbruget i de kommunale bygninger er faldet med 6% fra 2022-2025 (Gentofte Kommune)
2027	90% af alle ejendomme i den igangværende fjernvarmeudbygning i Gentofte er tilsluttet fjernvarme (GGF).
2030	Varmetabet i fjernvarmenettet er reduceret fra 9% i 2021 til 8% i 2030 (GGF). Varmeforbruget i private bygninger er reduceret 10% fra 2019 til 2030 (borgere og virksomheder) 95% af kommunes egne ejendomme er tilsluttet fjernvarme i 2030 (GGF). CO ₂ -fangst på 50% af affaldsforbrændingskapaciteten i 2030 (Vestforbrænding)

Bæredygtig mobilitet

Ny-leasing og nyindkøb af kommunale personbiler er nulemission (el eller brint) fra 2021 (Gentofte Kommune)

2025	90% af Gentofte Kommunes borgere er tilfredse med at være cyklist i kommunen (Gentofte Kommune) 75% af Gentofte Kommunes borgere er tilfredse med muligheden for kombination af cykel og offentlig transport (Gentofte Kommune) Minimum 75% af ny-leasede og ny-indkøbte kommunale vejgående køretøjer anvender et CO₂-neutralt eller nulemissionsfrit drivmiddel (Gentofte Kommune) Der er dedikeret parkeringspladser med opladningsmuligheder til delebiler ved alle større trafikknudepunkter (Gentofte Kommune).
2030	Movias busser er fossilfri heraf er mindst halvdelen elbusser (Movia). 5% stigning i brugen af kollektive transportmidler til/fra arbejde og uddannelse ift. 2022 (Movia). 40% af de private biler er eldrevne (borgere og virksomheder). Andelen af cyklister, der benytter cyklen til transport mellem hjem og arbejde eller uddannelse indenfor Gentofte Kommune er øget fra 44% i 2020 til 50% i 2025 (borgere). Kørsel med vare- og tjenesteydelser foregår med CO₂-neutrale drivmidler (Gentofte Kommune).

Cirkulær økonomi

2022	I 2022 er der etableret affaldssortering i 10 fraktioner på de kommunale institutioner (Gentofte Kommune). Årlig udpegning af 3-5 udbud med særligt potentiale for at fremme bæredygtig udvikling (Gentofte Kommune). Årlig opgørelse af klimaaftrykket på kommunens indkøb (Gentofte Kommune).
2025	Genbrug af indbo og byggeaffald i kommunens ordninger er 3-doblet ifht 2022 (Gentofte Kommune). 50% reel genanvendelse af det indsamlede husholdningsaffald (Gentofte Kommune). Gentofte Kommune har været i dialog med 100 lokale virksomheder om grøn omstilling (Gentofte Kommune).

Bæredygtig dannelse

- Børn og unge lærer om klima og bæredygtighed og deltager aktivt i klimainsatsen (Gentofte Kommune).
- Børn og unge oplever en sammenhængende grøn tråd fra vuggestue til ungdomsliv og bygger løbende videre på den viden, de har med sig (Gentofte Kommune).
- Kulturen og dens institutioner bidrager med sine særlige midler til at sætte fokus på, og skabe debat om, den grønne omstilling.
- Gentofte Kommune går foran og synliggør, hvordan vi kan tage klimaansvar med konkrete og lokale bæredygtige handlinger (Gentofte Kommune).
- Alle medarbejdere i Gentofte Kommune har et godt billede af, hvordan de på deres arbejdsplads og i deres faglige praksis kan bidrage til en bæredygtig og klimaansvarlig udvikling (Gentofte Kommune).

1.3.2 Mål og milepæle for modstandsdygtighed og klimatilpasning

Gentofte Kommune har i forbindelse med udarbejdelse af Klimaplan 2050 fastsat mål for klimatilpasning af kommunen for at imødekomme konsekvenserne af nuværende og fremtidige klimaforandringer.

Målene relaterer sig til det aktuelle risikobillede frem mod 2100 og forholder sig til konsekvenserne af klimaforandringer for regnvand, havvand, grundvand, temperaturforandringer og natur og biodiversitet. Gentofte Kommune har en rolle i at understøtte alle målene enten som myndighed og planlægger, medejer af selskaber eller som facilitator (se side 17). Ansvar for at udføre målene i praksis fremgår i parentes nedenfor.

På baggrund af analyser vurderes udfordringer med håndtering af regnvand at være den største klimarisiko aktuelt for Gentofte Kommune. På længere sigt vil også risikoen for oversvømmelser med havvand og skader ved stormflod være væsentlig, samt udfordringer med håndtering af stigninger i grundvandsstanden og hen mod slutningen af århundredet ligeledes udfordringer som følge af forventede temperaturforandringer.

Der arbejdes med langsigtet planlægning af tilpasningen til klimaforandringer for de væsentligste klimarisici.

Begrebsdefinition

Klimarobusthed: "Gentofte Kommune er klimarobust både som kommune og organisation, når kommunen er i stand til rettidig og effektivt at forudse, handle på og komme sig efter virkningerne af en klimarelateret ødelæggende hændelse eller tendens som regn, stormflod, havvand, grundvandsstigninger, temperaturstigninger, storme og tørke. Det skal ske ved at sikre beskyttelse, genoprettelse eller forbedring af kommunens væsentlige og grundlæggende sociale, økonomiske og miljømæssige strukturer og funktioner."

Regnvand og skybrud

Gentofte Kommune ønsker at beskytte og udvikle kommunen gennem en langsigtet planlægning, som forebygger uønskede og negative konsekvenser af hverdagsregn og ekstremregn, samt at skabe et afløbssystem som er robust overfor nuværende og fremtidige klimaforandringer.

I forhold til grundvand opleves generelt stigninger i den terrænnære grundvandsstand i Gentofte Kommune. Særligt frem mod slutningen af århundredet vil der kunne forekomme væsentlige stigninger i grundvandet med risiko for oversvømmelser, skader på bygninger og infrastruktur. Den kommende klimatilpasningsplan vil forholde sig til hele vandkredsløbet, og dermed også til håndtering af højtstående grundvand. Der er udarbejdet kort over den nuværende og forventede grundvandsstand for 2050 og der foretages løbende monitoring af ændringer i grundvandsstanden.

Dette opnås ved, frem mod 2050, at planlægge og anlægge et separat afløbssystem, der håndterer hverdagsregn samt lokal optimeret klimatilpasning, som sikrer et samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt sikringsniveau mod kraftig regn og skybrud. Separeringen planlægges og etableres opland for opland i prioriteret rækkefølge. Strategi og mål for separering beskrives i Gentofte Kommunes spildevandsplan.

Gentofte Kommune ønsker at fremme rekreative og multifunktionelle løsninger i byrummet, som udvikles i tæt samarbejde mellem kommune, forsyning og borgere og som indtænkes i separeringen og den øvrige byudvikling. Således kan den samlede kapacitet i afløbssystemet øges, samtidig med at der skabes rekreative byrum og blå/grønne løsninger som understøtter udvikling af natur og biodiversitet.

Konkret arbejdes med følgende mål:

2030	20% af kommunen er separeret og klimatilpasset til et samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt niveau (Novafofos og Gentofte Kommune) Ved gennemførelse af klimatilpasningsprojekter er muligheder for grønne og rekreative løsninger samt potentialer for at styrke natur og biodiversitet realiseret (Novafofos og Gentofte Kommune)
2050	Hele kommunen er klimatilpasset, og der forekommer ikke længere overløb af regnvandsopblandet spildevand til Øresund og øvrige vandmiljøer (Novafofos og Gentofte Kommune)

Havvand og stormflod

Gentofte Kommune ønsker at sikre kysten mod oversvømmelser fra stormflod og de fremtidige forventede stigninger i havvandsstanden. Der arbejdes med en adaptiv tilgang til sikring af kysten på baggrund af analyser af det forventede sikringsniveau. Målet er at opnå en kystsikring svarende til en 200 årshændelse tilpasset den løbende havvandsstigning. En 200 årshændelse er en hændelse (stormflod), der i gennemsnit forekommer én gang hvert 200. år.

Konkret arbejdes med følgende mål:

2022-2050	Kyststrækningen stormflodssikres i perioden 2022-2050 løbende, så kysten til enhver tid er sikret til en 200 årshændelse tilpasset havvandsstigninger (Bodilniveau) (Gentofte Kommune og berørte grundejere)
-----------	--

Stigende temperaturer

Prognoserne for klimaforandringer i form af stigende temperaturer viser, at der må forventes en væsentlig ændring i antallet af varme og hedetage, samt en nedgang i antallet af frostdøgn fra midten af århundredet frem mod slutningen af århundredet. Således vurderes de stigende temperaturer at være en klimarisiko der bør arbejdes med på længere sigt.

I første omgang vil problematikken med stigende temperaturer indgå som en del af Gentofte Kommunes nye klimatilpasningsplan, hvor der vil blive arbejdet med at klarlægge behovet for konkrete mål og tiltag på langt sigt. Derudover indgår hedeølger som en del af Gentofte Kommunes sundhedsberedskabsplan (bilag 12).

Stigende temperaturer har ud over menneskers sundhed, betydning for naturen. Der arbejdes med mål og tiltag for at skabe robuste naturområder og øge beplantning generelt. Disse tiltag har ligeledes betydning for tilpasning til de stigende temperaturer ved at eksempelvis at reducere varme-ø-effekter ved bygninger og i byrum, bekæmpe invasive arter, samt gøre natur og biodiversitet mere modstandsdygtig overfor længerevarende tørkeperioder og oversvømmelser.

Natur og Biodiversitet

Varmere klima, øget nedbør om vinteren, samt uændret nedbør om sommeren, kan give længere perioder med tørke, samtidig med at den øgede nedbør om vinteren, kan give højere grundvandsstand i naturområderne. Disse udfordringer og forandringer vil på sigt lægge pres på Kommunens eksisterende naturværdier og stiller krav til et øget fokus på stedernes fundamentale forhold, samt behov for fremsynede naturforbedrende og beskyttende tiltag.

Konkret arbejdes med følgende mål:

- 2025 20 inspirerende naturprojekter, der er forankret hos borgere, virksomheder eller kommunen, er formidlet for at beskytte de truede arter og styrke den biologiske mangfoldighed (Gentofte Kommune)
- 5 naturforbedrende projekter, der viser potentialer for biodiversitet på kommunens grønne arealer, er igangsat, fr at skabe flere levesteder for den hjemmehørende flora og fauna (Gentofte Kommune).

1.3.3. Mål for merværdi

I Gentofte Kommune skal klima og verdensmål være en naturlig ramme om arbejdet i alle forvaltninger og alle jobfunktioner. Kommunen arbejder ud fra et helhedsorienteret bæredygtighedsbegreb med både en social, økonomisk, klima- og miljømæssig dimension.

Dette helhedsorienterede fokus springer ud af [Gentoftes verdensmålsstrategi](#), som opgaveudvalget FN's verdensmål i Gentofte udarbejdede i 2019-2020 og som kommunalbestyrelsen vedtog i august 2020. Helt centralt i verdensmålsstrategien står ambitionen om at omsætte FN's verdensmål til konkrete, lokale indsatser og at bruge verdensmålene som løftestang til nye partnerskaber, samarbejder og initiativer. Strategien udpeger fire fokusområder, som opgaveudvalget har sammensat på tværs af de delmål, udvalget fandt særligt relevante for Gentofte Kommune:

- Vi lever klimaansvarligt
- Vi gør byen grønnere og sundere
- Vi skaber rum for gode liv for alle
- Vi lærer og deler viden

I 2021-2022 gennemfører Gentofte Kommune et kompetenceudviklingsforløb, der skal ruste organisationen til at lede bæredygtig udvikling og verdensmål så effektivt og helhedsorienteret som muligt. Det indebærer, at chefer, ledere og medarbejdere på tværs af den kommunale organisation trænes i at tænke på tværs af de forskellige bæredygtigheds-dagsordener og udvikler deres evne til at tænke i helhedsorienterede løsninger, der samlet set bidrager til både social, økonomisk, klima- og miljømæssig bæredygtighed. Som en del af kompetenceudviklingsforløbet producerede Gentofte Kommune i sommeren 2021 [podcasten 'Hvordan leder vi bæredygtig udvikling?'](#), som pr. 8. november 2021 havde over 600 afspilninger. Podcasten er blevet delt ad mange kanaler både eksternt og internt i kommunen og er bl.a. blevet anvendt som forberedelse til chef- og lederseminarer i Gentofte Kommune.

Mål for merværdi på tværs af klimaplanens tiltag er med udgangspunkt i Gentofte Kommunes verdensmålsstrategi:

Sundhed

- At forbedre borgernes trivsel og sundhed
- At styrke inkluderende fællesskaber for alle
- At reducere trafikstøj

Lige vilkår

- At understøtte at borgere i hele kommunen uanset bopæl og socioøkonomiske vilkår har mulighed for at bidrage til den grønne omstilling

Miljø

- At forbedre biodiversiteten
- At reducere forurening af jord, luft og grundvand
- At forbedre vandkvaliteten i grundvand, vandløb, søer og havet
- At reducere trængsel i trafikken
- At reducere materielt ressourceforbrug

Økonomi og andre effekter

- At opnå ressourcebesparelser – økonomisk og på materielle ressourcer
- At understøtte skabelsen af nye grønne jobs
- At styrke Gentofte Kommunes brand som attraktiv arbejdsplads med grøn profil

1.4 Personaleressourcer

Klimainsatsen i Gentofte Kommune er forankret i alle opgaveområder (forvaltninger). Der arbejdes med at alle medarbejdere i opgaveområderne indtænker klima og bæredygtighed som en del af rammen for arbejdet uanset hvilket fagligt felt man arbejder inden for. For at styrke implementering af klimaplanen har direktionen besluttet at etablere en ny klimaorganisering per den 1. september 2022. Den nye organisering består af et tværgående klimanetværk, der er forankret i Kommunikation, og som tilføjes dedikerede personaleressourcer til klima- og bæredygtighedsindsatsen på tværs af alle opgaveområder. Desuden består den nye organisering af en ny Klimaenhed i

opgaveområdet Klima, Miljø og Teknik, hvor langt størstedelen af klimatiltagene er forankret. Der afsættes i 2022-2023 3,5 årsværk til klimanetværket og cirka 5 årsværk til klimaenheden.

1.5 Kommunikation, udbredelse og meningsdannelse

Kommunikation, udbredelse og meningsdannelse har en rolle i både udvikling, planlægning, lancering og implementeringen af klimaplanen. Dermed trækker kommunikationsplanen både tråde tilbage i planlægningsarbejdet, hvor den har haft til formål at understøtte inddragelsesprocessen og fremad ift. i implementeringsarbejdet, hvor kommunikationen skal understøtte arbejdet i de enkelte indsatser og understøtte den offentlige samtale om klima og bæredygtighed lokalt i Gentofte Kommune. Bilag 10 viser planen for kommunikationsaktiviteter under udarbejdelsen og høring af Klimplan 2050. Bilag 11 viser den fremadrettede kommunikationsplan samt kanaloversigt.

Første skridt i kommunikationsplanen, har været at kommunikere til den brede befolkning i Gentofte, at arbejdet med en langsigtet og ambitiøs klimaplan nu er gået i gang. Til det formål, har vi bragt flere artikler i de lokale medier som lokalavisen Villabyerne, det husstandsomdelte kommunale magasin Gentofte Lige Nu, samt på Gentofte Kommunes Facebook, instagram, og den digitale platform Bæredygtigtgentofte.dk, der drives af kommunen.

Når klimaplanen er vedtaget, vil vi løbende udarbejde konkrete kommunikationsplaner for de større tiltag i klimaplanen, efterhånden som de bliver implementeret. Det gør vi for at skabe sammenhæng mellem de forskellige dele af klimaplanen. Ud over de klassiske interne og eksterne kanaler (se s. 9. i bilag 11) vil vi benytte klimaindsatsen som afsæt til at afprøve nye kommunikationsværktøjer som konkurrencer, spil og adfærdsdesign, ligesom film, podcasts og sociale medier vil være en del af relevante indsatser.

Søjle 2: Udfordringer og muligheder

2.1 Kommunens kontekst

I Gentofte tager vi ansvar for bæredygtig udvikling igennem konkrete, lokale løsninger. Derfor har Gentofte Kommune udarbejdet en ambitiøs Klimaplan 2050, som skal lede frem mod målet om 90% reduktion af CO₂-udledningen i 2030 og klimaneutralitet senest i 2050. Det betyder, at vi skal forholde os til ressourcer som mere og andet end økonomi. Natur og menneskelige ressourcer er begrænsede og fordrer, at vi forbruger med omtanke og ansvarlighed.

Gentofte Kommune er en af landet mest befolkede kommuner, kun overgået af Rødovre, København og Frederiksberg. Til gengæld er der ikke landbrug og kun ganske få store produktionsvirksomheder i Gentofte. Derfor kommer størstedelen af kommunens CO₂-udledning fra energiforbruget i bygninger og fra transport.

På baggrund af CO₂-regnskabet, lokale klimaudfordringer, socioøkonomiske nøgletal og befolkningsprognoser er klimaplanen bygget op om fem temaer: Grøn energi, Bæredygtig mobilitet, Cirkulær økonomi, Klimatilpasning og natur, og Bæredygtig dannelse.

2.1.1. Klima- og miljøtilstand i dag

Bymiljø, landskab og natur

Gentofte Kommune er en fuldt udbygget kommune beliggende i byzone. Kommunen er en del af Hovedstadsområdet og består af syv bydele: Hellerup, Klampenborg-Skovshoved, Ordrup-Charlottenlund, Jægersborg, Gentofte, Vangede og Dyssegård.

Gentofte Kommune kort	
Indbyggere	74.550
Størrelse	26 km ²
Naturareal	20 %
Antal biler	27.025
Andel el- og hybridbiler	4,4 %
Kyststrækning	12 km
Antal boliger	33.179

- Bydelsgrænser
- Andet grønt område
- Haver
- Parker
- Skove
- Strande
- Søer og Moser
- Beskyttede naturtyper (JKP21)
- Natura 2000-område (KP21)
- Naturbeskyttelsesområde (KP21)
- Økologiske forbindelser (KP21)
- Potentielle økologiske forbindelser
- Den grønne kile (KP21)
- Fredskove (KP21)

Gentofte Kommune har mod Øresund 12 km kyststrækning, der strækker sig fra Bellevue Strandbad i nord til Tuborg Havn i Syd. Kysten består af mere eller mindre sammenhængende boligområder, lystbådehavne og fritidsområderne Bellevue Strandbad, Charlottenlund Strandpark og Hellerup Strandpark. Landskabet i resten af kommunen er et jævnt bølgende morænelandskab med enkelte stærkt kuperede dalstrøg, som det, der løber i nord-sydgående retning, fra Ermelundslavningen via Hundesømosen, Gentofte Sø mod Utterslev mose, med en østlig afstikker til Emdrup Sø. Her lå tidligere et stort sammenhængende moselandskab, hvis lavtliggende vådområde i dag stadig kan ses bl.a. ved Gentofterenden.

De grønne områder i kommunen udgør 20 % af det samlede areal, hvilket er et forholdsvis stort friareal, fordelt over hele kommunen. Gentofte Kommune har intet landbrug og få produktionsvirksomheder. Søer og moser findes fortrinsvis i kommunens nordlige og vestlige del. Den sydlige og østlige del af kommunen er mere flad og indeholder ikke så mange naturlige søer og moser. Det er her, byudviklingen først tog fart, og også denne del af kommunen, som er tættest befolket.

Gentofte Kommune har både regionalt, nationalt og internationalt værdifulde naturområder, der indgår i Grønt Danmarkskort. Brobæk Mose og Gentofte Sø er udpeget som Natura 2000 område. Natura 2000 er et internationalt beskyttelsesområde, som er udpeget for at sikre EU-habitatområder og EU-fuglebeskyttelsesområder. Ud over Gentofte Sø/Brobæk Mose er også Jægersborg Dyrehave udpeget som EU-habitatområde.

Vores naturområder kan styrkes yderligere ved at skabe flere sammenhængende regionale korridorer og grønne forbindelser for hhv. flora og fauna. Naturområdernes fragmentering betyder, at planter og dyr i dag har svært ved at bevæge sig mellem de spredtliggende naturområder. Disse udfordringer kan imødekomes ved i højere grad at indtænke alle kommunes grønne arealer, som potentielle rastepåds og levesteder for dyr og hjemmehørende planter, herunder vejbede, parker, bygningsnære friarealer, samt private villa haver. Desuden kan en ændring i driftsmetoder, fra intensiv til mere naturnær drift, understøtte levevilkårene for dyr og sjældne planter, så disses tilstedeværelse kan bevares og styrkes. Der er endvidere store potentialer i at koordinere indsatsen med lokale virksomheder, institutioner, styrelser som ejer grønne områder i kommunen, samt private borgere.

Udsathed overfor klimaforandringer

Med forventning om øget nedbør og klimapåvirkninger generelt har Gentofte Kommune gennemført en kortlægning og analyse, herunder udpegning af ni risikoområder. De ni risikoområder er udpeget i forbindelse med klimatilpasningsplanen i 2013 på baggrund af de daværende oversvømmelseskort, hvor der er foretaget beregninger af, hvor i kommunen der er størst sandsynlighed for, at der sker oversvømmelser sammenholdt med en økonomisk værdisætning af de berørte områder, placering af forsyningsanlæg og kritiske funktioner. Som led i den løbende vurdering af risikobilledet, er risikokort for oversvømmelse med havvand, regnvand og grundvand i Gentofte udarbejdet i 2020. Den opdaterede kortlægning viser, at risikoen for oversvømmelse ikke er koncentreret i få, afgrænsede områder, men derimod fordelt over hele kommunen med større eller mindre 'hot-spots', som forventeligt vil give anledning til flere større områder med risiko for oversvømmelse. [Se Kommuneplan 2021 for uddybning af risikoområder.](#)

I forbindelse med revision af Gentofte Kommunes Klimatilpasningsplan i 2022 vil der blive udarbejdet opdateret kort over risikoområder.

Da risikobilledet er jævnt fordelt over hele kommunen, vil der være behov for klimatilpasning i hele kommunen. På den baggrund vurderes det hensigtsmæssigt, at klimatilpasningsindsatsen planlægges og udføres opland for opland i prioriteret rækkefølge.

2.1.2 Socioøkonomisk kontekst og vigtigste fremtidige udvikling

Informationerne i dette afsnit er i vid udstrækning baseret på Gentofte Kommunes årlige [statistikhæfte](#).

Indbyggere

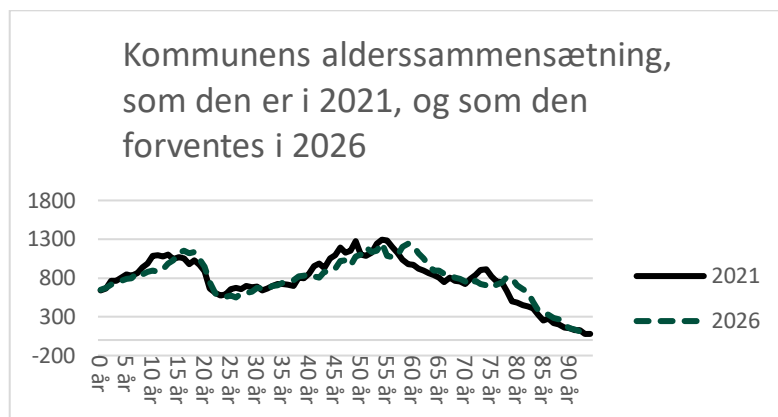
I Gentofte Kommune bor der 74.550 borgere. [Befolkningsprognose 2021](#) forudsiger, at befolkningstallet i løbet af 2021 vil stige en smule, så der den 1. januar 2022 vil være 74.724 borgere i kommunen, at befolkningstallet vil ligge nogenlunde stabilt lige under 75.000 de næste fire år, og at befolkningstallet fra 2025 vil begynde at falde. Befolkningstallet er faldet siden 2018, og faldt i løbet af 2020 med 280 personer fra 74.830 i starten af året til 74.550 d. 1. januar 2021.

Befolkningsprognose fordelt på aldersgrupper, udvalgte år

	2021	2022	2023	2024	2025
0-5årige	4.485	4.465	4.425	4.422	4.355
6-15 år	10.100	9.991	9.860	9.666	9.496
16-24 år	7.345	7.394	7.463	7.714	7.898
25-39 år	10.516	10.529	10.447	10.554	10.409
40-54 år	16.464	16.097	15.747	15.482	15.263
55-64 år	10.122	10.465	10.721	10.836	10.888
65-84 år	13.602	13.842	13.970	14.103	14.266

85+ år	1.916	1.939	2.020	2.095	2.148
Total	74.550	74.724	74.653	74.873	74.722

Mens befolkningstallet ligger nogenlunde stabilt, vil sammensætningen af borgernes alder ændre sig over de kommende år. Befolkningsprognosen forudsiger, at demografien i de kommende år vil udvikle sig således, at der kommer færre mindre børn og skolebørn og flere seniorer (65-84-årige) og ældre (85+årige).

Under hedebløjer er ældre borgere, små børn og borgere med visse psykiske eller fysiske funktionsnedsættelser eller sygdomme særligt udsatte og i risiko for alvorlig dehydrering. Hedebløjer er derfor en del af Gentofte Kommunes sundhedsberedskabsplan (bilag 12). Under hedebløjer skal kommunens medarbejdere have skærpet opmærksomhed mod, at de borgere, der serviceres af kommunen, får den væske og de salte, de har brug for at undgå hedeslag og dehydrering. Dette gælder i daginstitutioner, skoler, botilbud, hjemmeplejen, rehabiliteringscenteret Tranehaven, plejeboliger m.m.

Ca. 12% af befolkningen i Gentofte Kommune har ikke dansk statsborgerskab. På landsplan er det tilsvarende 9% af befolkningen (13% i Region Hovedstaden). De udenlandske borgere i Gentofte kommer fra 135 forskellige lande. Mange af Gentoftes udenlandske borgere har begrænsede danskundskaber, da de fx har deres dagligdag på internationale arbejdspladser og skoler, hvor engelsk er hovedsproget. Opgaveudvalget Det internationale i Gentofte udarbejdede i 2018-2019 bl.a. [anbefalinger](#) til, hvordan vi i Gentofte kan styrke udenlandske borgere som gentofteborgere og bygge bro mellem det internationale og danske miljø. Opgaveudvalgets anbefalinger blev vedtaget i Kommunalbestyrelsen i 2019.

Mental sundhed i fokus

Borgerne i Gentofte Kommune lever længe og har generelt en rigtig god sundhedstilstand. Alligevel har Gentofte Kommune fortsat en række sundhedsudfordringer, som kommunen bl.a. søger at imødegå med rekreative grønne områder med gode muligheder for bevægelse og med indsatser, der skal fremme mental sundhed og trivsel ved at tilbyde inkluderende fællesskaber. Se [Den nationale sundhedsprofil](#), Gentofte Kommunes [sundhedspolitik](#), [ungepolitik](#) og anbefalinger fra opgaveudvalgene [Unge trivsel og sundhed](#) og [En times motion](#) for uddybning. Klimaplanens tiltag indenfor hhv. klimatilpasning og bæredygtig dannelse skal så vidt muligt understøtte disse fokusområder.

Boliger

I januar 2020 var der 33.179 boliger i Gentofte Kommune. Der er særligt to forhold som har betydning for tiltagene i klimaplanens om Grøn Energi og Cirkulær Økonomi: mængden af ældre boliger og andel af borgere, som bor i etageejendomme.

62% af boligerne i Gentofte ligger i etageejendomme, mens 30,7 % er parcelhuse (2020). Resten af boligerne er række-, kæde- eller dobbelthuse. I forhold til landsgennemsnittet har Gentofte Kommune mange ældre boliger, som er opført før 1960. Det gælder således både for etageejendomme og parcelhuse.

Det fremgår af Gentofte klimaregnskab for 2019, at mere end halvdelen (55%) af det samlede antal opvarmede kvadratmeter tilhører bygninger, som er opført i perioden før 1939. Det vil sige, at en meget stor del af bygningsmassen er opført før bygningsreglementet for alvor stillede krav til bygningernes energiforbrug.

66% af boligerne i Gentofte Kommune er ejerboliger, 12% privatejede andelsboliger, 9% ejes af selskaber, 4% er almennyttige boliger og 4% ejes af offentlige myndigheder.

2.3. Boliger i Gentofte Kommune efter opførelsesår - sammenlignet med Region Hovedstaden og hele landet

Pr.1. januar 2020

(Dwellings in Gentofte Municipality by year of completion - comparison)

	Gentofte Kommune	pct. af antal boliger	Region hovedstaden	pct. af antal boliger	Hele landet	pct. af antal boliger
Før 1900	1.998	6,0	73.849	8,6	224.438	8,3
1900-1919	4.285	12,9	80.697	9,4	250.767	9,2
1920-1929	2.979	9,0	47.463	5,5	128.050	4,7
1930-1939	10.557	31,8	100.402	11,7	208.655	7,7
1940-1949	3.450	10,4	57.563	6,7	137.750	5,1
1950-1959	3.913	11,8	88.759	10,3	224.897	8,3
1960-1969	1.662	5,0	121.082	14,1	383.121	14,1
1970-1979	1.148	3,5	115.852	13,5	434.381	16,0
1980-1989	862	2,6	50.625	5,9	239.820	8,8
1990-1999	864	2,6	31.759	3,7	141.237	5,2
2000-2004	343	1,0	15.094	1,8	82.216	3,0
2005-2019	1.118	3,4	75.048	8,7	264.615	9,7
I alt	33.179	100,0	858.193	100,0	2.719.947	100,0

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken BOL102

Ca. 43% af boligerne er udlejede, mens ca. 56% benyttes af ejeren (se kapitel 2 i Statistikhæfte). Lejere har ikke samme muligheder for at energioptimere deres boliger gennem energirenovering.

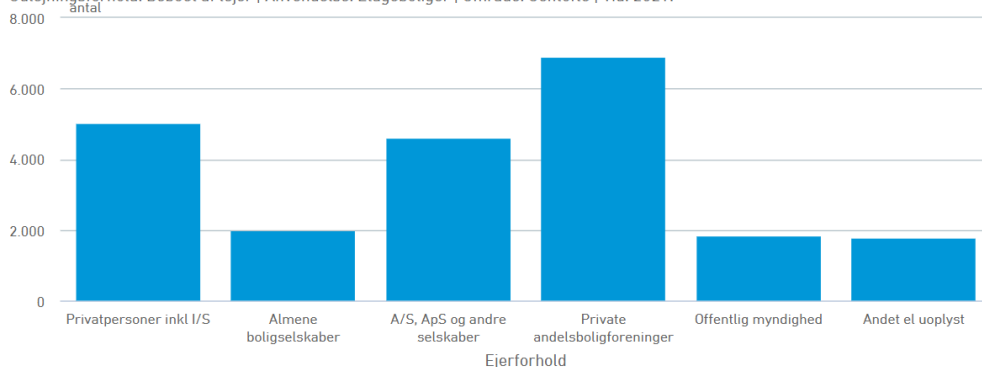
Diagrammet nedenfor viser, at mange af de udlejede etageboliger ejes af privatpersoner og selskaber som A/S og Aps.

Energiforsyning

Fjernvarmen forsyner omkring 70% af Gentofte Kommunes varmebehov, mens resten dækkes af primært olie og naturgas. Fjernvarmen kommer fra Centralkommunernes Transmissionsselskab (CTR), der leverer varme til fem kommuner i hovedstadsområdet herunder Gentofte. Gentofte Gladsaxe Fjernvarme, der er et fælleskommunalt serviceselskab, videredistribuerer fjernvarmen og betjener kunder, borgere og virksomheder i begge kommuner.

Personer i boliger

Udlejningsforhold: Beboet af lejer | Anvendelse: Etageboliger | Område: Gentofte | Tid: 2021:

Kilde: Danmarks Statistik

I 2020 blev 79% af fjernvarmen

produceret via energikilder som halm, flis, affald, sol og vind. Energien fra afbrænding af biomasse og affald sker i samproduktion med el i form af kraftvarme. Resten er produceret via fossile brændsler som olie og gas og afbrænding af fossilt affald. Det er CTR's mål at fjernvarmen er CO₂-neutral i 2025.

Gentofte har, som en fuldt udbygget kommune, ikke mulighed for at opsætte vindmøller eller etablere større solcelleanlæg i egen geografi. Elforbruget i Gentofte bliver derfor baseret på grønne drivmidler i takt med at staten realiserer sit mål om grøn el inden 2030.

Elforbrug og boligopvarmning udgør knap 70% af den samlede CO₂-udledning i Gentofte som geografisk område (jf. afsnit 2.3).

Boligtæthed og boligtyperne i Gentofte Kommune udgør et gunstigt grundlag for etablering af fjernvarme. Allerede i 2013 vedtog Gentofte Kommune en ambitiøs plan for udrulning af fjernvarmen i seks faser. Kun de første tre faser blev imidlertid gennemført, fordi statens samfundsøkonomiske beregningsmodel satte en stopper for den videre udbygning. Folketinget gjorde det i 2020 muligt at genoptage fjernvarmeudbygningen. Kommunalbestyrelsen besluttede i marts 2021, at udbygge fjernvarmenettet i den resterende del af kommunen, således at yderligere cirka 6.100 ejendomme kan få tilbud om at tilslutte sig fjernvarmenettet frem mod 2027.

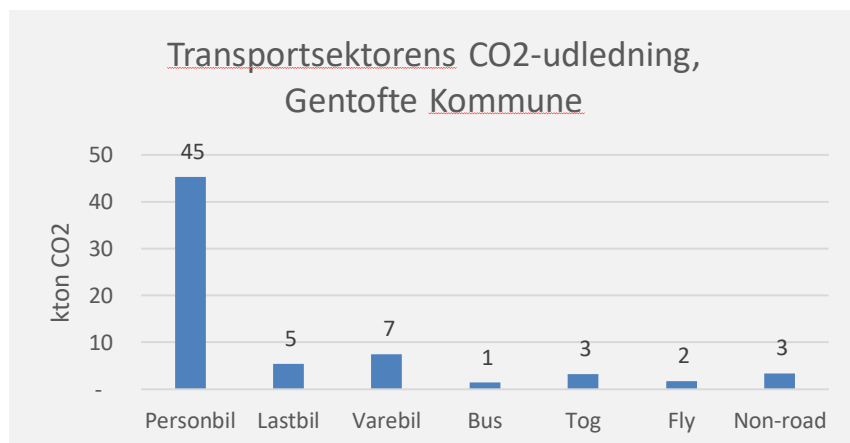
Energiforsyning spiller en afgørende rolle i Klimaplan 2050. Mål og tiltag inden for dette område er samlet under temaet Grøn energi. Grøn energi handler om grøn varme, energibesparelser samt produktion af energi. Læs mere om temaet i bilag 13.

Transport og mobilitet

Transportsektoren står for 26% af den samlede udledning i Gentofte, hvoraf cirka 2/3 af udledningen stammer fra personbilismen. I 2050 forventes fortsat en mindre CO₂-udledning fra transportsektoren (jf. afsnit 2.3).

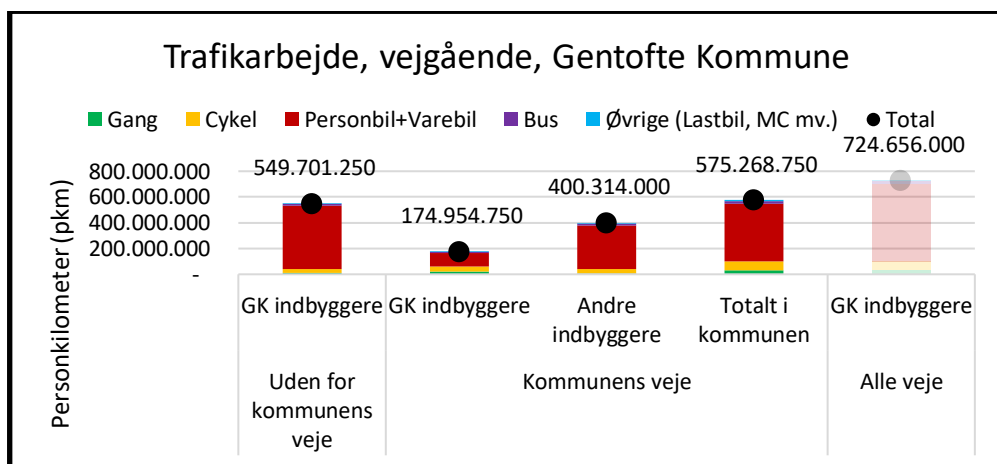
Titusindvis af biler passerer hver dag igennem Gentofte Kommune via de store indfaldsveje til København. Antallet af biler på indfaldsvejene stiger og det samme gør den støj og CO₂-udledning, der følger med. En af de største indfaldsveje er Helsingørmotorvejen, hvoraf 6 km skærer midt gennem Gentofte Kommune. Det betyder, at en stor del af Gentofte Kommunes borgere er så stærkt plaget af trafikstøj, at det har betydning for trivslen og for nogen også sundheden.

Vejen frem er en ændring af vores transportvaner, og at de fossile brændstoffer omstilles til el og andre CO₂-neutrale drivmidler. Gentofte Kommune omstiller egen bilpark og fortsætter den igangværende indsats for at styrke cykelkulturen i kommunen. Den store effekt og udfordring ligger dog i omstillingen af privatbilismen.

Kilde: Ea Energianalyse 2021, arbejdsmappe 1

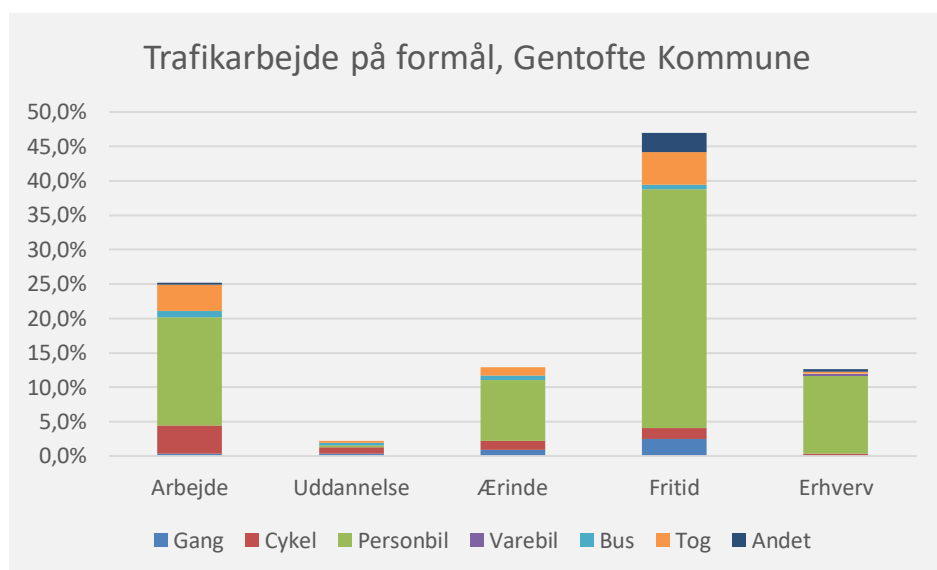
Af det samlede trafikarbejde i Gentofte Kommune udgør kørsel med personbil indenfor kommunen af kommunens borgere kun ca. 1/4. Der bør derfor også målrettes tiltag, der har en effekt på det øvrige trafikarbejde på tværs af kommunegrænsen.

Der var pr. 31. april 2022 32.664 personbiler i Gentofte Kommune. Af dem hører 30.745 til private husstande, mens 1.919 hører til i erhverv. Elbiler udgjorde pr. 31. april 2022 knap 6% af personbilerne i Gentofte Kommune, mens de nationalt udgjorde knap 3%. Et notat fra Skatteministeriet viser desuden, at ca. 50% af nysalgte af biler i Gentofte Kommune i 1. kvartal 2021 var el- og hybridbiler.

Der er i 2022 ca. 90 ladestandere med dobbeltstik på offentlig grund i Gentofte Kommune, hvoraf 16 dedikerede elbilpladser er fordelt på bydelscentrene som led i et testforsøg. Ved omkring 43% af boligerne i Gentofte er det ikke muligt at lade en elbil op på egen grund, og beboerne her, er derfor afhængige af at oplade på offentligt tilgængelige områder, herunder de private operatørers tilbud. På landsplan er det tilsvarende tal 32%. Adgang til opladning kan derfor blive en udfordring for at øge andelen af elbiler i Gentofte Kommune. Det er derfor afgørende, at udbuddet af ladestandere ikke alene følger efterspørgslen, men også driver omstillingen til elbiler. Det er markeds kræfterne, der driver udbuddet af opladningsmuligheder. Gentofte gennemfører flere gange om året udbud af egnede lokaliteter, for at ansøge operatørerne til at opsætte elladestandere ved etageejendomme og rækkehuse i kommunen.

Gentofte borgere transporterer sig på linje med resten af Danmarks borgere til arbejde, uddannelse og erhverv. Men skiller sig lidt ud for så vidt angår transport i fritiden og transport forbundet med ærinder, hvor Gentofte borgere transporterer sig 5%-point mere.

Kilde: Ea Energianalyse 2021, arbejdsplan 2

I dag cykler 43 % af Gentofte Kommunes borgere dagligt til og fra arbejde/uddannelse internt i kommunen. Dette er bl.a. muliggjort af kommunens gode fordeling af lokale destinationer i spredte bydele og en veludbygget cykelinfrastruktur.

Kommunens særlige bylandskab, hvor der er kort afstand mellem destinationerne, indbyder til at tage cyklen. De små bydelscentre afspejler den gamle landsbystruktur. De er nære lokale samlingssteder for kultur og handel. Og det er et godt udgangspunkt for at fremme denne grønne transportform.

Den kollektive trafik i Gentofte Kommune består af rutebusser, 10 S-togsstationer, regionaltoget fra Hellerup station og en lokalbane fra Jægersborg til Nærum. Busserne kører på tværs af Gentofte og andre kommuner, de kører indtil videre primært på diesel og udfører et årligt trafikarbejde på 2.000.000 km/år (Ea Energianalyse 2021). Busserne er dog ved at blive omstillet til grønne drivmidler, og den første grønne buslinje 164 begyndte i december 2021, mens linje 6A fulgte i februar 2022 og linje 1A i juni 2022.

Gentofte samarbejder med Movia om grøn omstilling af bustrafikken. Det fremgår således af Movias "Trafikplan 2016" og "Mobilitetsplan 2020", at alle Movias busser er fossilfri i 2030.

Transport og mobilitet spiller en afgørende rolle i Klimaplan 2050. Mål og tiltag inden for dette område er samlet under temaet Bæredygtig mobilitet. Læs mere om baggrunden for klimaplanens tema Bæredygtig mobilitet i bilag 14.

Erhverv og beskæftigelse

Der er ca. 43.000 jobs i Gentofte Kommune. Arbejdspladser i den offentlige sektor udgør omkring en tredjedel af beskæftigelsen. Både Gentofte Kommune og Gentofte Hospital har omkring 6.000 medarbejdere hver. Se bilag 15 yderligere data.

Det private erhvervsliv i Gentofte er præget af mange enkeltmandsvirksomheder, små og mellemstore virksomheder og en hel del detailhandel både i de seks bydelscentre og i området ved Lyngbyvej/Nybrovej. Derudover præger videnstunge virksomheder, især inden for it, rådgivning, energi, finansiering og medicin, billedet i kommunen. Således stod sektoren 'Forskning, rådgivning og forretningsservice' i 2016 for 26,6% af beskæftigelsen på private arbejdspladser ([Trap Danmark](#)).

Der er hverken landbrug, skovbrug eller fiskeri i Gentofte Kommune. Den største industrivirksomhed er Novo Nordisk A/S. Den anden største industrivirksomhed er emballageproducenten Brødrene Hartmann, som bl.a. producerer æggebakker af genbrugsfibre.

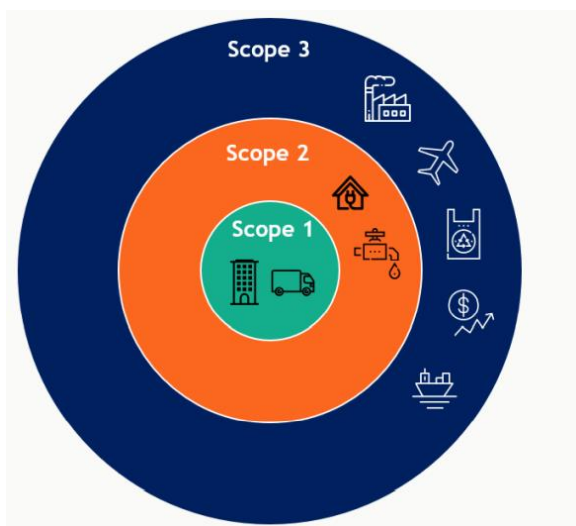
I erhvervsområdet i Tuborg Havn ligger flere store rådgivningsvirksomheder som Implement Consulting Group og PwC og en række rederier, speditører og andre virksomheder relateret til skibsfart, bankvirksomhed mv. Energivirksomheden Ørsted har en stor afdeling i Vangede.

Både Ørsted, Novo Nordisk, Brødrene Hartmann og IKEA har en ambitiøs bæredygtighedsprofil og arbejder målrettet med cirkulær økonomi og CO2-reduktion – både i egen virksomhed og på samfundsplan.

Cirkulær økonomi

I visionen om den cirkulære økonomi er alle produkter designet, så de holder, og forbrugerne tager ansvar for at vedligeholde, reparere, dele og genbruge produkterne, så ressourcerne holdes i kredsløb længst muligt. Status er dog, at vi på globalt plan ifølge FN kun recirkulerer ca. 10 % af de naturressourcer, vi udvinder, så der skal en stor og dedikeret indsats til for at indfri den cirkulære vision.

Borgernes indkomstniveau er en vigtig målestok for klimabelastningen, da et højere økonomisk råderum gennemsnitligt medfører et højere forbrug og et deraf afledt stort klimaaftryk (se [The carbon inequality era](#)). Et aftryk, der i stort omfang knytter sig til forbrug af varer. En høj indkomst giver dog også særlige muligheder for at accelerere den grønne omstilling, fx når man som first-mover køber nye klimavenlige (typisk dyrere) produkter, eller når man investerer klimaansvarligt.

Drivhusgasudledninger kan opdeles i tre kategorier, også kaldet "scopes":

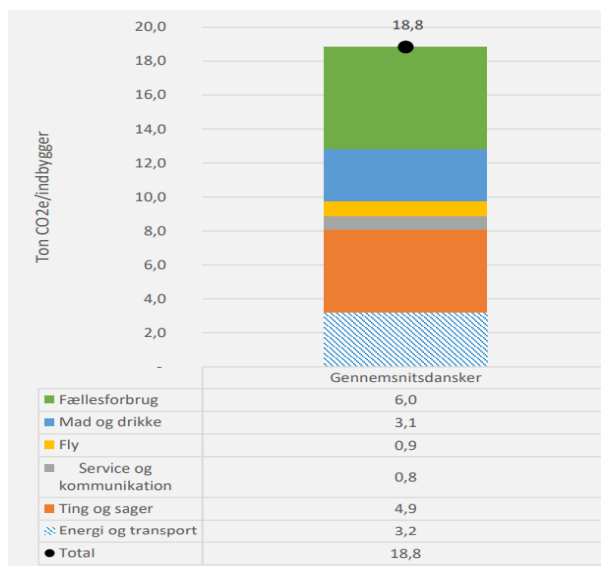
Scope 1) Energiforbrug fra bygninger, transport og industri.

Scope 2) Energiforbrug fra forsyningsnettet (fjernvarme, el, gas).

Scope 3) Udledning forbundet med forbrug af varer, som er produceret udenfor kommunens grænser, men forbruges i kommunen.

Scope 1 og 2 adresseres i klimaplanens tema om grøn energi og bæredygtig mobilitet, mens scope 3 især er relevant for temaet om cirkulær økonomi.

Concito har beregnet, at når alle udledninger medregnes, udleder en gennemsnitsdansk 18,8 tons CO₂e om året (se nedenstående figur), hvoraf over 50 % stammer fra scope 3. Det er årsagen til, at cirkulær økonomi er en vigtig del af Gentofte Kommunes klimaplan.

Ea Energianalyse har overført Concitos kortlægning til Gentofte Kommune ved at anvende de gennemsnitlige værdier for scope 3-udledninger sammen med kommunens udledninger inden for scope 1 og 2. Denne beregning peger på en samlet CO₂-udledning på 1.305 kton CO₂e for Gentofte Kommune. Fraregnes emissioner forbundet med borgernes energi og transport samt det fælles forbrug, udgør de resterende scope 3-udledninger (mad og drikke, fly, service og kommunikation og ting og sager) 719 kton CO₂e. Det svarer til, at scope 3 udgør 55% af de samlede udledninger i Gentofte Kommune. For en fælles analyse af Rudersdal og Gentofte Kommunes scope 3-emissioner, se bilag 16.

Ea Energianalyse har i analysen af scope 3-udledninger fra Rudersdal og Gentofte Kommune estimeret CO₂-effekten af forskellige typer tiltag målrettet scope 3. Ud fra de valgte forudsætninger fremtræder "færre flyrejser", "ændrede kostvaner", "mindre madspild" samt "mindre tøjindkøb" som tiltag, der potentielt kan give en stor CO₂-effekt, hvis de realiseres (bilag 16).

Data for affaldsmængder: I Gentofte Kommune blev der i 2020 i alle

kommunens ordninger inkl. genbrugsstationen indsamlet 975 kg affald per indbygger. Det er en smule mere end gennemsnittet for Vestforbrændings oplandskommuner på 870 kg affald per indbygger. I Gentofte indsamles der mere have- og bygge- og anlægsaffald, men mindre madaffald - givetvis fordi indsamling af madaffald først er fuldt udrullet i løbet af 2022. Indsamling af mad- og drikkekartoner udrulles ligeledes i 2022 og tekstiler i 2023.

Det fremgår af Gentofte Kommunes affaldsplan, at de samlede mængder af husholdningsaffald i kommunen forventes at stige med 6 % i perioden 2020 - 2032. Affald til forbrænding forventes i perioden at falde, mens mængden af genanvendt affald vil stige.

Bæredygtighed i byggeri: Gentofte Kommune er en fuldt udbygget kommune og mængden af nybyggeri er relativt begrænset. Der genereres dog stadig byggeaffald fra istandsættelser og ombygninger, og der bygges fx nyt, når ældre huse købes med det formål at rive dem ned og

bygge nyt på grunden. Bæredygtighed i kommunale bygninger og byggeri er med i klimaplanen, hvor opgaven er at finde en ny balance mellem byggeriets miljø- og klimapåvirkning, et sundt indeklima og en holdbar økonomi.

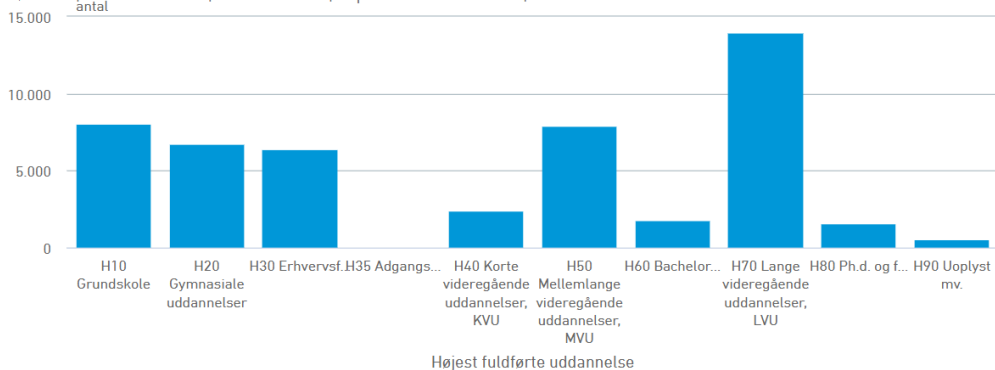
Indkøb med bæredygtig balance: I Gentofte Kommune køber vi varer, tjenesteydelser, anlæg og byggeri for ca. 2 mia. kroner om året. Med indkøb af den størrelse kan Gentofte være med til at flytte markederne i en mere bæredygtig retning. Derfor er grønne indkøb en del af klimaplanen, hvor opgaven er at finde en ny balance mellem vores økonomiske, sociale og klima- og miljømæssige bundlinjer.

Uddannelse, forenings- og kulturliv

Befolkningen i Gentofte Kommune har generelt længere uddannelser end landsgennemsnittet. Gentofte Kommune huser fem gymnasier, men herudover ingen offentlige uddannelsesinstitutioner.

Befolkningens højest fuldførte uddannelse (15-69 år)

Køn: I alt | Alder i alt | Herkomst: I alt | Bopælsområde: Gentofte | Tid: 2020:

Kilde: Danmarks Statistik

Gentofte har et rigt og varieret fritidsliv med omkring 100 idrætsforeninger, over 20 spejdergrupper og en lang række andre foreninger og forbund med sociale og kulturelle formål. Kultur- og medborgerhuset Byens Hus, som er drevet i samarbejde mellem borgere og kommune, rummer en lang række forskellige aktiviteter og foreninger, herunder Frivilligcenter Gentofte, Gentofte Jazzklub og Hellerup Byhave. Byens Hus huser desuden Ungemiljøet, Headspace og Udskolingen i Byens Hus.

Foreningerne er vigtige aktører i Gentofte Kommune, og mange tiltag under temaet Cirkulær økonomi, Bæredygtig dannelse og Bæredygtig mobilitet har et særligt fokus på at bringe netop foreningerne i spil.

2.2 Kommunens forvaltning og beføjelser

Gentofte Kommune er organiseret i fire opgaveområder: Social og Sundhed, Børn, Skole, Unge, Fritid og Kultur, Teknik og Miljø og Tværgående Funktioner ([Gentofte Kommunes organisationsdiagram](#)). For at sikre en forankring af arbejdet med grøn omstilling og bæredygtig udvikling er der nedsat et Forum for klima og verdensmål med chefer fra alle fire opgaveområder. Forummet har til opgave at sikre tværgående forankring af bæredygtig udvikling og understøtte samarbejde og koordinering på tværs.

Gentofte Kommune har overordnet set fire roller i implementeringen af klimaplanen: kommunen som virksomhed, kommunen som (med)ejer af selskaber, kommunen som myndighed og kommunen som facilitator.

Kommunen som virksomhed

Gentofte Kommune som virksomhed står for kun knap 4% af CO₂-udledningen fra Gentofte Kommunes geografiske område. Til gengæld er Gentofte Kommune den største enkelte varmemeforbrugende enhed qua kommunens 300 bygninger. Derudover har Gentofte Kommune et væsentligt aftryk ift. de forbrugsbaserede udledninger. Kommunen køber varer, tjenesteydelser, anlæg og byggeri for ca. 2 mia. kr. om året og har med en indkøbsvolumen af den størrelse god mulighed for at være med til at påvirke markederne i en bæredygtig retning.

Det er afgørende for den folkelige opbakning og handlekraft, at Gentofte Kommune går foran og ved eksemplets magt viser, hvordan CO₂-udledning i praksis kan reduceres. En ambitiøs klimaindsats for kommunen som virksomhed er desuden en forudsætning for, at Gentofte Kommune i rollen som facilitator kan være en troværdig afsender af kampagner og tiltag, der skal tilskynde borgere, foreninger og virksomheder til at handle mere klimaansvarligt. Derfor går Gentofte foran og fortsætter og styrker sine egne klimahandlinger.

Det handler fx om

- Konvertering af kommunale bygninger til fjernvarme
- Energirenoveringer- og energibesparelser i egne bygninger

- Helhedstænkning og livscyklusanalyser i byggeri og bygningsdrift
- Omstilling af den kommunale vognpark og maskinel til el
- Øget brug af cykler som transportmiddel
- Udmøntning af udbuds- indkøbspolitikken Indkøb med bæredygtig balance
- Udfasning af engangsservice
- Etablering af affaldsordninger i 10 fraktioner på kommunale institutioner
- Implementering af mad- og måltidspolitik med fokus på klimavenlig mad og reduktion af madspild
- Stærkt fokus på klima i skoler, dagtilbud, kultur- og fritidsliv
- Årlige klimaregnskaber
- Kystsikring af kommunens egne arealer
- Separering af spildevand- og regnvand ved kommunens egne ejendomme
- Udvikling af mere natur og biodiversitet

Kommunen som myndighed og planlægger

Gentofte Kommune er som myndighed og planlægger en stor kraft i at skabe den infrastruktur og de rammer, der gør bæredygtige valg tilgængelige – og helst også nemme – for borgere og virksomheder. Det gælder bl.a. udbygningen af fjernvarmenettet, understøttelse af en effektiv ladeinfrastruktur for elbiler, bedre sammenhæng mellem forskellige transportformer, velfungerende affaldssorteringsordninger og solide klimatilpasningsløsninger. Kommunen kan desuden påvirke ved at tilskynde eller stille krav til klimaansvarlighed hos leverandører, modtagere af puljemidler o. lign.

Kommunen som (med)ejer af selskaber

Gentofte Kommune er medejer af en række kommunalt ejede selskaber. Novafas, Gentofte Gladsaxe Fjernvarme (GGF), Movia, Centralkommunernes Transmissionsselskab I/S (CTR) og Vestforbrændingen. Som medejer er Gentofte Kommune med til at påvirke selskabernes tiltag, planer og investeringsstrategier i retning af mere klimaansvar. Fx er Gentofte i tæt dialog med GGF om udrulningen af grøn fjernvarme og involvering af borgere i denne udmøntning samt brug af overskudsvarme fra lokale virksomheder ind i fjernvarmen. GGF har også været medskaber af klimaplanens mål og tiltag for så vidt angår temaet om Grøn energi. I samarbejde med CTR's øvrige ejerkommuner arbejdes fx også med en plan for neddrogning af anvendelsen af biomasse i fjernvarmeproduktionen. Neddrogningen skal ske ved at give plads til nye teknologier, som kan avendes til produktion af fjernvarme, her tænkes bl.a. på geotermi, varmepumper og Power-to-X. Endelig sker udarbejdelse af Gentofte Kommunes spildevandsplan og klimatilpasningsplan i tæt samarbejde med Novafos. Novafos arbejder med at udvikle en metode til at opgøre CO₂-påvirkningen ved anlægspraksis og drift af afløbssystemer, som i samarbejde med Gentofte Kommune skal omsættes konkret i valg af løsninger og anlægsmetoder fremadrettet.

Kommunen som facilitator

I Gentofte Kommune har det i mange år været en naturlig del af kommunens praksis at skabe sammen med borgerne, med de lokale virksomheder og foreningslivet. Skal kommunen som geografi lykkes med at indfri målene i denne klimaplan, er det en forudsætning, at denne praksis fortsætter, og at kommune og civilsamfund i endnu højere grad arbejder sammen om at skabe effektfulde løsninger og lokal klimahandling. Derfor er kommunens rolle som facilitator afgørende.

Kommunen understøtter bæredygtig udvikling ved at inspirere og understøtte handlekraft hos borgere, foreninger og virksomheder. Fx i skoler og dagtilbud, hvor børn og unge lærer om, hvordan de passer godt på vores jord og bliver trænet i at udvikle nye løsninger. Hos grundejerforeninger hvor boligejernes klimahandlinger som fx energirenovering af egen bolig, grønne transportvalg og biodiverse haver gør en stor forskel. Med kulturarrangementer, der skaber refleksioner og diskussioner om planetens tilstand og vores rolle i den store sammenhæng. Eller ved at facilitere nye partnerskaber og hjælpe nye borgerinitiativer på vej med kommunens [sparringsagenter](#).

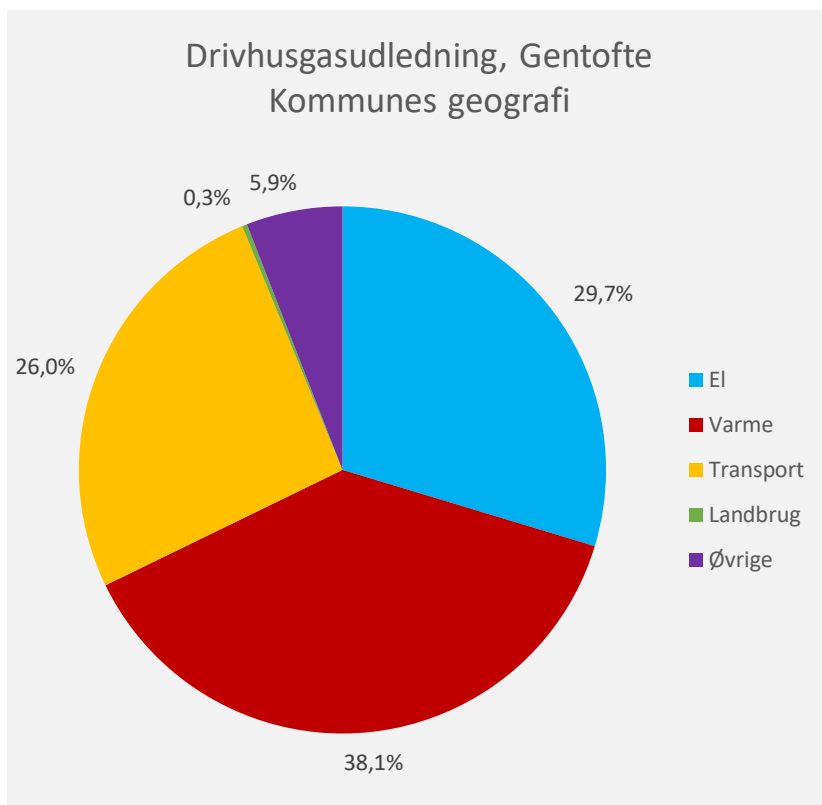
Gentofte Kommune laver løbende kampagner for at udbrede kendskabet til klimaansvarlig adfærd og løsninger. Fx ift. affaldssortering, affaldsminimering og fjernvarme. Og formidler inspiration om fx bæredygtige løsninger på www.bæredygtiggentofte.dk.

Gentofte Kommune har også indgået en række klimapartnerskaber med erhvervsliv og store arbejdspladser i kommunen samt staten. Det gælder IKEA (bilag 17), Gentofte Hospital (på vej), Ørsted (uddannelsespartnerskab med fokus på bæredygtig energiforsyning), Haver til maver (bilag 18), LIFE Fonden, Eksperimentarium (på vej) og Transportministeriet. Derudover er Gentofte Kommune i dialog med virksomheder i Tuborg Havn om opstart af et klimanetværk eller -samarbejde.

2.3 Opgørelse af drivhusgasemissioner

Den seneste kortlægning af kommunens drivhusgasregnskab viser, at drivhusgasudledningen i 2019 var på 259.000 ton CO₂-ækvivalenter for Gentofte som geografisk område. Se Eas kortlægningsrapport (bilag 19).

Drivhusgasudledningen stammer i Gentofte primært fra varme (ca. 38%), el (ca. 30%) og transport (26%). Dertil kommer knap 6% fra øvrige udledninger forbundet med fx affaldsdeponi, kølemidler og opløsningsmidler (baseret på nationalt tal fordelt efter antal indbyggere i kommunen). Endelig er der en minimal udledning (0,3%) fra landbrug og arealanvendelse.

Figur: Kilde: Ea Kortlægningsrapport 2021

Gentofte Kommunes udledning per indbygger var i 2019 3,4 ton CO₂e. Det er betydeligt under det nationale gennemsnit på 8,8 ton. Det skyldes hovedsageligt, at Gentofte stort set ikke har landbrug og industri, at Gentofte er en kompakt kommune med et lavere trafikarbejde end det nationale gennemsnit samt at Gentofte har en høj fjernvarmedækning og relativ grøn fjernvarme.

Drivhusgasudledningen fra Gentofte Kommune som virksomhed indgår i det samlede geografiske regnskab for 2019. Udledningen fra Gentofte Kommune som virksomhed udgør 10,2 kton CO₂, hvilket svarer til 3,9% af kommunens geografiske CO₂-udledning på 259 kton. Drivhusgasudledningen stammer primært fra kommunens bygninger (9,3 kton) og derudover fra gadebelysning (0,5 kton) og transport i kommunale køretøjer (0,4 kton).

Gentofte Kommune klimaregnskab er udarbejdet på baggrund af Energistyrelsens Energi- og CO₂-beregner, der måler på scope 1 og scope 2-udledninger (primært energi og transport). Scope 3 udledninger indgår således ikke i beregningsgrundlaget.

Der findes ikke en officiel metode til beregning af scope 3-udledningerne – også kaldet de forbrugs- og produktrelaterede CO₂-udledninger. Dermed har vi ikke lokal specifik viden om indhold og omfang af den forbrugsbaserede udledning lokalt i Gentofte. Vi har dog national viden og data tilgængelig og bl.a. på den baggrund formuleret en række mål og tiltag, der skal føre til reduktion af de forbrugsbaserede udledninger (se afsnit om cirkulær økonomi side 16).

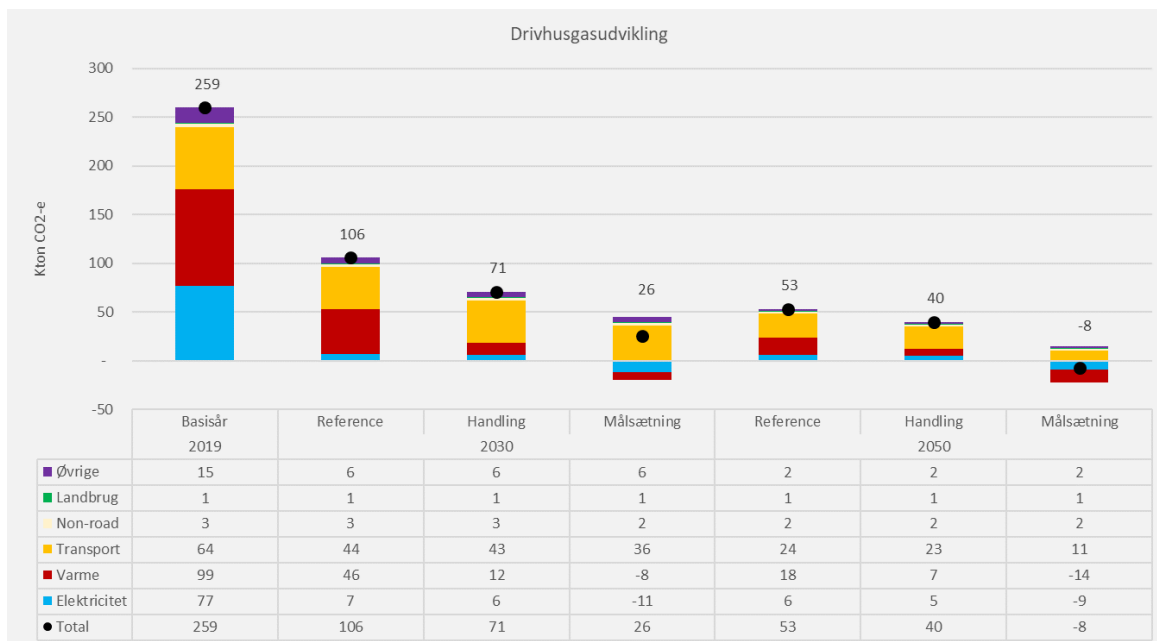
2.4 Udledningsstier for drivhusgasser

Gentofte har fået udarbejdet tre forskellige reduktionsscenarier (se bilag 20). De viser hvordan drivhusgasudledningen forventes at udvikle sig fra 2019, hvor drivhusgasudledningen i Gentofte var 259.000 ton, frem mod 2050, hvor vi skal være klimaneutrale. Formålet med reduktionsscenarierne er at skabe et overblik over hvordan nationale og lokale handlinger påvirker omfanget af drivhusgasudledningen i hhv. 2030 og 2050.

Det første scenarie er referencescenariet (også kaldet status quo scenariet), der omfatter forventede nationale og regionale tiltag, men ikke lokale handlinger i Gentofte Kommune. I dette scenarie er der i Gentofte en drivhusgasudledning på 106.000 ton i 2030 og 53.000 ton i 2050.

Det andet scenarie er handlingsscenariet, der er baseret på handlinger og virkemidler, som fremgår af Gentofte Kommunes nuværende handlingsplaner. I dette scenarie er der i Gentofte en drivhusgasudledning på 71.000 ton i 2030 og 40.000 ton i 2050.

Det tredje scenarie er et målsætningsscenarie (kan også kaldes det ambitiøse scenarie), der medtager endnu ikke besluttede og planlagte tiltag, og som fungerer som et perspektiverende bud på den fremtidige drivhusgasudledning. I dette scenarie er der i Gentofte en drivhusgasudledning på 28.000 ton i 2030 og en negativ udledning på 8.000 ton i 2050 – det vil sige, at der udledes færre drivhusgasser end der optages (via fangst og lagring af CO₂).

Kilde: Ea Energianalyse 2021

Det er således muligt at opnå klimaneutralitet i Gentofte i 2050. Der er dog en lang række forudsætninger og tiltag, der skal realiseres før klimaneutralitet kan opnås. Mest væsentligt er, at staten sikrer, at de nationale rammer for den grønne omstilling bliver gennemført herunder især omstillingen til grøn el. Ea Energianalyse har således vurderet, at statens andel af Gentoftes vej mod klimaneutralitet i 2050 udgør knap 45%. Desuden er det afgørende, at CTR, Gentofte Gladsaxe Fjernvarme samt Gentofte Kommune udbreder den grønne fjernvarme som planlagt. Denne andel af vejen mod klimaneutralitet udgør ifølge Ea Energianalyse knap 35%. Endelig er det væsentligt, at Vestforbrænding implementerer CO₂-fangst og lagring, der udgør cirka 14% af vejen til målet om klimaneutralitet. Sidst men ikke mindst, udgør omstillingen til el-køretøjer 16%. Bilag 21 viser et overblik over effekter af de energi- og transporttiltag, der har et målbart reduktionspotentiale.

Helt afgørende for at den grønne omstilling er dog også, at både virksomheder, borgere og Gentofte Kommune tilslutter sig fjernvarmen, og udfaser brugen af fossil transport til fordel for grønne transportmidler som kollektiv trafik, elbiler og cykler. Denne forudsætning er indregnet i ovenstående %-satser.

2.5 Risikovurdering af klimaforandringer

I Gentofte Kommune er der foretaget en risikovurdering af mulige konsekvenser for kommunen og dens indbyggere på baggrund af prognoser for klimaforandringer. Herved opnås indsigt i sandsynligheden for fremtidige klimarisici og de potentielle konsekvenser, hvilket muliggør planlægning og prioritering af tiltag og investeringer.

2.5.1 Vurdering af klimarisici

Risikovurderingen er gennemført for havvand, regnvand, grundvand og ændringer i temperaturer og identificerer sandsynligheden, intensiteten og varigheden af de væsentligste klimarisici for fremtidige scenarier i 2030, 2050 og 2100. Analyserne er udført af COWI og Rambøll i samarbejde med Gentofte Kommune og Novafos ([Gentofte Kommuneplan 2021](#)), og er gennemført på baggrund af FN's klimapanelers klimascenarier, IPCC's RCP4.5 og RCP 8.5.

Nedenfor præsenteres hovedtræk i risikoanalysen og den fulde risikovurdering og konsekvensanalyse kan læses i bilag 24 og bilag 27.

Regnvand

Oversvømmelser forårsaget af regnvand kan opstå ved konstant regn over flere dage eller ved kortvarig kraftig regn eller skybrud. Længerevarende regn er medvirkende til at skabe oversvømmelser langs vandløb, mens lokale skybrud kan føre til oversvømmelser i byområder. Kraftig regn kan medføre store skader på de umiddelbare omgivelser langs vandløb og søer. Oversvømmelser i byområder kan medføre store skader på bygninger og infrastruktur. I naturområderne kan oversvømmelserne medføre erosion langs søer og vandløb og ved overløb fra kloak, bliver store næringsstof puljer tilført. Risikoen for oversvømmelser afhænger bl.a. af afløbssystemet udformning og dimensionering, og oplandenes størrelse og typologi; herunder befæstelsesgraden, undergrundens geologi, terrænets udformning og mængden af vegetation.

Der er udført beregninger af de forventede ændringer i nedbør som følge af klimaforandringer i hht. IPCC udledningsscenarier RCP 4.5 og RCP 8.5, som viser at den gennemsnitlige nedbørsmængde vil være stigende i perioden frem mod 2100, uanset udledningsscenariet. Samtidig

forventes der flere variationer i nedbørsmønstret, med flere og kraftigere regnhændelser og flere længerevarende perioder med tørke. Hyppigheden af de større regnhændelser vil stige og dermed vil sandsynligheden for ødelæggelser forårsaget af kraftig regn ligeledes stige.

RCP 4.5 – RCP 8.5	Reference 1981- 2010	2030 Prognose, median	2050 Prognose, median	2100 Prognose, median
Gennemsnitlig nedbør (mm/døgn)	1,81	1,87 4,42 – 5,41 %	1,87 - 1,92 5,60 - 9,15 %	1,94 - 2,08 7,54 - 16,55 %
Skybrud (hændelser/år)	0,33	0,41 22,38 %	0,44 29,00 - 36,20 %	0,45 – 0,6 43,88 - 83,79 %

Forventede årlige forandringer i nedbør for Gentofte Kommune, prognoser jf. klimascenarie RCP 4.5 og 8.5. DMI Klimaatlas.

Havvand

Oversvømmelser med havvand kan ske permanent eller midlertidigt som følge af generelt stigende havvandsspejl og i forbindelse med stormflodshændelser. Oversvømmelser med havvand opstår, hvis havvandsstanden overstiger højden på kystsikringen eller i forbindelse med stormflodshændelser, hvor kraftige storme presser store vandmasser ind i Øresund og får vandstanden til at stige yderligere. Samtidig medfører den kraftige vind, at der opstår store bølger, som ligeledes kan skylle ind over kystsikringen. I Gentofte Kommune er det primært kraftige storme fra nord, der giver udfordringer.

Der er udført analyser af den forventede ændring i havvandsstanden i hht. RCP 4.5 og RCP 8.5, som viser, at havvandsstanden forventes at stige med 18-23 cm i 2050 og op mod 31-50 cm frem mod 2100 i forhold til den nuværende havvandsstand. Herudover forventes stormflodshændelser at blive både kraftigere og hyppigere frem mod 2050 og 2100.

RCP 4.5 – RCP 8.5	Nu	2030 Prognose, median	2050 Prognose, median	2100 Prognose, median
Ændringer i middel havvandstanden (cm)	-	-	+18 - 23	+ 31 – 50

Forventede forandringer i havvandstanden for Gentofte Kommune, prognoser jf. klimascenarie RCP 4.5 og 8.5. DMI Klimaatlas

Grundvand

Den stigende mængde nedbør og variationer i nedbørsforhold, skaber ændringer i grundvandsstanden. Ændringer i grundvandsstanden kan være af midlertidig eller permanent karakter, ligesom grundvandsstanden kan variere hen over året og fra år til år. Dynamikken i grundvandssystemet er mere langsomt reagerende end overfladevand. Det terrænnære grundvand kan påvirkes af perioder med meget nedbør eller perioder med meget tørke. Efter en periode med gentagne nedbørshændelser, som ikke nødvendigvis er kraftige, vil det terrænnære grundvandsspejl langsomt blive højere og højere og komme tættere på terrænoverfladen. I perioder kan det dermed ligge så højt, at der kan komme skader på huse og kældre. Samtidig kan det også betyde at yderligere regn, ikke kan nedsive, men derimod stuver op på terrænoverfladen med u hensigtsmæssig overfladeafstrømning og oversvømmelser til følge.

Der forventes en generel stigning i det terrænnære grundvand. Særligt ændringerne for vinternedbøren påvirker det terrænnære grundvand, og den højeste grundvandsstand vil ligge i månederne december til marts inden vækstsæsonen sætter ind.

Grundvandsstanden er kortlagt for Gentofte Kommune og viser, at grundvandet står højt i store dele af kommunen, særligt langs kysten og der forventes yderligere stigninger på omkring 10 cm frem mod 2050.

Stigende temperaturer

Stigende temperaturer kan enten være af permanent eller midlertidig karakter. Stigende temperaturer kan føre til tørke, varme- og hedebølger samt varmeøffekter. Der er udført analyser på baggrund af RCP 4.5 og RCP 8.5 af de forventede temperaturforandringer frem mod 2100.

Antallet af varme dage er stigende, ikke kun i hyppighed, men også i intensitet. Med stigende temperaturer forventes også perioder med sandsynlighed for tørke og færre frostdøgn. Afhængig af udledningsscenariet forventes der en stigning i gennemsnitstemperaturen på mellem 1,5 og 2 °C i midten af århundredet og mellem 1,9 og 3,5 °C i slutningen af århundredet.

Således forventes det, at temperaturforandringer bliver en væsentlig klimarisiko hen mod slutningen af århundredet, med varmere middeltemperatur, mildere vintre og varmere somre med mere intense perioder af varme- og hedebølger.

Opsamling

På baggrund af analysen af klimarisici fremgår det, at der allerede på nuværende tidspunkt opleves udfordringer med håndtering af de øgede regnmængder. En problematik som forventes at blive endnu mere væsentlig frem mod midten og slutningen af århundredet.

Ligeledes vil stigninger i havvandsstanden og forekomsten af stormfloder være en risiko, særligt fra midten til slutningen af århundredet, hvor også ændringer i grundvandsstanden og de stigende temperaturer vil udgøre væsentlige klimarisici (bilag 24).

	Nu	2030	2050	2100
Havvand				
Regnvand				
Grundvand				
Varme og hedeølger				
Signaturforklaring: Stormflod, regnvand, grundvand, varme og hedeølger				

Opsummering af klimarisici for Gentofte Kommune.

2.5.2 Analyse af konsekvenser

Der er foretaget en vurdering af alle væsentlige klimarisici, hvad angår hyppighed og sværhedsgrad. På baggrund heraf er virkningen på kommunens systemer og sektorer vurderet. Nedenfor er der præsenteret vurdering af konsekvenser for Gentofte Kommunes sektorer.

Regnvand

Oversvømmelser kan forårsage store skader i såvel bebyggede områder som i naturområder og på veje. Konsekvensen af oversvømmelser kan for menneskers sundhed være usikkerhed og angst forbundet med at bo eller opholde sig i områder med risiko for oversvømmelser, hvor der kan opstå skader på bygninger og indbo af alvorligt omfang. Ligeledes vil oversvømmelser af veje og infrastrukturanlæg kunne medføre skader og brud samt skabe trafikale forstyrrelser.

Områder i risiko for oversvømmelser og områder som generelt forventes at blive vådere, kan have indflydelse på muligheder for at bygge og medføre øgede udgifter til afværgetiltag ved eksisterende og nyt byggeri. Således kan ændringer i nedbørsmønstre påvirke arealanvendelsen på længere sigt.

Oversvømmelser med regnvandsopblandet spildevand kan udgøre en risiko for menneskers sundhed i form af sygdomme og dødsfald, ligesom overløb med spildevand til søer og moser vurderes at udgøre en trussel for kvaliteten af disse naturområder. Naturområderne vurderes at være forholdsvis robuste overfor klimabetingede ændringer i nedbør, såfremt afløbssystemet tilpasses til at håndtere de øgede regnmængder, så overløb kan undgås.

De mange mindre søer og moser i den nordlige del af kommunen vurderes generelt at have gavn af øget nedbør og forhøjet vandstand.

Havvand

Højere permanent havvandstand og stigende sandsynlighed for stormfloder, vil i fremtiden medføre hyppigere risiko for oversvømmelse af skadevoldende karakter.

Sårbarheden overfor havoversvømmelse er store for sektorer som forsyning og infrastruktur, men kan også have betydelig påvirkning på menneskers sundhed afhængig af intensiteten og eksponeringsgraden.

Langs Gentoftes kyst vil det frem mod 2050 være nødvendigt at kystsikre enkelte strækninger, for at kunne beskytte enkelte kystgrundejere, samt bagvedliggende matrikler. Disse enkeltstrækninger dækker både over privat- og kommunalt ejede matrikler (bilag 27).

Grundvand

Stigende grundvand kan periodisk føre til midlertidige eller permanente oversvømmelser. Det øget terrænnære grundvand kan være udfordrende for bygninger, da vandtrykket, som følge af store trykændringer i det primære magasin, kan medføre sætningsskader. Oversvømmelse eller vandmættet jorde øger ligeledes sandsynligheden for fugt og skimmelsvamp i bygningerne.

Mere permanente oversvømmelser og områder som generelt bliver mere våde kan betyde dyrere byggeri, øgede udgifter til kompenserende tiltag som f.eks. dræning, samt ændringer af mulighederne for arealanvendelsen. F.eks. boldspil, typer af vegetation, egnede beboelsesområde mv.

Infrastruktur og nedgravet forsyningsstruktur er også udsat, da højtstående grundvand kan øge risikoen for materialevandring langs ledninger og dermed forårsage svækkelse af fundering og risiko for sætninger, underminering af ledninger og underminering af overordnet belægninger.

Ændret nedbørsforhold og temperaturer vil påvirke mulighederne for vandindvinding. Der vil generelt ske en øget grundvandsdannelse, som kan være positivt for grundvandsressourcen, dog kan fluktuerende grundvandstande ligeledes give mobilisering af jordforureninger, til fare for mennesker og miljøet.

Naturtilstanden påvirkes ligeledes af grundvandsstanden, hvorfor sårbarheden er stigende (bilag 24).

Risikoen ved ændringer i grundvandsstanden er generelt stigende, men kan variere lokalt afhængig af geologi og arealanvendelse, særligt fra midten og mod slutningen af dette århundrede. Der vurderes at være små til mellemstore risici forbundet med oversvømmelse fra grundvand.

Stigende temperaturer

Varme har, når flere sammenhængende dage indtræffer, særligt stor indflydelse på menneskers velbefindende. Et varmere klima, vil dermed medføre en stigning i behov for akut behandling og hospitalsindlæggelser. Derudover er andre sektorer også udsat, herunder byggeri, forsyning og transport. F.eks. øger tørkerisikoen for sætningsskader på bygninger, højere temperaturer øger sporkøring på vejene og ændrede behov i energiforsyningen. Behovet for opvarmning om vinteren mindskes, samtidig med behovet for køling stiger om sommeren.

Vandforsyningssektoren vil ligeledes påvirkes, når vandforbruget under hedeølger øges for borgerne i kommunen.

Ændrede temperaturer formodes at kunne medføre andre vejrphænomener og vejrforhold og have konsekvenser for vores natur. Det varmere vejr kan f.eks. føre til udtørring af søer og moser og ændre levevilkårene for dyr og planter, herunder påvirkning på reproduktionen hos insekter, snegle og andre potentielle skadedyr. Dette vil øge behovet for ressourcer til renholdelse.

Længere pollensæsoner, kan have negative følger for allergikere og betyde at flere mennesker udvikler allergi.

Hyppigere hedeølger øger behovet for grønne områder og træer, der reducerer "varme-ø-effekten" i byområder, og giver mennesker og dyr mulighed for at søge skygge. Bygninger kan også virke skyggende, men samtidig bidrager det opbyggede miljø til varmedannelsen.

De stigende temperaturer vil have størst konsekvenser på den mellemlange og lange bane, idet sandsynligheden for varmedage, hedeølger og tørke er stigende over tid.

Faren for stigende temperaturer er stigende særligt mod slutningen af dette århundrede, idet sandsynligheden for varmedage, hedeølger og tørke er stigende over tid (bilag 24). Der er mellemstore risici forbundet med stigende temperaturer. Klimarisici rammer hele kommunen, men særligt det bebyggende miljø og mennesker vil mærke de største forandringer.

Opsamling

Opsummering af de største konsekvenser, vurderet i relation til klimarisici og sektorer, er præsenteret i **Error! Reference source not found.** i prioriteret rækkefølge fra venstre mod højre. Her vurderes klimarisici længst til venstre at forårsage de største konsekvenser. Udviklingen i klimarisici er vurderet over tid i relation til de analyserede konsekvenser og sektorer. Regnvand vurderes at forårsage de største konsekvenser samt også være den største klimarisiko over tid og på tværs af alle sektorer. Afhængig af tidshorisonten vil nuværende fare for højvandshændelser, være relativt mindre i relation til de omfangsrige konsekvenser forbundet med øget nedbør og senere stigende temperaturer.

	Nu	2030	2050	2100
MENNESKERS SUNDHED (VELVÆRE OG SYGDOM)				
NATUR (§3 OG NATURA 2000)				
ENERGIFORSYNING (VARMEFORSYNING OG ELFORSYNING)				
VANDFORSYNING (DRIKEVAND OG SPILDEVAND)				
INFRASTRUKTUR (TRANSPORT OG MOBILITET)				
CIRKULÆR ØKONOMI (AFFALDSHÅNDTERING OG GENANVENDELSE)				
BÆREDYGTIG BYUDVIKLING (PLANLÆGNING OG BYGGERI)				
Signaturforklaring: Stormflod, regnvand, grundvand, varme og hedeølger				

Opsummering af de største konsekvenser, vurderet i relation til klimarisici og sektorer, er præsenteret i prioriteret rækkefølge fra venstre mod højre.

Søjle 3: Fremskyndelse og implementering af indsatser

3.1 Reduktions- og tilpasningstiltag udviklet til at være ligelige og inkluderende

3.1.1 Vidensbaserede reduktions- og tilpasningstiltag

Reduktion af CO₂-udledning

På baggrund af den beskrevne miljø- og klimatilstand, CO₂-kortlægningen, scenariefremskrivningerne, effektivisering af transport- og energitiltag, analyse af scope 3 emissioner (se afsnit 2.1.2) samt analysen udarbejdet på baggrund af inddragelsesaktiviteterne (se bilag 4) er formuleret en lang række mål og tiltag, der skal reducere og forebygge CO₂-udledningen frem mod 90% CO₂-reduktion i 2030 og klimaneutralitet senest i 2050.

Den kvalitative analyse, der er udarbejdet på baggrund af inddragelsesaktiviteterne, peger bl.a., at Gentofteborgerne handler på klimadagsordenen ud fra fem arketyperne motivationer. Den peger ligeledes, at viden om hvad den enkelte kan gøre i hverdagen for at bidrage til CO₂-reduktion, er vigtig for borgerne. Dette handlerum kan overordnet set inddeles i to typer: En beslutning, der træffes en enkelt gang, og handlinger, man foretager igen og igen. Derudover viser analysen, at strukturelle løsninger har stor betydning for civilsamfundet i Gentofte, og at borgerne efterspørger endnu mere. Desuden er der med analysen blevet rejst et fokus på et potentielt modsætningsforhold mellem klimatiltag og æstetiske præferencer, og analysen peger, at den demokratiske samtale og bæredygtig dannelse kan styrke solidariteten og forståelsen mellem generationerne.

På baggrund af alle de nævnte analyser samt de konkrete forhold i Gentofte Kommune, er klimainsatsens mål og tiltag for så vidt angår reduktion af CO₂-udledningen struktureret i fire forskellige temaer; Grøn energi, Bæredygtig mobilitet, Cirkulær økonomi og Bæredygtig dannelse. Temaerne adresserer samlet set de største og vigtigste klimaudfordringer i Gentofte:

Grøn energi

CO₂-udledning fra elforbrug og opvarmning udgør knap 70% af den samlede udledning i Gentofte Kommune. Omstilling til grøn energi er derfor helt central for at nå Gentoftes klimamål. Staten er i gang med at omstille elproduktionen til vedvarende energikilder, mens GGF er i fuld gang med at udbrede grøn fjernvarme i hele kommunen, således at 90% af alle ejendomme i den igangværende udbygning i Gentofte er tilsluttet fjernvarmen i 2030. CTR's ejerkommuner er samtidig enige om, at varmeforsyningen omstilles til grøn energi, så den er CO₂-neutral i 2030. Samtidig arbejder Vestforbrænding med CO₂-fangst og lagring, som er et væsentlig middel til at opnå klimaneutralitet i 2050.

For at sikre en så omkostningseffektiv fjernvarme som mulig, har GGF vedvarende fokus på at reducere varmetabet i fjernvarmenettet. I 2030 skal varmetabet været reduceret med 8%. Samtidig med omstillingen til grøn energi er der af bl.a. samfundsøkonomiske hensyn behov for at reducere energiforbruget i bygninger.

Temaet Grøn energi handler om grøn varme, energibesparelser samt produktion af energi. Læs mere om temaet i bilag 13.

Bæredygtig mobilitet

Transportsektoren er ansvarlig for 26% af CO₂-udledning i Gentofte Kommune. Der er derfor behov for at ændre vores transportvaner og omstille de fossile brændstoffer til el og andre CO₂-neutrale drivmidler. Det største reduktionspotentiale i Gentofte ligger i omstilling af personbiler til el. Gentofte er i front, når det gælder omstillingen til el- og hybridbiler, men omstillingen skal understøttes med ladeinfrastruktur. Den kollektive trafik er i fuld gang med at blive omstillet til grønne drivmidler, mens cyklisme og deling fortsat skal styrkes, selvom de kun bidrager meget begrænset til reduktion i drivhusgasudledningerne. Det gælder også omstilling af kommunens flåde.

Temaet Bæredygtig mobilitet handler om omstilling af kollektiv trafik, fremme elbilisme, cyklisme og deling samt omstilling af kommunens egen bilpark. Læs mere om temaet i bilag 14.

Cirkulær økonomi

Den forbrugsbaserede CO₂-udledning forbundet med fx byggeri, flyrejser og madspild udgør en væsentlig del af den (beregnete ikke målte) udledning i Gentofte. En omstilling til cirkulær økonomi med større fokus på ressourceforbrug og affaldsforebyggelse er derfor påtrængende. Temaet Cirkulær økonomi handler om klimaansvarlig adfærd, grøn erhvervsudvikling, affald som ressource, bæredygtighed i bygninger og byggeri samt indkøb med bæredygtig balance.

Bæredygtig dannelse

En succesfuld grøn omstilling af samfundet kræver, at vi i Gentofte oplever omstillingen som meningsfuld og kan se os selv i den nye virkelighed, vi skaber. Derfor skal vi lære, og vi skal dele vores viden, vores tanker og erfaringer om bæredygtig udvikling, hvad vi konkret kan gøre, og hvad det gør ved os at stå midt i store samfundsmæssige udfordringer og forandringer. Temaet Bæredygtig dannelse handler om børne- og skoleområdet, kultur- og fritidslivet samt ledelse og kompetenceudvikling.

Klimatilpasning

På baggrund af den beskrevne miljø- og klimatilstand, fremskrivning af klimaforandringer og konsekvenser samt vidensbaserede reduktions- og klimatilpasningstiltag (se bilag 24) er en lang række mål og tiltag på vejen mod klimarobusthed i 2050 formuleret. Mål og tiltag er at finde i temaet Klimatilpasning og natur, ligesom temaet om Bæredygtig dannelse også adresserer især natur.

Stigende temperaturer vil på sigt også have betydning for bygningsmassen og særligt for institutioner der rummer udsatte grupper, som børn og ældre. Da stigende temperaturer først forventes at blive en væsentlig klimarisiko fra midten til slutningen af århundredet, vil der blive arbejdet med at afklare behovet for konkrete mål og tiltag på langt sigt i Gentofte Kommunes nye klimatilpasningsplan.

Temaet om klimatilpasning og natur rummer følgende indsatsområder:

Regn og skybrud

Oversvømmelser i forbindelse med regn og skybrud udgør aktuelt den største klimarisiko i Gentofte Kommune. Derfor fokuserer klimatilpasningsindsatsen på at skabe et afløbssystem, som kan håndtere hverdagsregn og skybrud på et samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt niveau. Et afløbssystem som er robust overfor de nuværende og fremtidige klimaforandringer, og som sikrer, at der ikke sker overløb med opblandet spildevand til naturområder, søer, vandløb og havet. Desuden er der fokus på etablering af overfladeløsninger, som kan håndtere vand, styrke natur og biodiversitet, skabe skygge og fordampning etc. Fremme af overfladeløsninger forventes at bidrage positivt til at mindske CO₂-belastningen i forbindelse med anlæg, set i forhold til anlæg ved traditionelle rørledninger.

Havvand og stormflod

Oversvømmelser pga. havvand og stormflod udgør på grund af generelle stigninger i havvandsstanden på længere sigt en klimarisiko i Gentofte Kommune. Derfor rummer klimahandleplanen tiltag, der skal sikre kysten mod stigende havvandstand og stormflod.

Stigende temperaturer

De stigende temperaturer har betydning for naturområder og planter og dyrs levevilkår. Derfor fokuseres på at skabe naturområder som kan tilpasse sig og er modstandsdygtige overfor ændringer i temperatur og nedbørsforhold. Stigende temperaturer vil på sigt også have betydning for bygningsmassen og særligt for institutioner der rummer udsatte grupper, som børn og ældre. Der arbejdes med at integrere klimatilpasningshensyn i lokalplanlægning og byudvikling og klimatilpasningshensyn indgår i forbindelse med drift, renovering og anlæg af kommunens egne ejendomme.

Natur og biodiversitet

De stigende temperaturer har betydning for naturområder og planter og dyrs levevilkår. Derfor fokuserer temaet Natur og biodiversitet på at skabe naturområder, som kan tilpasse sig og er modstandsdygtige overfor ændringer i temperatur og nedbørsforhold. Den eksisterende vegetation ved bygninger, søer og moser, ved vejkanter og i parker skal udvides og styrkes og derigennem bidrage til at modvirke "varme-ø-effekten" i byområder og give mennesker og dyr mulighed for at søge skygge. Derudover skal de grønne initiativer bidrage til forbedrede spredningsmulighederne og levevilkårene for kommunens flora og fauna. Træer og planter har endvidere en CO₂-reducerende effekt og kan dermed bidrage til CO₂-reduktion.

Kobling mellem Klimatilpasning og CO₂-reduktion

Hver gang vi bygger eller renoverer et afløbssystem, påvirker vi miljøet og udleder drivhusgasser, der bidrager til klimaforandringerne. Der er altså en negativ klimapåvirkning fra de anlægsprojekter som er nødvendige for klimatilpasningen af kommunen.

Anlæg og drift af afløbssystemer og klimatilpasningsprojekter er energi- og ressourcekrævende, og bidrager dermed til klimaforandringerne. Der skal fremadrettet være fokus på drift- og energioptimering, cirkulær økonomi og CO₂-reduktion ved planlægning og anlæg af afløbssystemer og klimatilpasningsprojekter.

Gentofte Kommune ønsker at CO₂-reduktion og bæredygtighed skal være i fokus, når der anlægges afløbssystemer og klimatilpasses. Som en del af vores arbejde med klimatilpasning, skal der udarbejdes en metode til at opgøre CO₂-påvirkningen og reduktionspotentialet ved anlægspraksis for separering og klimatilpasning. Målet er, at projekternes CO₂-påvirkning fra anlæg og materialer på sigt kan indgå mere målrettet og strategisk i planlægning og valg af løsninger til etablering og drift af afløbssystemet.

Herudover arbejdes på at fremme grønne klimatilpasningsløsninger som kan bidrage til CO₂-optag ved øget beplantning samt mindske behovet for køling af fx bygninger, således at behovet for mekanisk køling mindskes.

3.1.2 Omkostninger og finansiering

Gentoftes vej til klimaneutralitet i 2050 kræver finansiering af en række store væsentlige tiltag. Mange af de i klimaplanen store og væsentlige initiativer og tiltag har en indirekte finansiering via kommunens ejerskab af andele interessentskaber. Et eksempel herpå er kommunens medejerskab af Vestforbrænding. Det er i regi af Vestforbrænding, at der på vegne af 19 medejende kommuner arbejdes med det væsentlige tiltag vedr. CO₂-fangst og lagring på affaldsforbrændingen. Dette arbejde deltager Gentofte i via ejerskabet. Selskabet er placeret inden for det

takstfinansierede område og projekter som CO₂-fangst vil blive finansieret via den takst, kommunen betaler for afbrænding af affald, som dermed vil give sig til udtryk i den renovationstakst borgerne betaler.

Det samme gælder for øvrige tiltag inden for affaldsområdet vedr. sortering, genanvendelse og direkte genbrug. Disse er ligeledes tiltag der finansieres af borgerne via den renovationstakst, der politisk bliver godkendt årligt.

Et andet eksempel er fjernvarmen der er den største bidragsyder til reduktionen af CO₂ i kommunen. Gentofte Kommune har anvendt ca. 900 mio. kr. på udbygning af fjernvarmen i perioden 2011 – 2019. I august 2021 har Kommunalbestyrelsen godkendt en overordnet ramme på 1,1 mia. kr. til udbygning af fjernvarmenettet til den resterende del af kommunen, som i dag ikke er forsynet med fjernvarme. Så finansieringen af dette store projekt er på plads frem til og med 2027, hvor udbygningen forventes færdig.

Herudover finansieres en del tiltag over allerede eksisterende driftsbudget og afsatte anlægspuljer. Det skyldes, at omstillingen på nogle områder er/bliver en del af den kerneopgave, som i forvejen løftes. Et eksempel er indsatsen vedr. understøttelse af overgangen til el-biler og tiltag, der skal flytte mere transport fra kørsel med bil til fx cykling og kollektiv transport. Til understøttelsen af dette arbejde kan anvendes midler fra en på budgettet årlig afsat pulje.

I forhold til løbende omstilling af kommunens forbrug og indkøb, har der løbende være fokus på at dette kan holdes inden for eksisterende budget og hvis det ikke er tilfældet, vil der blive taget særskilt politisk stilling til dette. Et eksempel er kommunens grønne omstilling af egen bilflåde, hvor udgiften til el-biler ikke er væsentlig dyrere end konventionelle biler, og kan holdes inden for eksisterende budget. Der kan imidlertid være behov for finansiering af ladeplatforme på udvalgte kommunale lokaliteter for at kunne oplade den kommunale bilpark.

Der har i en årrække været afsat en pulje på budgettet til klima- og bæredygtighedsindsatsen. Klimapuljen er anvendt til ressourcer til ledelse, styring og opfølgning på klimalindsatsen, herunder til udarbejdelse af kommunens nye klimaplan. **Med budgetforlig 2023-2024 udvides puljen til klima- og bæredygtighedsindsatsen til 5 mio. kr. i 2023-2026.**

3.1.3 Transparent metode til prioritering af tiltag

Se afsnit 3.1.1, der skitserer hvilke tiltag, der skal føre Gentofte frem mod 90% CO₂-reduktion i 2030 samt klimaneutralitet og klimarobusthed i 2050. Se desuden overblik over de CO₂-reducerende klimatiltags effekter i bilag 22.

I Gentofte udvælger vi klimatiltag ud fra følgende principper:

- Vi vælger langsigtede løsninger med stor effekt
- Vi lærer og deler viden
- Vi skaber engagement og klimahandling sammen
- Vi gør det let at træffe klimaansvarlige valg

Klimatilpasning

Mål og tiltag for klimarobusthed er opstillet på baggrund af risikovurderinger og er prioriteret ud fra vigtighed. Det forventes at gennemførelse af klimatilpasningstiltagene vil gøre Gentofte Kommune robust overfor nuværende og kommende klimaforandringer samtidig med at naturen og biodiversiteten i kommunens grønne område styrkes.

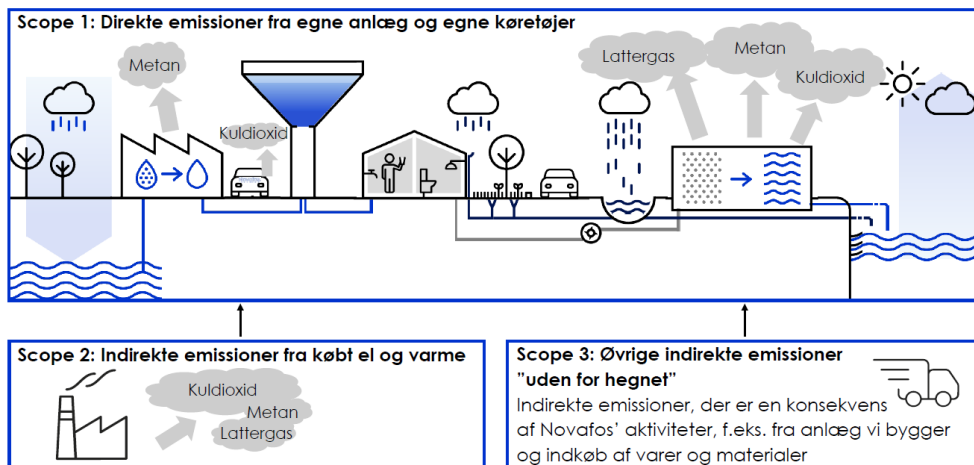
Vores klimatilpasningsindsats er prioriteret ud fra analyser af de væsentligste klimarisici, som er beskrevet i Rambølls analyse, bilag 24, og retter sig i først omgang mod at minimere risikoen for oversvømmelser med regnvand. På længere sigt vil også udfordringer med havvand og grundvand samt temperaturforandringer kræve handling.

Tiltag under indsatsområdet Natur og biodiversitet er - udover at gavne klimatilpasningen - prioriteret ud fra ønsket om at skabe en robust og divers natur, styrke spredningskorridorer og øge naturtilstanden.

Forsyningsselskabet NovafoS er forpligtet til at overholde serviceniveau fastlagt i spildevandskomiteens skrifter. Herudover er den nye klimatilpasningslov rammesættende for hvordan sikringsniveauer for håndtering af regnvand og spildevand fastsættes.

Da risikoen for oversvømmelse, forårsaget af regnvand og skybrud, er fordelt over hele kommunen, er det mest hensigtsmæssigt at gennemføre klimatilpasningstiltag, som udrulles oplandsbaseret. Rækkefølgen for separeringen af spildevandssystemet er prioriteret ud fra, hvor der er størst problemer med det eksisterende afløbssystem, hvor vi kan reducere overløb/forbedre vandkvaliteten og mindske påvirkningen af naturområder, samt hvor der er behov for at opbygge hovedvandveje til transport af regnvand til Øresund.

Der arbejdes på at udvikle en metode til opgørelse af CO₂-aftrykket ved forskellige klimatilpasningsløsninger samt aftrykket ved forskellige typer løsninger i et 'løsningskatalog', der kan anvendes som værktøj i prioriteringen og valg af løsninger

Metoden med lokal optimeret klimatilpasning bygger på beregninger af de samfundsøkonomiske omkostninger ved etablering af løsning set i forhold til udgiften ved potentielle skadepåvirkninger. På den måde findes det samfundsøkonomisk hensigtsmæssige sikringsniveau, så der ikke overinvesteres.

Indsatser på kystsikringsområdet er prioriteret ud fra risikokortlægningen, som består af en højdemodel af kysten opmålt med drone i 2021, samt efterbehandling i Scalgo Live. Ved at simulere forskellige stormflodshændelser i Scalgo, har vi kunne udpege de strækninger som er mest udsatte, samt hvilket sikringsniveau disse strækninger skal op på, for at kunne modstå oversvømmelser ved stormflodshændelser, der svarer til kommunens min. sikringsniveau, som er en 200-årshændelse.

3.1.4 Identifikation af gevinster og merværdier

3.1.4-3.1.6 besvares samlet i bilag 23.

Gentofte Kommune har overvejet gevinster og merværdier ift. klima, sundhed, lige vilkår, miljø, økonomi og andre effekter for samtlige tiltag i både klimahandleplanen for CO₂-reduktion og klimahandleplanen for klimatilpasning. Gevinster og merværdier er anskueliggjort på tiltags- eller indsatsniveau i bilag 23. Samme bilag viser, hvilken rolle Gentofte Kommune indtager i de enkelte tiltag og/eller indsatsområder, og hvilken aktør, der har hovedansvaret for tiltag eller indsatsområder.

3.1.5 Rimelig og retfærdig fordeling af gevinster

3.1.4-3.1.6 besvares samlet i bilag 23.

Gentofte Kommune har overvejet gevinster og merværdier ift. klima, sundhed, lige vilkår, miljø, økonomi og andre effekter for samtlige tiltag i både handleplanen for CO₂-reduktion og handleplanen for klimatilpasning og natur. Gevinster og merværdier er anskueliggjort på tiltags- eller indsatsniveau i bilag 23. Samme bilag viser, hvilken rolle Gentofte Kommune indtager i de enkelte tiltag og/eller indsatsområder, og hvilken aktør, der har hovedansvaret for tiltag eller indsatsområder.

Derudover gør det sig gældende på klimatilpasningsområdet, at der er fokus på klimatilpasningsløsninger, der tilfører merværdi til kommunens borgere og der tænkes i tilgængelighed for alle. Løsninger søges gennemført i både naturområder, byrum, på veje og rekreative arealer. Således fordeles merværdierne jævnt over kommune og tilgodeser alle befolkningsgrupper.

Herudover er der fokus på tilpasning til klimaforandringerne, der hvor de har størst konsekvenser på tværs af kommunens sektorer.

Tiltagene på kystsikringsområdet er prioriteret ud fra, at hele Gentofte Kommunes kyststrækning skal været sikret mod minimum en 200 årshændelse. Gentagelsesperioden for en 200 årshændelse i dag, vil i fremtiden forekomme hyppigere grundet havvandsstigning. Vi har derfor valgt en tiltag hvor kystsikringen løbende skal hæves, så dette afspejler det til en hver tid eksisterende risikobillede. Dette gælder for egne matrikler, såvel som matrikler ejet af private. Kystsikringstiltag skal ifølge kystbeskyttelsesloven, som udgangspunktet finansieres af de grundejere, som kystsikringen kommer til gavn. Hvis en grundejer selv ønsker at finansiere sin kystsikring og dermed også muligheden for alene af afgøre kystsikringens udformning, er dette selvfølgelig en mulighed.

3.1.6 Ejerskab og beføjelser i relation til tiltag

3.1.4-3.1.6 besvares samlet i bilag 23.

Gentofte Kommune har overvejet gevinster og merværdier ift. klima, sundhed, lige vilkår, miljø, økonomi og andre effekter for samtlige tiltag i både klimahandleplanen for CO₂-reduktion og klimahandleplanen for klimatilpasning. Gevinster og merværdier er anskueliggjort på tiltags- eller indsatsniveau i bilag 23. Samme bilag viser, hvilken rolle Gentofte Kommune indtager i de enkelte tiltag og/eller indsatsområder, og hvilken aktør, der har hovedansvaret for tiltag eller indsatsområder.

3.1.7 Tidsplan for gennemførelse

CO₂-reduktion

De handlinger, der især skal gennemføres frem mod 2050 for at sikre 90% CO₂-reduktion i 2030 og klimaneutralitet senest i 2050, skitseres her:

Grøn energi	Andel af vejen mod 2030 og 2050	Gentofte Kommunes rolle	Statens/EU's rolle	Virksomheders rolle	Borgernes rolle	Periode
Omstille produktion af elektricitet til vedvarende energikilder	27,4%/26,5 %	Sætte solceller på udvalgte kommunale bygninger under hensyn til æstetik	Opstille land- og havvindmølleparker og solcelleparker samt sikre forbedrede rammevilkår for solceller	Sætte solceller på egne bygninger under hensyn til æstetik	Sætte solceller på egen bolig under hensyn til æstetik	2022-2030
Udbredelse af fjernvarmen	23%/22%	Myndighedsarbejde, samarbejde med GGF og formidling og tilslutte kommunens ejendomme til fjernvarmen	Sikre gode rammevilkår	Tilslutte sig fjernvarmen	Tilslutte sig fjernvarmen	2022-2030
Omstille varmforsyningen til CO ₂ -neutralitet	13%/12,5%	Samarbejde med CTR og øvrige ejerkommuner om anvendelse af nye teknologier (geotermi, varmepumper mv.)	Sikre gode rammevilkår	-	-	2022-2050
CO ₂ -fangst og lagring på affaldsforbrændingen	11,5%/14,5 %	Samarbejde med Vestforbrænding og øvrige ejerkommuner	Sikre gode rammevilkår og finansieringsmuligheder til affaldsselskaber	-	-	2022-2030
Energibesparelser	0,4%/0,4%	Gennemføre energibesparelser i egne bygninger og formidle viden	Sikre gode rammevilkår samt fortsætte og formidle støtteordninger	Energirenovere egne bygninger	Energirenovere egen bolig	2022-2050
Bæredygtig mobilitet	Andel af vejen mod	Gentofte Kommunes rolle	Statens/EU's rolle	Virksomheders rolle	Borgernes rolle	Periode
Omstilling til elbilisme	8,7%/16%	Understøtte udrulning af ladestandere, omstille egen flåde, dialog med elskaber om kapacitet i elnettet og krav i udbud om grøn levering	Sikre gode rammevilkår, der fremmer elbilisme herunder en national ladeinfrastruktur	Opsætte ladestandere, omstille egen flåde samt krav om grøn levering i udbud	Opsætte ladestandere på egen grund og leje/lease eller købe elbil	2022-2050
Styrket cyklisme	0,2%/0,2%	Udvikle og vedligeholde cykelstinet, gennemføre cykelkampagner og anvende cykler i egen drift	Sikre gode rammevilkår samt fortsætte og formidle støtteordninger	Fremme cyklen som medarbejdertransport	Anvende cyklen	2022-2050
Grøn omstilling af den kollektive transport	0,3%/0,3%	Samarbejde med Movia og de øvrige ejerkommuner	Sikre gode rammevilkår	Fremme kollektiv transport som medarbejdertransport	Anvende kollektiv transport	2022-2030
Samkørsel og delebilisme	0,2%/0,2%	Fremme samkørsel og delebilisme som	Sikre gode rammevilkår, der fremmer delebilisme	Fremme samkørsel og delebilisme som	Anvende samkørsel og delebilisme	2022-2050

		medarbejdertransport		medarbejdertransport		
Tung transport	2%/2%	Understøtte udrulning af ladeplatforme og stille krav om brug af grønne drivmidler i transport af varer og services	Sikre gode rammevilkår, der fremmer grønne drivmidler i den tunge transport	Stille krav om brug af grønne drivmidler i transport af varer og services	-	2022-2050
Øvrige						
Bl.a. affaldsdeponi	3,5%/5%	Affaldssortere	Sikre gode rammevilkår	Affaldssortere	Affaldssortere	2022-2050

Følgende handlinger er også væsentlige på vejen mod et klimaneutralt Gentofte, om end effekten ikke kan måles i det nuværende klimaregnskab, som Energistyrelsen stiller til rådighed.

Cirkulær økonomi	Gentofte Kommunes rolle	Statens/EU's rolle	Virksomheders rolle	Borgernes rolle	Periode
Klimaansvarlig adfærd	Inddrage borgere, virksomheder, foreninger og egen organisation via kampagner, events og særlige initiativer mv., for at viderefremme viden og værktøjer til at kunne handle klimaansvarligt.	Sikre de nødvendige rammevilkår, der fremmer den cirkulære økonomi.	Sikre internt fokus på klimaansvarlig adfærd, udvikle grønne forretningsmodeller samt indgå i partnerskaber.	Øge egen klimaansvarlig adfærd samt bruge de råd og tilbud, der gives.	2022-2050
Grøn erhvervsudvikling	Varetage myndighedsopgave vedrørende affaldstilsyn samt vejlede, facilitere netværk og udbrede viden om grønne forretningsmodeller.	Udvikle virksomhedsrettede tilbud, der fremmer grøn erhvervsudvikling.	Udvikle grønne forretningsmodeller samt benytte de tilbud, der stilles til rådighed.	Prioritere køb af bæredygtige produkter.	2022-2050
Affald som ressource	Stille konkrete ordninger og tilbud til rådighed for borgere og virksomheder, som gør det lettere at komme i gang med den grønne omstilling. Sortere i 10 affaldsfraktioner og drifte effektive affaldssorteringsordninger for borgere og virksomheder.	Skabe bedre rammebetingelser for genbrug, reparation og vedligeholdelse af produkter	Varetage det kommende producentansvar, sortere i 10 affaldsfraktioner samt øge genanvendelse og genbrug.	Sortere i 10 affaldsfraktioner, samt øge genanvendelse og genbrug.	2022-2050
Bæredygtighed i bygninger og byggeri	Udbrede bæredygtig helhedstænkning i byggeri samt i drift og vedligeholdelse af bygninger og stille krav om klimavenlig transport af byggematerialerne.	Udvikle og forbedre LCA-værktøjer og datamodeller. Udbrede bæredygtig helhedstænkning i byggeri samt i drift og vedligeholdelse af bygninger.	Anvende klimavenlige byggematerialer og stille krav om klimavenlig transport af byggematerialerne.	-	2022-2050
Indkøb med bæredygtig balance	Fremme cirkulære indkøb via kompetenceudvikling, opføre klimaaftal fra indkøb på aftaleniveau, samarbejder med andre offentlige aktører, undersøge hvordan den politiske beslutnings- og budgetproces kan understøtte bæredygtige indkøb på flere bundlinjer.	Sikre gode rammevilkår.	Tilbyde bæredygtige produkter og løsninger. Fokus på TCO-analyser og blik for klimapotentiale.	-	2022-2050
Bæredygtig dannelse	Gentofte Kommunes rolle	Statens/EU's rolle	Virksomheders rolle	Borgernes rolle	Periode

Børn og skole	Understøtte bæredygtig dannelse gennem pædagogiske aktiviteter og undervisningsforløb.	Sætte ramme bl.a. gennem læreplanstemaet Natur, science og udeliv.	Indgå i partnerskaber til fremme af praksislæring, virkelighedsnær problemløsning.	Børn og unge deltager gennem dagtilbud og skoler.	2022-2050
Kultur, unge og fritid	Skabe refleksion, debat og handlekraft gennem forskellige typer arrangementer. Inspirere og understøtte foreningslivet i klimahandling, afholde bæredygtige events.		Tilbyde bæredygtige produkter og løsninger.	Foreninger og organisationer kan fx afholde bæredygtige events, samkørsel, bæredygtige indkøb af mad og materialer. Arrangementer med klimafokus.	2022-2050
Ledelse	Kompetenceudvikle medarbejdere og fastholde internt strategisk fokus på tværs af hele den kommunale organisation	Understøtte lovgivningsmæssigt fx vha. CO2-afgift.			2022-2050

Gentofte's CO₂-reduktionsindsats på den korte bane er skitseret i Klimahandleplan for klimaneutralitet 2022-2024 (se bilag 28).

Klimatilpasning

Der arbejdes med tidsplan for tiltag på kort sigt, som primært handler om planlægning og kortlægning og tilvejebringelse af videns- og plangrundlag for den efterfølgende gennemførelse og implementering af klimatilpasning. Herudover gennemføres konkrete tiltag på Naturområdet. Gennemførelse af klimatilpasningstiltag i praksis er meget omfattende og tidshorizonten for gennemførelse af tiltag er således frem mod 2050. På kystområdet arbejdes med en tidsplan på kort, mellem og langsiget, som overordnet handler om en løbende tilpasning af kystsikring, så dette til en hver tid afspejler det nutidige risikoniveau.

De handlinger, der især skal gennemføres frem mod 2050 for at sikre at Gentofte bliver en klimarobust kommune, skitseres her:

	Gentofte Kommunes rolle	Statens/EU's rolle	Virksomheders rolle	Borgernes rolle	Periode
Regn og skybrud	Planlægning af separering og klimatilpasning og gennemføre separering af afløbssystemet på kommunens ejendomme. Integrere klimatilpasningshensyn i lokalplanlægning og byudvikling samt i drift, renovering og anlæg af kommunens egne ejendomme, naturområder og infrastruktur. Informere og vejlede borgere og virksomheder i separering på egen grund	Sikre rammer som muliggør forsyningsselskabernes investeringer i klimatilpasning. Staten sætter rammer og målsætninger i henhold til vandområdeplaner	Gennemføre separering af afløbssystemet på egen grund	Gennemføre separering af afløbssystemet på egen grund	2022-2050
Havvand og stormflod	Udarbejdelse af administrationsgrundlag for kystbeskyttelse. Understøtte kystsikring på privat grund via dialog med kystgrundejere om forhøjelse af eksisterende kystsikring. Forhøjelse af kystsikring på grunde ejet af kommunen	Sikre gode rammevilkår	Kystgrundejere er ansvarlige for kystsikringen på deres egen grunde	Kystgrundejere er ansvarlige for kystsikringen på deres egen grunde	2022-2050
Natur og biodiversitet	Styrke grønne og rekreative områder som led i klimatilpasningen samt drift og udvikling af kommunens naturområder. Formidle viden om	Sikre gode rammevilkår	Mere biodiversitet på virksomheders egne arealer	Mere biodiversitet i private haver	2022-2050

	og inspirere borgere og virksomheder til mere biodiversitet				
--	---	--	--	--	--

Gentoftes konkrete klimatilpasnings- og naturindsats på den korte bane er skitseret i Klimahandleplan for klimarobusthed 2022-2024 (se bilag 29).

3.2 Identifikation af barrierer

CO₂-reduktion

Det er en barriere for brug af solceller i kommunalt regi, at kommuner fortsat skal oprette et privat energiselskab for hvert solcelleanlæg, de opfører på nye bygninger. Desuden skal strømmen forhandles til markedspris inklusive moms og afgifter på trods af at strømmen produceres på taget af den bygning, hvor den bruges. Og så er det ikke muligt at dele grøn strøm mellem matrikler, heller ikke selv om matriklerne har samme ejer såsom en kommunal børnehave og skole lige ved siden af hinanden. Udbygningen af solceller på tage af skoler, plejehjem og rådhus er da også stagneret de seneste otte år (Klimamonitor den 25.11.21). Desuden er der i dag ikke tilstrækkelig tilskyndelse til at udnytte overskudsvarme.

Ladestandere etableres iht. markedskræfterne. Derfor skal der først være en efterspørgsel før der etableres standere. Der er derfor en indledende tilbageholdenhed for at erhverve en elbil hos borgerne, der føler sig utrygge ved de manglende lademuligheder tæt på deres bopæl. Mange borgere efterspørger vejsideopladere i deres kvarter, men operatørerne ser ikke en forretning i den placering. Teknologien taler for, at lynladere vil kunne klare en stor del af behovet for opladning, for de, der ikke kan oplade på egen grund.

Der er usikkerhed om den fornødne lovhjemmel til at medfinansiere etablering af offentligt tilgængelige ladestandere på kommunale matrikler. Der vil være god fornuft i at alle kan benytte ladeinfrastrukturen set ift den store investering. Det må man ikke i dag.

Der er en flaskehals for etablering af ladestandere. Alle kommuner i Danmark efterspørger løsninger. Operatørerne melder om mangel på montører, der har den faglige kompetence.

Der er indgået en partnerskabsaftale med Transportministeriet om, at alle nyerhvervede biler i Gentofte Kommunes virksomhed skal være elbiler fra 2021. Ladestandere til de kommunale virksomheder skal etableres først. Alle kommuner efterspørger materiel og leverandører kan ikke følge med.

Den største barriere for den cirkulære økonomi er manglende lovgivning nationalt og internationalt. Fx bliver producenterne i dag kun i begrænset omfang pålagt at designe deres produkter til den cirkulære økonomi (lang holdbarhed, skal let kunne adskilles, ingen miljøfarlige stoffer i, mulighed for at reparere, at få reservedele, etc.). Det er forventningen, at EU's kommende initiativ, "sustainable products initiative", samt den kommende danske CO₂-afgift vil bidrage til at styrke den cirkulære økonomi.

Klimatilpasning

Lovgivningsmæssige barrierer ifm. at forsyningen får mulighed for at håndtere terrænnært grundvand.

Omfanget af anlægsarbejde og Novafos forsyningsselskabernes finansieringsmuligheder sætter grænser for hvor hurtigt klimatilpasningen for regnvand kan rulles ud.

Arealreservationer til at gennemføre klimatilpasningsløsninger – der er rift om arealerne.

Den mest væsentlige barriere forbundet med stormflodssikring er, at kystbeskyttelsesanlæggene, på størstedelen af kyststrækningen, ligger på private matrikler. Det betyder også at det i udgangspunktet er ejeren af kystsikringen, som skal finansiere omkostningerne ved at hævesikringsniveauet, f.eks. ved at gøre den eksisterende kystsikringsmur højere. Alternativt kan borgeren søge projektet gennemført som et kommunalt fællesprojekt, hvor flere af de berørte kystejere skal bidrage til finansieringen. Gennemførelsen af kystsikringen afhænger derfor af borgernes forståelse for risikobilledet.

3.3 Manko

Gentofte kan ifølge den beregnede reduktionssti nå endnu længere end klimaneutralitet. I målsætningsscenariet i 2050 er der således en negativ manko på 8.000 tons. Det vil sige, at der i Gentofte optages 8.000 tons CO₂ mere, end der udledes i 2050. Det skyldes CO₂-fangst og lagring på Vestforbrænding.

Det vil dog i 2050 forventeligt stadig være en drivhusgasudledning fra transportsektoren på 11.000 tons CO₂. Udledningen fra transportsektoren skyldes en forventning om, at der i 2050 fortsat vil være en mindre andel benzin- og dieslbiler på vejen, ligesom dele af den tungere vare- og persontransport (lastbiler, private busser mv) stadig vil anvende diesel. Her er teknologiudvikling afgørende for at få den tunge transport

omstillet til grønne drivmidler, ligesom Gentofte Kommunes vedvarende indsats for at understøtte operatørernes udrulning af ladestandere er væsentlig.

Gentofte vil i forbindelse med den årlige evaluering af klimaindsatsen være opmærksom på om mankoen flytter sig, og evaluere hvilke nye tiltag, der kan bidrage til at reducere udledningen fra transportområdet.

3.4 Monitorering, evaluering, rapportering og revision

3.4.1 Monitorering af implementering

Gentofte Kommunes politiske udvalg vil løbende drøfte klimaindsatsen, og kommunalbestyrelsen vil årligt og forud for budgetforhandlingerne drøfte status på CO₂-udledningen samt evaluering af den samlede klimaindsats. Implementering af Handleplan for klimaneutralitet 2022-2024 og Handleplan for klimarobusthed 2022-24 vil løbende blive drøftet i Gentofte Kommunes direktionen.

3.4.2 Evaluering af virkningerne

Gentofte Kommune vil fortsat udarbejde et årligt klimaregnskab for kommunens egen virksomhed, ligesom kommunen fremover årligt vil udarbejde et klimaregnskab for kommunens geografi via SparEnergis Energi- og CO₂-regnskab. De årlige klimaregnskaber bliver offentliggjort på gentofte.dk.

I 2023 og i 2024 vil kommunen gøre status på realisering af tiltagene i de 2-årige handleplaner for hhv. klimaneutralitet og klimarobusthed 2022-2024 for at vurdere om de enkelte tiltag er på rette vej. I 2024 vil handleplanerne desuden blive evalueret for bl.a. at vurdere om tiltagene har den ønskede effekt. På baggrund af læring og nye behov udvikles nye handleplaner 2025-2026 i dialog med borgere, virksomheder, foreninger og øvrige samarbejdspartnere.

3.4.3 Gennemgang af revision af planen

Klimaplan 2050 vil blive revideret hvert fjerde år, således at nyvalgte kommunalbestyrelser får forelagt en ny klimaplan til drøftelse og beslutning og dermed næste gang i 2026. Senest i forbindelse med revision af klimaplanen i 2026 fastlægges et mål for, hvornår Gentofte Kommune opnår klimaneutralitet i perioden mellem 2030 og 2050 set i forhold til 2019.

Relateret document 6/6

Dokument Navn:	Concitos forhåndsvurdering.pdf
Dokument Titel:	Concitos forhåndsvurdering
Dokument ID:	4827121

24.06.22

/AE

Gentofte Kommune

CONCITO's forhåndsvurdering i forhold til C40's Climate Action Planning Framework

CONCITO har gennemgået Gentofte Kommunes Klimaplan 2050, Klimaplan 2050 pixiudgave, handleplan for klimaneutralitet, handleplan for klimarobusthed, udfyldt CAPF samt 27 bilag og foretaget en vurdering heraf i forhold til de elementer, der indgår i C40's Climate Action Planning Framework (CAPF). Vedlagt dette brev er et forhåndsvurderingsskema, hvor de samlede opmærksomhedspunkter fremgår.

Det fremsendte materiale fremstår overbevisende, gennearbejdet og velskrevet. Gentofte Kommune (GK) har lavet en ambitiøs og klart formidlet klimaplan samt en god besvarelse af CAPF.

CONCITO noterer sig, at kommunen udmærker sig på en række områder:

- Den både dybe og brede inddragelse af aktører i GK, hhv. partnerskaber med lokale virksomheder (fx IKEA, Ørsted og Gentofte Hospital) samt borgere, foreninger, lokale råd og sportsforeninger
- Tæt strategisk samarbejde med andre kommuner, bl.a. om tværkommunalt ejede selskaber
- Den brede forankring i den kommunale organisation, heriblandt at klimaplanen månedligt har været på dagsordenen i det tværgående Forum for klima og verdensmål med chefer fra alle kommunens opgaveområder
- GK har i 2021-2022 kørt et kompetenceudviklingsforløb, hvor chefer, ledere og medarbejdere er blevet trænet i at tænke på tværs af de forskellige bæredygtighedsdagsordener
- En særlig indsats i forhold til cirkulær økonomi og scope 3
- Et forbilledligt kommunikationsarbejde, både dokumenterende ift. udarbejdelsen af klimaplanen og den fremadrettede kommunikationsplan inkl. kanaloversigt
- GK arbejder på at udvikle en metode til opgørelse af CO₂-aftrykket ved forskellige klimatilpasningsløsninger samt aftrykket ved forskellige typer løsninger i et 'løsningskatalog', der kan anvendes som værktøj i prioriteringen og valg af klimatilpasningsløsninger
- GK kan ifølge handlingsscenariet nå længere end klimaneutralitet pga. CO₂-fangst og lagring på Vestforbrænding

Nødvendige tilpasninger

På et par enkelte områder er det nødvendigt, at Gentofte Kommune foretager ændringer i sin klimaplan eller bagvedliggende dokumentation for at CONCITO kan indstille kommunen til godkendelse:

- Vi har vurderet, at alle CAPF-elementer vil kunne godkendes i deres nuværende form. Dog er der kommentarer ud for et par punkter i det vedlagte CAPF-vurderingsskema om ønskede justeringer, se bl.a. punktet nedenfor.
- Definitionen af 'klimarobusthed' i Klimaplan 2050 (s. 6) er meget snæver og indbefatter kun vand. Der bør tilføjes andre klimaforandringer som stigende temperaturer, tørke og storme, som også beskrives i CAPF-udfyldelsen (1.3.2)

Øvrige opmærksomhedspunkter

Vi bemærker desuden følgende opmærksomhedspunkter, hvor tilpasninger anbefales, men ikke vil være et krav for indstilling til godkendelse:

- Mål for merværdier kan med fordel være mere målbare (1.3.3)
- Det fremgår ikke, hvor mange dedikerede årsværk der indgår i klimaenheden i Klima, Miljø og Teknik. Bør præciseres i CAPF-udfyldelsen (1.4)
- Der er et ufuldstændigt afsnit om antal og konsekvens af brændeovne i Gentofte Kommune i bilag 13.

På baggrund af denne gennemgang og med forbehold for C40's efterfølgende godkendelse vurderer CONCITO, at kommunens klimaplan m.v. lever op til elementerne under forudsætning af:

- at alle mål, tiltag og opfølgning på planen eller planerne vedtages politisk, samt at nødvendige personaleressourcer er angivet
- at Gentofte Kommune inden den politiske vedtagelse imødegår de nødvendige tilpasninger opridset i afsnit om nødvendige tilpasninger ovenfor.
- at den politiske vedtagelse, og eventuelle politiske høring, derudover ikke ændrer afgørende på det grundlag, som har været forelagt CONCITO ud over de nødvendige tilpasninger skitseret i forhåndsvurderingen.

Gentofte Kommune skal i forbindelse med aflevering til den endelige godkendelse fremsende vedlagte forhåndsvurderingsskema med en udfyldt beskrivelse af de iværksatte tilpasninger som kommunen har foretaget. Dette skrives ud for CAPF-elementer (kolonne F), hvor CONCITO har indsat bemærkninger. Dertil skal der indgå en beskrivelse af øvrige ændringer i materialet, fx som følge af en høring.

Der skal desuden medsendes et følgebrev, der opridser ændringer i materialet.

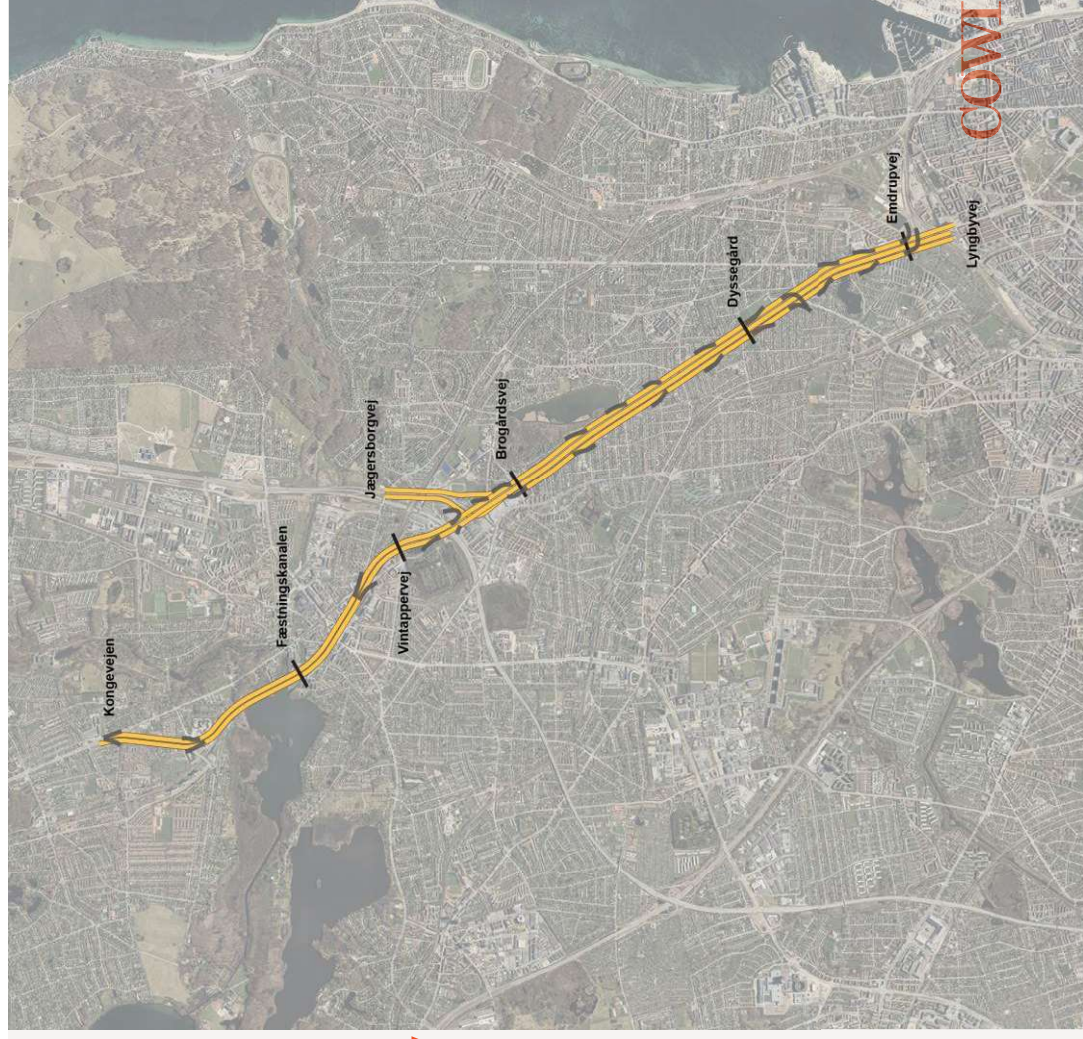
Dokument Navn:	Hastighedsanalyse Lyngby Omfartsvej DEL I.pdf
Dokument Titel:	Hastighedsanalyse Lyngby Omfartsvej DEL I
Dokument ID:	4797693
Placering:	Emnesager/Hastighedsnedsættelse til 70 km/t på Lyngby Omfartsvej/Dokumenter
Dagsordens titel	Hastighedsnedsættelse til 70 km/t på Lyngby Omfartsvej
Dagsordenspunkt nr	2
Appendix nr	1
Relaterede Dokumenter:	1

Hastighedsanalyse

Lyngby Omfartsvej og Helsingørmotorvejen/
Lyngbyvejen til Hans Knudsens Plads

Del 1

1 | 13-08-2021
HASTIGHEDSANALYSE

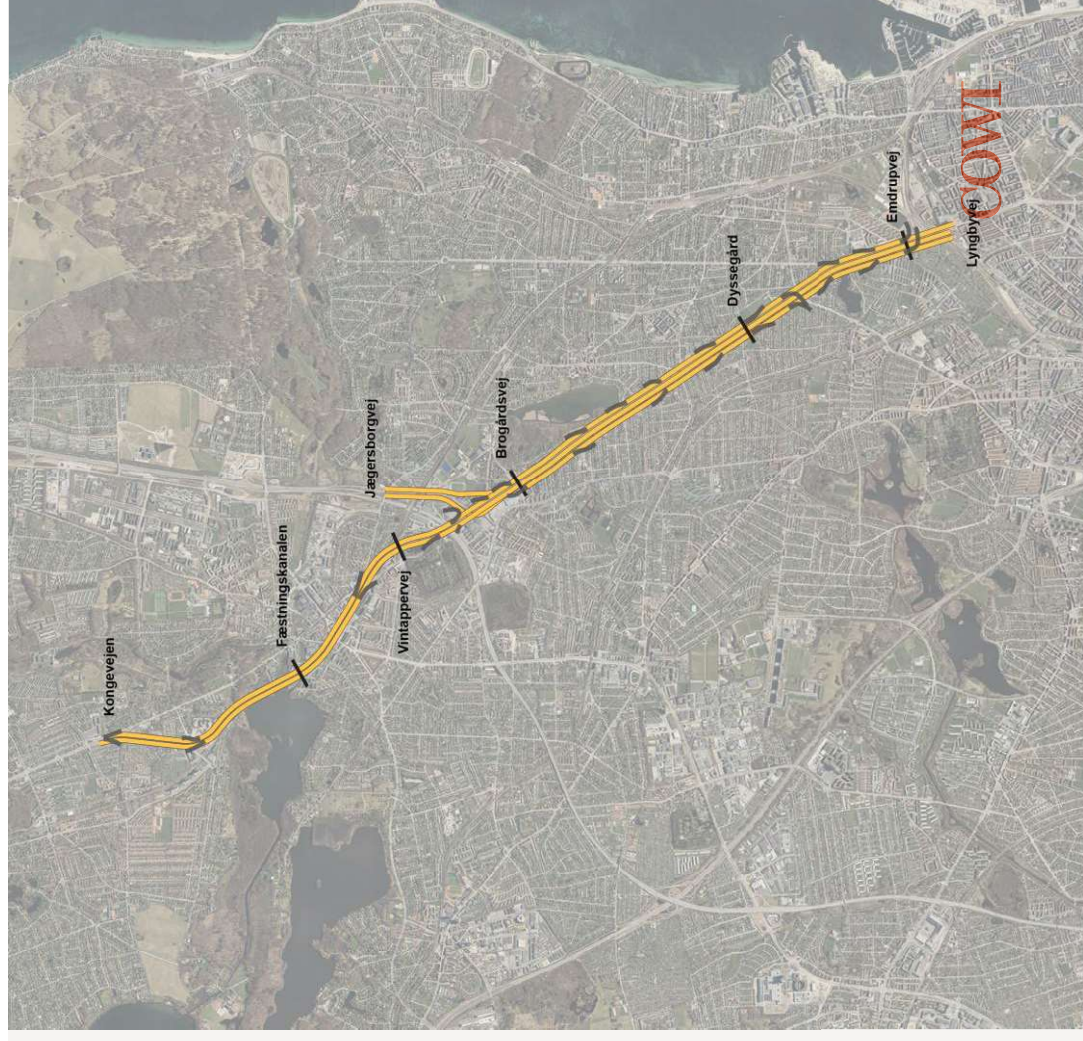
Formål

Lyngby-Taarbæk og Gentofte kommuner ønsker at få reduceret støjen fra vejtrafik.

- > Formålet er at belyse de trafikale og støjmæssige konsekvenser af en eventuel hastighedsnedsættelse på Lyngby Omfartsvej og Helsingørsmotorvejen/Lyngbyvejen.
- > **Del 1** omfatter en analyse af nuværende hastighedsniveauer på Lyngby Omfartsvej og Helsingørsmotorvejen/Lyngbyvejen med henblik på at vurdere, om der vil være et reelt potentiale til at opnå en reduceret støjbelastning ved at nedsætte hastighedsgrænsen.
- > **Del 2** – der kan igangsættes efter del 1 – omfatter i givet fald trafikmodelberegninger, der skal anskueliggøre konsekvenserne af en hastighedsnedsættelse.
- > De følgende slides omfatter alene del 1.

Datagrundlag

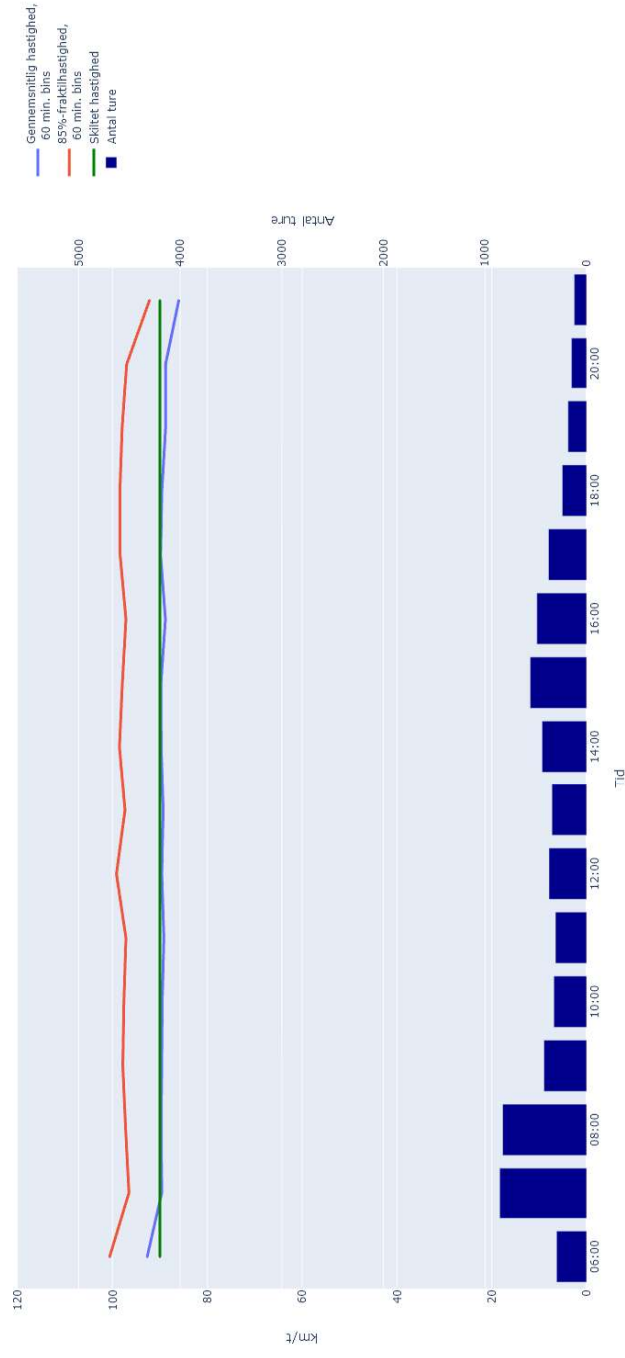
- > Strækningen er inddelt i 7 delstrækninger
- > Data:
 - > Baseret på GPS-registreringer fra køretøjer, der omfatter ca. 5 % af bilparken
 - > September + november 2019
 - > Alle ugedage
 - > 06:00-22:00
- > Frasorterede data:
 - > Beregnet hastighed over 150 km/t (ca. 0,25% af data)
 - > Statistisk sikkerhed < 0.5 (ca. 3,2 % af data)
- > Antal ture, der indgår i analysen: ca. 140.500

Generelle observationer

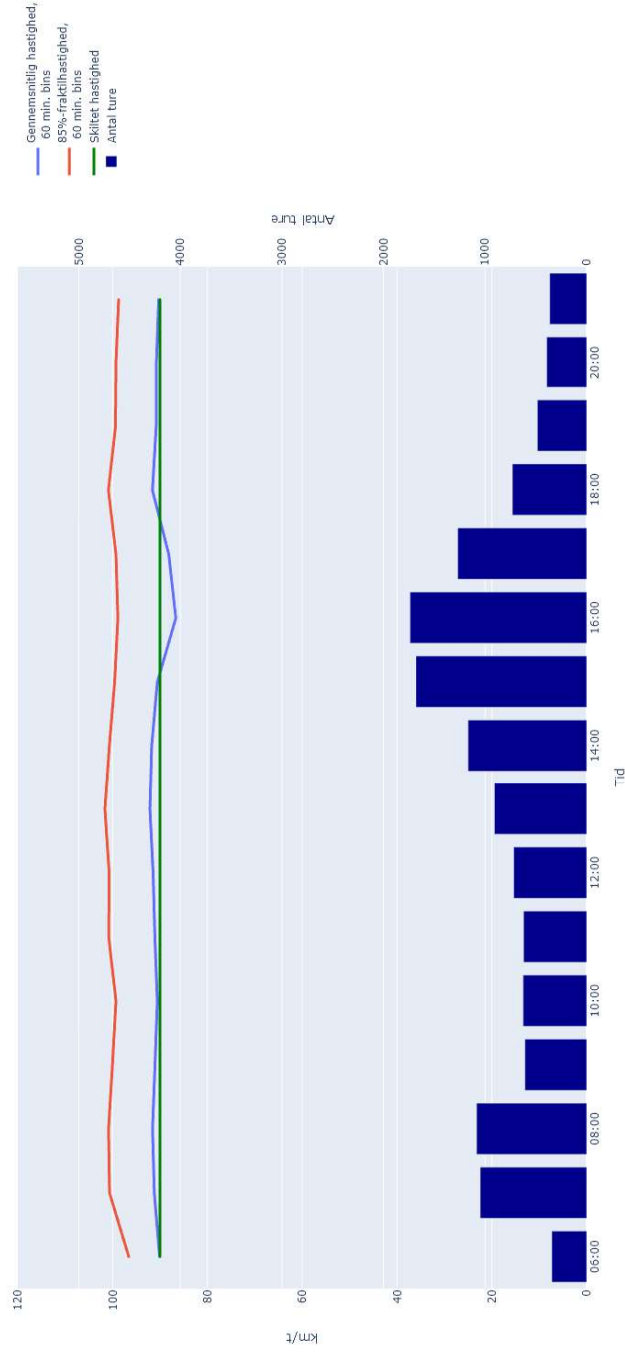
- De gennemsnitlige hastigheder er generelt tæt på den skilte hastighedsgrænse på de fleste delstrækninger
- Enkelte tidspunkter/strækninger, hvor der er udsving med større hastighedsdyk i morgen- og eftermiddagsmyldretiderne – primært morgenmyldretiderne, med undtagelse af Dyssegårdsvej-Brogårdsvej-Jægersborgvej, hvor der også er hastighedsdyk om eftermiddagen i nordgående retning
 - Forklaring kan til dels ligge i vejens forløb dels som følge trafikale ændringer ved ind- og udfletninger
- Da den gennemsnitlige hastighed generelt ligger tæt på hastighedsgrænsen vurderes det, at der **kan** være et potentiale for reducere trafikbelastningen og støjbelastningen
 - Udmøntning af potentialet medfører dels en hastighedsnedsættelse dels trafikanternes efterlevelse af den nye hastighedsgrænse.
 - Ved nedsættelse af hastighedsgrænsen er der risiko for overflytning af trafik til andre ruter, herunder risiko for mere trafik på lokale veje

Hastighedsprofil Fæstningskanalen-Kongevejen, sydgående retning

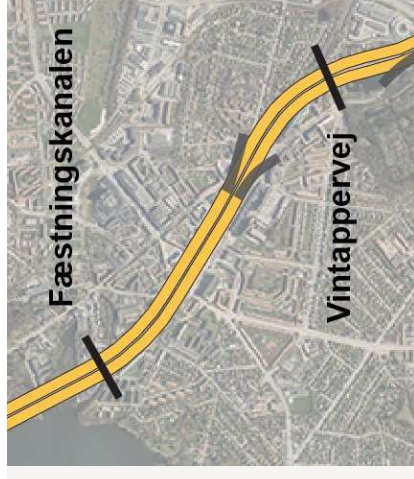
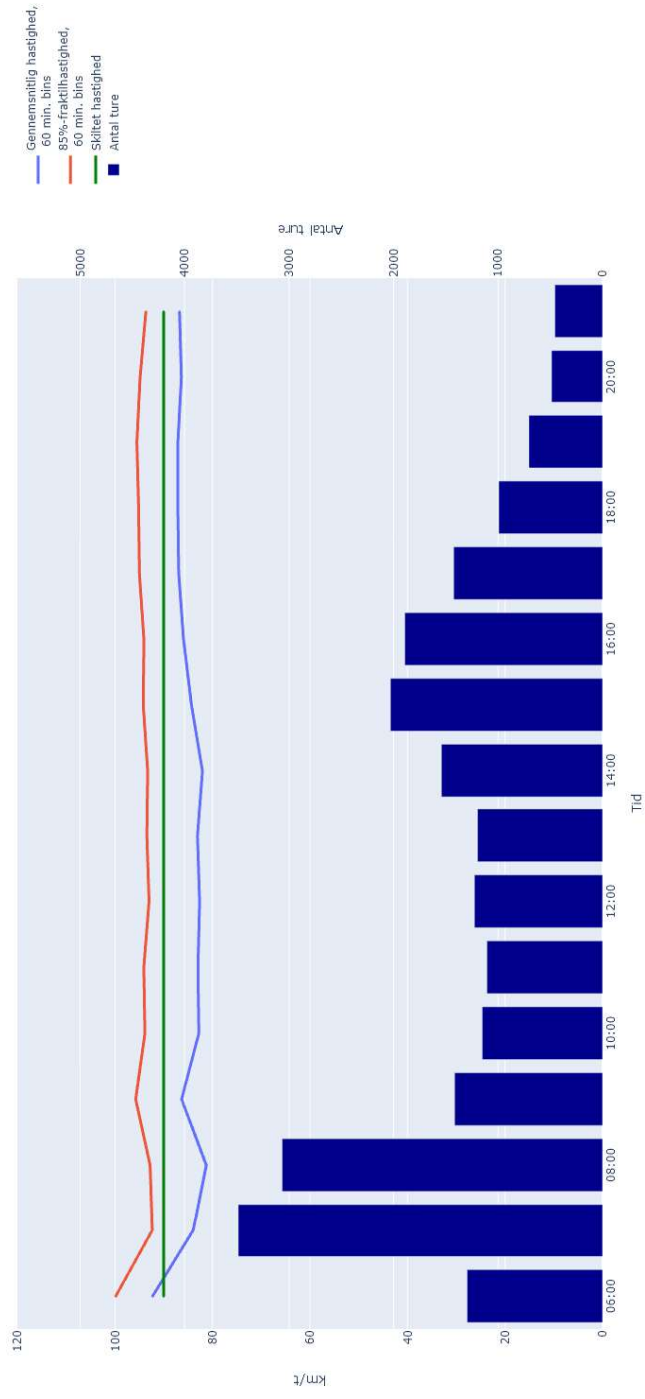
- 2 kørespor i hver retning
- Hastighedsniveauet tæt på hastighedsgrænsen på 90 km/t
- Potentiale for trafikale og støjmæssig effekt ved nedsættelse af hastighedsgrænsen

Hastighedsprofil Fæstningskanalen-Kongevejen, nordgående retning

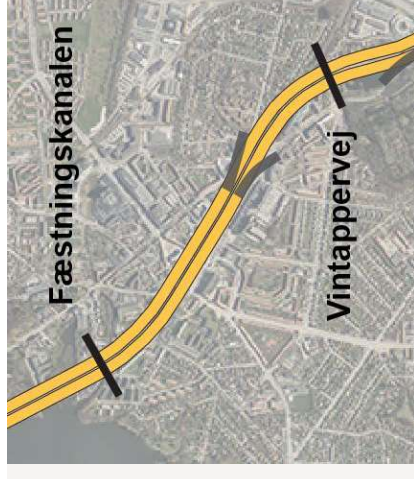
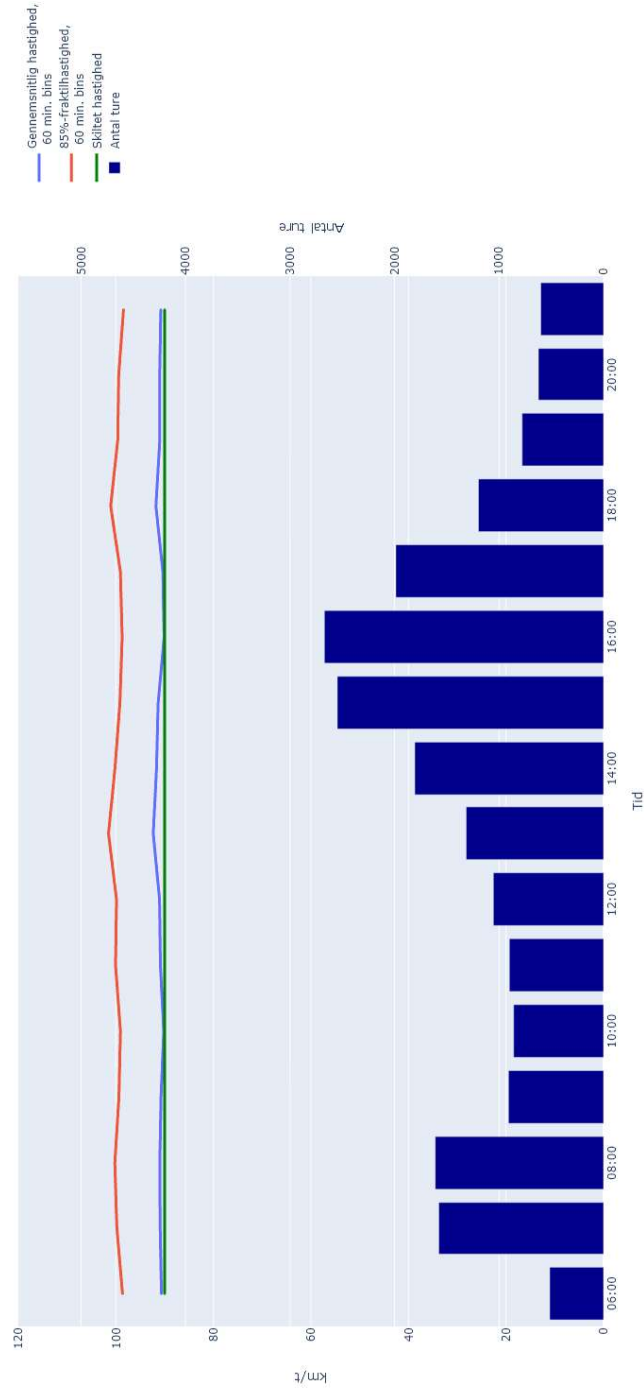
- 2 kørespor i hver retning
- Hastighedsniveauet tæt på hastighedsgrænsen på 90 km/t
- Mindre hastighedsdyk (ca. 5 km/t) i eftermiddagsmyldretiden
- Potentiale for trafikal og støjmæssig effekt ved nedsættelse af hastighedsgrænsen

Hastighedsprofil Vintappervej-Fæstningskanalen, sydgående retning

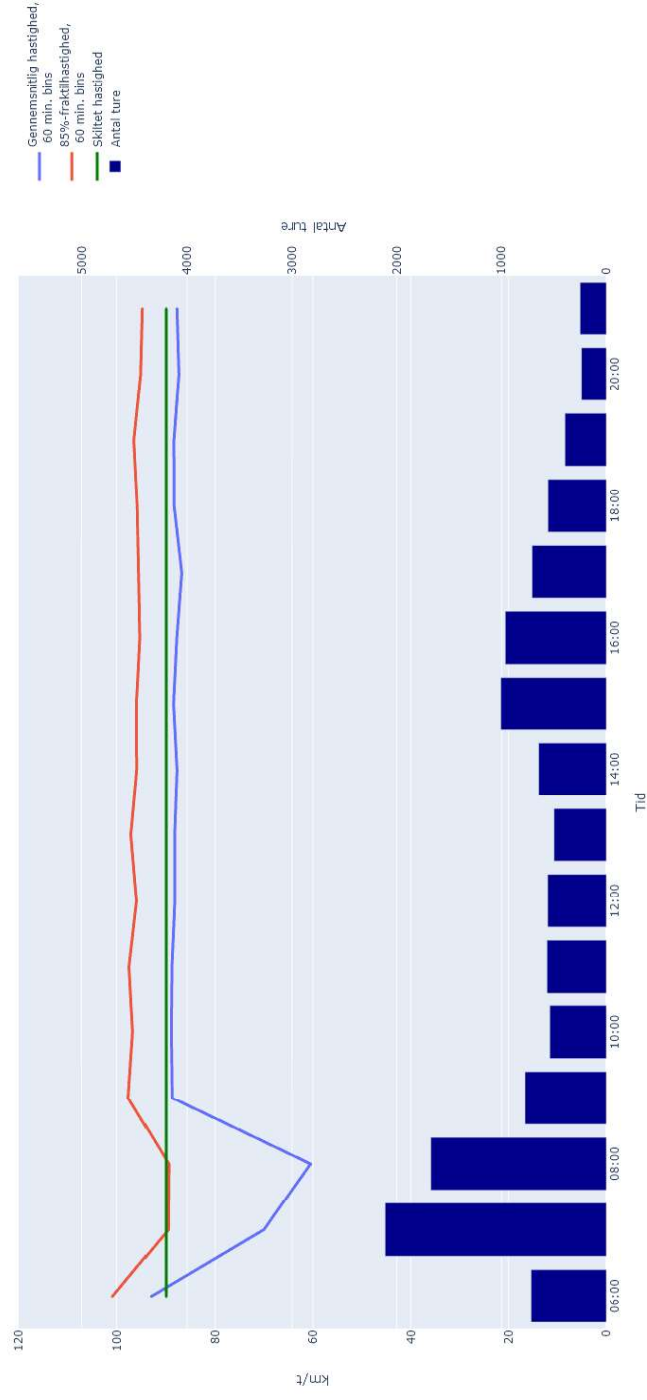
- 2 kørespor i hver retning
- Hastighedsniveauet 5-10 km/t under hastighedsgrænsen på 90 km/t
- Potentiale for trafikale og støjmæssig effekt ved nedsættelse af hastighedsgrænsen

Hastighedsprofil Vintappervej-Fæstningskanalen, nordgående retning

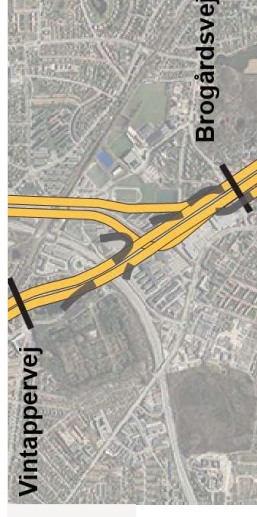
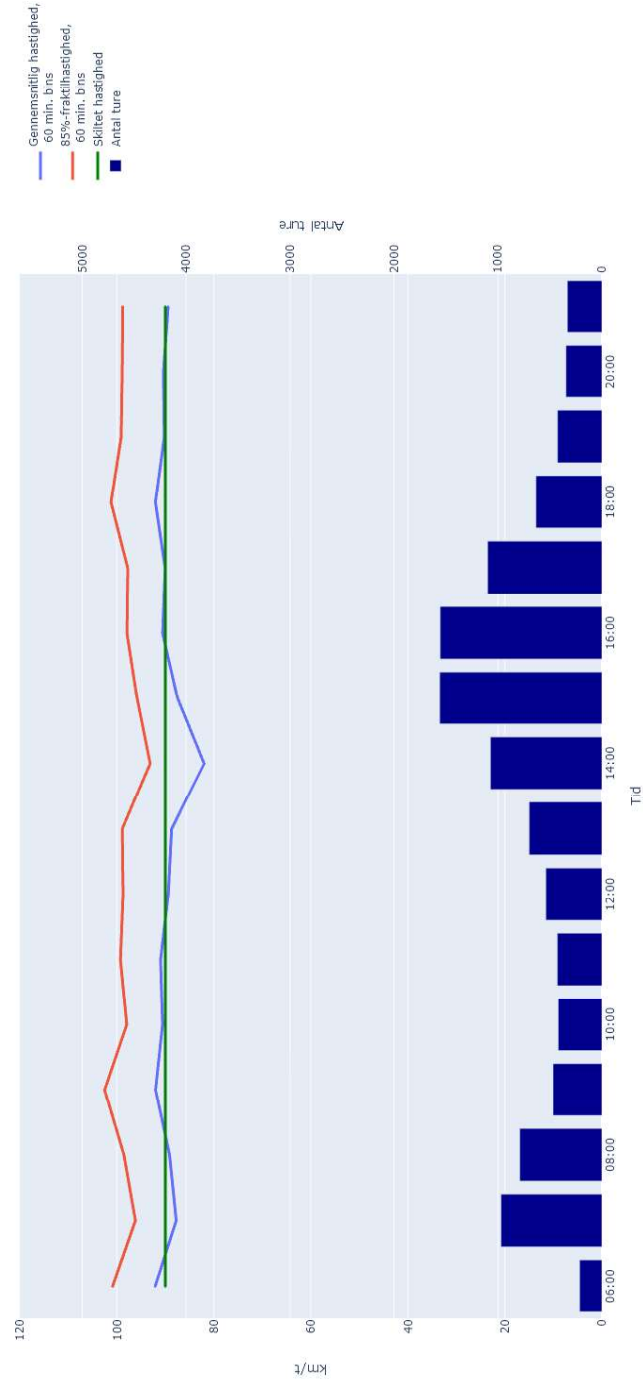
- 2 kørespor i hver retning
- Hastighedsniveauet tæt på hastighedsgrænsen på 90 km/t
- Potentiale for trafikal og støjmæssig effekt ved nedsættelse af hastighedsgrænsen

Hastighedsprofil Brogårdsvej-Vintappervej, sydgående retning

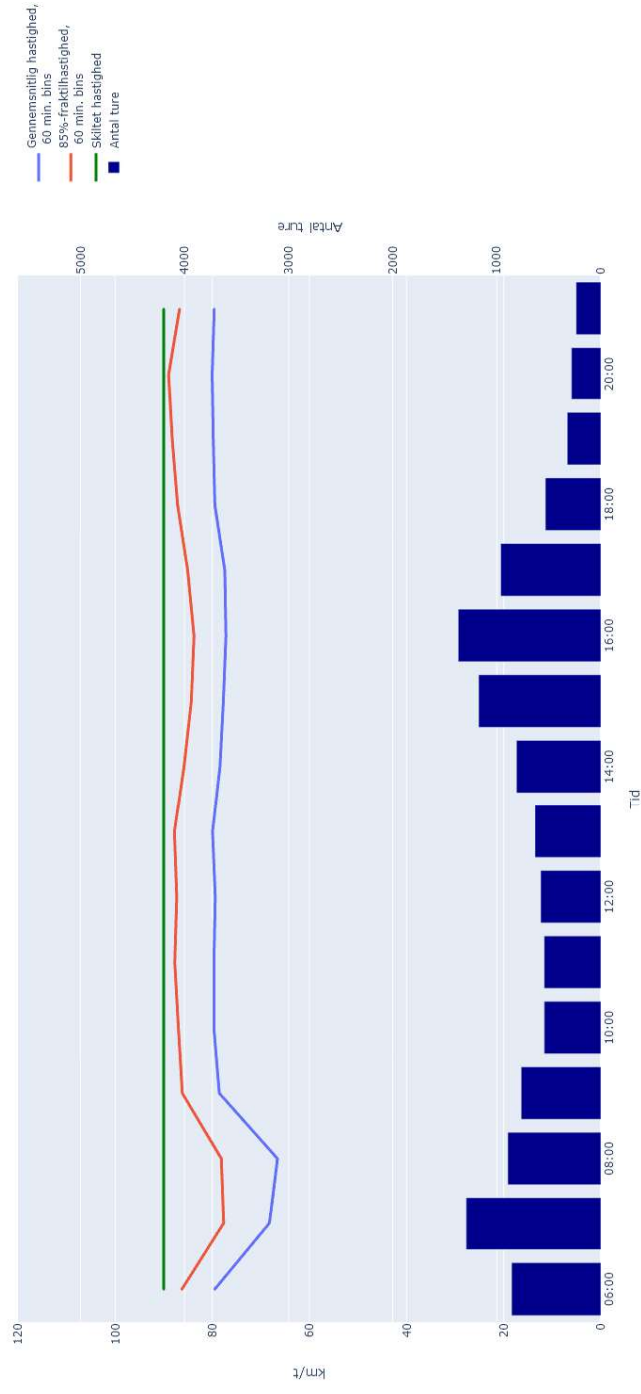
- 2 kørespor i hver retning
- Hastighedsniveauet tæt på hastighedsgrænsen på 90 km/t
- Markant dyk i hastigheden (-30 km/t) i morgen myldretiden fra kl. 07-09.
- Potentiale for trafikale og støj-mæssige effekter ved nedsættelse af hastighedsgrænsen – i morgenmyldretiden forventes effekten at være begrænset

Hastighedsprofil Brogårdsvej-Vintappervej, nordgående retning

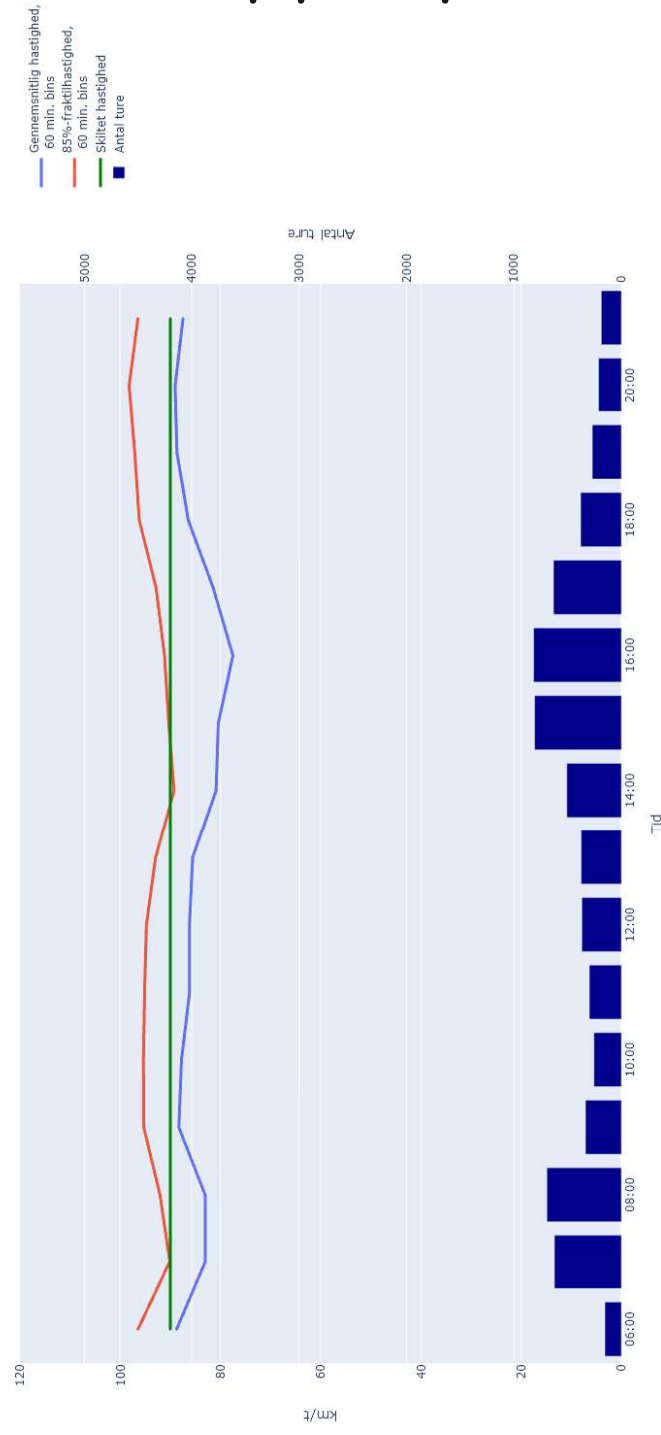
- 2 kørespor i hver retning
- Hastighedsniveauet tæt på hastighedsgrænsen på 90 km/t
- Mindre dyk i hastigheden (~ 10 km/t) i tidlig del af eftermiddagsmyldretiden omkring kl. 14.
- Potentiale for trafikal og støj-mæssig effekt ved nedsættelse af hastighedsgrænsen

Hastighedsprofil Brogårdsvej-Jægersborgvej, sydgående retning

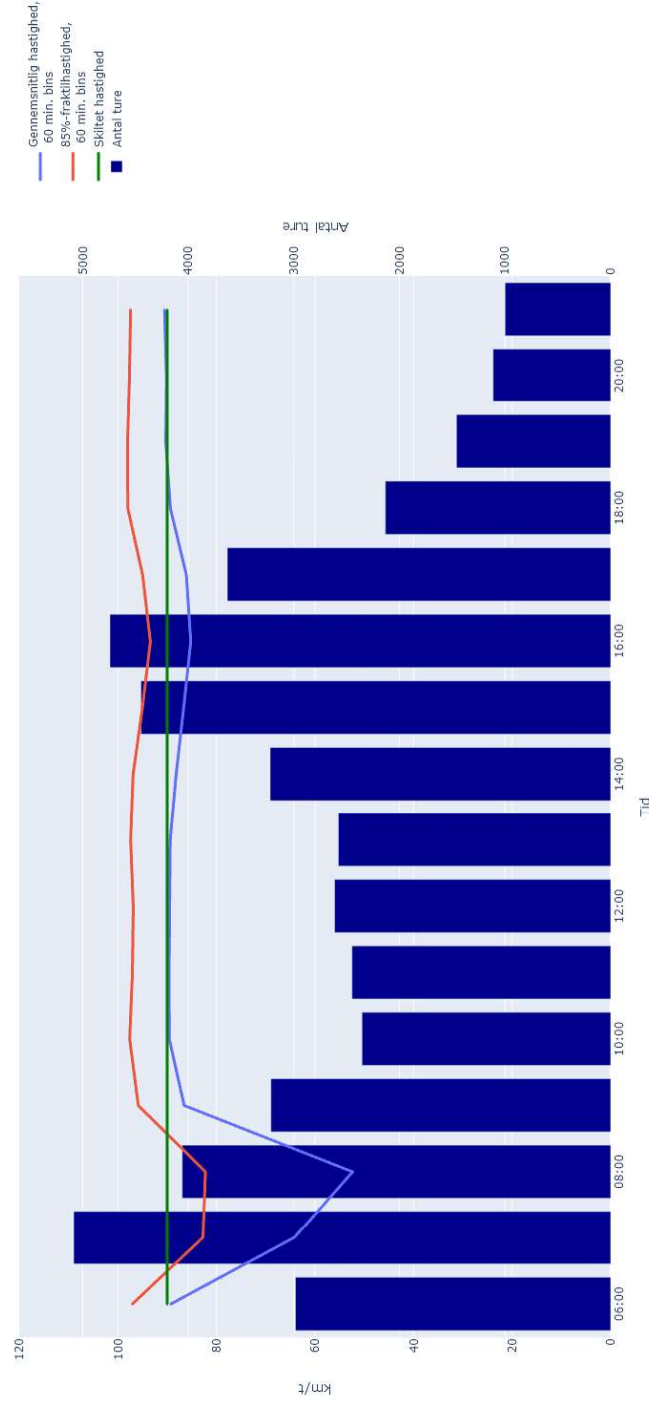
- 2 kørespor i hver retning
- Hastighedsniveauet 10 km/t under hastighedsgrænsen på 90 km/t
- I morgenmyldretiden er hastighedsniveauet ca. 20 km/t under hastighedsgrænsen
- Potentiale for trafikal og støj-mæssig effekt ved nedsættelse af hastighedsgrænsen, dog begrænset i morgenmyldretiden

Hastighedsprofil Brogårdsvej-Jægersborgvej, nordgående retning

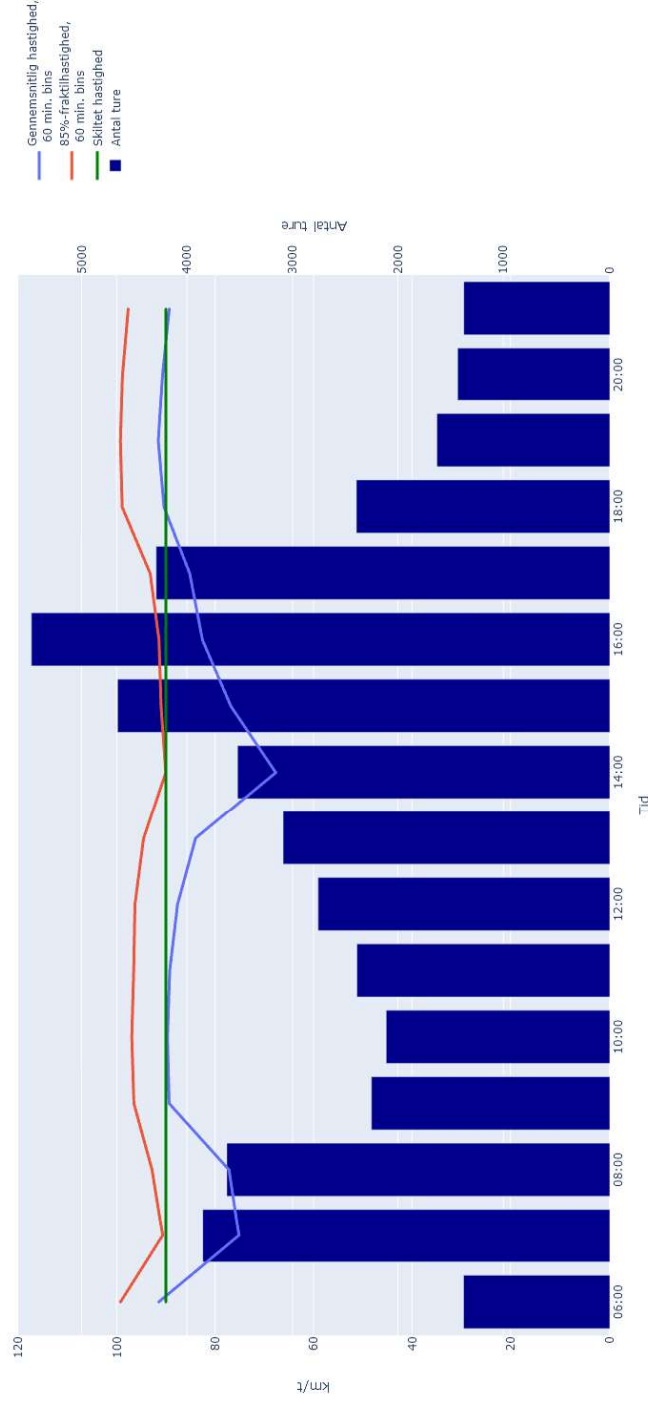
- 2 kørespor i hver retning
- Hastighedsniveauet 5-10 km/t under hastighedsgrænsen på 90 km/t
- Potentiale for trafikale og støj-mæssige effekter ved nedsættelse af hastighedsgrænsen, dog begrænset i morgen-myldretiden

Hastighedsprofil Dyssegårdsvej-Brogårdsvej, sydgående retning

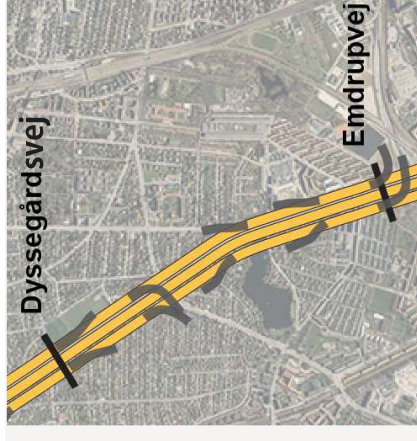
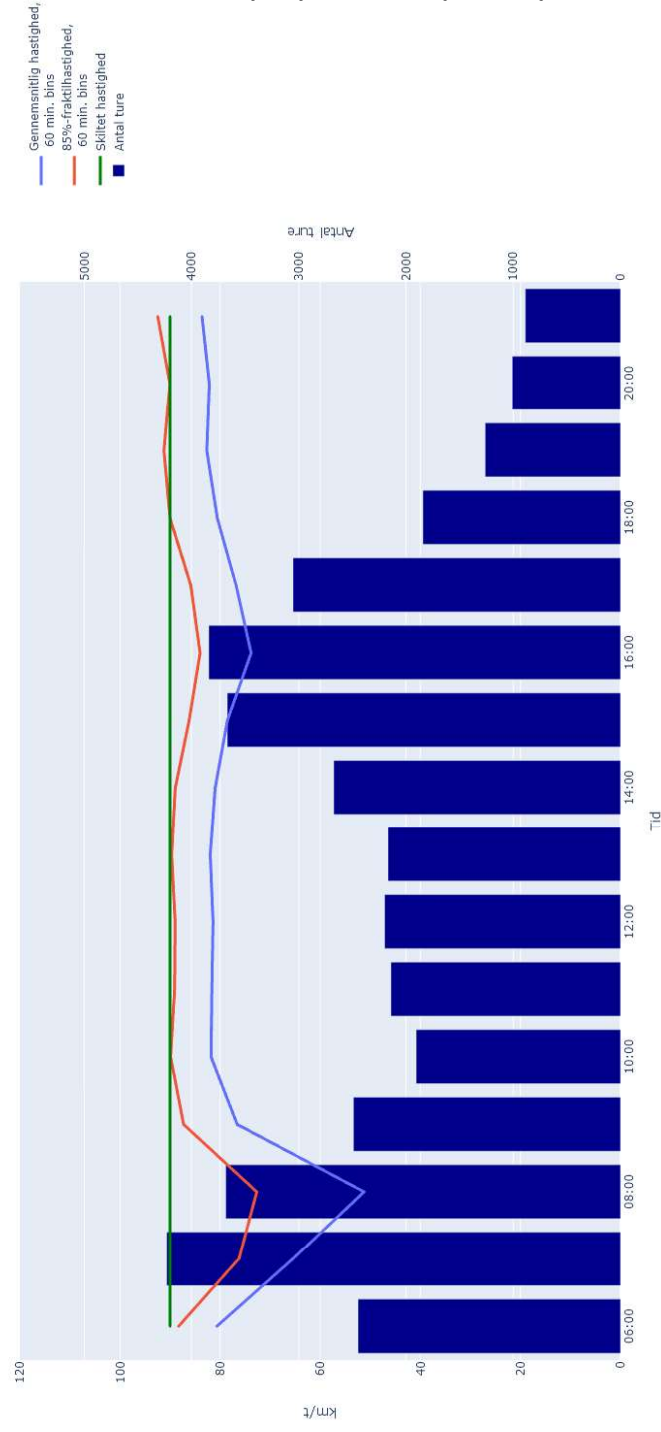
- 3 kørespor i hver retning
- Hastighedsniveauet tæt på hastighedsgrænsen på 90 km/t
- Markant fald (- 20-30 km/t) i morgenmyldretiden.
- Potentiale for trafikale og støjmæssig effekt ved nedsættelse af hastighedsgrænsen, dog ingen effekt om morgenen.

Hastighedsprofil Dyssegårdsvej-Brogårdsvej, nordgående retning

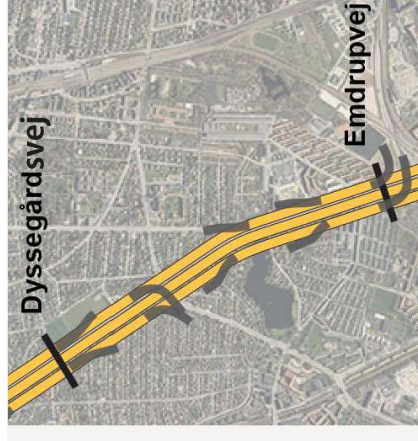
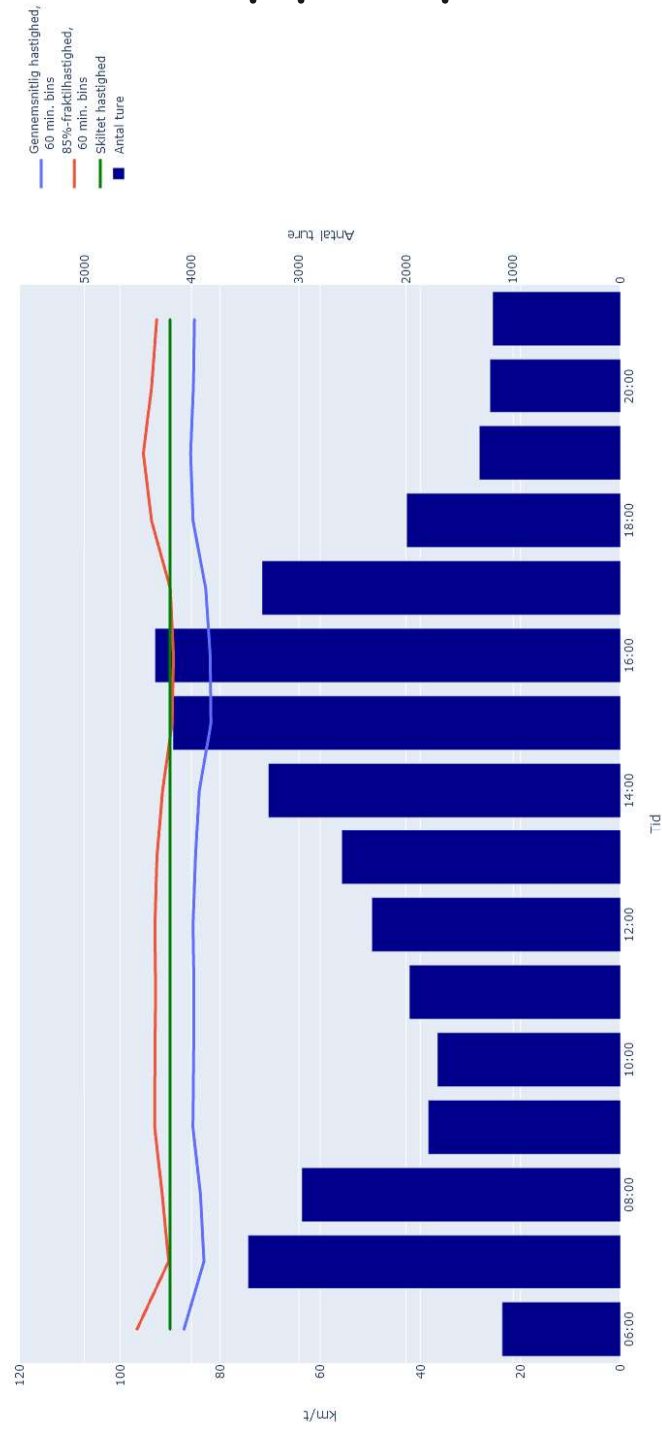
- 3 kørespor i hver retning
- Hastighedsniveauet 10-20 km/t under hastighedsgrænsen på 90 km/t både morgen og eftermiddag
- Markant fald (~ 20-30 km/t) i morgenmyldretiden.
- Potentiale for trafikal og støj-mæssig effekt ved nedsættelse af hastighedsgrænsen, dog ikke i myldretiderne

Hastighedsprofil Emdrupvej-Dyssegårdsvej, sydgående retning

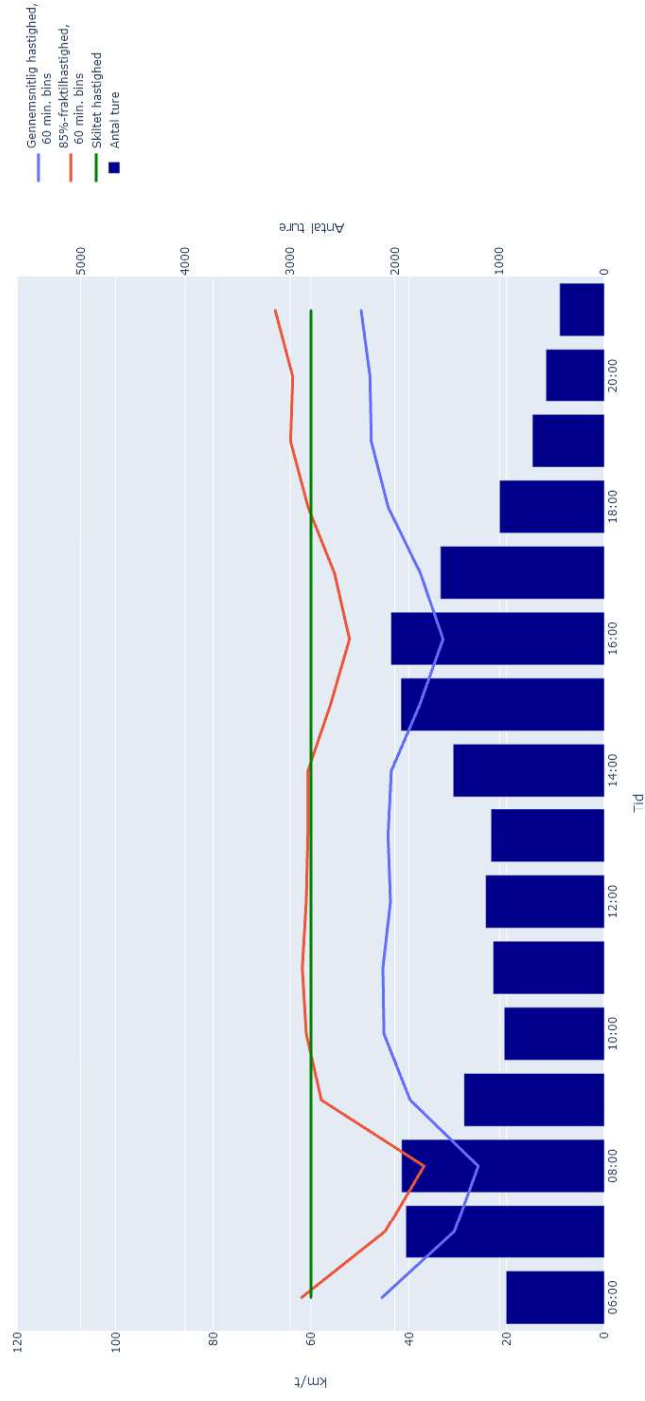
- 3 kørespor i hver retning
- Hastighedsniveauet 10 km/t under hastighedsgrænsen på 90 km/t
- Markant fald (~ 20-30 km/t) i morgenmyldretiden.
- Potentiale for trafikale og støjmæssige effekter ved nedsættelse af hastighedsgrænsen, dog ingen effekt om morgenen.

Hastighedsprofil Emdrupvej-Dyssegårdsvej, nordgående retning

- 3 kørsler i hver retning
- Hastighedsniveauet 5 km/t under hastighedsgrænsen på 90 km/t
- Potentiale for trafikal og støjmæssig effekt ved nedsættelse af hastighedsgrænsen.

Hastighedsprofil Lyngbyvej-Emdrupvej, sydgående retning

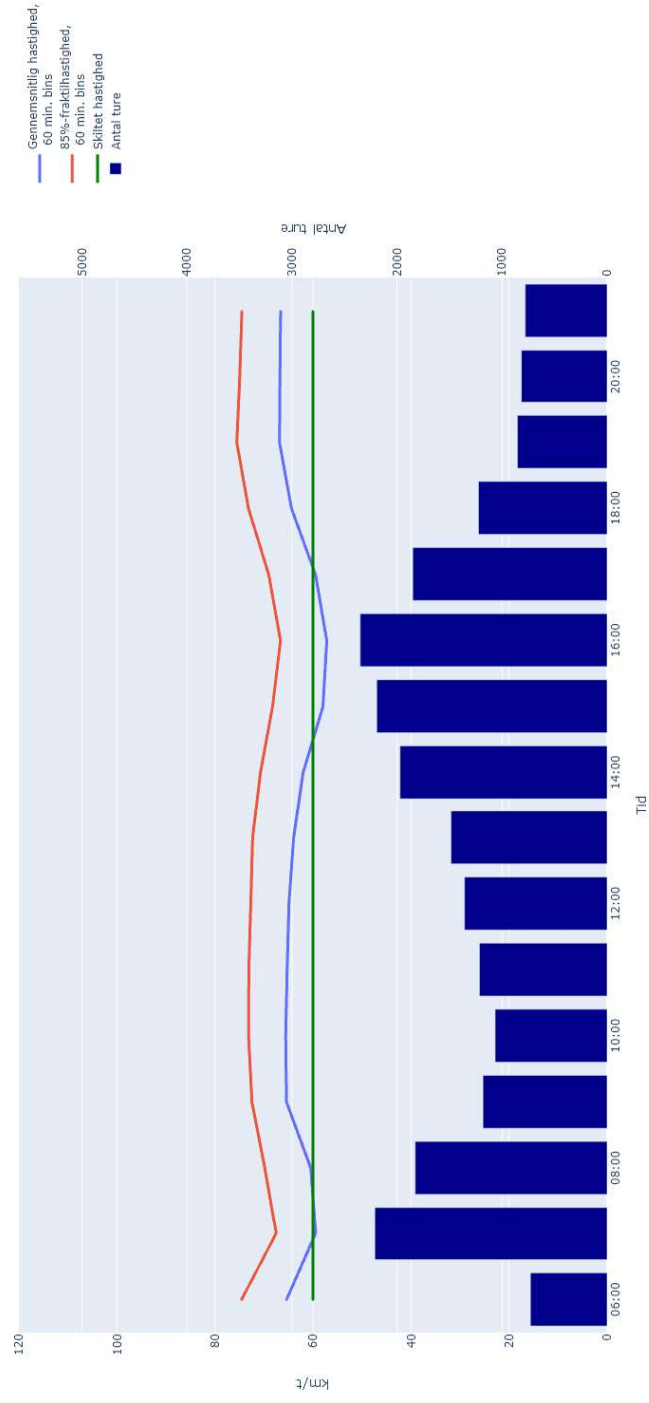
- 3 kørespor i hver retning
- Hastighedsniveauet ligger markant under hastighedsgrænsen på 60 km/t
- Yderligere dyk i hastigheden både morgen og eftermiddag.
- Hastighedsniveauet er påvirket af signalkrydset ved Hans Knudsens Plads og S-banen
- Strækningen ligger i

Københavns Kommune

COWI

Hastighedsprofil Lyngbyvej-Emdrupvej, nordgående retning

- 3 kørespor i hver retning
- Hastighedsniveauet ligger tæt på eller over hastighedsgrænsen på 60 km/t
- Strækningen ligger i Københavns Kommune